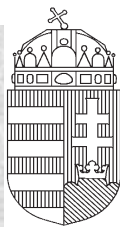

IGAZSÁGÜGYI KÖZLÖNY

AZ IGAZSÁGÜGYI
ÉS RENDÉSZETI MINISZTERIUM
HIVATALOS LAPJA

BUDAPEST,
2007. FEBRUÁR 28.

TARTALOM

TÖRVÉNYEK

2007: I. tv. a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról <i>(indokolással)</i>	402
2007: II. tv. a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról <i>(indokolással)</i>	458

A KORMÁNY TAGJÁNAK RENDELETEI

1/2007. (I. 25.) IRM r. a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységgel összefüggésben egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról	512
2/2007. (I. 31.) IRM r. a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények, a bírálati összegeзések és az éves statisztikai összegeзések mintáiról szóló 2/2006. (I. 13.) IM rendelet módosításáról	522

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI HATÁROZAT

2/2007. (I. 24.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata	530
---	-----

UTASÍTÁS

2/2007. (IK 2.) IRM ut. az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 2007. évi költségvetési fejezeti kezelésű előirányzatainak felhasználásáról szóló Szabályzatának kiadásáról	550
---	-----

TÁJÉKOZTATÓK

A Kormány törvényalkotási programja az Országgyűlés 2007. évi tavaszi ülészakára	551
Az Országos Közigazgatási Vizsgabizottság tájékoztatója az ügykezelői alapvizsga követelményrendszeréről	552
8001/2007. (IK 2.) IRM tájékoztató viszonzásági nyilatkozatról	557

JOGSZABÁLYMUTATÓ

A Magyar Közlönyben 2007. január 1. napjától 2007. január 31. napjáig közzétett jogszabályok jegyzéke	557
---	-----

SZERVEZETI HÍREK

Kinevezések	562
Közszolgálati jogviszony megszűnések	563
Közlemény	564
Pályázati felhívás	573

Törvények

2007. évi I. törvény

a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról*

(indokolással)

Az Országgyűlés az Európai Közösséget létrehozó szerződésben biztosított szabad mozgás és tartózkodás joga gyakorlásának biztosítása, valamint a magyar állampolgárok magyar állampolgársággal nem rendelkező családtagjai tekintetében az egyenlő bánásmód megteremtése érdekében a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § (1) A Magyar Köztársaság az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlását

a) a magyar állampolgár kivételével az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgárának, továbbá az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személynek (a továbbiakban: EGT-állampolgár),

b) az EGT-állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező, az EGT-állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagjának (a továbbiakban: az EGT-állampolgár családtagja),

c) a magyar állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező, a magyar állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagjának (a továbbiakban: a magyar állampolgár családtagja), valamint

d) annak az EGT-állampolgárt vagy a magyar állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó személynek, aki

da) a magyar állampolgár eltartottja, vagy vele legalább egy éve egy háztartásban él, illetve akiről súlyos egészségügyi okból a magyar állampolgár személyesen gondoskodik,

db) – abban az országban, ahonnan érkeznek – az EGT-állampolgár eltartottja volt, vagy vele legalább egy évig egy háztartásban élt, illetve akiről súlyos egészségügyi okból az EGT-állampolgár személyesen gondoskodik, és a hatóság családtagként való beutazását és tartózkodását engedélyezi.

(2) E törvényt a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező, illetve nemzetközi szerződés alapján beutazó EGT-állampolgárra akkor kell alkalmazni, ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

(3) Ez a törvény nem alkalmazható a külön törvény alapján a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített személyre.

2. § E törvény alkalmazásában

a) *harmadik ország állampolgárságával rendelkező személy:* a magyar állampolgár kivételével minden olyan személy, aki nem EGT-állampolgár, ideértve a hontalant is;

b) *családtag:*

ba) az EGT-állampolgár házastársa,

bb) a magyar állampolgár házastársa,

bc) az EGT-állampolgár vagy házastársa 21. életévébe nem töltött vagy eltartott leszármazója,

bd) a magyar állampolgár vagy házastársa 21. életévébe nem töltött vagy eltartott leszármazója,

be) – ha e törvény másként nem rendelkezik – az EGT-állampolgár vagy házastársa eltartott felmenője, valamint

bf) a magyar állampolgár vagy házastársa felmenője,

bg) a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező személy,

bh) akinek az eljáró hatóság családtagként való beutazását és tartózkodását engedélyezi;

c) *keresőtevékenységet folytat:*

ca) aki jogszabályban meghatározott foglalkoztatási jogviszonya alapján, ellenérték fejében, más részére és vele alá-fölrendeltségi kapcsolatban végez munkát,

cb) akinek a tevékenysége jogszabály szerint önállóan végezhető és ellenérték fejében történik, ha az egészségbiztosítási, illetve a nyugdíjbiztosítási szolgáltatások fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik, vagy

cc) *a cb) pont hatálya alá nem tartozó személy, aki gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb – jövedelemszerzési céllal létrejött – jogi személy tulajdonosaként, ügyvezetőjeként, vezetői, képviseleti vagy felügyeleti szerve tagjaként végzi tevékenységét;*

d) *úti okmány:* a Magyar Köztársaság által az államhatárának átlépésére jogosító okmányként elismert útlevél, igazolvány vagy irat, amely birtokosának személyazonosságát és állampolgárságát (hontalanságát) igazolja;

* A törvényt az Országgyűlés a 2006. december 18-i ülésnapján fogadta el.

e) schengeni állam: az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv (a továbbiakban: Schengeni Jegyzőkönyv) 1. cikkében, illetve az 1999/435/EK tanácsi határozatban meghatározott schengeni vívmányokat, valamint az Európai Unió intézményei által az ezek hatálya alá tartozó területen hozott további intézkedéseket teljeskörűen alkalmazó európai uniós tagállam és a Schengeni Jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételéről szóló megállapodásban részes más állam.

II. Fejezet

A BEUTAZÁS, VALAMINT A TARTÓZKODÁS JOGA

A beutazás, valamint a három hónapot meg nem haladó tartózkodás joga

3. § (1) Az EGT-állampolgár érvényes úti okmánnyal vagy személyazonosító igazolvánnyal jogosult beutazni a Magyar Köztársaság területére.

(2) Az EGT-állampolgárt, illetve a magyar állampolgárt kísérő vagy a Magyar Köztársaság területén tartózkodó EGT-állampolgárhoz, illetve magyar állampolgárhoz csatlakozó harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag érvényes úti okmánnyal és – amennyiben közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – érvényes vízummal jogosult beutazni a Magyar Köztársaság területére.

(3) Érvényes úti okmánnyal és – amennyiben közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – érvényes vízummal családtagként jogosult beutazni a Magyar Köztársaság területére az a harmadik ország állampolgárságával rendelkező személy is, aki

a) a magyar állampolgár eltartottja, vagy vele legalább egy éve egy háztartásban él, illetve akiről súlyos egészségügyi okból a magyar állampolgár személyesen gondoskodik, vagy

b) – abban az országban, ahonnan érkeznek – az EGT-állampolgár eltartottja volt, vagy vele legalább egy évig egy háztartásban élt, illetve akiről súlyos egészségügyi okból az EGT-állampolgár személyesen gondoskodik.

(4) A (2) és (3) bekezdésben meghatározott személy vízum nélkül utazhat be a Magyar Köztársaság területére, ha rendelkezik az e törvényben meghatározott tartózkodási jogot igazoló okmánnyal, illetve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam által

az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére kiadott tartózkodási kártyával.

(5) A beutazásra a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) foglalt szabályokat is alkalmazni kell.

(6) A központi vízumhatóság a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásához való hozzájárulás megadása előtt köteles egyeztetni azon schengeni államok központi hatóságaival, amelyek az egyeztetést kérik.

4. § (1) Beutazásra jogosító vízumot az a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag kaphat, aki eleget tesz a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)*, *c)* és *e)* pontjában foglalt feltételeknek.

(2) Az érvényes vízum a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot arra jogosítja, hogy a vízum kiállításától számított három hónap alatt többször beutazzon.

(3) Megszűnik a vízum alapján gyakorolt beutazási jog, ha az (1) bekezdésben foglalt feltételek már nem állnak fenn.

5. § A beutazástól számított három hónapot meg nem haladó tartózkodás joga az EGT-állampolgárt érvényes úti okmány vagy személyazonosító igazolvány, a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, jogszerűen beutazó családtagot érvényes úti okmány birtokában megilleti mindaddig, amíg tartózkodása nem jelent indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére.

A három hónapot meghaladó tartózkodás joga

6. § (1) A három hónapot meghaladó tartózkodásra az az EGT-állampolgár jogosult,

a) akinek tartózkodási célja keresőtevékenység folytatása,

b) aki a tartózkodás teljes időtartamára elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére, és külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik, vagy

c) aki tanulmányok – ideértve a szakképzést, továbbá a felnőttképzést, ha annak képzési programja akkreditált – folytatása céljából felvételt nyert a közoktatásról vagy a felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozó oktatási intézménybe, és beutazásakor elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy

tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére, valamint külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik.

(2) Ha az EGT-állampolgár teljesíti az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontjában meghatározott feltételeket, családtagja tartózkodásra jogosult.

(3) Az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott feltételeket teljesítő EGT-állampolgárnak a házastársa, valamint eltartott gyermeke jogosult tartózkodásra.

7. § (1) A keresőtevékenységet folytató magyar állampolgárnak a családtagja jogosult a három hónapot meghaladó tartózkodásra.

(2) A magyar állampolgárnak az a családtagja is jogosult a három hónapot meghaladó tartózkodásra, aki vagy akire nézve a magyar állampolgár

a) elegendő forrással rendelkezik ahhoz, hogy tartózkodása ne jelentsen indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére, és

b) külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik.

(3) A kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező személy részére a három hónapot meghaladó tartózkodás a (2) bekezdésben megállapított feltételek hiányában is engedélyezhető.

8. § (1) Az eljáró hatóság engedélyezheti annak a személynek a családtagként történő tartózkodását, aki

a) a magyar állampolgár eltartottja, vagy vele legalább egy éve egy háztartásban él, illetve akiről súlyos egészségügyi okból a magyar állampolgár személyesen gondoskodik,

b) – abban az országban, ahonnan érkeznek – a 6. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeket teljesítő EGT-állampolgár eltartottja volt, vagy vele legalább egy évig egy háztartásban élt, illetve akiről súlyos egészségügyi okból az EGT-állampolgár személyesen gondoskodik.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt személy tartózkodási joga megszűnik, ha az életközösség már nem áll fenn.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott személy jogszerű tartózkodása alatt a családtag jogállásával rendelkezik, azzal a kivétellel, hogy tartózkodási jogát e jogcímen nem tartja meg

a) a magyar állampolgár halála vagy állampolgárságának megszűnése esetén,

b) az EGT-állampolgár halála, tartózkodási jogának megszűnése esetén, vagy ha az EGT-állampolgár a tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

9. § (1) Az EGT-állampolgár a 2. § *c)* pontjában meghatározott keresőtevékenysége megszűnése esetén a 6. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti tartózkodási jogát megtartja, ha

a) balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt keresőképtelen,

b) keresőtevékenysége megszűnését követően külön törvényben meghatározott álláskeresővé vált, vagy

c) szakmai tevékenysége magasabb szintű gyakorlásához szakképzésben vesz részt, feltéve, hogy a szakképzéshez előírt gyakorlatot a keresőtevékenysége során szerezte.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott EGT-állampolgár a keresőtevékenységén alapuló tartózkodási jogát a külön törvényben meghatározott álláskeresési támogatás folyósításának időtartamára tartja meg.

10. § (1) A 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesítése esetén az ott meghatározott jogcímen fennmarad a tartózkodási joga a családtagként tartózkodó EGT-állampolgárnak, ha az az EGT-állampolgár, akinek a családtagjaként tartózkodott,

a) meghalt vagy

b) tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

(2) A magyar állampolgár családtagjaként tartózkodó EGT-állampolgár tartózkodási joga az (1) bekezdés szerint, az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott esetben marad fenn.

(3) Az EGT-állampolgár házastárs tartózkodási joga az (1) bekezdés szerint fennmarad, ha a házasságot a bíróság felbontotta vagy érvénytelenítette.

(4) Az EGT-állampolgár tartózkodási joga családtagként marad fenn, ha magyar állampolgár családtagja vagy olyan EGT-állampolgár családtagja, aki a 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételeket teljesíti.

11. § (1) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga az EGT-állampolgár vagy a magyar állampolgár halála esetén családtagként fennmarad, amennyiben

a) keresőtevékenységet folytat,

b) elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére, és külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik, vagy

c) olyan személy családtagjaként gyakorolja tovább a tartózkodási jogát, aki az a) vagy b) pontban foglalt feltételeket teljesíti.

(2) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastárs tartózkodási joga a házasság felbontása vagy érvénytelenítése esetén családtagként marad fenn, ha

a) a házasság jogerős felbontását vagy érvénytelenítését megelőzően a házasság legalább két évig fennállt, és a volt házastárs a házasság fennállása alatt legalább egy évig a Magyar Köztársaság területén tartózkodott az EGT-állampolgár vagy a magyar állampolgár családtagjaként,

b) bírósági döntés szerint a volt házastárs is gyakorolja a szülői felügyeleti jogot az EGT-állampolgár – Magyar Köztársaság területén tartózkodó – gyermeke felett, vagy megegyezés alapján felelős a kiskorú felügyeletéért,

c) azt rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények indokolják, különösen ha sérelmére az EGT-állampolgár vagy a magyar állampolgár házastárs a házasság fennállása alatt szándékos bűncselekményt követett el, vagy a házasságkötés előtt letelepedett jogállással rendelkezett, vagy

d) megegyezés vagy bírósági döntés alapján a volt házastárs rendelkezik a kiskorú gyermek láthatásának jogával, feltéve, hogy a megegyezés vagy a bíróság rendelkezése szerint a láthatásra a Magyar Köztársaság területén kerül sor.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga fennmaradásának további feltétele, hogy teljesítse az (1) bekezdés a), b) vagy c) pontjában meghatározott követelményt.

(4) Az (1) és a (3) bekezdéstől eltérően a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársának tartózkodási joga minden feltétel nélkül fennmarad, ha a házasságból született gyermek feletti szülői felügyeleti jogot a házastárs is gyakorolja.

12. § Ha az EGT-állampolgár meghal, tartózkodási joga megszűnik, vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagy, gyermeke tartózkodási joga – életkorától függetlenül – a tanulmányainak befejezéséig fennmarad, ha tanulmányait már megkezdte és megszakítás nélkül folytatja. A gyermek felett szülői felügyeleti jogot gyakorló másik szülő tartózkodási joga a kiskorú gyermek tanulmányainak befejezéséig marad fenn.

13. § (1) Az eljáró hatóság határozatban megállapítja, hogy az EGT-állampolgár vagy a családtag a Magyar Köztársaság területén tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott, ha az állandó tartózkodási jog megszerzéséig egy éven belül több mint hat hónapra elhagyta a Magyar Köztársaság területét.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatóak, ha a távollét oka

a) kötelező katonai szolgálat vagy

b) egyszeri, legfeljebb tizenkét hónapig folyamatosan fennálló fontos ok, különösen terhesség, szülés, súlyos

betegség, tanulmányok folytatása, szakképzés vagy kiküldetés.

14. § (1) Az EGT-állampolgár vagy a családtag tartózkodási joga megszűnik, ha

a) a tartózkodási jog gyakorlásának feltételeit már nem teljesíti, vagy

b) beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll.

(2) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga megszűnik akkor is, ha a tartózkodási jog megszerzését követő hat hónapon belül a családi életközösség megszűnt, feltéve, hogy azt csak a tartózkodási jog megszerzése érdekében létesítették.

(3) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező, szülői felügyeleti joggal rendelkező személy tartózkodási joga megszűnik, ha a szülői felügyelet joga megszűnik, és más jogcímen e személy további tartózkodásra nem jogosult.

15. § (1) Az eljáró hatóság a 14. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint a (2) és (3) bekezdésében meghatározott esetekben a tartózkodási jog megszűnését megállapító határozatot hoz.

(2) A tartózkodási jog megszűnése esetén az EGT-állampolgár köteles a Magyar Köztársaság területét elhagyni.

(3) A tartózkodási jog megszűnése esetén a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag köteles a Magyar Köztársaság területét elhagyni, kivéve, ha külön törvény alapján tartózkodásra jogosító engedélyt kap.

(4) Az ország elhagyására irányuló kötelezettséget a határozat jogerőre emelkedésétől számított harmadik hónap utolsó napjáig kell teljesíteni.

Az állandó tartózkodás joga

16. § (1) Állandó tartózkodásra jogosult

a) az az EGT-állampolgár, aki öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen a Magyar Köztársaság területén tartózkodott,

b) az a családtag, aki öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen a Magyar Köztársaság területén tartózkodott,

c) az a személy, aki az EGT-állampolgárra vagy a magyar állampolgárra tekintettel fennmaradó tartózkodási joggal rendelkezik, és öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen a Magyar Köztársaság területén tartózkodott, valamint

d) az állandó tartózkodásra jogosult szülőnek a Magyar Köztársaság területén született gyermeke.

(2) Állandó tartózkodásra jogosult

a) a magyar állampolgár családtagja – a házastárs kivételével –, ha megszakítás nélkül legalább egy éve magyar állampolgárral családi életközösségben él,

b) a magyar állampolgár házastársa, feltéve, hogy a házasságot a kérelem benyújtását megelőzően legalább két éve megkötötték, és azóta életközösségük folyamatosan fennáll.

(3) Ha az EGT-állampolgár vagy a családtag a Magyar Köztársaság területén tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott, és a Magyar Köztársaság területére három hónapot meghaladó időre visszatér, az állandó tartózkodási jog megszerzéséhez szükséges időtartam újrakezdődik.

17. § (1) Az ellenkező bizonyításáig a Magyar Köztársaság területén való megszakítás nélküli tartózkodás első napja a tartózkodás 21. § szerinti bejelentésének vagy a 22. § szerinti tartózkodási kártya kiadása iránti kérelem benyújtásának napja.

(2) Nem minősül a tartózkodás megszakításának

a) az évente legfeljebb hat hónapig tartó, a Magyar Köztársaság területén kívüli tartózkodás,

b) a kötelező katonai szolgálat miatti távollét,

c) az egyszeri, legfeljebb tizenkét hónapig folyamatosan fennálló fontos ok, különösen a terhesség, szülés, súlyos betegség, tanulmányok folytatása, szakképzés vagy kiküldetés miatti távollét.

(3) A tartózkodás megszakításának minősül, ha az EGT-állampolgár vagy a családtag felhagy tartózkodási jogának gyakorlásával a Magyar Köztársaság területén.

18. § (1) A Magyar Köztársaság területén keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodó EGT-állampolgár a 16. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott ötéves tartózkodási idő letelte előtt állandó tartózkodásra jogosult, ha

a) beutazásától számított több mint három évig megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott, és keresőtevékenysége befejezésekor elérte az öregségi nyugdíj jogosultságra megállapított életkort, vagy keresőtevékenységét azért szüntette meg, hogy korengedményes nyugdíjba vonuljon, feltéve, hogy legalább az öregségi vagy korengedményes nyugdíjba vonulást megelőző tizenkét hónapban a Magyar Köztársaságban végzett keresőtevékenységet;

b) beutazásától számított több mint két éven át megszakítás nélkül keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodott a Magyar Köztársaság területén, és keresőtevékenységével balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota következtében hagyott fel;

c) keresőképtelensége olyan munkahelyi baleset vagy foglalkozási megbetegedés következménye, amely alapján külön jogszabályban meghatározott ellátásra jogosult; vagy

d) legalább három évig megszakítás nélkül folytatta keresőtevékenységét a Magyar Köztársaság területén, ezt követően keresőtevékenységet folytat egy másik, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam területén, de megtartja a Magyar Köztársaság területén lévő lakóhelyét.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában a keresőtevékenység folytatásának időtartamába beszámít az az időszak is, amely alatt az EGT-állampolgár

a) külön törvényben meghatározottak szerint álláskeresőnek minősül, vagy

b) betegség vagy baleset következtében nem folytat keresőtevékenységet.

(3) Ha a keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodó EGT-állampolgár házastársa magyar állampolgár, az EGT-állampolgár az (1) bekezdés a) és b) pontjában foglalt tartózkodási, illetve keresőtevékenység folytatásával kapcsolatos időtartamra vonatkozó feltételek hiányában is állandó tartózkodásra jogosult, ha

a) öregségi vagy korengedményes nyugdíjra szerzett jogosultságot, vagy

b) keresőtevékenységével balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota következtében hagyott fel.

(4) Ha az EGT-állampolgár az (1) bekezdés alapján megszerezte az állandó tartózkodás jogát, a családtagjaként tartózkodási joggal rendelkező személy is állandó tartózkodásra jogosult.

(5) Ha a Magyar Köztársaságban keresőtevékenységet folytató EGT-állampolgár azt megelőzően meghal, hogy az állandó tartózkodás jogát az (1) bekezdés alapján megszerezte volna, a családtagjaként tartózkodási joggal rendelkező személy állandó tartózkodásra jogosult, ha

a) az EGT-állampolgár a halálát megelőzően két évig megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott, vagy

b) az EGT-állampolgár halála munkahelyi baleset vagy foglalkozási megbetegedés következménye.

19. § (1) Az állandó tartózkodási jog megszűnik

a) két év folyamatos távolléttel vagy

b) beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése esetén.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában foglalt esetben az állandó tartózkodási jog megszűnését az eljáró hatóság határozattal állapítja meg.

III. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEK ÉS A TARTÓZKODÁSI JOGOT IGAZOLÓ OKMÁNYOK

*A harmadik ország állampolgárságával rendelkező
családtag számára kiadott vízum*

20. § (1) A vízum érvényességi ideje – a (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – hat hónap, amelyet a kiállítás napjától kell számítani.

(2) A vízum érvényességi ideje az úti okmány érvényességi idejét nem haladhatja meg.

(3) A vízum kiállítására irányuló eljárás tárgyi költségmentes.

(4) A vízumkérelmet az eljáró hatóság a vízum kiadásával teljesíti, vagy határozattal utasítja el.

(5) A kiadott vízumot érvényteleníteni kell, ha a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag a beutazásakor nem tesz eleget a 4. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

(6) A vízum iránti kérelem, illetve a vízum érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(7) A vízum kiadására irányuló eljárásban soron kívüli eljárásnak kiskorú kérelmező esetén akkor van helye, ha a beutazás igazolt célja a kiskorú gyógykezelése.

(8) A vízumeljárásban az eljáró hatóság meghallgathatja a korlátozottan cselekvőképes vagy a cselekvőképtelen kiskorú kérelmezőt is. A meghallgatás során törvényes képviselőjének, illetve a törvényes képviselő által adott meghatalmazással rendelkező, nagykorú cselekvőképes személynek is jelen kell lennie.

Az EGT-állampolgár három hónapot meghaladó tartózkodásának bejelentése és a bejelentést igazoló okmány

21. § (1) Az EGT-állampolgár három hónapot meghaladó tartózkodás esetén – legkésőbb a beutazástól számított kilencvenharmadik napon – köteles a tartózkodását személyes adatainak közlésével bejelenteni. A tartózkodás bejelentésekor be kell mutatni, illetve csatolni kell a tartózkodási feltételek fennállását igazoló – külön jogszabályban meghatározott – okiratokat.

(2) Az e törvényben foglalt feltételek igazolása esetén a tartózkodás bejelentéséről szóló igazolást (a továbbiakban: regisztrációs igazolás) az eljáró hatóság azonnal kiállítja.

(3) A regisztrációs igazolás a bejelentkezés tényét és időpontját tanúsítja.

(4) A regisztrációs igazolás érvénytelen, ha a tartózkodási jog megszűnt.

A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag három hónapot meghaladó tartózkodási jogát igazoló okmány

22. § (1) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag három hónapot meghaladó tartózkodási jogát az eljáró hatóság által kiállított okmány (a továbbiakban: tartózkodási kártya) tanúsítja, amelynek kiadását leg-

később a beutazástól vagy a tartózkodási jogot megalapozó tény keletkezésétől számított kilencvenharmadik napon kell kérelmezni. A kérelem benyújtásakor be kell mutatni, illetve csatolni kell a tartózkodási feltételek fennállását igazoló – külön jogszabályban meghatározott – okiratokat.

(2) Az eljáró hatóság a kérelem benyújtásával egyidejűleg igazolást ad ki, amely a kérelem elbírálásáig tanúsítja a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási jogát.

(3) A tartózkodási kártya kiadása iránti kérelmet az eljáró hatóság a tartózkodási kártya kiadásával teljesíti, vagy azt határozattal utasítja el.

(4) A tartózkodási kártya iránti kérelem tárgyában indult eljárásban az eljáró hatóság az érdemi döntést a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül hozza meg.

(5) A tartózkodási kártya az érvényességi ideje alatt igazolja a tartózkodási jog fennállását.

23. § (1) Az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja tartózkodási kártyájának érvényességi ideje a tartózkodási joggal rendelkező EGT-állampolgár tartózkodásának időtartamához igazodik. A tartózkodási kártyát legfeljebb ötéves érvényességgel kell kiállítani.

(2) A magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja tartózkodási kártyájának érvényességi ideje öt év.

(3) A tartózkodási kártya érvénytelen, ha birtokosa a Magyar Köztársaság területén a tartózkodási joga gyakorlásával felhagyott, vagy a tartózkodási joga megszűnt.

Az EGT-állampolgár és a családtag állandó tartózkodási jogát igazoló okmány

24. § (1) Az EGT-állampolgár és a családtag állandó tartózkodási jogát az eljáró hatóság által kiállított okmány (a továbbiakban: állandó tartózkodási kártya) tanúsítja.

(2) Az állandó tartózkodási kártya kiadása iránti kérelmet az eljáró hatóság az állandó tartózkodási kártya kiadásával teljesíti, vagy azt határozattal utasítja el.

(3) Az állandó tartózkodási kártya iránti kérelem tárgyában indult eljárásban az eljáró hatóság az érdemi döntést a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül hozza meg.

25. § (1) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag köteles az állandó tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelmet a tartózkodási kártya érvényességének lejártá előtt benyújtani. Ha a kérelmező a tartózkodási kártya érvényességének lejártá után nyújtja be a kérelmet,

és magát kimenteni nem tudja, az állandó tartózkodás jogának fennállását igazolnia kell.

(2) Az eljáró hatóság a kérelem benyújtásáról a benyújtással egyidejűleg igazolást ad ki, amely az állandó tartózkodási kártya kiállításáig tanúsítja a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási jogát.

26. § Az állandó tartózkodási kártya érvénytelen, ha az állandó tartózkodási jog megszűnt.

Bejelentési kötelezettségek

27. § (1) Az EGT-állampolgár, valamint a családtag első, a Magyar Köztársaság területén lévő lakóhelyét a regisztrációs igazolás, illetve a tartózkodási kártya kiállításával kapcsolatos eljárásban jelenti be.

(2) Az eljáró hatóság a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány kiadása céljából az EGT-állampolgár, valamint a családtag nyilvántartott személyazonosító adatairól és lakcím adatairól, valamint regisztrációs igazolásának vagy tartózkodási kártyájának adatairól értesíti a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szervet.

(3) A regisztrációs igazolás, illetve a tartózkodási kártya érvénytelenségéről az eljáró hatóság értesíti a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szervet.

28. § (1) Az EGT-állampolgár, valamint a családtag úti okmányának, személyazonosító igazolványának, illetve a tartózkodási jogát igazoló okmányának eltulajdonítását, megsemmisülését, elvesztését, továbbá az elveszettnek hitt és bejelentett okmány megtalálását köteles bejelenteni.

(2) Az eljáró hatóság az okmány körözését rendelheti el, ha az okmány holléte ismeretlen.

(3) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag az elveszett, eltulajdonított, megsemmisült vagy lejárt úti okmány helyett – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – köteles új úti okmányt beszerezni. A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag az új úti okmány és az (1) bekezdés alapján kiadott – bejelentésről szóló – igazolás birtokában hagyhatja el az ország területét.

(4) Az EGT-állampolgár az elveszett, eltulajdonított, megsemmisült vagy lejárt úti okmánya helyett akkor köteles új úti okmányt beszerezni, ha érvényes személyazonosító igazolvánnyal nem rendelkezik.

29. § A három hónapot meghaladó tartózkodási jogát gyakorló EGT-állampolgár vagy családtag a személyes adatok közlésével köteles bejelenteni

- a) a vele együtt tartózkodó családtagjának a halálát,
- b) a névváltoztatást,

ha a haláleset vagy a névváltoztatást eredményező tény a Magyar Köztársaság területén kívül következett be.

30. § Ha az EGT-állampolgár vagy a családtag felhagy tartózkodási jogának gyakorlásával, köteles ezt az eljáró hatóságnak bejelenteni.

31. § (1) A tartózkodási jogcímbe a 10. § és a 11. §-ban foglalt okból bekövetkezett változást a családtag köteles bejelenteni és a további tartózkodás feltételeit igazolni.

(2) A családtag köteles bejelenteni, ha a 8. § (1) bekezdése szerinti tartózkodási jog alapjául szolgáló életközösség megszűnt.

32. § (1) Az EGT-állampolgár, valamint a családtag a személyazonosság, illetve a tartózkodás jogszerűségének ellenőrzésére feljogosított hatóság felhívására a tartózkodási jogot igazoló okmányát köteles bemutatni.

(2) Az EGT-állampolgár, valamint a családtag a tartózkodás jogát az e fejezetben meghatározott okmányokon kívül bármely más, hitelt érdemlő módon is igazolhatja.

IV. Fejezet

A SZABAD MOZGÁS ÉS TARTÓZKODÁS JOGÁNAK KÖZRENDI, KÖZBIZTONSÁGI VAGY KÖZEGÉSZSÉGÜGYI OKBÓL TÖRTÉNŐ KORLÁTOZÁSA

33. § Az e törvény hatálya alá tartozó személyek beutazáshoz és tartózkodáshoz való joga az arányosság elvének betartásával és az érintettnek kizárólag olyan személyes magatartása alapján korlátozható, amely valódi, közvetlen és súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére, így különösen a közrendre, a köz- és nemzetbiztonságra vagy a közegészségügyre.

34. § (1) A visszairányítás, illetve a kiutasítás nem rendelhető el és nem hajtható végre olyan ország területére, amely az érintett tekintetében nem minősül biztonságos származási vagy biztonságos harmadik országnak, így különösen, ahol faji, vallási, nemzeti hovatartozása, egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása vagy politikai véleménye miatt üldöztetés veszélyének lenne kitéve, továbbá olyan állam területére vagy olyan terület határára sem, ahol nyomós oknál fogva tartani lehet attól, hogy a visszairányított, illetve a kiutasított személy kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek, illetve halálbüntetésnek lenne kitéve (non-refoulement).

(2) Ha az érintett menekültügyi eljárás alatt áll, a visszairányítás és a kiutasítás csak a menekültügyi hatóság kérelmet elutasító jogerős és végrehajtható határozata alapján hajtható végre.

35. § Az e törvényben foglalt tartózkodási feltételek fennállását, valamint a bejelentési kötelezettségek teljesítését az eljáró hatóság ellenőrizheti, amennyiben adat mérül fel arra nézve, hogy e feltételek nem állnak fenn, vagy az érintett a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget.

A beléptetés megtagadása és a visszairányítás

36. § (1) A határforgalmat ellenőrző hatóság a beutazni kívánó EGT-állampolgár, illetve a családtag államhatáron történő beléptetését megtagadhatja, ha nem felel meg a 3. §-ban meghatározott beutazási feltételeknek, vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll.

(2) A beléptetés megtagadása esetén az EGT-állampolgárt, illetve a családtagot vissza kell irányítani

- a) annak az országnak a területére, ahonnan érkezett,
- b) annak az országnak a területére, amely visszafogadni köteles,
- c) annak az országnak a területére, ahol szokásos tartózkodási helye van, vagy
- d) bármely más államba, ahova beutazhat.

(3) A visszairányítást indokolt határozattal kell elrendelni, és – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – a közléssel egyidejűleg intézkedni kell a végrehajtás iránt. A visszairányítást elrendelő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(4) Ha a beléptetés megtagadására a 3. §-ban meghatározott beutazási feltételek hiánya miatt kerül sor, a határforgalmat ellenőrző hatóság – kérelemre – biztosítja az EGT-állampolgár, illetve a családtag számára annak a lehetőségét, hogy a visszairányítás elrendelésétől számított hetvenkét órán belül a szükséges dokumentumokat megszerze, vagy más módon bizonyítsa a beutazáshoz való jogának fennállását.

(5) Az (1)–(4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni arra a személyre is, aki valószínűsíti személyazonosságát, valamint azt, hogy EGT-állampolgár.

37. § (1) Visszairányítás elrendelése esetén a visszairányított személy – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – köteles a tovább- vagy visszainduló járművön tartózkodni vagy a visszaszállítására köteles szállító vállalat egy másik induló járatára átszállni.

(2) A visszairányított személy a visszairányítás végrehajtásáig, de legfeljebb hetvenkét óráig köteles a határforgalmat ellenőrző hatóság rendelkezése szerint a Magyar Köztársaság határterületén kijelölt helyen tartózkodni, ha

- a) a visszairányítás az (1) bekezdés szerint nem hajtható végre, vagy
- b) a visszairányított személy a 36. § (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő.

(3) Ha a visszairányított személy a visszairányítás elrendelésétől számított hetvenkét órán belül a szükséges doku-

mentumokat megszerzi, vagy más módon bizonyítja a beutazáshoz való jogának fennállását, a visszairányítást elrendelő határozat érvényét veszti.

(4) Ha a visszairányítást a (2) bekezdésben meghatározott időtartamon belül nem lehet végrehajtani, a beléptetést követően a visszairányított személyt az eljáró hatóság kiutasíthatja.

A beutazási és tartózkodási tilalom

38. § (1) Beutazási és tartózkodási tilalmat kell elrendelni azzal szemben,

a) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy

b) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött.

(2) A beutazási és tartózkodási tilalmat az ismeretlen helyen, illetve nem a Magyar Köztársaság területén tartózkodó személlyel szemben az eljáró hatóság határozattal rendeli el.

(3) Az idegenrendészeti kiutasítással együtt elrendelendő beutazási és tartózkodási tilalmat az eljáró hatóság a kiutasításról rendelkező határozatában rendeli el.

(4) A beutazási és tartózkodási tilalom elrendeléséről az e törvény szerinti adatkezelő szervet értesíteni kell.

(5) Ha a kiutasítást a bíróság rendelte el, a beutazási és tartózkodási tilalom nyilvántartásba vételéről a kiutasítást végrehajtó hatóság gondoskodik.

39. § (1) A 38. § (1) bekezdése alapján elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát az elrendelő hatóság határozza meg, amely első alkalommal legfeljebb három év lehet, majd alkalmanként legfeljebb további három évvel meghosszabbítható, amennyiben annak feltételei a beutazási és tartózkodási tilalom lejártakor továbbra is fennállnak.

(2) A beutazási és tartózkodási tilalmat meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt.

Az idegenrendészeti kiutasítás

40. § (1) Az eljáró hatóság – a közegészségügyi hatóság kezdeményezésére – közegészségügyi okból kiutasíthatja azt az EGT-állampolgárt vagy azt a családtagot, aki külön jogszabályban meghatározott közegészséget veszélyeztető betegségben szenved, fertőzőképes, illetve kórokozó hordozó állapotban van, és ezekre tekintettel nem veti alá magát kötelező ellátásnak, kivéve, ha a beutazást követő három hónap elteltével válik beteggé vagy fertőzőképessé, illetve alakul ki kórokozó hordozó állapot.

(2) Az eljáró hatóság kiutasíthatja azt az EGT-állampolgárt vagy azt a családtagot,

a) aki a Magyar Köztársaság területének elhagyására vonatkozó kötelezettségének az előírt határidőn belül nem tett eleget,

b) akinek a beutazási vagy a tartózkodási joga nem áll fenn, de aki ennek ellenére a beutazási vagy a tartózkodási joga igazolása céljából az eljáró hatóság előtt hamis adatra vagy valótlan tényre hivatkozott.

41. § (1) Az idegenrendészeti kiutasítás elrendelésével együtt egy évnél nem rövidebb és öt évnél nem hosszabb időtartamú beutazási és tartózkodási tilalmat kell elrendelni.

(2) Ha a kiutasítást közegészségügyi okból rendelik el, a beutazási és tartózkodási tilalom időtartamára a közegészségügyi hatóság javaslatot tesz.

(3) Az e törvény szerinti kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát a kiutasítás végrehajtásának napjától kell számítani.

(4) A kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom indokoltságát a kiutasítás végrehajtásának napjától számított két év elteltével kérelemre felül kell vizsgálni.

(5) A beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének nincs helye, ha

a) a kiutasításra azért kerül sor, mert a visszairányítást – a visszairányított személynek fel nem róható okból – nem lehetett végrehajtani, vagy

b) a kiutasítást kiskorúval szemben rendelték el.

42. § (1) Az idegenrendészeti kiutasítás nem rendelhető el azzal az EGT-állampolgárral, illetve azzal a családtaggal szemben, aki

a) több mint tíz éve jogszerűen tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, vagy

b) kiskorú, kivéve, ha a kiutasítás a kiskorú érdekében történik.

(2) A kiutasításról az e törvény szerinti adatkezelő szervezet értesíteni kell.

43. § Az idegenrendészeti kiutasítás nem alkalmazható olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek elbírálása során a bíróság nem rendelt el kiutasítást.

44. § A 40. § (2) bekezdésben meghatározott esetben a kiutasítást elrendelő határozat meghozatala előtt a következő szempontokat kell mérlegelni:

a) az elkövetett cselekmény jellege és súlya,

b) az érintett személy életkora, egészségi állapota,

c) az érintett személy családi körülményei, a családi kapcsolat fennállásának időtartama,

d) az érintett személy gyermekeinek száma és életkora, a velük való kapcsolattartás módja és gyakorisága,

e) amennyiben van olyan másik állam, ahol a családi együttélés folytatása nem ütközik jogi akadályba, azoknak a nehézségeknek a számbavétele, amelyekkel a családtagoknak kellene szembenézniük, ha annak az államnak a területén kényszerülnének letelepedni,

f) az érintett személy gazdasági helyzete,

g) az érintett személy magyarországi tartózkodásának időtartama,

h) az érintett személy társadalmi és kulturális integrációja, illetve a származási országgal fennálló kapcsolatainak szorossága.

45. § (1) Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló EGT-állampolgár vagy családtag kizárólag az elrendelő hatóságnak a bíróság kezdeményezésére kiadott hozzájárulásával utazhat be a Magyar Köztársaság területére.

(2) Az eljáró hatóság a kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló EGT-állampolgár vagy családtag beutazását a kiutasítást elrendelő határozat bírósági felülvizsgálata során a bíróság előtt történő megjelenés céljából engedélyezi, ha a bíróság az érintettet megjelenésre kötelezi, vagy azt lehetővé teszi.

46. § (1) A kiutasítást, valamint a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

(2) Bírósági felülvizsgálat esetén a bíróság a keresetet a keresetlevél beérkezésétől számított nyolc napon belül bírálja el. A tárgyaláson az EGT-állampolgárt vagy a családtagot – erre irányuló kérelem esetén – személyesen is meg kell hallgatni. A személyes meghallgatás mellőzhető, ha az EGT-állampolgár vagy a családtag a megadott lakcímről nem idézhető, illetve ismeretlen helyre távozott.

(3) A bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

47. § (1) Az idegenrendészeti kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló EGT-állampolgár vagy családtag a kiutasítás végrehajtásától számított egy év elteltével kérheti a beutazási és tartózkodási tilalom törlését az egészségi állapotában vagy családi körülményeiben bekövetkezett olyan változásra hivatkozva, amely a Magyar Köztársaság területén való tartózkodását indokolja.

(2) A kérelemről az eljáró hatóság három hónapon belül határoz. Ha az eljáró hatóság a beutazási és tartózkodási tilalom hatályát megszünteti, intézkedik a beutazási és tartózkodási tilalom törlése iránt.

A kiutasítás végrehajtása

48. § (1) A bíróság által elrendelt vagy az idegenrendészeti kiutasítás esetén az eljáró hatóság intézkedik

a) a kiutasítás ténye, végrehajtásának időpontja, valamint – ha beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el – a beutazási és tartózkodási tilalom nyilvántartásba vétele,

b) a tartózkodási jogot igazoló okmány visszavonása iránt.

(2) Ha a kiutasítás végrehajtásának a 34. §-ban meghatározott akadálya van, azt a bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtásakor is figyelembe kell venni. A végrehajtási akadály fennállását ebben az esetben a büntetés-végrehajtási bíró állapítja meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a kiutasított közvetlenül kérelemmel fordulhat a büntetés-végrehajtási bíróhoz a kiutasítási akadály megállapítása érdekében. Ha a kiutasított a büntetés-végrehajtási bíróhoz címzett kérelmét az idegenrendészeti hatósághoz nyújtja be, azt – az idegenrendészeti hatóság véleményével kiegészítve – haladéktalanul meg kell küldeni a büntetés-végrehajtási bírónak.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró eljárásának a kiutasítás végrehajtására halasztó hatálya van.

49. § (1) Ha a kiutasítást elrendelő bírósági ítélet végrehajtásáig – a szabadságvesztés büntetés kivételével – az ítélet meghozatalától számított több mint két év telt el, az eljáró hatóság kezdeményezi a kiutasítást elrendelő bíróságnál az ítélet felülvizsgálatát.

(2) A bíróság megvizsgálja, hogy a kiutasítás elrendelése óta történt-e jelentős változás a kiutasított körülményeiben, illetve, hogy az érintett személy jelentős és tényleges veszélyt jelent-e a közrendre és közbiztonságra, és dönt a kiutasítás fenntartásáról vagy törléséről.

A kitoloncolás

50. § (1) A bírósági és az idegenrendészeti kiutasítást – a 34. §-ban meghatározott tilalom figyelembevételével – a kiutasított személy hatósági kíséretével (a továbbiakban: kitoloncolás) kell végrehajtani.

(2) A kitoloncolásról az idegenrendészeti kiutasítást elrendelő határozatban kell rendelkezni. Bírósági kiutasítás esetén a kitoloncolást határozattal kell elrendelni, amellyel szemben – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A kitoloncolást elrendelő határozat végrehajtásának felfüggesztése nem kérelmezhető.

(4) A kitoloncolás foganatosításának módja ellen az érintett végrehajtási kifogást terjeszthet elő.

(5) A kitoloncolást félbe kell szakítani, ha

a) a kitoloncolt célsországba történő beutazása meghiúsult, vagy

b) a kitoloncolt sürgős orvosi beavatkozást igénylő állapota miatt nem hajtható végre.

(6) Az eljáró hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i 2003/110/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására köteles állam által elrendelt kiutasítás végrehajtásában közreműködni.

A kitoloncolási őrizet

51. § (1) Az eljáró hatóság a kitoloncolás végrehajtásának biztosítása érdekében őrizetbe (a továbbiakban: kitoloncolási őrizet) veszi az EGT-állampolgárt, illetve a családtagot. Kiskorút nem lehet kitoloncolási őrizetbe venni.

(2) A kitoloncolási őrizetet az eljáró hatóság legfeljebb hetvenkét órára rendelheti el, amelyet a kitoloncolási őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a kitoloncolás végrehajtásáig, de legfeljebb harminc napra meghosszabbíthat.

(3) A kitoloncolási őrizetet határozattal kell elrendelni, és a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani. A kitoloncolási őrizetet azonnal meg kell szüntetni, ha

- a) elrendelésének oka megszűnt,
- b) nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani, vagy
- c) az elrendeléstől számított harminc nap eltelt.

A kifogás

52. § (1) Az EGT-állampolgár vagy a családtag a kitoloncolási őrizet elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését nem kérheti. A kitoloncolási őrizetet elrendelő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) A kitoloncolási őrizetet elrendelő határozat bírósági felülvizsgálata iránt az őrizetbe vett személy az elrendeléstől számított hetvenkét órán belül kifogást nyújthat be.

(3) A kitoloncolási őrizetbe vett személy kifogással élhet, amennyiben az idegenrendészeti hatóság az 58–59. §-ban meghatározott kötelezettségét elmulasztotta.

(4) A kifogást a kitoloncolási őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el.

(5) A bíróság

a) a (2) bekezdés szerinti kifogást haladéktalanul, de legkésőbb a kitoloncolási őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbításával egyidejűleg,

b) a (3) bekezdés szerinti kifogást nyolc napon belül bírálja el.

53. § (1) A bíróság döntése alapján

a) a törvénysértő kitoloncolási őrizetet azonnal meg kell szüntetni,

b) az elmulasztott intézkedést pótolni kell, illetve a jog-sértő állapotot meg kell szüntetni.

(2) A kifogás elbírálásával egyidejűleg az eljáró hatóság indítványára a bíróság dönt a kitoloncolási őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbításáról.

A kitoloncolási őrizet bírósági meghosszabbítása

54. § (1) A kitoloncolási őrizetbe vételt elrendelő hatóság az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbítását az elrendeléstől számított huszonnégy órán belül indítványozza a helyi bíróságnál.

(2) Az eljáró hatóság az indítványt megindokolja.

(3) A bíróság a kitoloncolási őrizet meghosszabbítására irányuló indítványról haladéktalanul határoz.

A bírósági eljárás közös szabályai

55. § (1) A bíróság a kifogás elbírálásával, valamint a kitoloncolási őrizet meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban egyesbíróként jár el, és végzéssel határoz.

(2) Ha a bíró a kifogást vagy az indítványt elutasította, ugyanazon alapon újabb kifogás vagy indítvány előterjesztésének nincs helye.

56. § (1) A bíróság az EGT-állampolgár, illetve a családtag számára ügygondnokot rendel ki, ha az EGT-állampolgár vagy a családtag a magyar nyelvet nem ismeri, és képviseletéről meghatalmazott útján nem tud gondoskodni.

(2) A kitoloncolási őrizet hetvenkét órán túli bírói meghosszabbításakor minden esetben, a kifogással és az őrizet további meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban az őrizetbe vett kérelmére személyes meghallgatást kell tartani.

(3) A meghallgatást a kitoloncolási őrizet helyén és a jogi képviselő távollétében is meg lehet tartani.

(4) A meghallgatást a bíróság mellőzheti, ha a kitoloncolási őrizetbe vett személy megjelenésre fekvőbeteg-gyógyintézetben történő ápolása miatt képtelen, illetve ha a kifogás vagy az indítvány nem a jogosulttól származik.

(5) A meghallgatáson az EGT-állampolgár vagy a családtag, illetve az idegenrendészeti hatóság a bizonyítékait írásban előterjeszheti vagy szóban előadhatja. A jelenlévőknek módot kell adni arra, hogy a bizonyítékokat megismerjék. Ha az EGT-állampolgár vagy a családtag, illetve az indítványozó hatóság képviselője nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, azt a bíró ismerteti.

57. § (1) A bíróság határozatát az érintett EGT-állampolgárral vagy családtaggal és az idegenrendészeti hatósággal kell közölni. Ha az EGT-állampolgárnak vagy a családtagnak meghatalmazott jogi képviselője van, vagy számára ügygondnokot jelöltek ki, a határozatot vele is közölni kell. A határozatot kihirdetés útján kell közölni, és az írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni kell.

(2) A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A bírósági eljárás tárgyi költségmentes.

A kitoloncolási őrizet végrehajtása

58. § (1) A kitoloncolási őrizetben lévő személyt – befogadásakor – jogairól és kötelezettségeiről anyanyelvén vagy az általa ismert más nyelven tájékoztatni kell.

(2) A kitoloncolási őrizetet elrendelő hatóság az őrizetben lévő személy kérelmére, vagy ha kétoldalú konzuli egyezmény ezt kötelezővé teszi, az őrizetbe vételről, illetve az őrizet időtartamának meghosszabbításáról köteles késelem nélkül értesíteni az őrizetbe vett személy magyarországi konzuli vagy diplomáciai képviseletét ellátó szervet.

(3) A kitoloncolási őrizetbe vételt elrendelő hatóságnak ideiglenes intézkedésként haladéktalanul gondoskodnia kell az őrizetbe vett személy felügyelet nélkül maradó, illetve eltartott családtagja elhelyezéséről, valamint őrizetlenül hagyott értéktárgyai biztonságba helyezéséről.

59. § (1) A kitoloncolási őrizetet az eljáró hatóság az erre a célra kijelölt helyen fogatosítja.

(2) A kitoloncolási őrizet végrehajtása során a férfiakat a nőktől el kell különíteni.

(3) A kitoloncolási őrizetben lévő személy jogosult:

a) elhelyezésre, étellemezésre, saját ruházat viselésére – szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatra –, valamint egészségügyi sürgősségi és alapellátásra,

b) képviselőjével, illetve a konzuli képviseletet ellátó szerv tagjával ellenőrzés nélküli, valamint hozzátartozójával ellenőrzés melletti kapcsolattartásra,

c) a külön jogszabályban meghatározottak szerint csomag átvételére és küldésére, levelezés folytatására és látogató fogadására,

d) az étellemezésének saját költségén történő kiegészítésére,

e) a külön jogszabályban meghatározottak szerint valóságának gyakorlására,

f) a rendelkezésre álló közművelődési lehetőségek igénybevételére,

g) kifogás, kérés, panasz, közérdekű bejelentés megtételére,

h) napi legalább egy óra időtartamú szabad levegőn tartózkodásra.

(4) A kitoloncolási őrizetben lévő személy köteles:

a) a kitoloncolási őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény rendjét megtartani, az ezzel összefüggő utasításoknak eleget tenni,

b) olyan magatartást tanúsítani, amely a többi kitoloncolási őrizetben lévő személy jogait nem sérti, nyugalmát nem zavarja,

c) az általa használt helyiségek tisztán tartásában díjazás nélkül közreműködni,

d) a személyét érintő vizsgálatoknak magát alávetni, ruházata átvizsgálását és a birtokában nem tartható személyes tárgyak elvételeit tűrni.

Arcképmás és ujjnyomat rögzítése

60. § (1) A beutazási és tartózkodási tilalom betartásának ellenőrzése céljából az idegenrendészeti kiutasítást elrendelő vagy a bírósági kiutasítást végrehajtó hatóság rögzíti annak a személynek az arcképmását, valamint ujjnyomatát, akit a bíróság kiutasított, vagy akivel szemben az eljáró hatóság a kiutasítással együtt beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személy az arcképmása, valamint ujjnyomata rögzítését tűrni köteles.

A tartózkodási jog korlátozásának közös szabályai

61. § A kiutasítást, illetve a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő határozatnak tartalmaznia kell:

a) a 44. § alapján mérlegelt szempontokat,

b) a beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát,

c) annak az államnak a megnevezését, ahová a kiutasítás végrehajtása történik,

d) az ország elhagyására előírt kötelezettség teljesítésének határnapját,

e) a határátlépés helyét,

f) beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése esetén az arcképmás, valamint az ujjnyomat rögzítésének törésére vonatkozó kötelezettség előírását.

62. § A kiutasítás kapcsán felmerülő költséget a kiutasított vagy – családtag esetén anyagi fedezet hiányában – az EGT-állampolgár vagy a magyar állampolgár viseli. Ha a kiutazási kötelezettség azért nem teljesíthető, mert a költségek viselésére kötelezett személy nem rendelkezik megfelelő anyagi fedezettel, a kiutaztatás költségét az eljáró hatóság megelőlegezi.

A személykörözés elrendelése

63. § (1) Az eljáró hatóság körözését rendelheti el annak az ismeretlen helyen tartózkodó EGT-állampolgárnak vagy családtagnak, aki

a) a kitoloncolási őrizetből megszökött, vagy

b) a 37. § (2) bekezdés alapján kijelölt tartózkodási helyről ismeretlen helyre távozott.

(2) A körözést határozattal kell elrendelni, amelyet az elrendelő hatóság székhelye szerint illetékes rendőrkapitánysághoz kell megküldeni.

(3) A körözést vissza kell vonni, ha elrendelésének oka megszűnt. A körözést az elrendelő hatóság vonja vissza határozattal, amelyet meg kell küldeni a (2) bekezdés szerinti rendőrkapitánysághoz.

A kiutazás korlátozása

64. § (1) Nem hagyhatja el a Magyar Köztársaság területét az az EGT-állampolgár vagy családtag, aki büntetőeljárás keretében előzetes letartóztatásban, házi őrizetben, lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt, őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, ideiglenes átadási letartóztatásban van, illetve ideiglenes kényszerógyógykezelés alatt áll.

(2) Az eljáró hatóság az EGT-állampolgár vagy a családtag úti okmányának visszatartásáról határozattal dönt, ha az (1) bekezdés szerinti valamely kényszerintézkedés jogerős elrendeléséről a büntetőeljárást folytató bíróság, ügyészség, illetve nyomozó hatóság értesítette. A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3) Az úti okmányt arra az időtartamra kell visszatartani, ameddig az EGT-állampolgár vagy a családtag az (1) bekezdés szerinti valamely kényszerintézkedés hatálya alatt áll.

Felelősségi szabályok

65. § (1) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot légi vagy vízi úton, illetve menetrend szerint közlekedő járással közúton a Magyar Köztársaság területére, illetve területén át más célállamba szállító természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki vagy amely gazdasági célú személyszállítási tevékenység végzésére jogosult (a továbbiakban: fuvarozó) köteles a szállítást megelőzően megbizonyosodni arról, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnyal.

(2) A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot légi vagy vízi úton, közúton, illetve vasúton szállító fuvarozó köteles gondoskodni a haladéktalan visszaszállításról abba az országba, ahonnan utasát hozta, vagy amely köteles őt befogadni, ha

a) az általa szállított utasnak a Magyar Köztársaság területére történő beléptetését a törvényben meghatározott valamely feltétel hiánya miatt tagadták meg,

b) az általa szállított átutazó utast más célállamba történő beléptetésének megtagadása miatt a Magyar Köztársaság területére visszairányították, vagy

c) a más célállamba történő szállítást vállaló fuvarozó megtagadja az utasnak a járműre történő felvételét.

(3) Ha a visszaszállítás azonnal nem hajtható végre, a visszaszállításig a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodásával összefüggésben felmerülő költségeket a fuvarozó viseli.

(4) Ha a fuvarozó vitatja a visszaszállítási, illetve költségviselési kötelezettsége fennállását, az eljáró hatóság a visszaszállítási kötelezettség teljesítésére és a költségviselésre határozattal kötelezi.

(5) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét nem teljesítő fuvarozót – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal kell sújtani.

(6) A közrendvédelmi bírság megfizetésének kötelezettsége alól a fuvarozó akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy az (1) bekezdésben foglalt ellenőrzési kötelezettségének a tőle elvárható gondossággal eleget tett.

66. § (1) A légi fuvarozót a határforgalmat ellenőrző hatóság közrendvédelmi bírsággal sújtja, amennyiben a légi fuvarozó – a külön jogszabályban meghatározottak szerinti kötelezettségét megszegve – nem szolgáltat adatot azokról az utasokról, akiket nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy valamely schengeni államnak a területéről szállít a Magyar Köztársaság területére.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a légi fuvarozó hiányos adatokat vagy – az elvárható gondosság tanúsítása hiányában – valótlan adatot továbbít.

67. § (1) A munkáltató az EGT-állampolgár vagy a családtag magyarországi munkavállalásának megghiúsulását, valamint foglalkoztatásának megszüntetését három munkanapon belül köteles bejelenteni az eljáró hatóságnak.

(2) Az eljáró hatóság az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségét elmulasztó munkáltatót közrendvédelmi bírsággal sújthatja.

68. § A fuvarozó és a munkáltató a felelősségének megállapítására irányuló eljárás felfüggesztését nem kérheti.

V. Fejezet

AZ ELJÁRÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

69. § Az eljáró hatóság köteles az ügyfelet az e törvényben biztosított jogairól és kötelezettségeiről, különösen jogorvoslati jogáról, kártalanítási igényéről, valamint jogai érvényesítésének módjáról az általa értett nyelven tájékoztatni.

70. § (1) Az e törvényben szabályozott kérelemre indult eljárásokban az ügyfélnek kérelme előterjesztésekor, valamint a regisztrációs igazolás kiadása érdekében az eljáró hatóság előtt személyesen meg kell jelennie. A személyes megjelenési kötelezettség teljesítésétől az eljáró hatóság eltekinthet, ha a kérelmező a megjelenésre egészségi állapota miatt képtelen.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott eljárásokban az ügyfél a kérelmét hiányosan nyújtotta be, a hiánypótlási felhívást részére az eljáró hatóság azonnal átadja.

(3) Azokban az eljárási cselekményekben, ahol az ügyfél személyes megjelenése kötelező, nincs helye elektronikus ügyintézésnek.

71. § (1) Az e törvényben szabályozott eljárásokban hozott döntéseket – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel – kézbesítés útján kell közölni.

(2) A jelen levő ügyféllel anyanyelvén vagy az általa értett más idegen nyelven szóban is közölni kell

a) a határozatot,

b) a bíróságnak a határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásban hozott határozatát,

c) a kitoloncolási őrizet törvényességének bírósági felülvizsgálata és meghosszabbítása tárgyában hozott bírósági határozatot.

(3) A közlés tényét és időpontját jegyzőkönyvbe kell foglalni, és azt az ügyféllel alá kell íratni.

(4) Ha az ügyfél ismeretlen helyen tartózkodik – az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel –, a határozat és a végzés közlése hirdetményi úton történik. Kézbesítési ügygondnok kirendelésének nincs helye.

(5) Ha a beutazási és tartózkodási tilalmat a 38. § (1) bekezdése alapján rendelték el, a határozat rendelkező részét külön jogszabályban meghatározott honlapon kell közzétenni.

72. § (1) Ha e törvény a határozattal szembeni fellebbezést kizárja, újrafelvételi eljárásnak és méltányossági eljárásnak sincs helye.

(2) Az e törvényben szabályozott eljárásokban a másodfokon eljáró hatóság által hozott elsőfokú végzésekkel szemben nincs helye fellebbezésnek.

73. § (1) A vízum kiadására irányuló eljárásban a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségét (a továbbiakban: az anyanyelv használatával kapcsolatos költség) a kérelmező viseli.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően az e törvényben szabályozott kérelemre indult eljárásokban a döntés közlésével felmerülő, az anyanyelv használatával kapcsolatos költségeket az eljáró hatóság viseli, az egyéb eljárási cselekmények elvégzésével felmerülő, az anya-

nyelv használatával kapcsolatos költséget a kérelmező viseli.

(3) Az e törvényben szabályozott hivatalból indult eljárásokban az anyanyelv használatával kapcsolatos költség az eljáró hatóság viseli.

74. § Az e törvényben szabályozott hivatalból indult eljárás során – halaszthatatlan esetben – az eljáró hatóság kirendelő végzés hiányában is igénybe vehet tolmácsot a hatóság és a tolmács között létrejött szerződés alapján.

VI. Fejezet

ADATKEZELÉS

75. § (1) A tartózkodás jogszerűségének nyomon követése érdekében az idegenrendészeti hatóság a központi idegenrendészeti nyilvántartás elkülönített részeként az EGT-állampolgárok és a családtagok adatairól a következő résznyilvántartásokat vezeti:

a) a regisztrációs igazolással ellátott EGT-állampolgárok nyilvántartása,

b) a tartózkodási kártyával rendelkezők nyilvántartása,

c) az állandó tartózkodási kártyával rendelkezők nyilvántartása,

d) a kiutasított vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló EGT-állampolgárok és családtagok nyilvántartása,

e) a személyes szabadságukban korlátozott EGT-állampolgárok és családtagok nyilvántartása,

f) az úti okmány, illetve a személyazonosító igazolvány elvesztését bejelentő EGT-állampolgárok és családtagok nyilvántartása.

(2) A központi idegenrendészeti nyilvántartást kezelő szerv a regisztrációs igazolással, valamint a tartózkodási kártyával rendelkezők személyi azonosítóját a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással való kapcsolattartás, valamint a bűnüldöző hatóságok részére történő adatszolgáltatás céljából kezelheti.

76. § A tartózkodási jogot igazoló okmányokkal kapcsolatos, a 75. § (1) bekezdésének *a)–c)* pontja szerinti résznyilvántartások az érintettek tartózkodási jogot igazoló okmányával kapcsolatos következő adatokat tartalmazzák:

a) a születési és házassági nevet, a személyi azonosítót és a regisztrációs igazoláson szereplő lakcímet,

b) a regisztráció időpontját, illetve a tartózkodási kártya kiadása iránti kérelem benyújtásának időpontját,

c) az úti okmány vagy a személyazonosító igazolvány adatait,

d) a regisztrációt, illetve a tartózkodási jogot igazoló okmány számát, típusát, érvényességét, meghosszabbításának időtartamát,

e) a regisztrációt, illetve a tartózkodási jogot igazoló okmány visszavonásának tényét, okát, időpontját,

f) a regisztrációt, illetve a tartózkodási jogot igazoló okmány leadásának tényét, időpontját,

g) a regisztrációt, illetve a tartózkodási jogot igazoló okmány cseréjének, pótlásának, az okmány elvesztésének, megsemmisülésének, a talált okmány visszaadásának tényét,

h) az EGT-állampolgár családi állapotát, amennyiben ez más személy tartózkodási jogát alapozza meg.

77. § A tartózkodási jogot igazoló okmányokról vezetett résznyilvántartásokban az adatok a tartózkodási jog megszűnésétől vagy a tartózkodási jog gyakorlásával való felhagyás megállapításától számított öt évig kezelhetők.

78. § (1) A kiutasítás, illetve a beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt állók nyilvántartása a következő adatokat tartalmazza:

a) az EGT-állampolgár és a családtag nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, állampolgárságát, személyazonosító jelét,

b) a kiutasítás, illetve a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének jogalapját, időtartamát,

c) az intézkedés időpontját,

d) az elrendelő szerv megnevezését,

e) a kilépés helyét, idejét,

f) az EGT-állampolgár és a családtag arcképmását, ujjnyomatát.

(2) A beutazási és tartózkodási tilalom alatt álló személyt – kérelmére – a nyilvántartott adatairól tájékoztatni kell. A tájékoztatást – nemzetbiztonsági és bűnüldözési érdekből – az idegenrendészeti hatóság korlátozhatja vagy megtagadhatja. A döntést indokolni kell.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – az idegenrendészeti hatóság a tilalom megszűnését követő öt évig kezeli.

(4) Az (1) bekezdés *f)* pontjában meghatározott adatokat az eljáró hatóság a beutazási és tartózkodási tilalom időtartama alatt kezeli.

79. § (1) A konzuli védelem biztosítása érdekében a nemzetközi szerződésekben meghatározott értesítési kötelezettség teljesítésének biztosítása céljából a személyes szabadságukban korlátozott, továbbá rendkívüli eseményekben (haláleset, baleset) érintettek nyilvántartása a következő adatokat tartalmazza:

a) az EGT-állampolgár és a családtag nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, állampolgárságát, személyazonosító jelét,

b) a büntetőeljárás adatait (a bűncselekmény törvényi minősítését és megnevezését, az elkövetés idejét, a bírósági döntés időpontját), ügyszámát,

c) a rendkívüli esemény adatait, ügyszámát,

d) az eljáró szerv megnevezését,

e) az intézkedés időpontját.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatok a tájékoztatási kötelezettség teljesítését vagy a szabadságkorlátozás megszűnését követő három évig kezelhetők.

80. § (1) Az úti okmányuk, illetve személyazonosító okmányuk elvesztését bejelentő EGT-állampolgárok és családtagok nyilvántartása a következő adatokat tartalmazza:

- a) az EGT-állampolgár és a családtag nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, állampolgárságát, személyazonosító jelét,
- b) az elvesztként bejelentett úti okmány típusát és számát,
- c) a bejelentés időpontját,
- d) a bejelentést felvevő szerv megnevezését,
- e) a tartózkodási jogot igazoló okmány típusát, számát, érvényességét és a kiállító hatóság megnevezését,
- f) az új úti okmány vagy személyazonosító igazolvány típusát, számát és érvényességét.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az úti okmány elvesztésével kapcsolatos adatokat az okmány megtalálásáig, ennek hiányában a bejelentéstől számított öt évig kezeli.

81. § (1) A 75. § (1) bekezdésében meghatározott résznyilvántartásokból törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – az igazságszolgáltatási és a bűnüldöző szervek, a nemzetbiztonsági szolgálatok, az adóhatóság, az állampolgársági feladatokat ellátó hatóság, a menekültügyi hatóság, a munkaügyi hatóság a 75. § (1) bekezdés a)–c) pontjában foglalt résznyilvántartásokból a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás központi hatóságának az EGT-állampolgárok és a családtagok személyi adatainak és lakcímeinek nyilvántartásával kapcsolatos feladatai ellátásához törvény alapján az abban meghatározott adatkörben és szervek részére, az adatszolgáltatás céljának és jogalapjának megjelölése mellett szolgáltatható adat.

(2) A munkaügyi hatóság csak arra a személyre vonatkozó adatot igényelhet a 75. § (1) bekezdés a)–c) pontjában foglalt résznyilvántartásokból, akit a Magyar Köztársaság más elbánásban részesít, mint amit a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK rendelet 1–6. cikke előír.

(3) Nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktusa alapján az abban meghatározott adatátvétellel jogosult szerv részére szolgáltatható adat.

(4) Az e törvény alapján kezelt adatok statisztikai célra felhasználhatók, és azokról személyazonosításra alkalmatlan módon a központi idegenrendészeti nyilvántartást kezelő szerv statisztikai célra adatokat szolgáltathat. A 75. § (1) bekezdés a)–c) pontjában foglalt adatokból a Központi Statisztikai Hivatal részére statisztikai célú adatkezelés érdekében az adatok személyazonosításra alkalmas módon is átadhatók.

82. § (1) Az eljáró hatóság – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – az EGT-állampolgár, valamint a családtag tartózkodási joga fennállásának ellenőrzése céljából adatot igényelhet:

- a) a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból,
- b) a büntettek nyilvántartásából,
- c) a körözési nyilvántartásból,
- d) a munkavállalási engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából,
- e) a cégnyilvántartásból,
- f) az egyéni vállalkozói engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából,
- g) az ingatlan-nyilvántartásból.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában meghatározott nyilvántartásból az eljáró hatóság csak akkor igényelhet adatot, ha az EGT-állampolgárt vagy a családtagot a Magyar Köztársaság más elbánásban részesíti, mint amit a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK rendelet 1–6. cikke előír.

83. § (1) A személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szerv értesíti a központi adatkezelő szervet az EGT-állampolgár és a családtag

- a) Magyarországon bekövetkezett haláláról, nevének megváltoztatásáról,
- b) bejelentett lakóhelyének megszűnéséről,
- c) adatai nyilvántartásának megszüntetéséről.

(2) Az eljáró hatóság tájékoztatja a személyi adat- és lakcímnnyilvántartás központi hatóságát

- a) a tartózkodási jog megszűnéséről és a tartózkodási jog gyakorlásával való felhagyás megállapításáról,
- b) az EGT-állampolgár és a családtag külföldön bekövetkezett haláláról, nevének megváltozásáról.

84. § (1) A 75. § (1) bekezdésében meghatározott résznyilvántartásokból teljesített adatszolgáltatásról adattovábbítási nyilvántartást kell vezetni.

(2) Az adattovábbítási nyilvántartást a nyilvántartás kezelője vezeti.

85. § (1) Az adattovábbítási nyilvántartás tartalmazza:

- a) az EGT-állampolgár és a családtag nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, állampolgárságát, személyazonosító jelét,
- b) az adatkezelő nyilvántartási azonosítóját,
- c) az adattovábbítás időpontját,
- d) az adattovábbítás célját, jogalapját és a továbbított adatkört,
- e) az adatigénylő nevét vagy megnevezését.

(2) Az adattovábbítási nyilvántartásból – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az érintett jogosult megismerni, hogy adatszolgáltatás alanya volt-e.

(3) Az adattovábbítási nyilvántartásba az eljáró hatóság, valamint az adatvédelmi biztos tekinthet be.

(4) Az adattovábbítási nyilvántartást az adattovábbítás-tól számított öt évig meg kell őrizni.

VII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Felhatalmazó rendelkezések

86. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:

a) az EGT-állampolgár és a családtag tartózkodásával összefüggő ügyekben eljáró hatóságokat, ezek illetékességét, valamint az eljárás rendjét;

b) a tartózkodás bejelentésével, valamint a tartózkodási kártya kiadásával kapcsolatos eljárás, valamint az EGT-állampolgár és a családtag e törvény alapján kezelt adataival kapcsolatos eljárás részletes rendjét;

c) a vízumkiadó hatóságok feladatát, hatáskörét és illetékességét, a vízumkiadás részletes szabályait, valamint a vízum formáját;

d) a fuvarozóval, valamint a munkáltatóval szemben e törvény alapján kiszabható bírság mértékét és kiszabásának rendjét;

e) a kötelező tartózkodási hely kijelölésével kapcsolatos szabályokat;

f) a kitoloncolási őrizetbe vett, valamint a kijelölt helyen tartózkodásra kötelezett személy ellátásának és támogatásának szabályait;

g) a kijelölt helyen tartózkodásra kötelezett személyre vonatkozó kötelező magatartási szabályokat;

h) az EGT-állampolgár és a családtag magyarországi tartózkodásának részletes közegészségügyi szabályait, valamint az egészségügyi ellátás anyagi fedezetének mértékét és igazolásának szabályait.

(2) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az e törvény szerinti okmányok adattartalmát, érvényességi idejét, formáját,

b) a kitoloncolási őrizet végrehajtásának szabályait,

c) a kitoloncolás végrehajtásának szabályait, és

d) a központi idegenrendészeti nyilvántartás adatfeldolgozó szervét.

(3) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítsa meg az e törvény hatálya alá tartozó eljárások díját.

(4) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy – az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszterrel egyetértésben – a közegészségügyet veszélyeztető betegségeket rendeletben állapítsa meg.

(5) Felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter, hogy az idegenrendészetért és menekültügyért felelős

miniszterrel egyetértésben a diplomáciai vagy egyéb mentességet élvező személyek beutazásának és tartózkodásának egyes szabályait rendeletben állapítsa meg.

(6) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg azokat az eseteket, amikor – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében – más schengeni állam vízumkiadó hatósága a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását megelőzően a központi vízumhatósággal egyeztet.

Hatálybalépés

87. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2007. július 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 3. § (6) bekezdése, valamint 86. § (6) bekezdése a Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon lép hatályba.

(3) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény 4. § (1) bekezdésében az „*a*), *c*) és *e*) pontjában” szövegrész helyébe az „*a*), valamint *c*)–*e*) pontjában” szöveg lép.

Átmeneti rendelkezések

88. § (1) Az EGT-állampolgárt a részére e törvény hatálybalépését megelőzően kiadott tartózkodási vízum, tartózkodási engedély vagy EGT tartózkodási engedély érvényességi idejének lejártáig megilletik a regisztrációs igazolással rendelkezők jogai.

(2) A családtag részére e törvény hatálybalépését megelőzően kiadott tartózkodási vízum, tartózkodási engedély, bevándorlási és letelepedési engedély az érvényességi idejének lejártáig a fenti engedélyek által tanúsított jogállás szerinti tartózkodásra jogosít.

(3) A tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező EGT-állampolgár vagy családtag kérelmére az eljáró hatóság – az (1) és (2) bekezdésben foglalt szerzett jogok sérelme nélkül – az engedély érvényességi ideje alatt az e törvényben meghatározott tartózkodási jogot igazoló okmányt állít ki.

(4) A letelepedési vagy bevándorlási engedéllyel rendelkező EGT-állampolgár vagy családtag kérelmére – a feltételek vizsgálata nélkül – állandó tartózkodási jogot igazoló okmányt kell kiállítani.

(5) Az EGT-állampolgár és a családtag által e törvény hatálybalépése előtt benyújtott, elsőfokú határozattal még

el nem bíralt tartózkodási vagy letelepedési engedély iránti kérelmekkel kapcsolatos eljárásban e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(6) Az EGT-állampolgárral és a családtaggal szemben e törvény hatálybalépése előtt a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Idtv.) alapján elrendelt őrizetre e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. Ha az őrizet elrendelésétől számított harminc nap eltelt, az őrizetet e törvény hatálybalépésének napján meg kell szüntetni.

(7) Ha a Bolgár Köztársaság, valamint Románia állampolgáraival és harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaival szemben az Idtv. alapján elrendelt őrizet elrendelésétől számított harminc nap eltelt, az őrizetet e törvény hatálybalépésének napján meg kell szüntetni.

(8) E törvény hatálybalépésének napján érvényét veszti a Bolgár Köztársaság, valamint Románia állampolgáraival és harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaival szemben az idegenrendészeti hatóság által

a) az Idtv. alapján elrendelt kiutasítás és az azzal együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom, valamint

b) az Idtv. 32. § (1) bekezdés a)–c) pontja alapján önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom.

Módosuló rendelkezések

89. § (1) Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (a továbbiakban: Egytv.) 8. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A társadalmi szervezet ügyintéző és képviselői szervének tagja az lehet, aki a közügyek gyakorlásától nincs eltiltva, és

a) magyar állampolgár,

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkeznek, vagy

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt vagy letelepedett jogállású, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkeznek.”

(2) Az Egytv. a következő 29. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

29. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés g) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és

tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

90. § (1) A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § A rendezvény szervezője az lehet, aki

a) magyar állampolgár,

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkeznek, vagy

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt, illetve letelepedett jogállású, vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik.”

(2) A Gytv. a következő 20. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

20. § Ez a törvény az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

91. § (1) A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 20. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazása során:]

„20. EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez,”

(2) Az Avtv. 2. §-a a következő 21. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazása során:]

„21. harmadik ország: minden olyan állam, amely nem EGT-állam.”

(3) Az Avtv. 9. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az EGT-államokba irányuló adattovábbítást úgy kell tekinteni, mintha a Magyar Köztársaság területén belüli adattovábbításra kerülne sor.”

92. § (1) A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ápt.) 14. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése vagy viszonyossági gyakorlat hiányában az idegen nyelvű okiratot

a) hiteles magyar nyelvű fordítással, és

b) ha ennek elháríthatatlan akadálya nincs, diplomáciai felülhitelesítéssel ellátva kell az állampolgársági kérelemhez csatolni.”

(2) Az Ápt. 23. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E törvény alkalmazásában – a lakcímbeljelentés napjától – Magyarországon lakik az a lakóhellyel rendelkező nem magyar állampolgár,

a) aki bevándorolt vagy letelepedett jogállású,

b) akit menekültként elismertek, valamint

c) aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát Magyarországon gyakorolja, és bejelentési kötelezettségének eleget tett.”

93. § (1) A menedéjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Met.) 43. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kérelem nyilvánvalóan megalapozatlannak tekinthető, ha abból nem lehet megállapítani a 3. § (1) bekezdésében meghatározott ok fennállását, a következő indokok bármelyike miatt:]

„d) a kérelmező az Európai Unió tagállama vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgára, illetve az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személy.”

(2) A Met. 43. § (3) bekezdés e) és f) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[Az (1) bekezdés b) pontjában foglaltak fennállása állapítható meg, ha a kérelmező]

„e) szándékosan elmulasztotta annak közlését, hogy korábban kérelmet nyújtott be az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban együtt: EGT-állam), különösen, ha az eljárásban hamis személyazonosságot használ;

f) kérelmét korábban egy másik EGT-államban a Genfi Egyezményben foglalt eljárási követelmények és garanciák figyelembevételével elutasították.”

94. § (1) A jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Jtvr.) 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A névjegyzékbe – kérelemre – be kell jegyezni azt, aki magyar állampolgár, illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, büntetlen előéletű, egyetemi jogi végzettséggel rendelkezik, és külön jogszabály szerint magyar jogi szakvizsgát tett.”

(2) A Jtvr. 16. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Jogi előadóként az foglalkoztatható, aki magyar állampolgár, illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, büntetlen előéletű és egyetemi jogi végzettséggel rendelkezik. Az állampolgársági követelmény alól az igazságügyért felelős miniszter felmentést adhat.”

(3) A Jtvr. a következő 23. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

23. § Ez a törvényerejű rendelet az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

95. § (1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 102. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 2. § (1) bekezdésében megjelölt Magyarországon élő nem magyar állampolgárnak azt kell tekinteni, aki

a) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik,

b) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt vagy letelepedett jogállású;

c) külön jogszabály értelmében menekültnek minősül.”

(2) Az Itv. 103. § (1) bekezdésének felvezető szövegében az „Ez a törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt, az 1994. évi I. törvénnyel kihirdetett Európai Megállapodással összhangban az Európai Közösség következő jogsza-

bályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:” szövegrész helyébe az „Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:” szöveg lép, és ezzel egyidejűleg az (1) bekezdés a következő c) ponttal egészül ki:

„c) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

96. § (1) A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 7. § (2) bekezdésében meghatározott személyeket az e törvény és végrehajtási szabályai által tartalmazott jogokat és kötelezettségeket illetően a magyar állampolgárral azonos jogok és kötelezettségek illetik meg és terhelik. Törvény, valamint kormányrendelet e szabálytól a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy) tekintetében eltérő szabályokat állapíthat meg.”

(2) Az Flt. 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Nincs szükség engedélyre

a) a külön jogszabály szerint menekültként vagy menedésként elismert, továbbá a bevándorolt vagy letelepedett jogállású személy, továbbá

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy magyarországi munkavégzéséhez. Törvény, valamint kormányrendelet a b) pontban foglalt szabálytól eltérő szabályokat állapíthat meg.”

(3) Az Flt. 7. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A (6) és (7) bekezdésben foglalt rendelkezés nem alkalmazható arra a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, aki Magyarországon engedély nélkül foglalkoztatható.”

(4) Az Flt. 59. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) E törvény alkalmazásában az Európai Gazdasági Térség tagállamának kell tekinteni az Európai Unió tagállamát és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államot, valamint azt az államot, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megál-

lapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(5) Az Flt. a következő 60. §-sal és az azt megelőző al-címmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

60. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés a) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

97. § (1) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 7. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az (1) bekezdéstől eltérően ügykezelői feladatkörre közszolgálati jogviszony – a jogszabály által meghatározott fontos és bizalmas ügykezelői munkaköröket, valamint a 68. § (3) bekezdésében meghatározott vezetői megbízás esetét kivéve – a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személlyel is létesíthető, ha a feladatkör ellátásához szükséges mértékű magyar nyelvismerettel rendelkeznek.”

(2) A Ktv. 81. §-ában az „E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban, az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:” szövegrész helyébe az „Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:” szöveg lép, és ezzel egyidejűleg a 81. § a következő e) ponttal egészül ki:

„e) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

98. § (1) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a további-

biakban: Nytv.) 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A törvény hatálya alá tartoznak:

a) a Magyar Köztársaság területén élő magyar állampolgárok, a bevándorolt és a letelepedett jogállású, valamint a menekültként elismert személyek,

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személyek (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), amennyiben a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogukat a Magyar Köztársaság területén gyakorolják.”

(2) Az Nytv. 4. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény hatálya kiterjed:]

„b) a külföldön élő magyar állampolgárok, valamint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy kivételével a személyazonosító igazolvánnyal kapcsolatos eljárásra, továbbá”

(3) Az Nytv. 9. § (2) bekezdése a következő m) ponttal egészül ki:

[A Hivatal feladata és hatásköre:]

„m) ellátja a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy személyi és lakcímadatainak nyilvántartásba vételével kapcsolatos – jogszabályban meghatározott – feladatokat.”

(4) Az Nytv. 11. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nyilvántartás tartalmazza a polgár]

„b) magyar vagy külföldi állampolgárságát, illetve hontalanságát (a továbbiakban: állampolgárság), valamint menekült, bevándorolt, letelepedett jogállását, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy esetében a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog gyakorlásához történő rendelkezés tényét;”

(5) Az Nytv. 11. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A nyilvántartás a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személynek az (1) bekezdés a)–j) pontja szerinti adatait, aláírását, valamint személyi azonosítójáról és lakcíméről kiadott hatósági igazolványának okmányazonosítóját tartalmazza.”

(6) Az Nytv. 12. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nyilvántartás történeti állománya tartalmazza a polgár minden eddigi, a törvény hatálya alá tartozó adatát és adatváltozását az érintett elhalálozásától, magyar állampolgárságának megszűnésétől, illetve a külföldi letelepedés szándékával külföldre távozásától, bevándorolt, menekült, letelepedett jogállásának megszűnésétől, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy tartózkodási jogának megszűnésétől számított 15 évig, ki-

véve, ha jogállásának megszűnését a magyar állampolgárság megszerzése eredményezte.”

99. § (1) A magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Métv.) 3. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Térítésmentes terhesgondozásra jogosult

a) a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár,

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodás jogával rendelkező személy, amennyiben a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, valamint

c) az a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy, aki bevándorolt vagy letelepedett jogállású.”

(2) A Métv. a következő 18. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

18. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

100. § (1) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 3. § (1) bekezdés b) és c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[A törvény hatálya – a (2)–(3) bekezdésben foglalt eltérésekkel – kiterjed a Magyarországon élő]

„b) bevándoroltakra és letelepedettekre,

c) hontalanokra,”

(2) A Szocvtv. 3. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A törvény hatálya a 7. § (1) bekezdésében meghatározott ellátások tekintetében az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően kiterjed az Európai Szociális Kartát megerősítő országoknak a Magyar Köztársaság területén jogszerezően tartózkodó állampolgáira is.

(3) A törvény hatálya kiterjed

a) a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerinti családtagjára, továbbá a magyar állampolgár Szmtv. szerinti családtagjára, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, valamint

b) a 32/B. § (1) bekezdésében meghatározott időskorúak járadéka tekintetében a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik.”

(3) A Szocvtv. 132. § (1) bekezdés k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy megállapítsa]

„k) a 3. § (3) bekezdésében meghatározott személyekre vonatkozó ellátások igénylésével, megállapításával, folyósításával, valamint az igényelbíráló szervek adatkezelésével kapcsolatos részletes szabályokat;”

(4) A Szocvtv. a következő 141. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

141. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk,

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

101. § (1) A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kotv.) 110. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, a § a következő új

(3) bekezdéssel egészül ki, és ezzel egyidejűleg a jelenlegi (3)–(8) bekezdés megjelölése (4)–(9) bekezdésre változik:

„(1) A nem magyar állampolgár kiskorú akkor tanköteles Magyarországon, ha

a) menedékjogot kérő, menekült, menedékes,

b) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát Magyarországon gyakorolja,

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt vagy letelepedett jogállású, illetve a Magyar Köztársaság területén való tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

(2) A feltételek meglétét a tanuló nevelési-oktatási intézménybe történő felvételénél igazolni kell.

(3) Ha a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás ideje

a) az egy évet nem haladja meg, a szülő kérésére,

b) az egy évet meghaladja, e törvény erejénél fogva való a gyermek tankötelessé.”

(2) A Kotv. a következő 122/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

122/A. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés b) pont és 21. cikk,

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

102. § (1) Az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Üsztv.) 82. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Írnokká, illetőleg fizikai alkalmazottá azt a büntetlen előéletű személyt lehet kinevezni, aki

a) magyar állampolgár, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, vagy

b) az a) pontban meghatározott személyeknek az Szmtv. szerinti családtagja, ha a feladatkör ellátásához szükséges mértékű magyar nyelvismerettel és legalább alapfokú végzettséggel rendel-

kezik. Fontos és bizalmas ügyészégi munkakört csak magyar állampolgár tölthet be.”

(2) Az Üsztv. 111. § (3) bekezdésében az „E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:” szövegrész helyébe az „Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:” szöveg lép, és ezzel egyidejűleg a (3) bekezdés a következő d) ponttal egészül ki:

„d) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

103. § (1) A szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Szütv.) 1. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha a szabadalmi ügyvivő a (2) bekezdésben meghatározott iparjogvédelmi ügyekben külföldön jár el, tevékenységére a külföldi jogszabályok előírásai az irányadók, azonban az ilyen tevékenységére e törvény rendelkezéseit is megfelelően alkalmazni kell. Külföldi jogszabályon az eljárás helye szerinti államra kötelező nemzetközi szerződések, ha pedig a szabadalmi ügyvivő valamely EGT-állam területén jár el, az e megállapodással érintett európai közösségi jogszabályokat is érteni kell.”

(2) A Szütv. 1. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) E törvény alkalmazásában EGT-államnak kell tekinteni az Európai Unió tagállamát és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államot, valamint azt az államot, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, továbbá az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(3) A Szütv. 2. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kamarába való felvételre jogosult, aki]

„a) magyar állampolgár, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmvtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy);”

(4) A Szütv. 5. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A szabadalmi ügyvivő kamarai tagsága megszűnik, ha]

„f) magyar állampolgársága megszűnik, illetve az Szmvtv. szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga megszűnik;”

(5) A Szütv. 26. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A szabadalmi ügyvivőjelöltek névjegyzékébe – kérelmére – azt kell bejegyezni a Kamaránál, aki]

„a) magyar állampolgár, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy;”

(6) A Szütv. 26. § (7) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kamara a szabadalmi ügyvivőjelöltek névjegyzékéből törli azt,]

„e) akinek magyar állampolgársága megszűnik, illetve akinek az Szmvtv. szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga megszűnik;”

(7) A Szütv. 27/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény alkalmazásában európai közösségi hivatásos iparjogvédelmi képviselő (a továbbiakban: közösségi képviselő) az, aki az Szmvtv. szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik, valamely EGT-államban szabadalmi ügyvivői tevékenység folytatására jogosult, és valamely EGT-állam területén működik.”

(8) A Szütv. 27/E. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közösségi képviselőt a Kamara törli a közösségi képviselők névjegyzékéből, ha]

„c) az Szmvtv. szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga megszűnik;”

(9) A Szütv. a következő 41. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

41. § Ez a törvény az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

104. § (1) A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sztatv.) 3. § 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:]

„2. Belföldi illetőségű magánszemély:

a) a magyar állampolgár (kivéve, ha egyidejűleg más államnak is állampolgára, és belföldön nem rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel);

b) az a természetes személy, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz való jogát az adott naptári évben – a ki- és beutazás napját is egész napnak tekintve – legalább 183 napig a Magyar Köztársaság területén gyakorolja;

c) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó letelepedett jogállású, illetve hontalan személy; továbbá

d) az a természetes személy, aki

da) kizárólag belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel;

db) létérdekei központja belföld, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik állandó lakóhellyel; létérdekek központja az az állam, amelyhez a magánszemélyt a legszorosabb személyes, családi és gazdasági kapcsolatok fűzik;

dc) tartózkodási helye belföldön található, ha egyáltalán nem vagy nem csak belföldön rendelkezik lakóhellyel, és létérdekei központja sem állapítható meg.”

(2) Az Szjtv. 3. § 72. pont *m*) és *n*) alpontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[*Adóterhet nem viselő járandóság:*]

„*m*) a 3. § 78. pontja szerinti EGT-állam joga alapján az *a*)–*j*) alpontban meghatározott bevételnek megfelelő jogcímen kifizetett (juttatott) bevétel;

n) a 3. § 78. pontja szerinti EGT-állam joga alapján kifizetett (juttatott) olyan, e törvény szerint az összevont adóalapba tartozó jövedelem alapjául szolgáló bevétel, amely a tagállam belső joga szerint akkor is mentes a jövedelemadónak megfelelő adó alól, ha azt az ott illetőséggel bíró magánszemély részére fizetik (juttatják);”

(3) Az Szjtv. 3. §-a a következő 78. ponttal egészül ki:

[*E törvény alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:*]

„78. EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

105. § (1) A tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Mktv.) 1. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Kamarai tagság nélkül végezhetnek építészeti tevékenységet azok a külön törvény szerint a szabad mozgás és

tartózkodás jogával rendelkező személyek (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), akik szakmájukat a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény 56. §-ában foglaltak szerint kívánják gyakorolni. Ezen személyeket a szolgáltatás időtartamára, de legfeljebb egy évre a külön jogszabályban meghatározott területi építész kamara, jogszabályban előírtak szerint elkülönítetten vezetett névjegyzékbe foglalja. Ezen határidőt követően a névjegyzékbe vett személyeket a névjegyzékből törölni kell.”

(2) Az Mktv. 25. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[*A kamarai felvételre jogosult, aki*]

„*a*) magyar állampolgár, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, vagy

b) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és Magyarországon lakóhellyel vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik, vagy”

(3) Az Mktv. a következő 56. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„*Az Európai Unió jogának való megfelelés*

56. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés *g*) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

106. § (1) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvtv.) 4. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A törvény hatálya kiterjed

a) a (2) és (3) bekezdésben foglalt eltéréssel a Magyar Köztársaság területén tartózkodó magyar állampolgárságú, valamint – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – a letelepedett, bevándorolt, illetve befogadott jogállású, továbbá a magyar hatóságok által menekültként, illetve hontalanként elismert gyermekekre, fiatal felnőttre és szüleire;

b) a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosult körbe tartozó személyre és a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) sze-

rinti családtagjára, továbbá a magyar állampolgár Szmtv. szerinti családtagjára, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik.

(2) A törvény hatálya a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás tekintetében az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően kiterjed az Európai Szociális Kartát megerősítő országok állampolgárainak a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó gyermekeire is.”

(2) A Gyvtv. 189. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„189. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 94/33/EK irányelve (1994. június 22.) a fiatalok munkahelyi védelméről, az Mt. irányadó rendelkezéseivel együtt;

b) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

107. § (1) Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Esztv.) 3. § m) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„m) *EGT-állam*: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(2) Az Esztv. 3. §-a a következő új n) ponttal egészül ki, és ezzel egyidejűleg a jelenlegi n) pont megjelölése o) pontra változik:

[E törvény alkalmazásában]

„n) *harmadik ország*: minden olyan állam, amely nem EGT-állam,”

108. § (1) Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iatv.) 11. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Igazságügyi szakértőnek, szakértőjelöltnek, – a bírósági jegyzőkönyvvezető és a cégszerkesztő kivételével – írnoknak és fizikai dolgozónak azt a tizennyolcadik életévét betöltött, büntetlen előéletű, a munkakörére meghatározott képesítéssel rendelkező személyt lehet ki nevezni, aki

a) magyar állampolgár, vagy

b) külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, ha a munkakör ellátásához szükséges mértékű magyar nyelvismerettel rendelkezik.”

(2) Az Iatv. 137. §-ában az „E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:” szövegrész helyébe az „Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:” szöveg lép, és ezzel egyidejűleg a 137. § a következő d) ponttal egészül ki:

„d) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

109. § (1) Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 16. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A magyar állampolgár, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), továbbá a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy – az (1) bekezdésben meghatározott feltételeken túlmenően – a külön jogszabályban meghatározottak szerint végezhet településtervezési tevékenységet.”

(2) Az Étv. 32. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A (3) bekezdésben meghatározott feltételeken túlmenően a magyar állampolgár, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról

szóló törvény hatálya alá tartozó személy a külön jogszabályban meghatározottak szerint végezhet építészeti-műszaki tervezési, illetve építésügyi műszaki szakértői tevékenységet.”

(3) Az Étv. a következő 63. §-sal és az azt megelőző al-címmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

63. § Ez a törvény az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

110. § (1) A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 4. § f) pont 2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában saját jogú nyugdíjas az a természetes személy, aki]

„2. a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló közösségi rendelet, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesül,”

(2) A Tbj. 4. § u) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„u) Belföldi:

1. a Magyar Köztársaság területén élő magyar állampolgár, a bevándorolt és a letelepedett jogállású, valamint a menekültként elismert személy,

2. a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), aki a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodás jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, valamint

3. a hontalan;”

(3) A Tbj. 4. § v) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„v) EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gaz-

dasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(4) A Tbj. 4. § x) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:]

„x) Közös háztartás: az eltartó lakóhelyével, illetőleg bejelentett magyarországi tartózkodási helyével megegyező:

1. a Magyar Köztársaság területén élő magyar állampolgár, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező belföldinek minősülő személy, a bevándorolt, a letelepedett, illetőleg a menekültként elismert (belföldi) eltartó belföldi eltartott hozzátartozója esetén a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény rendelkezései szerint bejelentett lakó- vagy tartózkodási hely, illetve a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény rendelkezései szerint nyilvántartott szálláshely,

2. a biztosított, illetőleg egészségügyi szolgáltatásokra jogosult személy Magyarországon tartózkodó külföldi eltartott hozzátartozója esetén az eltartott tartózkodási engedélye, bevándorlási engedélye vagy letelepedett jogállást igazoló okmánya alapján, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény rendelkezései szerint bejelentett szállás-, lakó- vagy tartózkodási hely.”

(5) A Tbj. 58. § (1) bekezdés i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendeletben szabályozza]

„i) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy biztosítási jogviszonyával, járulékfizetésével, valamint adatszolgáltatásával összefüggő rendelkezéseket.”

(6) A Tbj. a következő 61. §-sal és az azt megelőző al-címmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

61. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

111. § (1) A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tnytv.) 4. § (1) bekezdése a következő *j*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*j*) EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(2) A Tnytv. 79. § (2) bekezdés *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nyugdíjfolyósító szerv a megállapított nyugellátás folyósítását a határozat beérkezését követő tizenöt napon belül]

„*b*) a valamely EGT-állam területén élők részére történő folyósítás esetén a jogosult által megjelölt, valamely EGT-államban vezetett átutalási betétszámlára (bank-számlára),”
[teljesíti.]

112. § A külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 2. §-a a következő *e*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„*e*) EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

113. § (1) Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 3. § *s*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*s*) magyar állampolgár: a magyar állampolgársággal, illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy), a letelepedett, valamint a bevándorolt jogállású személy, továbbá a külön jogszabály értelmében menekültnek minősülő személy;”

(2) Az Eütv. 3. §-a a következő *x*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*x*) EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam

között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(3) Az Eütv. 110. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) A (4) bekezdésben foglaltaktól eltérően

a) az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, aki Magyarországon elismerhető egészségügyi szakképesítéssel rendelkezik, továbbá

b) az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, akinek egészségügyi szakképesítést igazoló okirata a Magyar Köztársaság területén megszerzhető szakképesítéssel egyenértékűként nem ismerhető el, de hitelt érdemlő módon igazolja, hogy a bejelentést megelőző öt éven belül legalább három éven keresztül rendszeresen végezte a bejelentéssel érintett egészségügyi tevékenységet valamely EGT-állam területén,

ha nem gazdasági célú letelepedés mellett kíván e törvény hatálya alá tartozó egészségügyi tevékenységet végezni, és valamely EGT-államban letelepedettként már szolgáltatást nyújt, ezt a szándékát a külön jogszabályban meghatározott eljárás keretében bejelenti a külön jogszabályban meghatározott hatóság részére. Ezt a rendelkezést nem lehet alkalmazni, ha a nyújtani kívánt szolgáltatás gyógyszerési szolgáltatás. A bejelentési eljárás során a valamely nem EGT-állam területén végzett egészségügyi tevékenység figyelembevételének lehetőségét is meg kell vizsgálni.”

(4) Az Eütv. 112. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Honosított, illetve – a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény Harmadik része szerinti elismerés kivételével – elismert egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy, valamint hazai oktatási intézményben nem magyar nyelvű képzés során szakképesítést szerzett, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy akkor vehető fel a működési nyilvántartásba, ha a megfelelő szakképesítést igazoló hazai oklevél kiadására egyébként jogosult oktatási intézmény által erre a célra szervezett bizottság előtt a magyar szociális biztonsági rendszerre, valamint a szakmai etikai szabályokra vonatkozó, külön jogszabályban meghatározott ismeretekből magyar vagy – választása szerint hazai, a megfelelő felsőfokú szakirányú képzést végző oktatási intézményben oktatási nyelvként alkalmazott – idegen nyelven eredményes vizsgát tett, és a végezni kívánt szakirányú egészségügyi tevékenység gyakorlásához szükséges magyar nyelvi ismereteit bizonyította.”

(5) Az Eütv. 247. § (6) bekezdésében az „E törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek, és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban összeegyeztethető szabályo-

zást tartalmaz az alábbi irányelvekkel:” szövegrész helyébe az „Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:” szöveg lép, és ezzel egyidejűleg a (6) bekezdés a következő *k*) ponttal egészül ki:

„*k*) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

114. § (1) A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény (a továbbiakban: Fbtőt.v.) 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Fegyveres biztonsági őr az a büntetlen előéletű magyar állampolgár, illetve külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy) lehet, aki tizennyolcadik életévét betöltötte, fegyver viselésére alkalmas, és rendelkezik a szolgálati beosztáshoz előírt képesítési feltételekkel. A fegyveres biztonsági őrseg parancsnokának és helyettesének legalább középiskolai végzettséggel kell rendelkeznie. Ezeket a feltételeket az igazolvány hitelesítésekor igazolni kell.”

(2) Az Fbtőt.v. 20. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Mezőőr az a büntetlen előéletű magyar állampolgár, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy lehet, aki tizennyolcadik életévét betöltötte, a lőfegyvertartási engedély megszerzésére vonatkozó feltételeknek megfelel, és a 22. § (1) bekezdésében előírt vizsgát letette.”

(3) Az Fbtőt.v. a következő 31. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

31. § Ez a törvény az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

115. § (1) Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 13. § (3) bekezdés *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kamarába – kérelmére – ügyvédként fel kell venni azt, aki megfelel a következő feltételeknek:]

„*a*) magyar állampolgár,”

(2) Az Ütv. 13. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A kamarába fel kell venni azt az európai közösségi jogászt is, aki megfelel a 89/F. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek.”

(3) Az Ütv. 89/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„89/A. § (1) E törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni annak a külön törvény alapján szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személynek a Magyar Köztársaság területén kifejtett tevékenységére, aki a külön jogszabályban meghatározott szakmai megnevezések valamelyike alatt ügyvédi tevékenység folytatására jogosult az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában (a továbbiakban: európai közösségi jogász).

(2) E Fejezet alkalmazásában az Európai Gazdasági Térség tagállamának kell tekinteni az Európai Unió tagállamát és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államot, továbbá az olyan államot, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.

(3) E Fejezet alkalmazásában az európai közösségi jogász saját tagállamának az Európai Gazdasági Térségnek az a tagállama tekintendő, amelyben az európai közösségi jogász megszerezte a külön jogszabályban felsorolt szakmai megnevezések egyikének használatára való jogosultságot.”

(4) Az Ütv. 134. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„134. § Ez a törvény – a végrehajtására kiadott rendelettel együtt – a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 98/5/EK irányelve az ügyvédi hivatásnak a képesítés megszerzésétől eltérő tagállamokban történő folyamatos gyakorlásának elősegítéséről,

b) az Európai Közösségek Tanácsának 77/249/EGK irányelve a szolgáltatásnyújtás szabadságának az ügyvédek általi hatékony gyakorlásának elősegítéséről,

c) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

116. § (1) A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tör-

vény (a továbbiakban: Fotv.) 23. § (1) bekezdésének felvezető szövege helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult, akinek”

(2) A Fotv. 23. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatásra jogosult

a) a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személy, valamint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerinti családtagja, továbbá a magyar állampolgár Szmtv. szerinti családtagja, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel, valamint

b) a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendelet jogosulti körébe tartozó, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelel.”

(3) A Fotv. 30. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg]

„e) a 23. § (2) bekezdésében meghatározott személyekre vonatkozó ellátás igénylésével, megállapításával, folyósításával, valamint az igényelbíráló szervek adatkezelésével kapcsolatos részletes szabályokat.”

(4) A Fotv. a következő 31. §-sal és az azt megelőző al-cimmal egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

31. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási

engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk,

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályaon kívül helyezéséről, 24. cikke.”

117. § (1) A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. § E törvény hatálya kiterjed – amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén élő

a) magyar állampolgárra,

b) bevándorolt vagy letelepedett jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személyekre,

c) a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerinti családtagjára, továbbá a magyar állampolgár Szmtv. szerinti családtagjára, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

d) – az anyasági támogatás (IV. fejezet) kivételével – a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és – a határ menti ingázókat kivéve – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik.”

(2) A Cstv. 51. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap]

„c) a Kormány arra, hogy a 2. § c) és d) pontjában meghatározott személyekre vonatkozó családtámogatási ellátások igénylésével, megállapításával, folyósításával, valamint az igényelbíráló szervek adatkezelésével kapcsolatos végrehajtási szabályokat rendeletben határozza meg.”

(3) A Cstv. a következő új 53. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

53. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk,

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályaon kívül helyezéséről, 24. cikke.”

118. § (1) A vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vktv.) 13. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E törvény lajstromozási szabályainak alkalmazásában magyar, illetve közösségi tulajdon:

a) a magyar állampolgár, az Európai Unió tagállama vagy Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgára, illetve az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személy tulajdona;

b) olyan jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli gazdasági társaság tulajdona, amely a Magyar Köztársaságban, az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban rendelkezik székhellyel, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban együtt: EGT-állam).”

(2) A Vktv. 13. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Gazdasági társaságot abban az esetben lehet magyar, illetve közösségi tulajdonúnak tekinteni, ha az EGT-államban székhellyel, illetve állampolgársággal nem rendelkező külföldit tagsági jogviszonya alapján megillető tulajdoni hányad, illetőleg az általa gyakorolt szavazati jog mértéke nem éri el az 50%-ot.”

119. § Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény 5. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Külföldi hitelesítés-szolgáltató által kibocsátott tanúsítványhoz akkor is az e törvényben, illetve a 4. § (7) bekezdése alapján meghatározott jogkövetkezmények fűződnek, ha]

„a) a külföldi hitelesítés-szolgáltató által kibocsátott tanúsítványokért felelősséget vállal egy olyan hitelesítés-szolgáltató, amely az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban rendelkezik székhellyel, illetve lakóhellyel, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez, illetve”

120. § (1) A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény (a továbbiakban: Etv.) 6. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tagállam állampolgárának nem minősülő, valamint az azzal azonos megítélés alá nem eső személy akkor jogosult bizonyítványa vagy oklevele elismertetésére vagy honosíttatására – ide nem értve a továbbtanulási céllal történő elismerést – ha a (2) bekezdésben foglaltak teljesítésén túlmenően keresőtevékenység folytatása vagy családi együttélés biztosítása céljából kiadott tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik.”

(2) Az Etv. 25. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Tagállamnak minősül az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(3) Az Etv. 25. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A tagállam állampolgárával azonos megítélés alá esik

a) a tagállam állampolgárának, valamint a magyar állampolgárnak a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező családtagja,

b) a kutatás céljából tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár, valamint

c) a letelepedett jogállású személy is.”

(4) Az Etv. 69. §-a a következő n)–p) ponttal egészül ki:

[Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„n) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási

engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés *c*) pont és 21. cikk,

o) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikke,

p) a Tanács 2005/71/EK irányelve (2005. október 12.) a harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról, 12. cikk *a*) pont.”

121. § Az európai üzemi tanács létrehozásáról, illetve a munkavállalók tájékoztatását és a velük való konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló 2003. évi XXI. törvény 1. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 7. § (3) bekezdés *a*) pontja szerinti tágabb hatályra vonatkozó megállapodás hiányában, az európai üzemi tanács jogköre, valamint a munkavállalók tájékoztatását és a velük való konzultációt biztosító eljárások kiterjednek

a) a közösségi szinten működő vállalkozásnak valamennyi telephelyére, amely az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban működik, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban együtt: tagállam), illetve

b) a közösségi szinten működő vállalkozáscsoport esetében a tagállamokban működő valamennyi vállalkozására.”

122. § (1) A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jstv.) 4. § (1) bekezdés *d*) és *e*) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[Támogatásban részesíthető a fél, ha]

„*d*) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkez;

e) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és lakóhellyel vagy szokásos és jogszerű tartózkodási hellyel rendelkezik a Magyar Köztársaság területén, az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött

nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez;”

(2) A Jstv. 4. § (1) bekezdése a következő *f*) ponttal egészül ki:

[Támogatásban részesíthető a fél, ha]

„*f*) humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezik.”

(3) A Jstv. 5. § (2) bekezdés *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Jövedelmi és vagyoni helyzetére tekintet nélkül rászorultnak tekintendő az a fél, aki]

„*d*) menekült, menedékes, menekültkénti vagy menedékeskénti, illetve hontalankénti elismerését kérő, továbbá az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesítését kérő személy, és a jövedelmi és vagyoni helyzetéről tett nyilatkozata alapján a számára biztosított ellátásra és támogatásra jogosult,”

(4) A Jstv. a következő 89. §-sal egészül ki:

„89. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 12. cikk (5) bekezdése;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

123. § (1) A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény (a továbbiakban: Motv.) 2. §-a a következő 27. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„27. EGT-állam: az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(2) A Motv. 28. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Nyilvántartásba vételét a magyar állampolgár, illetve a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, a Magyar Köztársaság területén székhellyel vagy valamely EGT-államban székhellyel, és ezzel egyidejűleg a Magyar Köztársaság területén telephellyel rendelkező jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság kérheti, amennyiben

közvetlen vagy közvetett állami támogatást kíván igénybe venni.”

(3) A Motv. a következő 38/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

38/A. § Ez a törvény az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

124. § (1) A Nemzeti Akkreditáló Testület szervezetéről, feladat- és hatásköréről, valamint eljárásáról szóló 2005. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Natv.) 17. § (1) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Testület elnökének – a (3)–(6) bekezdésben foglalt kivétellel – az választható, aki]

„*b)* magyar állampolgár vagy külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy) vagy letelepedett, illetve bevándorolt jogállású személy.”

(2) A Natv. 17. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Tanácsban a megválasztott tagszervezetet csak a képviseletére jogosult személy vagy írásban meghatalmazott helyettese képviselheti. A Tanácsban természetes személy tag csak nagykorú, cselekvőképes magyar állampolgár vagy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy vagy letelepedett, illetve bevándorolt jogállású személy lehet.”

(3) A Natv. a következő 29. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

29. § Ez a törvény az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

125. § (1) A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi

CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvmtv.) 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Igazolványt kaphat – írásbeli kérelmére – a magyar állampolgár, illetve a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, amennyiben megfelel a következő feltételeknek:

a) büntetlen előéletű, nagykorú, cselekvőképes, és nem esik a 3. § (3) bekezdésében foglalt korlátozás hatálya alá, továbbá külön jogszabályban meghatározott szakképesítéssel, és magánnyomozó esetében ezen kívül legalább középiskolai végzettséggel rendelkezik;

b) nem folyik ellene kétévi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt büntetőeljárás; és

c) nem tiltották el jogerős bírói ítélettel az e törvény hatálya alá tartozó foglalkozástól.”

(2) Az Szvmtv. 69. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„69. § Annak a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személynek, aki más EGT-tagállamban kiadott, az e törvény hatálya alá tartozó tevékenység végzésére jogosító okirattal rendelkezik, e törvény hatálya alá tartozó, Magyarországon folytatott tevékenységére e törvény rendelkezéseit a 70–72. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.”

(3) Az Szvmtv. 70. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, aki más EGT-tagállamban kiadott, az e törvény hatálya alá tartozó tevékenység végzésére jogosító okirattal rendelkezik, a Magyar Köztársaság területén az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységet a rendőrség igazolvány kiadására illetékes szervének a (2) bekezdésben foglaltak szerint hozott határozata alapján kezdheti meg és gyakorolhatja. A tevékenység végzésének további feltétele annak igazolása, hogy a kérelmező a kamara tagja.”

(4) Az Szvmtv. 74. §-a a következő 17. és 18. ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„17. *a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy:* aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja;

18. *EGT-tagállam:* az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.”

(5) Az Szvmtv. a következő 79. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

79. § E törvény az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének való megfelelést szolgálja.”

126. § (1) A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 39. § (1) bekezdés *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ez a jog megilleti]

„*a*) a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyeket,”

(2) Az Ftv. 46. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A hallgató joga, hogy tanulmányai során megismerje a nemzetközi gyakorlatot, e célból olyan felsőoktatási intézményekben folytathasson résztanulmányokat, amelyek az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve olyan államban működnek, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (a továbbiakban együtt: EGT-állam), és ehhez igénybe vegye a hallgatói hitelt, illetőleg – amennyiben államilag finanszírozott képzésben vesz részt – ösztöndíjban részesüljön.”

(3) Az Ftv. a következő 175. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az Európai Unió jogának való megfelelés

175. § Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés *b*) pont és 21. cikk;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.”

127. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 5. § *g*) pontjában „a letelepedési engedélyt kérelmező” szövegrész helyébe „a letelepedett jogállást igazoló okmányt kérelmező” szöveg lép.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg

a) az Itv. mellékletének XX. pontjában az „aki Magyarország területére állandó letelepedési engedéllyel rendelkezik és” szövegrész helyébe az „aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező, illetve letelepedett jogállású személy, és” szöveg;

b) az Flt. 58. § (5) bekezdés *d*) pontjában az „az EGT állampolgár” szövegrész helyébe az „a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy” szöveg;

c) a Szütv. 27/B. § (3) bekezdés *a*) pontjában az „az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában” szövegrész helyébe a „valamely EGT-államban” szöveg, a 27/G. § (3) bekezdésében az „az EGT valamely tagállamában” szövegrész helyébe az „a valamely EGT-államban” szöveg;

d) a Ksztv. 7. § (2) bekezdésében az „az Európai Gazdasági Térségben” szövegrész helyébe az „a valamely EGT-államban” szöveg, 8. §-ában a „kizárólag az Európai Gazdasági Térségben” szövegrész helyébe az „a kizárólag valamely EGT-államban” szöveg, valamint a „lévő, az Európai Gazdasági Térségben” szövegrész helyébe a „lévő, valamely EGT-államban” szöveg, 17. § (1) bekezdésében az „Az Európai Gazdasági Térség államaiban” szövegrész helyébe az „A valamely EGT-államban” szöveg, valamint az „Az Európai Gazdasági Térségen kívül” szövegrész helyébe az „Az EGT-államnak nem minősülő államban” szöveg, 24. § (2) és (3) bekezdésében az „Az Európai Gazdasági Térségben” szövegrész helyébe az „A valamely EGT-államban” szöveg, 38/B. § (1) és (2) bekezdésében az „az Európai Gazdasági Térség tagállamaiban” szövegrész helyébe az „a valamely EGT-államban” szöveg;

e) az Eütv. 110. § (17) bekezdésében az „egészségügyi tevékenységet végző EGT állampolgárral” szövegrész helyébe az „egészségügyi tevékenységet végző, a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személlyel” szöveg, valamint az „EGT tagállamnak” szövegrészek helyébe az „EGT-államnak” szöveg;

f) a Vktv. 51. § (1) bekezdésében és 54. § (2) bekezdésében az „az Európai Gazdasági Térség tagállamában” szövegrész helyébe az „az EGT-államban” szöveg, az 51. § (2) bekezdés *e*) pontjában az „az Európai Gazdasági Térség tagállamainak” szövegrész helyébe az „az EGT-államok” szöveg, 54. § (1) bekezdésében az „az Európai Gazdasági Térség tagállamának” szövegrész helyébe az „az EGT-állam” szöveg;

g) a Jstv. 4. § (1) bekezdés *b*) pontjában és 5. § (2) bekezdés *e*) pontjában a „tartózkodási vagy letelepedési engedély megszerzése” szövegrész helyébe a „tartózkodási engedély vagy letelepedett jogállás megszerzése” szöveg;

h) a Motv. 2. § 5. pontjában az „az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamának” szövegrész helyébe a „va-

lamely EGT-államnak” szöveg, 2. § 15. pont *d*) alpontjában az „Európai Gazdasági Térség tagállamainak” szövegrész helyébe az „EGT-államok” szöveg;

i) az Szvmtv. VI. Fejezet címében az „EGT-ÁLLAMPOLGÁR” szövegrész helyébe az „A SZABAD MOZGÁS ÉS TARTÓZKODÁS JOGÁVAL RENDELKEZŐ SZEMÉLY” szöveg, 69. §-t megelőző alcímében az „EGT-állampolgárok” szövegrész helyébe az „a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy” szöveg, 70. § (2) és (3) bekezdésében, 71. § (1) és (2) bekezdésében az „az EGT-állampolgár” szövegrész helyébe az „a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy” szöveg, 70. § (4) bekezdésében az „azon EGT-állampolgárokról” szövegrész helyébe az „azokról a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekről” szöveg;

j) az Ftv. 118. § (4) bekezdésében és 130. § (5) bekezdésében az „az Európai Gazdasági Térség országaiban” szövegrész helyébe a „valamely EGT-államban” szöveg, 130. § (7) bekezdés *b*) pontjában az „az Európai Gazdasági Térség országaiban” szövegrész helyébe az „az EGT-államban” szöveg, 2. számú melléklet 1. pont *ba*) alpontjában a „tartózkodásra jogosító okirat” szövegrész helyébe a „tartózkodásra jogosító okirat – külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetén a tartózkodási jogot igazoló okmány –” szöveg lép.

128. § (1) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény módosításáról szóló 2003. évi LVI. törvény 4. §-a;

b) az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény 24. § (1) bekezdése, 27. és 28. §-a;

c) az egyes törvényeknek az Európai Gazdasági Térségben való részvétellel összefüggő jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2004. évi LXIX. törvény 10. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 16. § (3) bekezdése és 26. §-a;

d) a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény módosításáról szóló 2005. évi XIX. törvény 1. § (2) bekezdése.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) az Flt. 59. § (4) bekezdése;

b) az Nytv. 48. § (2) bekezdése;

c) az egészségügyet, a gyógyszerellátást, a szociális ellátást érintő egyes törvények jogharmonizációs célú, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény, továbbá a társadalombiztosítási járulékfizetéssel és az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2001. évi LXX. törvény 37. és 41. §-a;

d) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény, a szakképzési hozzájárulásról és a képzési rendszer fejlesztésének támogatásáról szóló 2001. évi LI. törvény, a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint egyes más törvények módosításáról szóló 2002. évi LIII. törvény 4. és 31. §-a;

e) az egészségügyet, a gyógyszerellátást, a szociális ellátást érintő egyes törvények jogharmonizációs célú, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény, továbbá a társadalombiztosítási járulékfizetéssel és az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos törvények módosításáról szóló egyes, az egészségügyet és a társadalombiztosítást érintő törvények módosításáról szóló 2002. évi LVIII. törvény 1. § (2) bekezdése és 49. § (8) bekezdés *c*) pont *cb*) alpontja;

f) a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint az ezzel összefüggő törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2003. évi XX. törvény 52. §-a és az 57. § (7) bekezdése;

g) a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról szóló 2003. évi LXI. törvény 74. § (1) bekezdése;

h) az Európa-tervvel és az európai uniós csatlakozással kapcsolatos, a belügyi ágazatba tartozó egyes törvények módosításáról szóló 2004. évi XXIII. törvény 21. §-a;

i) a lőfegyverekről és lőszerkekről szóló 2004. évi XXIV. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése;

j) az egyes szociális és egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2004. évi XXVI. törvény 1. §-a, 13. §-a, 19. § (1) és (2) bekezdése, 22. §-a, 94. § (4) bekezdés *a*) pont *aa*) alpontja;

k) az egyes pénzügyi tárgyú törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2004. évi XXVII. törvény 27. § (6) bekezdése;

l) az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 10. §-a, 16. §-a, 108. § (1) bekezdése, 110. §-a, 111. § (1) bekezdése, 112. §-a és 144. §-a;

m) az egyes törvényeknek az Európai Gazdasági Térségben való részvétellel összefüggő jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2004. évi LXIX. törvény 10. § (2)–(6) és (8) bekezdése, 16. § (1) bekezdése, 17. §-a, valamint 18. §-a;

n) az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2004. évi CXXXVI. törvény 72. § (1) bekezdés *c*) pont *ca*) alpontja;

o) a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és egyéb, az egészségüggyel összefüggő törvények módosításáról szóló 2005. évi XLIX. törvény 25. §-a és 38. § (12) bekezdés *e*) pontja;

p) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi LXXXIII. törvény 8. §-a és a 123. § (2) bekezdése;

q) a családtámogatási rendszer átalakításáról szóló 2005. évi CXXVI. törvény 1. §-a.

(3) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a gazdasági stabilizációt szolgáló egyes törvénymódosításokról szóló 1995. évi XLVIII. törvény 132. §-a;

b) a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 43. § *b)* pontja;

c) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint a Bér garancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény módosításáról szóló 1997. évi CXX. törvény 2. §-a;

d) a polgárok személyi adatainak kezelésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi LXXII. törvény 9. §-a;

e) a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, valamint az ezzel összefüggő törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2001. évi XVI. törvény 33. § (2) bekezdése;

f) az egészségügyet, a gyógyszerellátást, a szociális ellátást érintő egyes törvények jogharmonizációs célú, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény, továbbá a társadalombiztosítási járulékfizetéssel és az egészségügyi hozzájárulással kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2001. évi LXX. törvény 29. §-a;

g) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, a Bér garancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény, a csőd eljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény módosításáról szóló 2001. évi LXXVIII. törvény 1. §-a;

h) a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvény módosításáról szóló 2003. évi VI. törvény 1. § (2) bekezdése és 22. § (4) bekezdés *b)–c)* pontja;

i) az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény módosításáról szóló 2003. évi XI. törvény 3. §-a;

j) a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 189. § 16. pontja;

k) a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény módosításáról szóló 2006. évi XLV. törvény 13. § (1) bekezdése.

Jogharmonizációs záradék

129. § (1) Ez a törvény a felhatalmazása alapján kiadott végrehajtási rendeletekkel együtt az Európai Parlament és a Tanács az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet mó-

dosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2004/38/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a törvény a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. és 13. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Európai Közösséget létrehozó szerződésben (a továbbiakban: Szerződés) – a Közösség fundamentumaként – megfogalmazott négy alapszabadság egyike, a személyek szabad áramlása az elmúlt években az Európai Bíróság jogértelmező tevékenységének köszönhetően jelentős fejlődésen ment keresztül, amelynek eredményeképpen a szabad mozgás olyan univerzális joggá vált, amely a – kezdeti – gazdasági szempontokon messze túlmutat. Ezzel párhuzamosan, a közösségi jog továbbfejlesztésével – a nemzetközi migráció területén jelentkező tendenciákra figyelemmel – a migrációs politika uniós polgárokra való korlátozását megvalósító megközelítés korszaka is lezárult.

A Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételét képezte az EGT-állampolgárok szabad mozgását és tartózkodását biztosító, az akkor hatályos uniós jogszabályokkal való harmonizáció teljesítése, amely a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvényben (a továbbiakban: Idtv.) valósult meg.

Az Idtv. keretei között megvalósult – jelentőségéhez mérten kis terjedelmű – szabályozás azonban a státuszok különbözősége miatt már nem tartható fenn. A szabályozás nem kellő mértékben differenciált, nem tesz eleget az EGT-állampolgárokra vonatkozó speciális közösségi jogi követelményeknek. A korábbi szabályozási megoldás így nem tartható fenn, mivel az EGT-állampolgárok és a harmadik országbeli állampolgárok beutazási és tartózkodási feltételei jelentősen eltérnek egymástól, okmányaik, bejelentési kötelezettségeik különbözőek, jogaik és kötelezettségeik jogállásuktól függően alakulnak, ezért az EGT-állampolgárok és családtagjaik beutazásának és tartózkodásának szabályait – a vonatkozó közösségi jog alapján – önálló törvényben célszerű szabályozni.

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Törvény) által átültetett – a személyek szabad áramlását gyakorlatilag az Európai Bíróság esetjogában kialakított elveket kodifikálva újraszabályozó – 2004/38/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) egységes keretbe foglalja az EGT-állampolgárokra és családtagjaikra vonatkozó korábbi – idejétnúlt, szektorális megközelíté-

tésű és széttagolt – szabályozást, egyértelművé téve, hogy elkülönült, privilegizált jogállású alanyi köréről van szó, amelyet a szabad mozgás és tartózkodás jogával nem egy másodlagos jogforrás, hanem maga a Szerződés ruház fel. A hazai konstrukció ezzel szemben eddig azon alapult, hogy a tartózkodási engedély jogosít a tartózkodásra, tehát annak konstitutív hatályt tulajdonított. Ez a megközelítés ellentétben áll az Irányelv és a közösségi jog szellemével. A tartózkodási jogosultság ugyanis nem az engedélyből fakad, hanem azt a közösségi jog biztosítja.

Az Irányelvet átültető Törvény továbbra is megtartja azt a fő elvet, miszerint a szabad mozgás és az ehhez kapcsolódó tartózkodás csak az uniós polgárok és meghatározott családtagjaik jogosultságát jelenti. Bővíti azonban a családtag fogalmát, illetve a családtagok tartózkodási jogának fennmaradását is új alapokra helyezi.

A Törvény a közösségi joggal összhangban az uniós polgárok körénél tágabb személyi körnek biztosítja a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlását. Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás – amelynek jelenlegi részes felei az Európai Közösség és annak tagállamai, valamint a Svájci Államszövetség kivételével a korábbi EFTA (Európai Szabadkereskedelmi Társulás) országok: Norvégia, Liechtenstein és Izland – értelmében ugyanis az Európai Gazdasági Térség tagállamainak állampolgárait a szabad mozgás és tartózkodás tekintetében ugyanazok a jogok illetik meg, mint az Európai Unió polgárait.

A személyi hatály további kiterjesztését jelenti az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek köre. Ilyen nemzetközi szerződés jelenleg a Svájci Államszövetséggel van hatályban. Az Európai Közösség és annak tagállamai, valamint a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló 1999. július 21-én aláírt megállapodás 2002. június 1-jén lépett hatályba. A megállapodás az Európai Közösségen belül a személyek szabad mozgására vonatkozó szabályok egy részét kiterjeszti a svájci állampolgárokra, így például a szabad belépés, tartózkodás, munkavállalás vagy a szolgáltatásnyújtás szabadságának jogát, illetve a diplomák elismerésére és a szociális biztonsági koordinációra vonatkozó szabályok alkalmazhatóságát. A 2004. május 1-jén csatlakozó tíz új tagállam – így Magyarország is – a megállapodásban szerződő félként való részvételéről szóló jegyzőkönyvet írt alá, amely 2006. április 1-jén hatályba lépett. Ennek megfelelően a Törvény hatálya nemcsak az EGT-megállapodásban részes államok polgáira, hanem a Svájci Államszövetség állampolgáira is kiterjed.

A Törvény biztosítja, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyeket megillető, a tagállamok területén történő szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlása elől elháruljanak az adminisztratív akadályok, illetve az EGT-állampolgár harmadik ország ál-

lampolgárságával rendelkező családtagjai esetében az adminisztratív akadályok jelentős mértékben csökkenjenek.

Az Irányelvvel összhangban a Törvény a magyarországi tartózkodás feltételeit annak időtartama szerint határozza meg.

A Törvény szabályozza az EGT-állampolgárok, valamint harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaiknak a Magyar Köztársaság területére való beutazását, továbbá a három hónapot meg nem haladó magyarországi tartózkodását. Ez a tartózkodás gyakorlatilag feltétel nélküli. A magyarországi tartózkodás joga három hónapot meg nem haladó ideig külön engedély nélkül megilleti az EGT-állampolgárt és családtagját. Amennyiben a családtagok valamelyike olyan harmadik országból érkezik, amelynek állampolgárai vízum birtokában utazhatnak be, akkor ezt a vízumot az eljáró hatóságnak a lehető legrövidebb idő alatt és térítésmentesen kell kiállítania.

A Törvény a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályait az Irányelv rendelkezéseivel összhangban bizonyos feltételek teljesítéséhez köti. A szabályozás a három hónapnál hosszabb ideig tartózkodók számára megköveteli a bejelentkezést, az eljáró hatóság a bírósági gyakorlatot kodifikáló Irányelvnek megfelelően azonban már nem tartózkodási engedélyt, hanem egy regisztrációs igazolást állít ki. A tartózkodási engedély ugyanis nem más, mint a Szerződésben garantált jog tárgyiasulása [Royer-ügy (C-48/75)], amelyet így érdemes egy egyszerűbb, olcsóbb rendszerrel felváltani.

Az új szabályozás egyik legfontosabb vívmánya, az állandó tartózkodás jogának biztosítása a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme. A Törvény az állandó tartózkodás jogát valamennyi EGT-állampolgár és családtagja számára biztosítja, amennyiben öt évig megszakítás nélkül, jogszerűen Magyarországon tartózkodtak. Ez az új, általános jogosultság nemcsak meghatározott kategóriák számára biztosítja a maradás jogát a gazdasági aktivitás befejeződésével (üzemi balesetet szenvedettek, nyugdíjkorhatárt elért munkavállalók stb.), hanem mindenki számára, aki az ötéves jogszerű tartózkodás feltételét teljesíti.

A Törvény a közösségi joggal összhangban lehetőséget ad az EGT-állampolgár és harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogának korlátozására, de azt kizárólag közrendi, köz- és nemzetbiztonsági, valamint közegészségügyi okból engedi meg. Kimondja emellett, hogy ezek az okok nem szolgálhatnak gazdasági célokat, a korlátozó intézkedések pedig kizárólag az érintett személyes magatartásán alapulhatnak. E magatartásnak valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell jelentenie a társadalom valamely alapvető érdekére, az általános, megelőzési célú okok nem fogadhatók el. A Törvény szerint a tartózkodási jog korlátozásának eszközei a visszairányítás, az idegenrendészeti kiutasítás, a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése, valamint a bíróság által elrendelt kiutasítás

végrehajtása. A Törvény az Irányelvvel összhangban meghatározza az elrendelésük alapjául szolgáló okokat, az Európai Bíróság esetjogával összhangban garanciális rendelkezésekkel szigorítva azt.

A Törvény a családtagok fokozott védelmét is megteremti. Az Irányelv célkitűzéseinek megfelelően szabályozza a családtagok tartózkodási jogának megtartását az EGT-állampolgár halála vagy távoztása, illetőleg a házasság felbontása vagy érvénytelenítése esetén.

A Törvény személyi hatálya kiterjed a magyar állampolgárok magyar állampolgársággal nem rendelkező családtagjaira is. A szabályozás célja, hogy a magyar állampolgárok családtagjai Magyarországra történő beutazásuk, valamint a Magyar Köztársaság területén való tartózkodásuk során ne kerüljenek hátrányosabb helyzetbe, mint az EGT-állampolgárok családtagjai. Az Irányelv az EGT-állampolgárok családtagjainak (akik szintén rendelkezhetnek EGT-állampolgársággal, illetve harmadik ország állampolgárságával) biztosítja a szabad mozgás jogának gyakorlását, a Szerződés alkalmazási körébe tartozó területeken az egyenlő bánásmódot a fogadó állam állampolgáraival, valamint a kiutasítás elleni védelmet. A Törvény e szabályokat kiterjeszti a magyar állampolgárok családtagjaira is, meghagyva ugyanakkor a hatályos szabályozás alapján biztosított kedvezőbb rendelkezéseket is. A magyar állampolgárok családtagjaira nézve – kevés kivétellel – közösségi szabályozási kényszer nincs, ugyanakkor az Európai Unió által is alapértékként kezelt egyenlő elbánás elve, valamint az Európai Bizottság véleménye is azt az alapvető érdeket támasztja alá, hogy a tagállamok ne különböztessék meg hátrányosan a saját állampolgáraik családtagjait. Természetesen a Magyar Köztársaságnak sem érdeke, hogy állampolgárait, illetve azok családtagjait indokolatlanul hátrányosabban kezelje, ezért kívánatos a vonatkozó jogszabályok oly módon történő módosítása, melynek segítségével a magyar állampolgárok családtagjait nem éri hátrány az EGT-állampolgárok családtagjaihoz képest.

A magyar állampolgárok családtagjai nem tartoznak az Irányelv hatálya alá. Ugyanakkor az Európai Bíróság a *Singh-ügy (C-370/90)* kapcsán kimondta, hogy amennyiben a saját állampolgár más tagállamban tartózkodott, és onnan tér vissza az állampolgársága szerinti tagállamba, akkor családtagjának legalább ugyanazon jogokat kell biztosítani, mintha az Európai Unió más tagállamába utaznának. Ebben az esetben tehát megjelenik a közösségi jogi kényszer is, amely szerint a magyar állampolgár családtagja legalább olyan elbánásban kell, hogy részesüljön, mint az EGT-állampolgár családtagja.

A Törvény tehát az alábbi személyi kör számára biztosítja a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlását:

a) a magyar állampolgár kivételével az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam állampolgárának, továbbá az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam

között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállású személynek,

b) az EGT-állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező, az EGT-állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagjának,

c) a magyar állampolgár magyar állampolgársággal nem rendelkező, a magyar állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagjának, valamint

d) annak az EGT-állampolgárt vagy a magyar állampolgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó személynek, aki

da) a magyar állampolgár eltartottja, vagy vele legalább egy éve egy háztartásban él, illetve akiről súlyos egészségügyi okból a magyar állampolgár személyesen gondoskodik,

db) – abban az országban, ahonnan érkeznek – az EGT-állampolgár eltartottja volt, vagy vele legalább egy évig egy háztartásban élt, illetve akiről súlyos egészségügyi okból az EGT-állampolgár személyesen gondoskodik,

és a hatóság családtagként való beutazását és tartózkodását engedélyezi.

A Törvény a személyes adatok kezeléséről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvénnyel összhangban megállapítja az EGT-állampolgárok és harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaik személyes adatainak kezelésére vonatkozó szabályokat, a kezelhető adatok körét, nyilvántartásuk és továbbításuk rendjét.

A Törvény számos módosító rendelkezést tartalmaz, mivel az újonnan létrehozott státuszokhoz kapcsolódó jogosultságok biztosítása érdekében az ágazati jogszabályok felülvizsgálatát is szükséges végrehajtani, amely a magyar jogrendszer jelentős részét érinti. A jogosultságoknak és a jelenleg használt fogalmaknak a Törvény fogalomrendszeréhez történő igazítása elengedhetetlen, mert csak ez biztosítja a jogosultságok elérésének lehetőségét.

A jogszabály-módosítások egy része az Irányelv 24. cikkének történő megfelelést biztosítja. Az Irányelv 24. cikke alapján a Szerződés alkalmazási körébe tartozó területeken a fogadó tagállam területén tartózkodó valamennyi uniós polgárnak egyenlő bánásmódot kell biztosítani a fogadó tagállam állampolgáraival. E jog kedvezményét ki kell terjeszteni azokra a családtagokra is, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és tartózkodási joggal vagy állandó tartózkodási joggal rendelkeznek.

A Törvény részét képezik továbbá azok a jogszabály-módosítások is, amelyek a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló 2003/109/EK irányelv (a továbbiakban: 2003/109/EK irányelv) által előírt egyenlő elbánás elvének érvényesülését szolgálják. A 2003/109/EK irányelv átültetését alapvetően a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény valósítja

meg az EK letelepedési engedély és az ideiglenes letelepedési engedély bevezetésével. Mindkét új engedélytípus letelepedett jogállást biztosít. Ennek megfelelően a letelepedettek megillető jogok és kedvezmények megilletik mind az EK letelepedési engedéllyel, mind az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezőket, ezzel biztosítva a 2003/109/EK irányelv 11. és 21. cikke szerinti egyenlő elbánást.

Az ágazati jogszabályok egy része a különféle jogok és kedvezmények címzettjeként a letelepedettet, más része viszont a letelepedési engedéllyel rendelkezőt jelöli meg. Az utóbbi megoldást alkalmazó jogszabályokat a Törvény a közösségi joggal összhangban módosítja.

A fentiekén túlmenően felülvizsgálatra szorulnak azok az ágazati jogszabályok is, amelyek az Európai Gazdasági Térségre, illetve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államokra hivatkoznak. Erre első sorban az Európai Közösség és annak tagállamai, valamint a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás kapcsán van szükség.

A Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi a fenti indokok alapján szükséges jogszabály-módosításokat is, figyelemmel arra, hogy a jövőben hasonló megállapodás kötésére további államokkal is sor kerülhet.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az 1. §-hoz

Az 1. § meghatározza a Törvény alkalmazási körét. Kimondja, hogy a Magyar Köztársaság mely személyeknek biztosítja a szabad mozgás és tartózkodás jogának gyakorlását. Kizárja a Törvény alkalmazási köréből a külön törvény alapján a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített személyeket, valamint lehetővé teszi kedvezőbb rendelkezések alkalmazását a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező, illetve nemzetközi szerződés alapján beutazó EGT-állampolgárokra nézve, ha nemzetközi szerződés ekként rendelkezik.

A 2. §-hoz

A 2. § b) pontjában meghatározásra kerül azon személyek köre, akik a magyar állampolgárok, illetve az EGT-állampolgárok családtagjaként a Törvény alapján beutazási és tartózkodási joggal rendelkezhetnek. A „családtag” elnevezés alatt tehát a normaszövegben mindazon személye-

ket érteni kell, akiket e felsorolás tartalmaz, függetlenül attól, hogy magyar állampolgár, illetve EGT-állampolgár családtagjai, illetve, hogy maguk EGT-állampolgárok vagy harmadik ország állampolgárságával rendelkeznek. Az, hogy a családtag magyar állampolgár vagy EGT-állampolgár családtagja, valamint hogy maga is EGT-állampolgár vagy harmadik ország állampolgárságával rendelkezik, csak azoknál a szabályoknál kerül feltüntetésre, ahol ez a szabályozás szempontjából releváns.

A szabályozás a magyar állampolgárok családtagjainak tágabb körére terjed ki, mint az EGT-állampolgárok családtagjainak köre. A magyar állampolgárok esetében egyrészt családtag a magyar állampolgár vagy házastársa nem eltartott felmenője is, valamint az a személy is, aki a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkezik. Ezt az eltérést az indokolja, hogy amíg az EGT-állampolgár családtagjának tartózkodási joga az EGT-állampolgár keresőtevékenységén, illetve anyagi forrásai meglétéén alapul, addig a saját állampolgárokra vonatkozóan figyelembe kell venni azt az esetet is, amikor a jövedelemmel esetleg nem rendelkező kiskorú magyar állampolgár Magyar Köztársaság területén való maradásához fűződő jogának védelme a cél. Erre az esetre az átültetett Irányelv természetesen nem tartalmaz rendelkezést, azonban nemzeti hatáskörben szükséges e kérdés rendezése.

A 2. § c) pontja az Európai Bíróság esetjogának figyelembevételével meghatározza, hogy a Törvény alkalmazásában kit kell keresőtevékenységet folytatónak tekinteni. A közösségi jog szerinti munkavállaló fogalmát a *ca)* pont, míg az önálló vállalkozó fogalmát a *cb)* és a *cc)* pontok tartalmazzák.

II. Fejezet

A BEUTAZÁS, VALAMINT A TARTÓZKODÁS JOGA

A beutazás, valamint a három hónapot meg nem haladó tartózkodás joga

A 3–4. §-hoz

A 3. § és a 4. § szabályozza az EGT-állampolgár és az EGT-állampolgárt, illetve magyar állampolgárt kísérő vagy a Magyar Köztársaság területén tartózkodó EGT-állampolgárhoz vagy magyar állampolgárhoz csatlakozó, harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag beutazásának feltételeit.

Az EGT-állampolgár érvényes úti okmány vagy személyazonosító igazolvány birtokában jogosult a belépésre. A közösségi jog – tekintettel a belső határok ellenőrzésének megszűnésére – nem írja elő a dokumentumok felmutatásának a kötelezettségét. Az EGT-állampolgártól vízum sem kérhető.

Az EGT-állampolgárt, illetve a magyar állampolgárt kísérő vagy a Magyar Köztársaság területén tartózkodó EGT-állampolgárhoz vagy magyar állampolgárhoz csatlakozó harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag érvényes úti okmánnyal és – amennyiben közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – érvényes vízummal jogosult beutazni a Magyar Köztársaság területére. A Törvény – a családtag fogalmát kitágítva – az eljáró hatóság diszkrecionális döntésétől függően lehetővé teszi az eltartott, a közös háztartásban élő, valamint a súlyos egészségügyi okból személyes gondoskodást igénylő harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyek beutazását is.

Az egyébként vízumköteles harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag vízum nélkül utazhat be a Magyar Köztársaság területére, ha rendelkezik a Törvényben meghatározott tartózkodási jogot igazoló okmánnyal (tartózkodási kártya vagy állandó tartózkodási kártya), illetve az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam által az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére kiadott tartózkodási kártyával.

A beutazásra a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) foglalt szabályokat is alkalmazni kell.

Beutazásra jogosító vízumot ennek megfelelően az a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag kaphat, aki eleget tesz a Schengeni határ-ellenőrzési kódexben foglalt alábbi feltételeknek:

– rendelkezik érvényes, a határ átlépésére jogosító úti okmánnyal vagy okmányokkal,

– igazolja a tervezett tartózkodás célját és körülményeit, és megfelelő anyagi fedezettel rendelkezik mind a tervezett tartózkodás időtartamára, mind pedig a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őt biztosan beengedik, illetve képes ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani, és

– nem jelent veszélyt a tagállamok közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, különösen nem áll a tagállamok nemzeti adatbázisaiban szereplő ugyanezen okok miatt beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

Az érvényes vízum a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot arra jogosítja, hogy a vízum kiállításától számított három hónap alatt többször beutazzon.

A 3. § (6) bekezdése schengeni kötelezettség teljesítése, a Schengen-tagsággal egyidejűleg fog hatályba lépni.

Az 5. §-hoz

Az EGT-állampolgár és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, jogszerűen beutazó családtag a beuta-

záshoz szükséges okmányok birtokában külön feltételek és más formai követelmények nélkül tartózkodhat a Magyar Köztársaság területén három hónapot meg nem haladó időtartamig. Az egyetlen feltétel, hogy nem jelenthet indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére.

A három hónapot meghaladó tartózkodás joga

A 6. §-hoz

A Törvény a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályait az Irányelv rendelkezéseivel összhangban bizonyos feltételek teljesítéséhez köti.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra az az EGT-állampolgár jogosult, akinek tartózkodási célja keresőtevékenység vagy tanulmányok folytatása, illetőleg aki a tartózkodás teljes időtartamára elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy tartózkodásuk ne jelentsen indokolatlan terhet a Magyar Köztársaság szociális ellátórendszerére.

Keresőtevékenység céljából tartózkodónak minősül az is, aki munkát keres. Az Európai Bíróság gyakorlatával összhangban a Törvény nem mondja ki, hogy mennyi ideig lehet jogszerűen munkát keresni, erre vonatkozóan az ésszerűség elve az irányadó: addig, amíg a bizonyítottság és az esély megalapozottak. [*Antonissen-ügy (C-292/89)*]

A különbség a tanulmányokat folytatók és azok között, akik megfelelő anyagi forrásokkal rendelkeznek ahhoz, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogát úgy gyakorolják, hogy közben ne váljanak a fogadó állam szociális ellátórendszere számára indokolatlan teherrel: míg a diákok státusza és anyagi helyzete rövid idő leforgása alatt többször változhat, addig a másik kategória tagjainak pozíciója, például a nyugdíjasok esetében stabilnak tekinthető. Ez utóbbiaknak bizonyítani kell a megfelelő anyagi források folyamatos meglétét a tartózkodási jog gyakorlásához, a diákok esetében az igazolandó, hogy valóban tanulmányi céllal szándékoznak tartózkodni a fogadó tagállamban, ehhez képest az anyagi források megléte másodlagos, azoknak a kezdeti időszakon túli állandósága megkérdőjelezhető. [*Grzelczyk-ügy (C-184/99)*]

Az elegendő forrással rendelkező személy tartózkodásának, illetve a tanulmányok folytatása céljából tartózkodó személy tartózkodásának további feltétele, hogy külön jogszabályban meghatározottak szerint biztosítási jogviszony keretében jogosult legyen az egészségbiztosítási szolgáltatások igénybevételére, vagy azok fedezetéről a jogszabályok rendelkezései szerint maga gondoskodik.

A keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodó, illetőleg az elegendő forrással rendelkező EGT-állampolgárnak a családtagja jogosult a tartózkodásra. A tanulmányokat folytatónál az Irányelv szűkítésének megfelelően csak a házastárs, valamint az eltartott gyermek jogosult tartózkodásra.

A 7. §-hoz

A 7. § (1) bekezdése lehetővé teszi a keresőtevékenységet folytató magyar állampolgár családtagja három hónapot meghaladó tartózkodását. A rendelkezés szerint, amennyiben a magyar állampolgár keresőtevékenységet folytat, a családtagja három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosult, ahogy a 6. § (2) bekezdése szerint a keresőtevékenységet folytató EGT-állampolgár családtagja is tartózkodásra jogosult.

A 7. § (2) bekezdése – elsősorban a bővebb családi körre figyelemmel – lehetővé teszi azt, hogy akár a magyar állampolgár, akár családtagja biztosíthassa a magyarországi tartózkodáshoz szükséges feltételeket. Míg az EGT-állampolgárok családtagjaira vonatkozó rendelkezések a keresőtevékenységet folytató vagy elegendő megélhetési forrással rendelkező EGT-állampolgár tartózkodását hivatottak elősegíteni, addig a magyar állampolgár családtagja esetében előfordulhat, hogy a családtag az eltartó.

A 7. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy szűk körben, a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező személy részére a három hónapot meghaladó tartózkodás a (2) bekezdésben megállapított feltételek hiányában is engedélyezhető legyen.

A 8. §-hoz

A Törvény – összhangban az Irányelv rendelkezéseivel – lehetőséget ad arra, hogy az EGT-állampolgár vagy a magyar állampolgár családi köre kibővüljön. A 8. §-ban meghatározott személyi kör az eljáró hatóság döntésének függvényében családtagként lesz jogosult a tartózkodásra. A kedvezményezett személyi körbe tartozik egyrészt az, aki magyar állampolgár eltartottja, vagy vele legalább egy éve egy háztartásban él, illetve akiről súlyos egészségügyi okból a magyar állampolgár személyesen gondoskodik, másrészt az, aki – abban az országban, ahonnan érkeznek – a három hónapot meghaladó tartózkodás jogával rendelkező EGT-állampolgár eltartottja volt, vagy vele legalább egy évig egy háztartásban élt, illetve akiről súlyos egészségügyi okból az EGT-állampolgár személyesen gondoskodik.

A fenti személyek tartózkodási joga megszűnik, ha az annak alapjául szolgáló életközösség már nem áll fenn.

A hatóság által engedélyezett családi kör a jogszerű tartózkodás alatt a családtag jogállásával rendelkezik, azaz a kivétellel, hogy tartózkodási jogát e jogcímen nem tartja meg a magyar állampolgár halála vagy állampolgárságának megszűnése esetén, valamint az EGT-állampolgár halála, tartózkodási jogának megszűnése esetén, illetve akkor, ha az EGT-állampolgár a tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott. Mivel a magyar állampolgár tartózkodási jogát nem veszíti el, ezért a családtagja szempontjából csak az az eset releváns, ha a magyar állampolgár meghal vagy állampolgársága megszűnik.

A 9. §-hoz

Az Irányelvnek megfelelően az EGT-állampolgár a keresőtevékenységének megszűnése esetén a keresőtevékenységhez kapcsolódó tartózkodási jogát megtartja, ha balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt keresőképtelen, keresőtevékenysége megszűnését követően külön törvényben meghatározott álláskeresővé vált, vagy szakmai tevékenysége magasabb szintű gyakorlásához szakképzésben vesz részt, feltéve, hogy a szakképzéshez előírt gyakorlatot a keresőtevékenysége során szerezte.

Az álláskeresővé vált EGT-állampolgár a keresőtevékenységén alapuló tartózkodási jogát a külön törvényben meghatározott álláskereső támogatás folyósításának időtartamára tartja meg.

A 10–11. §-hoz

A 10. és a 11. § a családtagok tartózkodási jogának fennmaradását szabályozza. Az Irányelv egyik jelentős újdonsága a családtagok tartózkodási jogának fokozott védelme abban az esetben, ha a magyar állampolgár meghal, a házasságot felbontják vagy érvénytelenítik, illetve ha az EGT-állampolgár meghal, tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott vagy a házasságot felbontják vagy érvénytelenítik.

A 10. § a családtagként tartózkodó EGT-állampolgár, míg a 11. § a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási jogának fennmaradását szabályozza.

A 10. § (1) bekezdése alapján az EGT-állampolgár tartózkodási joga nem családtagként, hanem a 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesítése esetén, az ott meghatározott jogcímen marad fenn. A (2) bekezdés szerint a magyar állampolgár családtagjaként tartózkodó EGT-állampolgár tartózkodási joga a magyar állampolgár halála esetén marad fenn, mivel a magyar állampolgárra nézve a tartózkodási jog felhagyásának esete nem állhat fenn. A (3) bekezdés az EGT-állampolgár házastárs tartózkodási jogának fennmaradásáról rendelkezik, ha a házasságot a bíróság felbontotta vagy érvénytelenítette, függetlenül attól, hogy magyar állampolgár vagy EGT-állampolgár házastársa volt. Erre az esetre is vonatkozik az, hogy a 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételek teljesítése esetén, a tartózkodási jog az ott meghatározott jogcímen marad fenn. A (4) bekezdés szabályozza azt az esetet, amikor az EGT-állampolgár továbbra is családtagként rendelkezik tartózkodási joggal, tehát ha magyar állampolgár családtagja, vagy olyan EGT-állampolgár családtagja, aki a 6. § (1) bekezdésében foglalt feltételeket teljesíti.

A 11. § (1) bekezdése a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási jogának fennmaradásáról rendelkezik abban az esetben, ha az EGT-állampolgár vagy a magyar állampolgár meghal. A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga minden esetben családtagként marad fenn, mivel a tartózkodási jogának alapja az, hogy EGT-állampolgár vagy magyar állampolgár családtagja volt. A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga fennmaradásának további feltételeit az (1) bekezdés második fordulata tartalmazza. A (2) bekezdés a harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastárs tartózkodási jogának fennmaradásáról rendelkezik a házasság felbontása vagy érvénytelenítése esetén. Ezek a rendelkezések figyelembe veszik a házasság fennállásának idejét, valamint a gyermek érdekeit. A 11. § (4) bekezdése szerint a magyar állampolgár halála, a házasság felbontása vagy érvénytelenítése esetén a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársának tartózkodási joga minden feltétel nélkül fennmarad, ha a házasságból született gyermek feletti szülői felügyeleti jogot ő gyakorolja. E rendelkezést az indokolja, hogy ebben az esetben a tartózkodást a hatóság egyébként az általános tartózkodási feltételek hiányában is engedélyezheti.

A 12. §-hoz

Ha az EGT-állampolgár meghal, tartózkodási joga megszűnik vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagy, gyermekének tartózkodási joga – életkorától függetlenül – a tanulmányainak befejezéséig fennmarad, ha tanulmányait már megkezdte és megszakítás nélkül folytatja. A gyermek felett szülői felügyeleti jogot gyakorló másik szülő tartózkodási joga a kiskorú gyermek tanulmányainak befejezéséig marad fenn. A 12. § az Európai Bíróság *Echternach & Moritz esetben (389-390/87)* kimondott jogtételét veszi át. A tanulmányok időtartamára megtartott tartózkodási jog indoka, hogy a gyermek már integrálódott a magyar oktatási rendszerbe.

A 13. §-hoz

Az eljáró hatóság határozatban állapítja meg, hogy az EGT-állampolgár vagy a családtag a Magyar Köztársaság területén tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott, ha az állandó tartózkodási jog megszerzéséig egy éven belül több mint hat hónapra elhagyta a Magyar Köztársaság területét. Nem minősül a tartózkodási jog gyakorlásával való felhagyásnak, ha a távollét oka olyan méltányolható körülmény, mint a kötelező katonai szolgálat vagy az egyszeri, legfeljebb tizenkét hónapig folyamatosan fennálló

fontos ok, különösen terhesség, szülés, súlyos betegség, tanulmányok folytatása, szakképzés vagy kiküldetés.

A 14. §-hoz

Az EGT-állampolgár vagy a családtag tartózkodási joga megszűnik, ha a tartózkodási jog gyakorlásának feltételeit már nem teljesíti vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll. Az érdekházasságok kiszűrése érdekében a Törvény alapján a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási joga megszűnik akkor is, ha a tartózkodási jog megszerzését követő hat hónapon belül a családi életközösség megszűnt, és azt csak a tartózkodási jog megszerzése érdekében létesítették.

Szülői felügyeleti jogon alapuló tartózkodás esetén a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, szülői felügyeleti joggal rendelkező személy tartózkodási joga megszűnik, ha a szülői felügyelet joga megszűnik és más jogcímen e személy további tartózkodásra nem jogosult.

A 15. §-hoz

A tartózkodási jog megszűnését a beutazási és tartózkodási tilalomhoz kapcsolódó esetkör kivételével az eljáró hatóság határozata állapítja meg. A tartózkodási jog megszűnése esetén az EGT-állampolgár és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag köteles a Magyar Köztársaság területét elhagyni.

A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag nem köteles a Magyar Köztársaság területét elhagyni, ha külön törvény alapján tartózkodásra jogosító engedélyt kap. Ez a szabályozás lehetőséget ad arra, hogy amennyiben a tartózkodási jog a Törvény alapján megszűnik, de a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: új Idtv.) alapján engedélyezhető lenne a tartózkodás (például: humanitárius tartózkodási engedély), akkor a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag az új Idtv. hatálya alá kerül, és nem állhat országelhagyási kötelezettség alatt.

Az állandó tartózkodás joga

A 16. §-hoz

Az új szabályozás egyik legfontosabb vívmánya az állandó tartózkodás jogának biztosítása, ami a társadalmi kohézió előmozdításának kulcseleme. A Törvény – alapesetben – az állandó tartózkodás jogát valamennyi EGT-állampolgár és családtagja számára biztosítja, amennyiben

öt évig megszakítás nélkül, jogszerűen Magyarországon tartózkodtak. Ez az új, általános jogosultság nemcsak meghatározott kategóriák számára biztosítja a maradás jogát a gazdasági aktivitás befejeződésével (üzemi balesetet szenvedettek, nyugdíjkorhatárt elért munkavállalók stb.), hanem mindenki számára, aki az ötéves jogszerű tartózkodás feltételét teljesíti.

A Törvény alapján emellett az a személy is jogosult az állandó tartózkodásra, aki az EGT-állampolgárra vagy a magyar állampolgárra tekintettel fennmaradó tartózkodási joggal rendelkezik, és öt éven át megszakítás nélkül, jogszerűen a Magyar Köztársaság területén tartózkodott. Megilleti továbbá ez a jog az állandó tartózkodásra jogosult szülőnek a Magyar Köztársaság területén született gyermekét is.

A 16. § (2) bekezdése biztosítja, hogy a magyar állampolgárok családtagjainak az állandó tartózkodási jog megszerzése az új szabályozás miatt az előző szabályokhoz képest ne kedvezőtlenebb szabályok mellett történjen. A családtag állandó tartózkodásra jogosult, amennyiben legalább egy éve magyar állampolgárral családi életközösségben él, illetve a házastárs esetében amennyiben a magyar állampolgárral a házasságot már a kérelem benyújtását megelőzően legalább két éve megkötötte, és azóta életközösségük folyamatosan fennáll.

Ha az EGT-állampolgár vagy a családtag a Magyar Köztársaság területén tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott, és a Magyar Köztársaság területére három hónapot meghaladó időre visszatér, az állandó tartózkodási jog megszerzéséhez szükséges időtartam újrakezdődik.

A 17. §-hoz

A belső határok nélküli Európa, a határellenőrzés megszűnése nem teszi lehetővé a hatóság számára a beutazás időpontjának pontos ismeretét. A Törvény felállít ezért egy vélelmet: az ellenkező bizonyításáig a Magyar Köztársaság területén való megszakítás nélküli tartózkodás első napjának az EGT-állampolgár három hónapot meghaladó tartózkodása bejelentésének napját, illetőleg a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag három hónapot meghaladó tartózkodása esetén a tartózkodási kártya kiadása iránti kérelem benyújtásának napját kell tekinteni.

Az állandó tartózkodási jog megszerzéséhez vizsgálандó a tartózkodás folyamatosága. A Törvény alapján nem minősül a tartózkodás megszakításának az évente legfeljebb hat hónapig tartó, a Magyar Köztársaság területén kívüli tartózkodás, valamint a kötelező katonai szolgálat miatti távollét, illetve az egyszeri, legfeljebb tizenkét hónapig folyamatosan fennálló fontos ok, különösen a terhesség, szülés, súlyos betegség, tanulmányok folytatása, szakképzés vagy kiküldetés miatti távollét.

A Törvény szerint a tartózkodás megszakításának minősül azonban, ha az EGT-állampolgár vagy a családtag felhagy tartózkodási jogának gyakorlásával a Magyar Köztársaság területén (hat hónapot meghaladó időtartamra távozik a Magyar Köztársaság területéről).

A 18. §-hoz

A Törvény – a hatályos közösségi jognak megfelelően – bizonyos esetekben lehetővé teszi, hogy a Magyar Köztársaság területén keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodó EGT-állampolgár az általános ötéves tartózkodási idő letelte előtt állandó tartózkodásra legyen jogosult. A kedvezményezett kör az Irányelv 17. cikkében meghatározott személyi kör (nyugdíjkorhatárt elért személyek, üzemi balesetet szenvedett személyek stb.).

Az állandó tartózkodási jog általános szabályoktól eltérő megszerzésére vonatkozó szabályok alkalmazásában a keresőtevékenység folytatásának időtartamába beszámít az az időszak is, amely alatt az EGT-állampolgár külön törvényben meghatározottak szerint álláskeresőnek minősül, vagy betegség vagy baleset következtében nem folytat keresőtevékenységet.

Az Irányelvből fakadó közösségi jogi követelmény, hogy ha a keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodó EGT-állampolgár házastársa magyar állampolgár, az EGT-állampolgár tartózkodási, illetve keresőtevékenység folytatásával kapcsolatos időtartamra vonatkozó feltételek hiányában is állandó tartózkodásra jogosult, ha öregségi vagy korengedményes nyugdíjra szerzett jogosultságot, illetve keresőtevékenységével balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota következtében hagyott fel.

Ha az EGT-állampolgár az általános ötéves tartózkodási idő letelte előtt megszerezte az állandó tartózkodás jogát, a családtagjaként tartózkodási joggal rendelkező személy is állandó tartózkodásra jogosult. Ha a Magyar Köztársaságban keresőtevékenységet folytató EGT-állampolgár azt megelőzően meghal, hogy az állandó tartózkodás jogát az általános ötéves tartózkodási idő letelte előtt megszerezte volna, a családtagjaként tartózkodási joggal rendelkező személy állandó tartózkodásra jogosult, ha az EGT-állampolgár a halálát megelőzően két évig megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott, vagy az EGT-állampolgár halála munkahelyi baleset vagy foglalkozási megbetegedés következménye.

A 19. §-hoz

Az állandó tartózkodási jog megszűnik két év folyamatos távolléttel vagy beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése esetén. Két év folyamatos távollét esetén az állandó tartózkodási jog megszűnését az eljáró hatóság határozattal állapítja meg.

III. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEK ÉS A TARTÓZKODÁSI JOGOT IGAZOLÓ OKMÁNYOK

A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag számára kiadott vízum

A 20. §-hoz

A Törvény külön fejezetben tartalmazza az EGT-állampolgárokat és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagokat terhelő bejelentési kötelezettségeket, valamint a tartózkodási joguk igazolására szolgáló okmányokra vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket. Az eljárások részletes rendjével, továbbá az egyes okmányok tartalmi és formai jellemzőivel kapcsolatos kérdéseket a Törvény végrehajtási rendelete szabályozza.

A 20. § az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, illetve a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére kiadott vízumra vonatkozó eljárási jellegű szabályokról rendelkezik azt az esetet figyelembe véve, ha a családtag beutazásához vízumra van szükség. A vízumköteles harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag részére kiadott vízum érvényességi ideje a kiállításától számított hat hónap, azonban a kiadásnál meg kell felelni annak a feltételnek, hogy a vízum érvényességi ideje az úti okmány érvényességi idejét nem haladhatja meg. A már kiadott vízumot érvényteleníteni kell, ha a családtag a beutazásakor már nem rendelkezik érvényes úti okmánnal vagy már nem tudja igazolni a tervezett tartózkodás célját és körülményeit, továbbá nem rendelkezik megfelelő anyagi fedezettel sem a tervezett tartózkodás időtartamára, sem pedig a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová biztosan beengedik, illetve nem képes ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani. A kiadott vízumot akkor is érvényteleníteni kell, ha a családtag veszélyt jelent a Magyar Köztársaság közrendjére, belső biztonságára, nemzetközi kapcsolataira vagy a közegészségügyre, így különösen, ha a tagállamok nemzeti adatbázisaiban szereplő ugyanezen okok miatt beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll.

A vízum kiállítására irányuló eljárás tárgyi költségmentes. Ez a szabály megfelel az Irányelv rendelkezésének, amely előírja, hogy a családtagok részére ingyenesen kell kiadni a vízumot.

Soron kívüli eljárásnak akkor van helye, ha a kérelmező kiskorú és beutazására gyógykezelés céljából kerül sor. A kiskorú kérelmezőre vonatkozó további szabály, hogy a vízumeljárásban az eljáró hatóság meghallgathatja a cselekvőképes vagy korlátozottan cselekvőképes kiskorút, azonban feltétel, hogy a meghallgatáson törvényes képviselője részt vegyen. Mivel azonban a vízumkérelmeket fő-

szabály szerint a külképviseleteken terjesztik elő, az esetek egy részében gondot okozott az, hogy a kiskorú törvényes képviselője nem tudott megjelenni. E probléma orvoslása érdekében a Törvény megteremti annak a lehetőségét is, hogy amennyiben a törvényes képviselő valamilyen okból nem tud jelen lenni a meghallgatáson, úgy az azon való részvételre meghatalmazást adhasson más személynek. A törvényes képviselő meghatalmazásával rendelkező más személynek nagykorúnak és cselekvőképessnek kell lennie.

Az Irányelv nem állapít meg részletes szabályokat a vízumeljárással kapcsolatban.

Az EGT-állampolgár három hónapot meghaladó tartózkodásának bejelentése és a bejelentést igazoló okmány, a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag három hónapot meghaladó tartózkodási jogát igazoló okmány

A 21–23. §-hoz

A 21–23. §-ok rögzítik az azokra az okmányokra vonatkozó szabályokat, amelyeket az eljáró hatóság három hónapot meghaladó tartózkodás esetén állít ki az EGT-állampolgár és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag részére.

Az Irányelv 8. cikke értelmében a három hónapnál hosszabb tartózkodási idő tekintetében a fogadó tagállam megkövetelheti az uniós polgártól a megfelelő hatóságoknál történő bejelentkezést. A bejelentkezés határideje nem lehet rövidebb a megérkezés időpontjától számított három hónapnál.

A Törvény az Irányelvben megfogalmazott szabályoknak megfelelően az EGT-állampolgárt terhelő bejelentési kötelezettséget ír elő. A korábbi speciális tartózkodási engedély kiadásával szemben az EGT-állampolgártól csak tartózkodásának bejelentése követelhető meg, amely kötelezettségnek az érintett a külön jogszabályban meghatározott okiratok bemutatásával, illetve csatolásával tehet eleget. Amennyiben a feltételek fennállását az EGT-állampolgár igazolja, az eljáró hatóság azonnal kiállítja a tartózkodás bejelentéséről szóló regisztrációs igazolást, amely a bejelentkezés tényét és időpontját tanúsítja. A regisztrációs igazolás érvénytelen, ha az EGT-állampolgár tartózkodási joga megszűnt.

A három hónapot meghaladó tartózkodáshoz az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, illetve a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja esetében nem elegendő a regisztráció, hanem legkésőbb a beutazástól számított kilencvenharmadik napon kérelmezni kell a tartózkodási kártya kiadását. Abban az esetben, ha a tartózkodási kártyát olyan harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag kérelmezi, aki korábban nem e törvény hatálya alá tartozott, de egy EGT-állampolgárral

vagy egy magyar állampolgárral kötött házassága révén e törvény hatálya alá került, úgy kérelmét legkésőbb a Törvény szerinti tartózkodási jogot megalapozó tény keletkezésétől számított kilencvenharmadik napon kell benyújtania. A kérelem benyújtásakor be kell mutatni, illetve csatolni kell a külön jogszabályban meghatározott azon okiratokat, amelyek igazolják, hogy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag eleget tesz a Törvényben foglalt feltételeknek és jogosult a három hónapot meghaladó idejű tartózkodásra. Az eljáró hatóság a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül hoz érdemi döntést, ennek meghozataláig a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási jogát a hatóság által kiadott igazolás tanúsítja.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 33. § (3) bekezdése felsorolja azokat az időtartamokat, amelyek az ügyintézési határidőbe nem számítanak bele, ilyen például a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő vagy a szakhatóság eljárásának időtartama. A Törvényben előírt három hónapos határidő nem minősül ügyintézési határidőnek, a három hónapba a Ket. 33. § (3) bekezdésében említett eljárások időtartama beleszámít, tehát az érdemi döntés meghozataláig eltelt idő nem haladhatja meg a három hónapot. Ugyanez a szabály érvényesül az állandó tartózkodási jogot igazoló okmányok kiállításánál is.

A Törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén az eljáró hatóság kiállítja a tartózkodási kártyát, amennyiben azonban a feltételek meglétét a családtag nem tudja igazolni, úgy kérelmét a hatóság határozattal elutasítja. A tartózkodási kártya érvényességi ideje alatt igazolja a tartózkodási jog fennállását.

A Törvény ezen rendelkezései megfelelnek az Irányelv 9. és 10. cikkei előírásainak azzal az eltéréssel, hogy míg az Irányelv felsorolja azokat a dokumentumokat, amelyek az eljáró hatóság tartózkodási kártya kiadása iránti érdemi döntése alapul, addig a Törvény ezeket nem tartalmazza, mivel a benyújtandó okiratok a Törvény végrehajtási rendeletében kerülnek meghatározásra.

Az Irányelv 11. cikke rendelkezik a tartózkodási kártya érvényességi idejéről. Az Irányelvben rögzített szabályoknak megfelelően a Törvény előírja, hogy az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére a tartózkodási kártyát úgy kell kiállítani, hogy érvényességi ideje igazodjon az EGT-állampolgár magyarországi tartózkodásának időtartamához. A tartózkodási kártya érvényességének leghosszabb időtartama öt év lehet, figyelembe véve, hogy ötéves megszakítás nélküli és jogszerű tartózkodást követően állandó tartózkodási jog megszerzésére és az ezt igazoló okmány kiadására nyílik lehetőség.

A magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja esetében a tartózkodási kártya érvényességi ideje egységesen öt év.

A tartózkodási kártya érvénytelenségét eredményezi, ha birtokosa a Magyar Köztársaság területén tartózkodási joga gyakorlásával felhagyott, vagy ha tartózkodási joga megszűnt.

Az EGT-állampolgár és a családtag állandó tartózkodási jogát igazoló okmány

A 24–26. §-hoz

A 24–26. §-ok állapítják meg az EGT-állampolgár és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, továbbá a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére kiadásra kerülő állandó tartózkodási jogot igazoló okmányok szabályait.

Az Irányelv 19. cikkének (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy kérelemre huzamos tartózkodást igazoló dokumentumot kell kiállítani a feltételeket teljesítő uniós polgárok számára, illetve a 20. cikk (1) bekezdése szerint huzamos tartózkodási kártyát kapnak azon családtagok, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, de huzamos tartózkodásra jogosultak.

A Törvény az Irányelvnek megfelelően meghatározza, hogy az eljáró hatóság állandó tartózkodási kártyát állít ki az EGT-állampolgár, harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, illetve a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja részére, ha az ehhez szükséges feltételeket teljesítik. Az eljárás kérelemre indul, és az eljáró hatóságnak érdemi döntését a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell meghoznia.

Az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának és a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának az állandó tartózkodási kártya kiállítása iránti kérelmét a tartózkodási kártya érvényességi idejének lejártá előtt kell benyújtania. Ha a kérelmező nem tartja be ezt a határidőt, tehát kérelmét a tartózkodási kártya érvényességi idejének lejártá után nyújtja be, és magát kimenteni nem tudja, az állandó tartózkodás jogának fennállását igazolnia kell. Az EGT-állampolgár esetében hasonló határidő nincs megszabva a kérelem benyújtására, mivel a részére kiállított regisztrációs igazolás határozatlan időre érvényes.

Az eljáró hatóság a kérelem benyújtásáról a benyújtással egyidejűleg igazolást ad ki, amely az állandó tartózkodási kártya kiállításáig tanúsítja a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag tartózkodási jogát.

Ha az EGT-állampolgár vagy harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának, továbbá a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának a tartózkodási joga megszűnt, a részükre kiadott állandó tartózkodási kártya érvénytelenségét kell megállapítani.

Bejelentési kötelezettségek

A 27–32. §-hoz

A 27–32. §-ok az EGT-állampolgár, az EGT-állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, továbbá a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja bejelentési kötelezettségeit szabályozzák. Az Irányelvben a bejelentési kötelezettségekre vonatkozóan nincs előírás, viszont teljesítésük szükséges ahhoz, hogy az eljáró hatóságok megfelelően nyilván tudják tartani a Magyar Köztársaság területén tartózkodási jogukat gyakorló EGT-állampolgárokat, harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaikat, a magyar állampolgárok harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjait, valamint tartózkodásuk jogcímét.

Az EGT-állampolgár, a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, illetve a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja első magyarországi lakóhelyét a regisztrációs igazolás, illetve a tartózkodási kártya kiállításával kapcsolatos eljárásban jelenti be. Az eljáró hatóság a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány kiadása céljából az EGT-állampolgár és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag nyilvántartott személyes adatairól, lakóhelyéről, valamint a regisztrációs igazolás vagy a tartózkodási kártya adatairól értesíti a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szervet. A regisztrációs igazolás, illetve a tartózkodási kártya érvénytelensége esetén az eljáró hatóság az érvénytelenség tényéről értesíti a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást vezető szervet.

Ha az EGT-állampolgárnak, a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának vagy a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjának az úti okmányát, személyazonosító igazolványát vagy tartózkodási jogot igazoló okmányát eltulajdonítják, az megsemmisül vagy elveszik, az érintett köteles ezt bejelenteni. Bejelentési kötelezettség terheli az okmány birtokosát akkor is, ha az érintett az elveszettnek hitt okmányt később megtalálja. Az eljáró hatóság a bejelentésről igazolást állít ki.

Ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag köteles új úti okmányt beszerezni az elveszett, eltulajdonított, megsemmisült vagy lejárt úti okmány helyett. A harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag az

új úti okmány és a bejelentésről szóló igazolás birtokában hagyhatja el az ország területét.

Mivel az EGT-állampolgár a beutazásra és a kiutazásra érvényes személyazonosító igazolvány birtokában is jogosult, elveszett, eltulajdonított, megsemmisült vagy lejárt úti okmánya helyett csak akkor köteles új úti okmányt beszerezni, ha érvényes – a közösségi jogi követelményeknek megfelelően az állampolgárságra vonatkozó bejegyzést tartalmazó – személyazonosító igazolvánnyal nem rendelkezik.

Az EGT-állampolgár, a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja, valamint a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja a személyes adatok közlésével köteles bejelenteni a vele együtt tartózkodó családtagjának a halálát, valamint a névváltoztatást, ha a haláleset vagy a névváltoztatást eredményező tény a Magyar Köztársaság területén kívül következett be. Ez a bejelentési kötelezettség azt az EGT-állampolgárt vagy harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot terheli, aki három hónapot meghaladóan tartózkodik a Magyar Köztársaság területén.

Az EGT-állampolgár vagy a családtag köteles az eljáró hatóságnak bejelenteni azt az esetet, ha tartózkodási jogának gyakorlásával felhagy, mivel a hatóság erről az eseményről más módon nem értesülne.

A családtagot bejelentési kötelezettség terheli abban az esetben, ha tartózkodási jogcímében a változásra a Törvényben meghatározott okokból (annak a személynek a halála, akinek a jogán a tartózkodási joga alapul; a tartózkodási jog gyakorlásával való felhagyás; a házasság érvénytelenítése vagy felbontása) és feltételek alapján került sor. A családtagnak ilyenkor igazolnia kell azt, hogy tartózkodásának további feltételei fennállnak.

Ha az eljáró hatóság engedélyezte annak a személynek a családtagként történő tartózkodását, aki a magyar állampolgárral, illetve az EGT-állampolgárral a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egy évig egy háztartásban élt, akkor ez a családtag köteles bejelenteni, ha a tartózkodási joga alapjául szolgáló életközösség megszűnt.

Az Irányelv 26. cikkének megfelelően a személyazonosság, illetve a tartózkodás jogszerűségének ellenőrzésére feljogosított hatóság ellenőrizheti, hogy az EGT-állampolgár, valamint a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag rendelkezik-e a tartózkodási jogot igazoló okmánnyal. A hatóság felhívására az érintett köteles az okmányt bemutatni.

Valamennyi tartózkodási jogot igazoló okmányra, így a regisztrációs igazolásra, a tartózkodási kártyára és az állandó tartózkodási kártyára vonatkozóan is hangsúlyozni kell, hogy az Irányelv 25. cikk (1) bekezdésének megfelelően birtoklásuk nem lehet valamilyen jog gyakorlásának vagy adminisztratív formai követelmény teljesítésének az előfeltétele. A tartózkodási jog az okmányok meglététől függetlenül fennállhat, és a tartózkodási jogosultságot bármilyen más bizonyítási eszközzel bizonyítani lehet.

IV. Fejezet

A SZABAD MOZGÁS ÉS TARTÓZKODÁS JOGÁNAK KÖZRENDI, KÖZBIZTONSÁGI VAGY KÖZEGÉSZSÉGÜGYI OKBÓL TÖRTÉNŐ KORLÁTOZÁSA

A 33. §-hoz

A Törvény a hatálya alá tartozó személyek beutazáshoz és tartózkodáshoz való jogának korlátozását kizárólag az Irányelv 27. cikke által megfogalmazott alapelv szerint teszi lehetővé: a közrendi, köz- és nemzetbiztonsági okokból hozott korlátozó intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett személyes magatartásán alapulhatnak.

Az alapelv értelmében az egyes korlátozó intézkedések súlyosságának az érintettnek a társadalom valamely alapvető érdekére valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt jelentő magatartásához kell igazodnia. [*Rutili-ügy (36/75)*]

Az alapelv az Európai Bíróság gyakorlatában kialakított követelményeket foglalja össze, melyek értelmében a korlátozó intézkedések nem alapulhatnak az érintett magatartásához közvetlenül nem kapcsolódó, a generális prevenciót szolgáló megfontolásokon. [*Bonsignore-ügy (67/74)*]

A 34. §-hoz

A Törvény a kényszerintézkedések generális szabályai között tartalmazza a nemzetközi jog fontos alapelvét, a visszaküldés tilalmát (non-refoulement elve). A Törvény tiltja a hatálya alá tartozó személyek visszairányítását, illetve kiutasítását olyan országba, valamint olyan ország határterületére, ahol az érintett az emberi jogait sértő cselekményeknek lenne kitéve. A közösségi jog alapján csak szűk körben korlátozható az EGT-állampolgárok és a családtagok Magyarországra történő beutazása és tartózkodása, a non-refoulement elve az állami szuverenitás további korlátozását hordozza magában.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának értelmezése szerint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikkében foglalt kínzás tilalmát egy állam azzal is megszegheti, ha egy külföldit olyan országba küld vissza (ad ki vagy utasít ki), ahol a visszaküldöttet kínzás, megalázó vagy embertelen bánásmód fenyegeti. [*Vilvarajah and others v. United Kingdom – 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13447/87, 13448/87; Cruz Varas and others v. Sweden – 15576/89*]

A 35. §-hoz

A Törvény általános felhatalmazást ad az eljáró hatóságnak arra, hogy a Törvény által megállapított kötelezettségek teljesítését ellenőrizze. Az ellenőrzési jogosultság egyrészt a Törvény hatálya alá tartozó személyek tartózkodási

feltételei fennállásának vizsgálatára, másrészt a bejelentési kötelezettségek teljesítésére terjed ki.

A hatóság jogosultságának fontos garanciális korlátját jelenti, hogy az ellenőrzési tevékenység csak a kötelezettségek megszegésére vonatkozó adat felmerülése esetén gyakorolható.

A beléptetés megtagadása és a visszairányítás

A 36. §-hoz

A beléptetés megtagadására, valamint a visszairányítás elrendelésére a Magyar Köztársaság államhatárán kerülhet sor. A beléptetés megtagadását a Törvény egy pozitív („rendelkezzék a szükséges dokumentumokkal”), valamint egy negatív feltétel („ne álljon beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt”) hiánya esetén írja elő. A Törvény hatálya alá tartozó személyek beléptetését meg kell tagadni, ha nem tesznek eleget a 3. §-ban meghatározott beutazási feltételeknek (pozitív feltétel hiánya), vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt állnak (negatív feltétel hiánya).

Az EGT-állampolgár a beutazáshoz való jogának fennállását személyazonosságának igazolásával tudja bizonyítani. Ha személyazonosságát, valamint EGT-állampolgárságát igazolja – ezt érvényes úti okmányával vagy személyazonosító igazolványával teheti meg –, azzal egyben eleget tesz a Törvény által előírt beutazási feltételeknek is, ellenkező esetben azonban rá a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni mindaddig, amíg EGT-állampolgárságát nem valószínűsíti.

Az EGT-állampolgár, illetve a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja érvényes úti okmánnyal, valamint – ha beutazásához vízum szükséges – érvényes vízummal, illetve a Törvényben meghatározott tartózkodási jogot igazoló okmánnyal vagy más EGT-állam által kiállított tartózkodási kártyával utazhat be a Magyar Köztársaság területére. Az EGT-állampolgár, illetve a magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagja esetében a Törvény alkalmazását a „családtagi” jogállás igazolása megalapozza.

Ha az EGT-állampolgár, illetve a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtag beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll, beléptetését meg kell tagadni.

A beléptetés megtagadása esetén a határforgalmat ellenőrző hatóság határozatban azonnal elrendeli a visszairányítást, amely kötelezést jelent a határterület elhagyására. A visszairányítás lehetséges célországait a Törvény sorrendben határozza meg.

A visszairányítás végrehajtása iránt főszabály szerint haladéktalanul intézkedni kell. Ez alól – az Irányelv 5. cikk (4) bekezdésének megfelelően – kivételt jelent az

az eset, ha a visszairányított személy kérelmezi, hogy hetvenkét órán belül – az Irányelv 25. cikk (1) bekezdésének megfelelően – bármely módon igazolhassa a beutazáshoz való jogának fennállását. Ez az időtartam elegendő arra, hogy az érintett a szükséges dokumentumokat beszerezze, vagy azokat hozzá eljuttassák. A lehetőségek biztosítása ugyanakkor nem jelenti azt, hogy a szükséges okmányok, iratok beszerzéséről a határforgalmat ellenőrző hatóságnak kell gondoskodnia. A kérelem előterjesztésére értelemszerűen csak abban az esetben van lehetőség, ha a beléptetés megtagadására a beutazás feltételeinek hiányában került sor.

A 37. §-hoz

A visszairányítás azonnali végrehajtása esetén a visszairányított személy köteles a visszairányítás célországába vissza- vagy továbbinduló járművön tartózkodni vagy arra átszállni. Ha a visszairányított visszautaztatása – szállítóeszköz rendelkezésre állása hiányában vagy a beutazáshoz való jog fennállásának igazolása iránti kérelem előterjesztése következtében – nem hajtható végre haladéktalanul, az érintett a visszairányítás végrehajtásáig, de legfeljebb hetvenkét óráig köteles az eljáró hatóság által kijelölt helyen (határátkelő-helyen, repülőtér tranzitvárójában) tartózkodni. A kötelező tartózkodási helyet a visszairányított személy visszautazás céljából bármikor elhagyhatja.

Ha a visszairányított személy a rendelkezésére álló idő alatt a beutazáshoz való jogának fennállását bizonyítja, a visszairányítást elrendelő határozat érvényét veszti, és az érintettet a határforgalmat ellenőrző hatóság belépteti.

Ha a visszairányítás az elrendelésétől számított hetvenkét órán belül nem hajtható végre, a visszairányított személyt – beléptetését követően – az eljáró hatóság kiutasíthatja. A kiutasítás következtében egyszerűbbé válik a visszautazási kötelezettség végrehajtása, mivel a kiutasítást toloncolás útján kell végrehajtani. A visszairányított személy esetében a kiutasítás végrehajtási jellegét erősíti az is, hogy ez esetben a kiutasítással egyidejűleg nem rendelhető el beutazási és tartózkodási tilalom. Ha a beléptetés megtagadására, valamint a visszairányítás elrendelésére beutazási és tartózkodási tilalom fennállása miatt került sor, a tilalom hatályát a kiutasítás nem érinti.

A beutazási és tartózkodási tilalom

A 38–39. §-hoz

A Törvény a beutazási és tartózkodási tilalom két típusát különíti el: az önállóan elrendelt, valamint az idegenrendészeti kiutasítással egyidejűleg elrendelt beutazási és tartózkodási tilalmat. Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalmat – a meghatározott jogcímek alapján – az ismeretlen helyen, illetve nem a Magyar Köztársaság terü-

letén tartózkodó személlyel szemben határozattal kell elrendelni. Az önálló jogalap akkor teszi lehetővé a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelését, ha az érintett kiutasítására nincs mód. Az idegenrendészeti kiutasítással egyidejűleg elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom ezzel szemben a kiutasítást elrendelő határozat rendszerinti járulékos eleme.

A tilalom a nyilvántartásba vételben realizálódik, amely alapján a határforgalmat ellenőrző hatóság – a beutazásra vonatkozó külön hozzájárulás hiányában – a beléptetést megtagadja.

A bíróság által elrendelt kiutasítás mellékbüntetés magában foglalja a Törvény szerinti beutazási és tartózkodási tilalom tartalmát: a kiutasítás tartama alatt a kiutasított nem térhet vissza a Magyar Köztársaság területére. A bíróság által elrendelt kiutasítás esetén ezért a beutazási és tartózkodási tilalom fennálltát a nyilvántartásba be kell jelezni.

Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát az elrendelő hatóság mérlegelési jogkörben határozza meg. A tilalom időtartama az első elrendeléskor három évnél nem lehet hosszabb, s alkalmanként legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

A Törvény fontos garanciális szabálya, hogy a beutazási és tartózkodási tilalmat haladéktalanul meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt.

Az idegenrendészeti kiutasítás

A 40. §-hoz

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazáshoz és tartózkodáshoz való jogának korlátozása körében az Európai Unió joga a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kedvezőbb szabályozást követel meg. Erre tekintettel a Törvény a hatálya alá tartozó személyekkel szemben elrendelhető idegenrendészeti kiutasítás okait szűk körben határozza meg.

A Törvény – az Irányelv 27. cikk (1) bekezdésével, valamint 29. cikkével összhangban – megengedi az esetlegesen járványt okozó, valamint más fertőző betegségekkel összefüggésben a szabad mozgás és tartózkodás jogát korlátozó intézkedések alkalmazását. Az eljáró hatóság kiutasíthatja azt az EGT-állampolgárt vagy családtagot, aki külön jogszabályban meghatározott közegészséget veszélyeztető betegségben szenved, fertőzőképes, illetve kórokozó-hordozó állapotban van. A kiutasításra csak akkor kerülhet sor, ha az érintett szándékosan nem veti alá magát a betegsége, illetve fertőzése által indokolt egészségügyi ellátásnak.

A Törvény kizárja a kiutasítást, ha a megbetegedés a beutazást követő három hónap elteltével jelentkezik, ezáltal megdönthetetlen vélelmet állít fel amellel, hogy a betegséget, illetve fertőzést az érintett a beutazását követően szerezte.

A kiutasítás másik esetkörét a közrenddel, közbiztonsággal összefüggő kiutasítási okok képezik. Az eljáró hatóság kiutasíthatja azt az EGT-állampolgárt vagy a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagot, aki az országelhagyási kötelezettségének az előírt határidőn belül nem tett eleget, továbbá aki beutazási vagy tartózkodási jogosultsága fennállásának igazolása során csalárd módon járt el.

A 41–42. §-hoz

Az idegenrendészeti kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát a Törvény egytől öt évig terjedő intervallumban határozza meg. A közegészségügyi okból elrendelt kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamára a közegészségügyi hatóság tesz javaslatot a betegség, illetve a fertőző vagy kórokozó hordozó állapot fennállására tekintettel.

A szabad mozgás és tartózkodás jogának korlátozását övező jelentős garancia annak lehetősége, hogy az érintett a kiutasítás végrehajtásának napjától számított két év elteltével kérheti a beutazási és tartózkodási tilalom indokoltságának felülvizsgálatát.

Nem rendelhető el beutazási és tartózkodási tilalom a visszairányítás végrehajtásának – a visszairányítottak fel nem róható okból történő – megghiúsulása miatt elrendelt kiutasítás, továbbá kiskorú kiutasítása esetén sem.

A Törvény az állandó tartózkodási joggal rendelkező személyek kiutasítás elleni védelmét az Irányelv 28. cikk (3) bekezdésének megfelelően tovább erősíti: az idegenrendészeti kiutasítás nem rendelhető el azon EGT-állampolgárokkal és családtagokkal szemben, akik több mint 10 éve jogszerűen tartózkodnak Magyarországon. Ezen személyi kör súlyos közrendi, közbiztonsági okból történő kiutasítása a Büntető Törvénykönyv alapján lehetséges. Emellett kivételes eljárást kell alkalmazni a kiskorú személyekkel szemben családi kapcsolataik védelme érdekében az ENSZ Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezményével összhangban.

A 43. §-hoz

A kétszeres értékelés tilalmának megfelelően a Törvény kizárja az idegenrendészeti kiutasítás elrendelését olyan cselekmény elkövetése miatt, amelynek elbírálása során a bíróság ítéletében nem szabott ki kiutasítás büntetést. Ez az elv magában foglalja azt is, hogy amely cselekmények nem olyan súlyosak, hogy velük szemben a büntetőjog eszközei alkalmazásának lenne helye (felmentő ítélet születik), azok miatt a szabad mozgás és tartózkodás joga sem korlátozható.

A 44. §-hoz

A Törvény – az Irányelv 28. cikk (1) bekezdésével összhangban – meghatározza azokat a mérlegelési szempontokat, amelyeket a tartózkodási joggal rendelkező EGT-állampolgárral és családtaggal szembeni idegenrendészeti kiutasítás elrendelése előtt figyelembe kell venni. Vizsgálni kell különösen az elkövetett cselekmény jellegét és súlyát, az érintett személy integrációjának mértékét, életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági körülményeit, származási országával fennálló tényleges kapcsolatait, valamint tartózkodásának időtartamát.

A 45. §-hoz

A beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy beutazását a Törvény kivételes esetekben lehetővé teszi. Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy kizárólag a bíróság kezdeményezésére kiadott hatósági engedély alapján utazhat be a Magyar Köztársaság területére. A kezdeményezésre tipikusan abban az esetben kerülhet sor, ha a nemzetközi vagy európai uniós kötelezés alapján elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személlyel szemben a tilalom elrendelését előíró nemzetközi jogi vagy európai uniós aktus alapjául szolgáló cselekmény elbírálása érdekében Magyarországon indul büntetőeljárás.

Az idegenrendészeti kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy részére a beutazást az elrendelő hatóság – az Irányelv 31. cikk (4) bekezdésének megfelelően – a tilalom indokoltságának felülvizsgálata iránti eljárás során engedélyezi az érintett eljárási jogainak érvényesíthetősége céljából.

A 46–47. §-hoz

Az idegenrendészeti kiutasítást, valamint a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye. A Törvény a határozatok bírósági felülvizsgálatát teszi csak lehetővé, melyre speciális eljárási szabályokat is megfogalmaz. Biztosítja a gyors eljárást: az eljáró bíróság a felülvizsgálat iránti keresetet a keresetlevél beérkezésétől számított nyolc napon belül bírálja el. Az érintett eljárási jogai gyakorlásának biztosítása érdekében személyes meghallgatást kérhet.

A bíróság reformatórius joggal rendelkezik, azaz a határozatot megváltoztathatja.

Az idegenrendészeti kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy – az Irányelv 32. cikkében foglaltakkal összhangban – egészségi állapotára tekintettel kérheti a tilalom törlését. Ezen kérelemről az eljáró hatóság három hónapon belül határoz.

*A kiutasítás végrehajtása**A 48–49. §-hoz*

A non-refoulement elvre a kiutasítás végrehajtásakor is figyelemmel kell lenni, mely szerint a hatóságnak vizsgálnia kell, hogy az az ország, amelynek területére a kiutasítás történik, biztonságos ország-e.

Az idegenrendészeti kiutasítás végrehajtásának törvényessége felett a büntetés-végrehajtási bíró őrködik. A büntetés-végrehajtási bíró kiutasítási akadály megállapítása iránti eljárásának a kiutasítás végrehajtására hasznosító hatálya van.

A Törvény – az Irányelv 33. cikk (2) bekezdésével összhangban – garanciális szabályként előírja, hogy ha a kiutasítási ítélet végrehajtására – a szabadságvesztés büntetés kivételével – az ítélet meghozatalától számított több mint két évig nem került sor, a bíróság – az eljáró hatóság kezdeményezésére – az ítéletet felülvizsgálja, és ha a kiutasított körülményeiben lényeges változás következett be, illetve az érintett személy jelentős és tényleges veszélyt nem jelent a közrendre és közbiztonságra, a kiutasítást törli.

*A kitoloncolás**Az 50. §-hoz*

A Törvény rendelkezései szerint elrendelt idegenrendészeti kiutasítást minden esetben a kiutasított személy hatósági kikísérésével, kitoloncolásával kell végrehajtani. A kitoloncolás ezért az idegenrendészeti kiutasítást elrendelő határozat állandó tartalmi eleme.

A kitoloncolást elrendelő határozat végrehajtásának felfüggesztése nem kérhető, a foganatosítás módja ellen azonban a kiutasított személy végrehajtási kifogást terjeszthet elő.

*A kitoloncolási őrizet**Az 51. §-hoz*

A Törvény szerint kiutasított és kitoloncolt személyt – tekintettel a Törvényben meghatározott kiutasítási okok szűk körére – a kitoloncolás végrehajtásának biztosítása érdekében minden esetben őrizetbe kell venni. Az őrizet kitoloncolási őrizet jellegét erősíti rövid időtartama is: az eljáró hatóság legfeljebb hetvenkét órára rendelheti el, melyet a bíróság a kitoloncolás végrehajtásáig, de legfeljebb harminc napra hosszabbíthat meg. Kiskorút nem lehet kitoloncolási őrizetbe venni.

A kitoloncolási őrizet végrehajtására vonatkozó garanciaként fogalmazza meg a Törvény az azonnali megszün-

tetés okait: az elrendelés oka megszűnését, a végrehajtás meghiúsulását, valamint az elrendeléstől számított harminc nap elteltét.

*A kifogás**Az 52–53. §-hoz*

A kitoloncolási őrizetet elrendelő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, az érintett a határozat bírósági felülvizsgálata iránt az elrendeléstől számított hetvenkét órán belül kifogást nyújthat be. A kifogás benyújtása alapjául szolgálhat az őrizet végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezések, a fogvatartott személy jogainak megsértése is.

A kifogás elbírálására a Törvény a szabadságkorlátozás súlyának megfelelően rövid határidőket szab.

*A kitoloncolási őrizet bírósági meghosszabbítása**Az 54. §-hoz*

A kitoloncolási őrizet meghosszabbítását az eljáró hatóság köteles az őrizetbe vételt követő huszonnégy órán belül indítványozni az illetékes helyi bíróságnál. A kényszerintézkedés szabadságelvonás tartalmára tekintettel a bíróság a meghosszabbítás iránti indokolt indítványról haladéktalanul határoz.

*A bírósági eljárás közös szabályai**Az 55–56. §-hoz*

Az őrizetet elrendelő határozat felülvizsgálata iránti kifogás, illetve az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbítása iránti indítvány elutasítása res iudicatát teremt, azaz ugyanazon alapon újabb kifogás, illetve indítvány nem terjeszthető elő.

A Törvény az érintett EGT-állampolgár és családtag számára a bírósági eljárás szabályai között számos eljárási jogot fogalmaz meg. A bíróság ügygondnokot rendel annak az EGT-állampolgárnak, illetve családtagnak, aki a magyar nyelv ismerete hiányában eljárási jogai érvényesítésére nem képes, és képviseléről meghatalmazás útján sem tud gondoskodni.

A Törvény széles körben biztosítja a kitoloncolási őrizetbe vett személy számára a személyes megjelenés, illetve meghallgatás lehetőségét. A bizonyítékok előterjesztésére, illetve a bizonyítékok megismerésének biztosítására vonatkozó rendelkezések eleget tesznek a tisztességes eljárás alkotmányos alapelveinek.

Az 57. §-hoz

A Törvény szabályozza a bíróság határozatának az érintettekkel történő közlését. A közlésnek – eljárási szerepük betöltésének biztosítása érdekében – ki kell terjednie az EGT-állampolgár, illetve a családtag meghatalmazott képviselőjére, illetve ügygondnokára is.

Az eljárás alatt álló személyek helyzetének megkönnyítése érdekében a Törvény a bírósági eljárás költségei alól tárgyi mentességet biztosít.

*A kitoloncolási őrizet végrehajtása**Az 58. §-hoz*

A Törvény biztosítja a kitoloncolási őrizetbe vett személy számára, hogy jogi és ténybeli helyzetéről, jogosultságairól és kötelezettségeiről teljes körű tájékoztatást kapjon. A szabadságelvonással járó kényszerintézkedés alkalmazásakor kiemelkedően fontos, hogy az érintett élhessen alkotmányos és eljárási jogaival, s tisztában legyen a szabadságelvonás okával és jogi alapjával.

Az 59. §-hoz

A Törvény megfogalmazza a kitoloncolási őrizetbe vett személy elhelyezésére, ellátására, valamint az őrizet végrehajtása alatt fennálló jogaira, továbbá magatartásszabályaira vonatkozó alapvető rendelkezéseket. A részletszabályokat a Törvényben megfogalmazott felhatalmazó rendelkezéseknek megfelelően a végrehajtási jogszabályok tartalmazzák.

*Arcképmás és ujjnyomat rögzítése**A 60. §-hoz*

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazáshoz és tartózkodáshoz való jogát korlátozó kényszerintézkedés végrehajtásának biztosítása érdekében a Törvény előírja az eljáró hatóság számára a kiutasított, illetve a kiutasítással együtt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy arcképmásának, valamint ujjnyomatának rögzítését.

Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy arcképmása és ujjnyomata a tilalom elrendelésekor nem rögzíthető, tekintettel arra, hogy az önálló tilalom csak ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó személlyel szemben rendelhető el.

*A tartózkodási jog korlátozásának közös szabályai**A 61–62. §-hoz*

A Törvény meghatározza a kiutasítást, illetve a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő határozat kötelező tartalmi elemeit.

A kiutasítással összefüggésben felmerülő költségek viselésére a Törvény elsősorban a kiutasított személyt kötelezi. Amennyiben a kiutasított más jogán – családtagként – tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, a kiutasítási költségeket másodsorban az az EGT-állampolgár vagy magyar állampolgár köteles megfizetni, akinek a jogán a családtag tartózkodik. Végző soron – ha a költségek viselésére kötelezett személyek nem rendelkeznek a szükséges forrásokkal – az eljáró hatóság a kiutaztatás költségét megelőlegezi, ami azonban nem mentesíti a kötelezettet a költségek megfizetése alól.

*A személykörözés elrendelése**A 63. §-hoz*

A személykörözés elrendelésére a közbiztonság biztosítása érdekében akkor kerülhet sor, ha a kitoloncolási őrizetbe vett EGT-állampolgár vagy családtag az őrizetből megszökött, vagy a visszairányított személy a határterületen számára kijelölt tartózkodási helyről ismeretlen helyre távozott.

A személykörözést akkor is el kell rendelni, ha a visszairányított személy a kijelölt tartózkodási helyről – e szándékának jelzése nélkül – visszautazás céljából távozott ismeretlen helyre, tekintettel arra, hogy az eljáró hatóság nem bizonyosodhatott meg arról, hogy a visszairányított személy nem lépte-e át a Magyar Köztársaság államhatárát. Abban az esetben, ha a fenti körözött személy a határátkelőhelyen újból belépésre jelentkezik, bebizonyosodik, hogy a kijelölt tartózkodási helyet visszautazás céljából nem a Magyar Köztársaság határának tiltott átlépése útján hagyta el: a Törvény szerint a körözést vissza kell vonni, mivel elrendelésének oka megszűnt.

A személy- és tárgykörözésről szóló törvényben meghatározott illetékességi szabálytól eltérően a körözést elrendelő, illetve visszavonó határozatot az elrendelő hatóság székhelye szerint illetékes rendőrkapitánysághoz kell megküldeni.

*A kiutazás korlátozása**A 64. §-hoz*

A Törvény korlátozza a kiutazáshoz való jogát annak az EGT-állampolgárnak, valamint családtagnak, akivel szemben büntetőeljárás keretében jogerős személyes sza-

badságot korlátozó kényszerintézkedést rendeltek el. A korlátozás az úti okmány visszatartása útján valósul meg, melynek során az úti okmány az eljáró hatóság birtokába kerül.

Felelősségi szabályok

A 65–68. §-hoz

A Törvény megfogalmazza a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagokat szállító légi, vízi vagy közúti fuvarozó azon kötelezettségét, mely szerint köteles előzetesen megbizonyosodni arról, hogy utasa rendelkezik-e érvényes úti okmánnyal. A vasúti fuvarozóra ez a kötelezettség nem terjed ki.

Valamennyi fuvarozó – beleértve a vasútit is – köteles gondoskodni annak a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagnak a haladéktalan visszaszállításáról, akinek beléptetése vagy továbbutazása nem lehetséges, illetve akit Magyarországra visszairányítottak.

A fuvarozó felelőssége kiterjed a családtag visszaszállításig terjedő időszakban történő tartózkodása költségeinek viselésére is.

Az úti okmány ellenőrzésére vonatkozó kötelezettség megszegése esetén az eljáró hatóság a fuvarozót közrendvédelmi bírsággal sújtja. A fuvarozó mentesül azonban a bírság megfizetésének kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy az ellenőrzési kötelezettsége teljesítése során kellő gondossággal járt el.

A Törvény a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közzétételére vonatkozó kötelezettségéről szóló 2004. április 29-i, 2004/82/EK tanácsi irányelv 3. cikk (1) bekezdésével összhangban olyan kötelezettséget állapít meg a fuvarozók részére, amely szerint a külső határokon a személyek ellenőrzéséért felelős hatóságok kérésére a check-in befejezésekor információt nyújtsanak azon utasokról, akiket egy engedélyezett határátkelőhelyig szállítanak, ahol az említett személyek beutaznak a tagállam területére.

A Törvény közrendvédelmi bírság kiszabásáról rendelkezik a légi fuvarozó utasadat-szolgáltatási kötelezettségének megszegése, továbbá a munkáltató EGT-állampolgár vagy családtag foglalkoztatásával összefüggő bejelentési kötelezettségének elmulasztása esetére is.

V. Fejezet

AZ ELJÁRÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

A 69–74. §-hoz

A Ket. 13. § (2) bekezdés *c)* pontjának megfelelően a Törvényben szabályozott eljárásokban a Ket. szabályait kell alkalmazni, amennyiben a Törvény eltérően nem ren-

delkezik. A Törvény 69–74. §-a azokat a közös eljárási szabályokat tartalmazza, amelyek a Ket. szabályaitól eltérnek. Ezek a következők:

a) a kérelemre indult eljárásokban az ügyfélnek kérelme előterjesztésekor, valamint a regisztrációs igazolás kiadása érdekében az eljáró hatóság előtt személyesen meg kell jelennie;

b) a hiánypótlási felhívást az ügyfél részére az eljáró hatóság azonnal átadja;

c) azokban az eljárási cselekményekben, ahol az ügyfél személyes megjelenése kötelező, nincs helye elektronikus ügyintézésnek;

d) a döntések közzétételével kapcsolatos szabályok;

e) ha a Törvény a határozattal szembeni fellebbezést kizárja, nincs helye újrafelvételi eljárásnak és méltányossági eljárásnak sem;

f) a másodfokon eljáró hatóság által hozott elsőfokú végzésekkel szemben nincs helye fellebbezésnek;

g) a vízum kiadására irányuló eljárásban a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségét a kérelmező viseli;

h) hivatalból indult eljárás során – halaszthatatlan esetben – az eljáró hatóság kirendelő végzés hiányában is igénybe vehet tolmácsot a hatóság és a tolmács között létrejött szerződés alapján.

VI. Fejezet

ADATKEZELÉS

A VI. Fejezet tartalmazza az EGT-állampolgárok és a családtagok adatainak kezelésével, valamint nyilvántartásával kapcsolatos szabályokat a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezéseinek megfelelően.

A 75. §-hoz

A tartózkodás jogszerűségének nyomon követése érdekében az idegenrendészeti hatóság az EGT-állampolgárok és a családtagok tartózkodási jogát igazoló okmányokról, a kiutasított vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló, a személyes szabadságukban korlátozott, valamint az úti okmányuk, illetve személyazonosító okmányuk elvesztését bejelentő EGT-állampolgárokról és családtagokról nyilvántartást vezet. Adatvédelmi szempontból garanciális jelentősége van annak, hogy e nyilvántartások a központi idegenrendészeti nyilvántartás elkülönített részei. A (2) bekezdés meghatározza, hogy a központi idegenrendészeti nyilvántartást kezelő szerv a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással való kapcsolattartás, valamint a bűnüldöző hatóságok részére történő adatszolgáltatás céljából mely adatokat kezelheti.

A 76–78. és 80. §-hoz

E rendelkezések meghatározzák, hogy a résznyilvántartások mely adatokat tartalmazzák, valamint azt, hogy ezek az adatok meddig kezelhetők.

A 78. § (2) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy a beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személy saját nyilvántartott adatairól tájékoztatást kapjon. A tájékoztatást csak nemzetbiztonsági és bűnüldözési érdekből lehet korlátozni vagy megtagadni. E döntést a hatóságnak meg kell indokolnia.

A 79. §-hoz

A konzuli védelem biztosítása érdekében a nemzetközi szerződésekben meghatározott értesítési kötelezettség teljesítésének biztosítása céljából a személyes szabadságukban korlátozott, továbbá rendkívüli eseményekben (haláleset, baleset) érintettekkel kapcsolatban a hatóság nyilvántartást vezet.

A 81. §-hoz

A 81. § rögzíti, hogy a nyilvántartásokból törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából mely hatóságok részére szolgáltatható adat. A (2) bekezdés a munkaügyi hatósággal kapcsolatos szűkítést tartalmaz, e szerint a munkaügyi hatóság csak arra a személyre vonatkozó adatot igényelhet, akit a Magyar Köztársaság más elbánásban részesít, mint amit a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK rendelet 1–6. cikke előír. Azon személyekre nézve tehát, akik minden korlátozás nélkül munkát vállalhatnak, a munkaügyi hatóság nem igényelhet adatot. A (3) bekezdés biztosítja, hogy nemzetközi kötelezettség alapján az eljáró hatóság adatot szolgáltatasson az adat átvételére jogosult szerv részére. A (4) bekezdés lehetővé teszi, hogy a Törvény alapján kezelt adatok – személyazonosításra alkalmatlan módon – statisztikai célra felhasználhatók legyenek. A Központi Statisztikai Hivatal részére statisztikai célú adatkezelés érdekében az adatok személyazonosításra alkalmas módon is átadhatók.

A 82. §-hoz

A 82. § meghatározza, hogy az eljáró hatóság az EGT-állampolgár, valamint a családtag tartózkodási joga fennállásának ellenőrzése céljából mely más hatóságok által vezetett nyilvántartásokból igényelhet adatot. A 81. §-hoz hasonlóan szűkítést tartalmaz a szabályozás, a munkavállalási engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából az eljáró hatóság csak akkor igényelhet adatot, ha az EGT-állampolgárt vagy a családtagot a Magyar Köztársaság

más elbánásban részesíti, mint amit a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK rendelet 1–6. cikke előír.

A 83. §-hoz

A 83. § a hatóságok tájékoztatási kötelezettségeit határozza meg, biztosítva ezzel a személyes adatok változásának, valamint a tartózkodási jog megszűnésének nyomon követését.

A 84–85. §-hoz

E rendelkezések előírják, hogy a Törvény alapján teljesített adatszolgáltatásról adattovábbítási nyilvántartást kell vezetni. Ezáltal az érintettnek lehetősége van megismerni, hogy adatszolgáltatás alanya volt-e.

VII. Fejezet**ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK***Hatálybalépés**A 87. §-hoz*

A Törvény 2007. július 1-jén lép hatályba. Mivel a Törvény 3. § (6) bekezdése, valamint 86. § (6) bekezdése olyan szabályokat tartalmaz, amelyeket a Magyar Köztársaságnak a schengeni térséghez való csatlakozása időpontjától kell alkalmazni, e rendelkezések csak a schengeni vívmányok teljeskörű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon lépnek hatályba.

*Átmeneti rendelkezések**A 88. §-hoz*

A 88. § az átmeneti rendelkezéseket tartalmazza, mivel az EGT-állampolgárok és a harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagok a törvény hatálybalépését megelőzően az Idtv. személyi hatálya alá tartoztak.

Az EGT-állampolgárt a részére a Törvény hatálybalépését megelőzően kiadott tartózkodási vízum, tartózkodási engedély vagy EGT tartózkodási engedély érvényességi idejének lejártáig megilletik a regisztrációs igazolással rendelkezők jogai. E rendelkezés biztosítja azt, hogy a Törvény hatálybalépésével az ilyen engedéllyel rendelkező EGT-állampolgárnak ne kelljen okmányt cserélni. Ugyanakkor a tartózkodási vízummal vagy tartózkodási

engedéllyel rendelkező EGT-állampolgár kérelmére az eljáró hatóság az engedély érvényességi ideje alatt a Törvényben meghatározott tartózkodási jogot igazoló okmányt állít ki.

A családtag részére a Törvény hatálybalépését megelőzően kiadott tartózkodási vízum, tartózkodási engedély, bevándorlási és letelepedési engedély az érvényességi idejének lejártáig a fenti engedélyek által tanúsított jogállás szerinti tartózkodásra jogosít. Az EGT-állampolgárhoz hasonlóan az okmány kérelemre a családtag esetén is a Törvényben meghatározott tartózkodási jogot igazoló okmányra cserélhető.

A letelepedési vagy bevándorlási engedéllyel rendelkező EGT-állampolgár vagy családtag kérelmére – a feltételek vizsgálata nélkül – állandó tartózkodási jogot igazoló okmányt kell kiállítani.

Az (5) bekezdés biztosítja, hogy a Törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő tartózkodási vagy letelepedési engedély kérelmekkel kapcsolatos eljárásokban a Törvény kedvezőbb rendelkezései kerüljenek alkalmazásra.

Ugyanez vonatkozik az EGT-állampolgárral és a családtaggal szemben e Törvény hatálybalépése előtt az Idtv. alapján elrendelt őrizetre. A Törvény szabályainak megfelelően, ha az őrizet elrendelésétől számított harminc nap eltelt, az őrizetet a Törvény hatálybalépésének napján meg kell szüntetni.

Az átmeneti rendelkezések figyelembe veszik a Bolgár Köztársaság, valamint Románia Európai Unióhoz való csatlakozását is, ezért a (7) bekezdés biztosítja, hogy amennyiben az Idtv. alapján elrendelt őrizet elrendelésétől számított harminc nap eltelt, az őrizetet a Törvény hatálybalépésének napján meg kell szüntetni. A Törvény hatálybalépésének napján érvényét veszti a Bolgár Köztársaság, valamint Románia állampolgáraival és harmadik ország állampolgárságával rendelkező családtagjaival szemben az idegenrendészeti hatóság által az Idtv. alapján elrendelt kiutasítás, valamint az azzal együtt, illetve önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom, mivel a Törvény alapján ennek elrendelési feltételei megváltoztak.

Módosuló rendelkezések

A 89. §-hoz

A Törvény módosítja az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, valamint a letelepedett számára is biztosított legyen, hogy társadalmi szervezet ügyintéző és képviseleti szervének tagjává válhasson. A módosítás az Irányelv 24. cikkében, valamint a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés g) pontjában előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 90. §-hoz

A Törvény módosítja a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések szervezőjévé válhasson. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 91. §-hoz

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben (a továbbiakban: Avtv.) az Európai Gazdasági Térségre való hivatkozás pontosításra szorul. A Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében módosítja az Avtv.-t.

A 92. §-hoz

A Törvény módosítja a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvényt (a továbbiakban: Ápt.) annak érdekében, hogy pontosításra kerüljön: az állampolgársági kérelemhez csatolt idegen nyelvű okiratot milyen esetben kell hiteles magyar nyelvű fordítással és diplomáciai felülhitelesítéssel ellátni.

Az Ápt. 23. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a törvény alkalmazása szempontjából a lakóhellyel rendelkező nem magyar állampolgárok közül kik azok, akik Magyarországon laknak. A Törvény e rendelkezést módosítja annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek esetében is egyértelmű legyen, hogy ki az, aki Magyarországon lakik.

A 93. §-hoz

A menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Met.) az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. A Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében módosítja a Met.-et.

A 94. §-hoz

A Törvény módosítja a jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. törvényerejű rendeletet annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is lehetővé váljon, hogy a jogtanácsosi névjegyzékbe bejegyzésre kerüljön, illetve jogi elő-

adóként foglalkoztatható legyen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 95. §-hoz

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 102. § (2) bekezdése meghatározza, hogy ki minősül Magyarországon élő nem magyar állampolgárnak. A Törvény e rendelkezést módosítja annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek is e körbe tartozzanak. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 96. §-hoz

A Törvény módosítja a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényt (a továbbiakban: Ft.) annak érdekében, hogy a letelepedett, valamint – törvény, illetve kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen az engedély nélküli magyarországi munkavégzés. A módosítás az Irányelv 24. cikkében, valamint a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *a*) pontjában előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

Az Ft.-ben az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. A Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében meghatározza, hogy az Ft. alkalmazásában mely államokat kell az Európai Gazdasági Térség tagállamának tekinteni.

A 97. §-hoz

A Törvény módosítja a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy ügykezelői feladatkörre – a fontos és bizalmas ügykezelői munkaköröket, valamint a vezetői megbízás esetét kivéve – közszolgálati jogviszonyt létesíthessen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 98. §-hoz

A Törvény kiterjeszti a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény hatályát a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre, és ennek megfelelően pontosítja a nyilvántartás tartalmát.

A 99. §-hoz

A Törvény módosítja a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, valamint a letelepedett is jogosult legyen térítésmentes terhesgondozásra. A módosítás az Irányelv 24. cikkében, valamint a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *d*) pontjában előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 100. §-hoz

A Törvény kiterjeszti a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) hatályát a letelepedési engedéllyel rendelkezőkről a letelepedettekre. Ezzel az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezők, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is a Szocvtv. hatálya alá kerülnek, és megvalósul a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *d*) pontjának való megfelelés.

A módosítással a Szocvtv. hatálya kiterjed továbbá a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személynek, valamint a magyar állampolgárnak a Törvény 2. § *b*) pontjában meghatározott családtagjára is, ha az ellátás igénylésének időpontjában a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik. Ez az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 101. §-hoz

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 110. §-a meghatározza, hogy a nem magyar állampolgár kiskorú milyen esetekben tanköteles Magyarországon. A Törvény 101. §-a e rendelkezést módosítja annak érdekében, hogy a tankötelezettség vonatkozzon a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre is. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 102. §-hoz

A Törvény módosítja az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is lehetővé váljon, hogy írnok, illetve fizikai alkalmazott le-

gyen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 103. §-hoz

A Törvény módosítja a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. törvényt (a továbbiakban: Szütv.) annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy a Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara tagjává válhasson, illetve bejegyzésre kerülhessen a szabadalmi ügyvivőjelöltek névjegyzékébe. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A Szütv.-ben az Európai Gazdasági Térségben részes államra való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 104. §-hoz

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sztatv.) meghatározza, hogy a törvény alkalmazása szempontjából kit kell belföldi illetőségű magánszemélynek tekinteni. A Törvény e rendelkezést módosítja annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek is belföldi illetőségű magánszemélynek minősüljenek.

Az Sztatv.-ben az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 105. §-hoz

A Törvény módosítja a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy bizonyos feltételek teljesülése esetén kamarai tagság nélkül végezhesen építészeti tevékenységet, illetve hogy kamarai tag lehessen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 106. §-hoz

A Törvény kiterjeszti a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvtv.) hatályát a letelepedési engedéllyel rendelkezőkről a letelepedettekre. Ezzel az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezők, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is a Gyvtv. hatálya

alá kerülnek, és megvalósul a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *d*) pontjának való megfelelés.

A módosítással a Gyvtv. hatálya kiterjed továbbá a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személynek, valamint a magyar állampolgárnak a Törvény 2. § *b*) pontjában meghatározott családtagjára is, ha az ellátás igénylésének időpontjában a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik. Ez az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 107. §-hoz

Az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvényben az Európai Gazdasági Térségre való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 108. §-hoz

A Törvény módosítja az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy igazságügyi szakértőnek, szakértőjelöltnek, – a bírósági jegyzőkönyvvezető és a cégszerkesztő kivételével – írnoknak és fizikai dolgozónak kinevezhessék. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 109. §-hoz

A Törvény módosítja az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy településtervezési tevékenységet végezhesen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 110–113. §-hoz

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) meghatározza, hogy az adott törvény alkal-

mazása szempontjából kit kell belföldinek, illetve magyar állampolgárnak tekinteni. A Törvény e rendelkezéseket módosítja annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek is belföldinek, illetve magyar állampolgárnak minősüljenek.

A Tbj.-ben, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvényben, a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvényben, valamint az Eütv.-ben az Európai Gazdasági Térségre, illetve tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 114. §-hoz

A Törvény módosítja a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezői őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvényt annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is lehetővé váljon, hogy fegyveres biztonsági őr, illetve mezőőr legyen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 115. §-hoz

A Törvény módosítja az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvényt (a továbbiakban: Ütv.) annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy az ügyvédi kamara tagjává válhasson. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

Az Ütv.-ben az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 116. §-hoz

A Törvény kiterjeszti a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényben (a továbbiakban: Fotv.) meghatározott fogyatékosági támogatásra jogosultak körét a letelepedési engedéllyel rendelkezőkről a letelepedettekre. Ezzel az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezők, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is jogosultak lesznek a fogyatékosági támogatásra, és megvalósul a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *d*) pontjának való megfelelés.

A módosítással a Fotv.-ben meghatározott fogyatékosági támogatásra jogosult lesz továbbá a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személynek, valamint a magyar állampolgárnak a Törvény

2. § *b*) pontjában meghatározott családtagja is, ha az ellátás igénylésének időpontjában a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik. Ez az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 117. §-hoz

A Törvény kiterjeszti a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cstv.) hatályát a letelepedési engedéllyel rendelkezőkről a letelepedettekre. Ezzel az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezők, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is a Cstv. hatálya alá kerülnek, és megvalósul a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *d*) pontjának való megfelelés.

A módosítással a Cstv. hatálya kiterjed továbbá a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló 1612/68/EGK tanácsi rendeletben meghatározott jogosulti körbe tartozó személynek, valamint a magyar állampolgárnak a Törvény 2. § *b*) pontjában meghatározott családtagjára is, ha az ellátás igénylésének időpontjában a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik. Ez az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 118. és 119. §-hoz

A vízi közlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvényben, valamint az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvényben az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 120. §-hoz

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvényben a tagállam fogalmának meghatározása pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A módosítással meghatározásra kerül továbbá a tagállam állampolgárával azonos megítélés alá esők köre. Ide tartozik a letelepedett, a tagállam állampolgárának, valamint a magyar állampolgárnak a Törvény 2. § *b*) pontjában meghatározott családtagja és a kutatás céljából tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár. Ez a rendelkezés az

Irányelv 24. cikkének, a 2003/109/EK irányelv 11. cikk (1) bekezdés *c*) pontjának és a harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról szóló 2005/71/EK tanácsi irányelv 12. cikk *a*) pontjának való megfelelést szolgálja.

A 121. §-hoz

Az európai üzemi tanács létrehozásáról, illetve a munkavállalók tájékoztatását és a velük való konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló 2003. évi XXI. törvényben az Európai Gazdasági Térség államára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 122. §-hoz

A Törvény kiterjeszti a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvényben (a továbbiakban: Jstv.) meghatározott támogatásra jogosultak körét a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre. Ez az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja. A módosítással a Jstv.-ben meghatározott támogatásra jogosult lesz a humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező személy is.

A módosítás a jövedelmi és vagyoni helyzetére tekintet nélkül rászorultak körét kiterjeszti a hontalankénti elismerését kérő, továbbá az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesítését kérő személyre.

A Jstv.-ben az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 123. §-hoz

A Törvény módosítja a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvényt (a továbbiakban: Motv.) annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy a Motv. szerinti nyilvántartásba vételét kérhesse. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A Motv.-ben az Európai Gazdasági Térség tagállamára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 124. §-hoz

A Törvény módosítja a Nemzeti Akkreditáló Testület szervezetéről, feladat- és hatásköréről, valamint eljárásáról szóló 2005. évi LXXVIII. törvényt (a továbbiakban:

Natv.) annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is lehetővé váljon, hogy a Nemzeti Akkreditáló Testület elnökévé választható legyen, illetve hogy az Akkreditálási Tanács tagja legyen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A 125. §-hoz

A Törvény módosítja a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvényt (a továbbiakban: Szvmtv.) annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenységet végezhesen. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

A módosítással a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében meghatározásra kerül továbbá az Szvmtv.-ben szereplő EGT-tagállam fogalma.

A 126. §-hoz

A Törvény módosítja a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvényt (a továbbiakban: Ftv.) annak érdekében, hogy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy számára is biztosított legyen, hogy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytasson államilag támogatott vagy költségtérítéssel képzésben. A módosítás az Irányelv 24. cikkében előírt egyenlő bánásmód érvényesülését szolgálja.

Az Ftv.-ben az Európai Gazdasági Térség országára való hivatkozás pontosításra szorul. Ezt a Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében elvégzi.

A 127. és 128. §-hoz

A Törvény a jogrendszer koherenciájának megőrzése érdekében a jogszabályok szövegének pontosítására irányuló, a terminológia egységesítésére szolgáló módosító, valamint a dereguláció érdekében szükséges hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz.

Jogharmonizációs záradék

A 129. §-hoz

A Törvény a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésével összhangban az IM rendelet 2. számú melléklete előírásainak megfelelő jogharmonizációs klauzulával zárul.

2007. évi II.

törvény

a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról
és tartózkodásáról*

(indokolással)

Az Országgyűlés a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség fokozatos létrehozásában történő közreműködés, valamint az Európai Unió és az azon kívüli országok társadalmi és gazdasági fejlődésének előmozdítása érdekében – az Alkotmány 58. §-ában foglaltakra figyelemmel – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § (1) A Magyar Köztársaság a harmadik országbeli állampolgárok számára az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a be- és kiutazás, valamint a tartózkodás jogának gyakorlását.

(2) A harmadik országbeli állampolgár be- és kiutazási, valamint tartózkodási jogának gyakorlása az e törvényben meghatározott rendelkezések szerint korlátozható.

(3) E törvény – a (4)–(5) bekezdésben foglalt kivétellel – nem alkalmazható a külön törvény alapján a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekre.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott személyekre, feltéve, hogy nem az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárai, e törvény IV. fejezetének EK letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell.

(5) E törvény rendelkezéseit a (3) bekezdésben meghatározott személyekre akkor kell alkalmazni, ha külön törvény szerint harmadik ország állampolgárságával rendelkező személyek, és a külön törvényben meghatározott tartózkodási jogosultságuk megszűnését követően e törvény szerint tartózkodásra jogosító engedély iránti kérelmet nyújtanak be.

2. § E törvény alkalmazásában

a) harmadik országbeli állampolgár: az 1. § (3) bekezdésének hatálya alá tartozó személyek kivételével a nem magyar állampolgár és a hontalan;

b) hontalan: akit saját joga szerint egyetlen állam sem ismer el állampolgárának;

c) schengeni állam: az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez és az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretében történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv (a tovább-

biakban: Schengeni Jegyzőkönyv) 1. cikkében, illetve az 1999/435/EK tanácsi határozatban meghatározott schengeni vívmányokat, valamint az Európai Unió intézményei által az ezek hatálya alá tartozó területen hozott további intézkedéseket teljes körűen alkalmazó európai uniós tagállam és a Schengeni Jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételtől szóló megállapodásban részes más állam;

d) családtag: a harmadik országbeli állampolgár

da) házastársa,

db) házastársával közös kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is),

dc) eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a harmadik országbeli állampolgár szülői felügyeleti jogot gyakorol,

dd) házastársának eltartott kiskorú gyermeke (ideértve az örökbefogadott és nevelt gyermeket is), aki felett a házastárs szülői felügyeleti jogot gyakorol;

e) kísérő nélküli kiskorú: az a tizennyolcadik életévet be nem töltött harmadik országbeli állampolgár, aki jogszabály vagy szokás alapján felügyeletért felelős nagykorú személy kíséréte nélkül lépett a Magyar Köztársaság területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig, amíg ilyen személy felügyelete alá nem kerül;

f) befogadott: aki az állampolgársága – hontalan esetén a szokásos tartózkodási helye – szerinti országba átmenetileg azért nem küldhető vissza, mert ott halálbüntetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek lenne kitéve, és nincs olyan biztonságos harmadik ország, amely befogadja, de nem jogosult sem menekültkénti vagy hontalankénti elismerésre, sem ideiglenes vagy kiegészítő védelemre;

g) úti okmány: a Magyar Köztársaság által az államhatárának átlépésére jogosító okmányként elismert útlevél, igazolvány vagy irat, amely birtokosának személyazonosságát és állampolgárságát (hontalanságát) igazolja;

h) fuvarozó: bármely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki vagy amely hivatásszerűen foglalkozik személyszállítással;

i) visszafogadási egyezmény: személyeknek az államhatáron történő átadás-átvételéről, hatósági kíséréssel történő átszállításának, illetve átutazásának engedélyezéséről szóló nemzetközi szerződés;

j) beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés: valamely schengeni állam által a Schengeni Információs Rendszerben abból a célból elhelyezett adatcsoport, hogy egy harmadik országbeli állampolgárnak a schengeni államok területére történő beutazását vagy tartózkodását megtagadják;

k) munkáltató: az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet, aki vagy amely a harmadik országbeli állampolgárt foglalkoztatja;

l) meghívó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli szervezet, aki, illetve amely hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevélben kötelezett-

* A törvényt az Országgyűlés a 2006. december 18-i ülésnapján fogadta el.

seget vállal arra, hogy a meghívott harmadik országbeli állampolgár részére – a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodása időtartamára – szállást biztosít, eltartásáról gondoskodik, továbbá – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – egészségügyi ellátásának, valamint kiutazásának költségeit fedezi.

3. § Harmadik országbeli állampolgárnak kell tekinteni

a) az ellenkező bizonyításig azt a személyt, aki állampolgársága igazolására harmadik ország által kiállított érvényes úti okmányt használ fel, vagy

b) azt a személyt, aki nem valószínűsíti, hogy külön törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkezik.

4. § E törvényt a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező, illetve nemzetközi szerződés alapján beutazó harmadik országbeli állampolgárra akkor kell alkalmazni, ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

5. § A külön törvény alapján a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgárra kizárólag e törvény IV. fejezetének nemzeti letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

II. Fejezet

A HAT HÓNAPON BELÜL HÁROM HÓNAPOT MEG NEM HALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

6. § (1) A harmadik országbeli állampolgár az első beutazástól számított hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó (a továbbiakban: három hónapot meg nem haladó) tartózkodás céljából a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) foglalt feltételek szerint utazhat be a Magyar Köztársaság területére.

(2) Három hónapot meg nem haladó időtartamig az a harmadik országbeli állampolgár tartózkodhat a Magyar Köztársaság területén, aki teljesíti az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket.

7. § Ha valamely közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus, nemzetközi szerződés, e törvény vagy e törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet másként nem rendelkezik, a harmadik országbeli állampolgár három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazásához és tartózkodásához vízum szükséges.

Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok

8. § (1) Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum:

a) repülőtéri tranzitvízum, amely a repülőtér nemzetközi zónájába történő belépésre és ott a célállamba közlekedő járat indulásáig való tartózkodásra jogosít;

b) átutazóvízum, amely – egyszeri, kétszeri vagy többszöri – alkalmanként öt napot meg nem haladó átutazásra jogosít;

c) rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum, amely egyszeri, kétszeri vagy többszöri beutazásra és három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodásra jogosít.

(2) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum legfeljebb öt évig érvényes.

9. § (1) Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)*, *c)* és *e)* pontjaiban foglalt feltételeknek.

(2) Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből az a harmadik országbeli állampolgár is kaphat, aki a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)*, *c)* vagy *e)* pontjában foglalt valamely feltételnek nem felel meg.

(3) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)*, *c)* vagy *e)* pontjában foglalt valamely feltételnek nem felel meg;

b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;

c) a beutazás és tartózkodás célja tekintetében az eljáró hatóság megtévesztésére törekedett.

(4) A más schengeni állam által kiadott átutazóvízumot vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot vissza kell vonni, ha jogosultja nem felel meg a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)* vagy *c)–e)* pontjaiban foglalt valamely feltételnek.

(5) A (4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a más schengeni állam által kiadott átutazóvízumot vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot nem kell visszavonni, ha a visszavonásnak kizárólag a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *e)* pontja alapján lenne helye.

(6) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a pol-

gári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter által – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében – meghatározott esetekben a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum csak a központi vízumhatóság hozzájárulásával adható ki.

(7) A központi vízumhatóság a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásához való hozzájárulás megadása előtt köteles egyeztetni azon schengeni államok központi hatóságaival, amelyek az egyeztetést kérik.

(8) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelem, illetve a vízum visszavonása tárgyában hozott döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

10. § (1) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum által biztosított tartózkodás időtartama csak humanitárius, keresőtevékenységgel összefüggő, személyes vagy elháríthatatlan ok fennállása esetén hosszabbítható meg, feltéve, hogy

a) a kérelmező megfelel a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)*, valamint *c)–e)* pontjaiban foglalt feltételeknek,

b) a meghosszabbítást alátámasztó új tények a vízum kiadásakor még nem álltak fenn, és

c) a meghosszabbítás nem vezet a vízum céljának megváltozásához.

(2) A tartózkodás időtartama a meghosszabbítást követően sem haladhatja meg

a) átutazóvízum esetén a tíz napot,

b) rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum esetén a három hónapot.

(3) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum meghosszabbítása iránti kérelmet elbíráló határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

11. § (1) Az átutazóvízumot, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot korlátozott területi érvényességgel kell kiadni, ha

a) a vízumkiadó hatóság – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből eltekint a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés *a)* vagy *c)–e)* pontjaiban foglalt valamely feltétel teljesítésétől;

b) a vízumkiadó hatóság – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből eltekint a 9. § (6) bekezdésében meghatározott hozzájárulás beszerzésétől;

c) a központi vízumhatóság – kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből eltekint a 9. § (7) bekezdésében foglaltak teljesítésétől;

d) a központi vízumhatóság annak ellenére járul hozzá a vízum kiadásához, hogy a 9. § (7) bekezdése szerinti egyeztetés során egy vagy több schengeni állam a vízum kiadását kifogásolja;

e) a vízumkiadó hatóság rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot ad ki annak a kérelmezőnek, aki az első beutazásától számított hat hónapos időtartamon belül már felhasznált egy három hónapos tartózkodásra jogosító rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot;

f) a harmadik országbeli állampolgár Magyar Köztársaság által elismert úti okmányát valamely schengeni állam nem ismeri el.

(2) A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum érvényessége az (1) bekezdés *a)–e)* pontjaiban foglalt esetekben a Magyar Köztársaság, az (1) bekezdés *f)* pontjában foglalt esetben pedig a Magyar Köztársaság, valamint az úti okmányt elismerő schengeni államok területére korlátozódik.

12. § (1) Nemzetközi szerződés alapján más schengeni állam vízumkiadásra feljogosított diplomáciai vagy konzuli képviselte is kiadhat három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot a Magyar Köztársaság nevében.

(2) Nemzetközi szerződés alapján a vízumkiadásra feljogosított magyar diplomáciai vagy konzuli képviselőt más schengeni állam nevében is kiadhat vízumot.

III. Fejezet

A HÁROM HÓNAPOT MEGHALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

13. § (1) Három hónapot meghaladó tartózkodás céljából az a harmadik országbeli állampolgár utazhat be, illetve három hónapot meghaladó időtartamig az a harmadik országbeli állampolgár tartózkodhat a Magyar Köztársaság területén, aki

a) rendelkezik érvényes úti okmánnyal;

b) rendelkezik

ba) három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal,

bb) tartózkodási engedéllyel,

bc) bevándorlási engedéllyel,

bd) letelepedési engedéllyel,

be) ideiglenes letelepedési engedéllyel,

bf) nemzeti letelepedési engedéllyel vagy

bg) EK letelepedési engedéllyel;

c) rendelkezik a vissza- vagy továbbutazáshoz szükséges engedéllyel;

d) igazolja beutazása és tartózkodása célját;

e) a Magyar Köztársaság területén rendelkezik szálláshellyel vagy lakóhellyel;

f) tartózkodása teljes időtartamára rendelkezik a lakhatását és megélhetését, valamint a kiutazás költségeit is biztosító anyagi fedezettel;

g) az egészségügyi ellátások teljes körére biztosított-nak minősül, vagy egészségügyi ellátásának költségeit biztosítani tudja;

h) nem áll kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt, illetve beutazása és tartózkodása nem veszélyezteti a Magyar Köztársaság közbiztonságát, nemzetbiztonságát vagy közegészségügyi érdekeit;

i) nem áll beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában a beutazás és tartózkodás csak kivételesen, nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből engedélyezhető.

(3) Az a harmadik országbeli állampolgár, aki rendelkezik valamely, az (1) bekezdés *b)* pontjában felsorolt engedéllyel, a beutazáskor mentesül az (1) bekezdés *c)–g)* pontjában foglalt feltételek igazolása alól.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumok

14. § (1) Három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum:

a) tartózkodási vízum, amely egyszeri vagy többszöri beutazásra és három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén;

b) szezonális munkavállalási vízum, amely egyszeri vagy többszöri beutazásra és három hónapot meghaladó, de legfeljebb hat hónapos szezonális munkavállalási célú tartózkodásra jogosít;

c) nemzeti vízum, amely – nemzetközi szerződés alapján – többszöri beutazásra és három hónapot meghaladó időtartamú tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén.

(2) A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum érvényességi ideje:

a) az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott vízum esetén legfeljebb egy év,

b) az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott vízum esetén legfeljebb öt év.

15. § (1) Három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízumot – ha e törvény másként nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés *a)*, valamint *c)–h)* pontjaiban foglalt feltételeknek.

(2) A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) nem felel meg a 13. § (1) bekezdés *a)*, valamint *c)–h)* pontjaiban foglalt valamely feltételnek;

b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt.

(3) A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelem, illetve a vízum visszavonása tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

Tartózkodási engedély

16. § (1) Az érvényes tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgár a vízumban foglalt tartózkodási idő lejártát követően a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra – ha e törvény másként nem rendelkezik – tartózkodási engedéllyel jogosult.

(2) A tartózkodási engedély három hónapot meghaladó, de legfeljebb kettő év határozott időtartamú tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén.

(3) A tartózkodási engedély – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – két évvel meghosszabbítható.

17. § Tartózkodási engedélyt – ha e törvény másként nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés *a)*, valamint *c)–h)* pontjaiban foglalt feltételeknek, és

a) rendelkezik érvényes tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal, illetve

b) tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelem esetén rendelkezik érvényes tartózkodási engedéllyel.

18. § (1) A tartózkodási engedély kiadását vagy meghosszabbítását – ha e törvény másként nem rendelkezik – meg kell tagadni, illetve a kiadott tartózkodási engedélyt vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) nem felel meg a 13. § (1) bekezdés *a)*, valamint *c)–h)* pontjaiban foglalt valamely feltételnek;

b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;

c) közegészséget veszélyeztető betegségben szenved, és nem veti alá magát kötelező és rendszeres egészségügyi ellátásnak, vagy a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodása alatt az egészségügyre vonatkozó hatályos magyar jogszabályok előírásait nem tartja be;

d) a családi kapcsolatot kizárólag a családi együttélés céljára szolgáló tartózkodási engedély kiadása érdekében hozta létre.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően, nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélyt kaphat, illetve a részére kiadott tartózkodási engedélyt nem kell visszavonni.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra vonatkozó különös szabályok

19. § (1) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki tartózkodási vízummal, tartózkodási, bevándorlási, letelepedési, ideiglenes letelepedési, nemzeti letelepedési vagy EK letelepedési engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár, illetve külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkező személy (a továbbiakban e § alkalmazásában: családtagja).

(2) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt kaphat

a) a menekültként elismert személy családtagja, valamint

b) a menekültként elismert kísérő nélküli kiskorú szülője, ennek hiányában gyámja.

(3) A menekültként elismert személyhez történő családtagok egyesítés nem tagadható meg pusztán amiatt, hogy a családi kapcsolat fennállásának igazolására okirat nem áll rendelkezésre.

(4) Családi együttélés biztosítása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt kaphat a családtagok egyesítő vagy házastársa, illetve a menekültként elismert személy

a) eltartott szülője;

b) testvére és egyenesági rokona, ha egészségi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.

(5) A menekültként elismert személy házastársa családtagok egyesítési célú tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt akkor kaphat, amennyiben a házasságot a menekültként elismert személy Magyar Köztársaság területére történő beutazását megelőzően kötötték.

(6) A családtagok egyesítő házastársa nem kaphat tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt, ha a családtagok egyesítő másik házastársa a családi együttélés biztosítása érdekében kiadott tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkezik.

(7) A családtag – amennyiben más jogcímen nem szerzett tartózkodási jogosultságot – további tartózkodásra jogosult, ha a tartózkodási engedélye első ízben történő kiadásától számított öt év eltelt, vagy a családtagok egyesítő, illetve a menekültként elismert személy halála esetén, ha a tartózkodás feltételei biztosítottak.

(8) A tartózkodási vízummal, nemzeti vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár Magyar Köztársaság területén született harmadik országbeli állampolgár gyermeke részére családi együttélés céljából tartózkodási engedélyt kell kiállítani.

(9) A (10) bekezdésben foglalt kivétellel a családtagok egyesítési célú tartózkodási engedély érvényességi ideje három év, amely alkalmanként három évvel meghosszabbítható.

(10) A családtagok egyesítés céljából kiadott tartózkodási vízum, illetve tartózkodási engedély érvényességi ideje nem haladhatja meg a családtagok egyesítő tartózkodási vízumának, illetve tartózkodási engedélyének érvényességi idejét.

20. § (1) Keresőtevékenység folytatása céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek tartózkodási célja, hogy

a) jogszabályban meghatározott foglalkoztatási jogviszonya alapján, ellenérték fejében, más részére és vele alá-fölrendeltségi kapcsolatban munkát végezzen;

b) jogszabály szerint önállóan, ellenérték fejében végezhető tevékenységet folytasson;

c) a b) pont hatálya alá nem tartozó esetben, gazdasági társaság, szövetkezet vagy egyéb – jövedelemszerzési céllal létrejött – jogi személy tulajdonosaként, vezető tisztségviselőjeként, vezetői, képviselői vagy felügyeleti szervezetenként végezze tevékenységét.

(2) Az (1) bekezdés szerinti keresőtevékenységet – ha e törvény másképpen nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár folytathat, aki

a) szezonális munkavállalási vízummal, vagy

b) humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkezik, továbbá az, aki

c) keresőtevékenység folytatása céljából,

d) családtagok egyesítés céljából,

e) tanulmányi célból kiadott

tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik.

(3) A tanulmányi célú tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységet a szorgalmi időszakban hetente legfeljebb huszonnégy órában, szorgalmi időszakon kívül évente legfeljebb kilencven napon vagy hatvanhat munkanapon végezhet teljes munkaidőben.

(4) A keresőtevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb három év, amely alkalmanként legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

(5) Munkavállalási engedélyhez kötött tevékenység esetén a tartózkodási vízum, illetve a tartózkodási engedély érvényességi ideje a munkavállalási engedély érvényességi időtartamához igazodik.

21. § (1) Tanulmányi célból tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki a Magyar Köztársaságban akkreditált közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányok folytatása, illetve a felsőoktatási intézmény által szervezett, a tanulmányok folytatását előkészítő képzésben való részvétel érdekében kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) A tanulmányi célból kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje, ha

a) a képzés időtartama két évnél rövidebb, a képzés időtartamához igazodik,

b) a képzés időtartama két év vagy annál hosszabb, akkor legalább egy, de legfeljebb két év, amely alkalmanként legalább egy, legfeljebb két évvel meghosszabbítható.

22. § (1) Kutatás céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat,

a) aki külön jogszabály szerint akkreditált kutatószervezettel kötött fogadási megállapodás alapján tudományos kutatás folytatása céljából kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni, és

b) a kutatószervezet írásban kötelezettséget vállalt arra, hogy a kutatónak az engedélyezett tartózkodás időtartamát meghaladó tartózkodása esetén – amennyiben a kutató a szükséges anyagi fedezettel nem rendelkezik – megtéríti a kiutasításával kapcsolatban felmerült költségeket.

(2) A kutatási célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a fogadási megállapodás érvényességi idejéhez igazodik, de legfeljebb öt év, amely alkalmanként a fogadási megállapodás érvényességi idejéhez igazodó időtartammal, de legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

23. § (1) Hivatalos célból tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki

a) diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más kiváltságot és mentességet élvező személyként vagy családtagjaként,

b) külföldi állam vagy állami szerv, illetve nemzetközi szervezet hivatalos küldöttségének tagjaként,

c) sajtótudósítóként,

d) nemzetközi szerződés, illetve nemzetközi kulturális, oktatási, tudományos együttműködés, valamint kormány-szintű nemzetközi segélyprogram keretében tanulmányi, oktatási, tudományos, képzési, továbbképzési célból,

e) nemzetközi szerződés alapján a Magyar Köztársaságban működő tudományos, oktatási, kulturális intézmények személyzetének tagjaként vagy ezen intézmények tevékenységi körében beutazó személyként kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) A hivatalos célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a hivatalos szolgálat vagy a képzés, továbbképzés időtartamával egyezik meg, de legfeljebb három év, amely alkalmanként a hivatalos szolgálat vagy képzés, továbbképzés érvényességi idejéhez igazodó időtartammal, de legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

24. § (1) Gyógykezelés céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki

a) gyógykezelés céljából kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni,

b) kiskorú gyermekét vagy önmaga ellátására képtelen más családtagját kíséri a Magyar Köztársaság területére gyógykezelés céljából.

(2) A gyógykezelési célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a gyógykezelés időtartamához igazodik, de legfeljebb két év, amely alkalmanként a gyógykezelés időtartamához igazodó időtartammal, de legfeljebb két évvel meghosszabbítható.

25. § (1) Látogatás céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki külön jogszabályban meghatározott meghívólevéllel rendelkezik.

(2) A látogatási célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a meghívólevélben foglalt kötelezettségvállalás időtartamához igazodik, de legfeljebb egy év, amely látogatás céljából nem hosszabbítható meg.

26. § (1) Önkéntes tevékenység folytatása céljából tartózkodási vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki külön törvényben meghatározott fogadó szervezettel kötött önkéntes szerződés alapján közérdekű önkéntes tevékenység folytatása céljából kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) Az önkéntes tevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási vízum érvényességi ideje a közérdekű önkéntes tevékenység időtartamához igazodik, de legfeljebb egy év.

(3) Az önkéntes tevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási vízum a harmadik országbeli állampolgárt tartózkodási engedély kérelmezésére nem jogosítja.

27. § (1) Nemzeti vízumot, illetve nemzeti tartózkodási engedélyt az a nemzetközi szerződésben meghatározott harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki

a) a magyar nyelv megőrzése, ápolása,

b) a kulturális, nemzeti önazonosság megőrzése,

c) államilag elismert közép- vagy felsőfokú oktatásban való részvételen kívül oktatás, illetve tanulmányokkal összefüggő ismeretek gyarapítása,

d) a családegyesítést kivéve, családi kapcsolatok erősítése érdekében

kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) A nemzeti tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként öt évvel meghosszabbítható.

28. § (1) A 13. § (1) bekezdés a), valamint c)–h) pontjaiban foglalt feltételeket teljesítő harmadik országbeli állampolgár a 19–27. §-ban foglalt tartózkodási cél hiányában egyéb célból is kaphat tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

29. § (1) Az e törvényben foglalt tartózkodási feltételek hiányában humanitárius célból tartózkodási engedéllyel kell ellátni

a) akit a Magyar Köztársaság hontalanként ismert el;
b) akit a Magyar Köztársaság befogadottként ismert el;
c) azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérte, vagy a menekültügyi hatóságtól ideiglenes vagy kiegészítő védelmet kért;

d) azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a Magyar Köztársaság területén született és azt követően a magyar jog szerint érte felelős személy felügyelete nélkül maradt, illetve a kísérelő nélküli kiskorút;

e) jelentős bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági érdekből az ügyész, a bíróság, illetve a nemzetbiztonsági szerv indítványára azt a harmadik országbeli állampolgárt, illetve rá tekintettel más harmadik országbeli állampolgárt, aki bűncselekmény felderítése érdekében a hatóságokkal – a bizonyítást jelentősen elősegítő módon – együttműködik.

(2) A humanitárius célból kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje

a) az (1) bekezdés a)–d) pontjában foglalt esetben egy év, amely alkalmanként legfeljebb egy évvel meghosszabbítható;

b) az (1) bekezdés e) pontjában foglalt esetben hat hónap, amely alkalmanként legfeljebb hat hónappal meghosszabbítható.

(3) A humanitárius célból kiadott tartózkodási engedély – a 18. § (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően – nem hosszabbítható meg, illetve azt vissza kell vonni, ha

a) a kiadására okot adó körülmény már nem áll fenn;

b) a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;

c) a visszavonást a kiadást indítványozó hatóság vagy szerv az a) pontban meghatározott vagy más okból kezdeményezi.

(4) Ha a tartózkodási engedély humanitárius célból történő kiadására az arra feljogosított hatóság vagy szerv indítványa alapján kerül sor, a tartózkodási engedély visszavonása, meghosszabbítása vagy a meghosszabbítás megtagadása az indítványozásra jogosult hatóság vagy szerv kezdeményezésére vagy hozzájárulásával történhet.

(5) Az (1) bekezdés d) pontjának hatálya alá tartozó harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélye csak akkor vonható vissza, illetve a tartózkodási engedélyben meghatározott tartózkodási idő meghosszabbítása csak akkor tagadható meg, ha származási országában, illetve az őt befogadó más államban a család egyesítése, illetve az állami vagy más intézményi gondoskodás biztosított.

(6) A befogadottat megilletik a tartózkodási engedéllyel rendelkezőknek, illetve a befogadottnak külön törvényben biztosított jogok. A befogadott köteles személyazonosságának megállapítását elősegíteni, de a személyazonosság bizonyításának hiánya miatt a tartózkodási engedély kiadása nem tagadható meg.

(7) A befogadott, illetve az (1) bekezdés e) pontja alapján tartózkodási engedéllyel ellátott harmadik országbeli állampolgár, aki emberkereskedelem áldozata, külön jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra jogosult.

Ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás

30. § (1) Ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással kell ellátni azt a harmadik országbeli állampolgárt,

a) aki tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be és az engedély kiadásáig tartózkodási vízumának, nemzeti vízumának vagy korábbi tartózkodási engedélyének érvényességi ideje lejárt, vagy e törvény szerint tartózkodási engedéllyel kell ellátni, továbbá akkor is, ha az 1. § (5) bekezdése alapján terjeszt elő tartózkodási engedély kérelmet;

b) aki a Magyar Köztársaság területén tartózkodási vízum vagy ideiglenes letelepedési engedély iránti kérelmet nyújtott be;

c) aki azért tartózkodik a jogszerű tartózkodás időtartamát meghaladóan a Magyar Köztársaság területén, mert kiutazását humanitárius, keresőtevékenységével összefüggő, nem önhibájából eredő személyes vagy elháríthatatlan ok fennállása akadályozza;

d) aki a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár szülő gyermekeként született a Magyar Köztársaság területén és jogszerű magyarországi tartózkodása az e törvényben szabályozott más engedéllyel nem biztosítható;

e) aki emberkereskedelem áldozata, az áldozatsegítő hatóság indítványára, a gondolkodási idő tartamára;

f) akinek beutazását a 13. § (2) bekezdése alapján engedélyezik, feltéve, hogy a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedéllyel nem rendelkezik;

g) akinek az úti okmányát külön törvény alapján visszatartották, és nem rendelkezik a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedéllyel;

h) akivel szemben jogellenes beutazás, illetve tartózkodás miatt idegenrendészeti eljárás van folyamatban;

i) aki hontalansága megállapítását kérte, az eljárás időtartamára, feltéve, hogy a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedéllyel nem rendelkez;

j) akit a 62. § (1) bekezdés a), b), c), d) vagy f) pontja alapján kijelölt helyen való tartózkodásra köteleztek.

(2) Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás érvényességi ideje

a) az (1) bekezdés a)–c) pontjában, valamint f)–h) pontjában foglalt esetekben három hónap, amely alkalmanként három hónappal meghosszabbítható;

b) az (1) bekezdés d) pontjában foglalt esetben a szülő tartózkodásának időtartamához igazodik;

c) az (1) bekezdés e) pontjában foglalt esetben egy hónap, amely nem hosszabbítható meg;

d) az (1) bekezdés i) és j) pontjában foglalt esetben hat hónap, amely alkalmanként hat hónappal meghosszabbítható.

(3) Az (1) bekezdés a) pont alapján ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással ellátott harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységet akkor folytathat, ha keresőtevékenység folytatására jogosító tartózkodási vízum vagy tartózkodási engedély birtokában keresőtevékenység folytatására jogosító tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be.

(4) Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás nem hosszabbítható meg, illetve azt vissza kell vonni, ha a kiállítására okot adó körülmény már nem áll fenn.

(5) Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás kizárólag a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosít, ki- és visszautazást nem tesz lehetővé, a harmadik országbeli állampolgár kiutazásakor érvényét veszti, és azt kilépéskor a harmadik országbeli állampolgárnak le kell adnia. A leadott igazolást meg kell küldeni a kiállító hatóságnak.

Az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló, 1951. június 19-én, Londonban kelt Megállapodás hatálya alá tartozó polgári állomány tagjai és a hozzátartozók beutazása és tartózkodása

31. § (1) Az 1999. évi CXVII. törvénnyel kihirdetett, az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló, 1951. június 19-én, Londonban kelt Megállapodás (a továbbiakban: NATO-SOFA Megállapodás) hatálya alá tartozó, az I. Cikk b) pontjában meghatározott polgári állomány tagjai, valamint az I. Cikk c) pontjában meghatározott hozzátartozók (a továbbiakban: polgári személy) beutazására és tartózkodására – a III. Cikk 3. pontja szerinti státuszuk igazolása esetén – e törvény rendelkezéseit a (2)–(3) bekezdésben foglalt eltéréssel kell alkalmazni.

(2) A polgári személy mentesül a három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízum beszerzésének kötelezettsége, valamint a 13. § (1) bekezdés e)–g) pontjaiban meghatározott feltételek igazolása alól.

(3) A polgári személlyel szemben indult büntetőeljárásról és annak befejezéséről, valamint kiutasításáról az idegenrendészeti hatóság köteles értesíteni a honvédelemért felelős miniszter által kijelölt szervet, a küldő állam tájékoztatása céljából.

IV. Fejezet

A LETELEPEDÉS

32. § (1) Letelepedett az a harmadik országbeli állampolgár, aki

a) e törvény hatálybalépése előtt letelepedési engedélyt,

b) ideiglenes letelepedési engedélyt,

c) nemzeti letelepedési engedélyt,

d) EK letelepedési engedélyt

kapott.

(2) A letelepedett harmadik országbeli állampolgár az Alkotmányban és külön jogszabályokban biztosított jogosultságokkal rendelkezik.

(3) A letelepedett – az ideiglenesen letelepedett kivételével – a Magyar Köztársaság területén határozatlan időtartamú tartózkodásra jogosult.

(4) A letelepedettet megilletik a tartózkodási engedéllyel rendelkezők külön jogszabályok szerinti jogosultságai is.

(5) A letelepedett külön jogszabályban foglaltak szerint köteles lakóhelyét bejelenteni és személyazonosító igazolvány kiadását kérni.

33. § (1) Az a harmadik országbeli állampolgár kaphat ideiglenes letelepedési engedélyt, nemzeti letelepedési engedélyt vagy EK letelepedési engedélyt,

a) akinek a Magyar Köztársaság területén lakhatása és megélhetése biztosított,

b) aki az egészségügyi ellátások teljes körére biztosítottnak minősül, vagy egészségügyi ellátásának költségeit biztosítani tudja, és

c) akivel szemben az e törvényben meghatározott kizáró ok nem áll fenn.

(2) Nem kaphat ideiglenes letelepedési engedélyt, nemzeti letelepedési engedélyt vagy EK letelepedési engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár,

a) aki büntetett előéletű, és a büntetett előlethez fűződő joghátrányok alól még nem mentesült;

b) akinek a letelepedése veszélyezteti a Magyar Köztársaság nemzetbiztonságát;

c) aki kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom, illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll.

(3) Ha a letelepedett vagy bevándorolt harmadik országbeli állampolgárnak a Magyar Köztársaság területén har-

madik országbeli állampolgár gyermeke született, a születés bejelentését követően a gyermek részére

a) ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező szülő esetén ideiglenes letelepedési engedélyt;

b) bevándorlási engedéllyel, letelepedési engedéllyel, nemzeti letelepedési engedéllyel vagy EK letelepedési engedéllyel rendelkező szülő esetén nemzeti letelepedési engedélyt kell kiállítani.

Ideiglenes letelepedési engedély

34. § (1) Az Európai Unió tagállama által a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-ii 2003/109/EK irányelv alapján kiállított huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár ideiglenes letelepedési engedélyt kaphat, ha

a) keresőtevékenység folytatása céljából, kivéve a szezonális munkavállalás esetét,

b) tanulmányok folytatása vagy szakképzés céljából vagy

c) egyéb, igazolt célból kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott harmadik országbeli állampolgárral ideiglenes letelepedési engedélyt együtt kérelmező harmadik országbeli családtag, valamint az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár családtagja ideiglenes letelepedési engedélyt kaphat, amennyiben a családi kapcsolat az Európai Unió huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedélyt kiállító tagállamában már fennállt.

(3) Az ideiglenes letelepedési engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott családtag ideiglenes letelepedési engedélyének érvényessége megegyezik a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes letelepedési engedélyének érvényességével.

(5) Az ideiglenes letelepedési engedély visszavonható, ha a harmadik országbeli állampolgár a 33. § (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontjában meghatározott feltételeknek nem felel meg.

(6) Az ideiglenes letelepedési engedélyt vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgárt kiutasították, vagy vele szemben beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el.

(7) A harmadik országbeli állampolgár családtagja részére a (2) bekezdés alapján kiállított ideiglenes letelepedési engedélyt vissza kell vonni, ha

a) a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes letelepedési engedélyét visszavonták;

b) a családi kapcsolat megszűnt, kivéve, ha a harmadik országbeli állampolgár halálát követően a családtag a 33. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott feltételeket teljesíti.

(8) Az idegenrendészeti hatóság az ideiglenes letelepedési engedély kiállításáról, illetve visszavonásáról – a visszavonás okának megjelölésével – értesíti az Európai Unió azon tagállamát, amely a harmadik országbeli állampolgár számára a huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedélyt kiállította.

Nemzeti letelepedési engedély

35. § (1) A Magyar Köztársaságban történő letelepedés céljából nemzeti letelepedési engedélyt – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki tartózkodási vízummal, tartózkodási engedéllyel vagy ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkezik, és

a) a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább három éven át jogszerűen és megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott;

b) a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egy éve – a házastárs kivételével – családtagként vagy eltartott felmenőként családi életközösségben él bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgárral;

c) bevándorolt, letelepedett, illetve menekültként elismert harmadik országbeli állampolgár házastársa, feltéve, hogy a házasságot már a kérelem benyújtását megelőzően legalább két éve megkötötték;

d) magyar állampolgár volt, de állampolgársága megszűnt, illetve akinek felmenője magyar állampolgár vagy magyar állampolgár volt.

(2) Nem minősül a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodás megszakításának a Magyar Köztársaság területének alkalmanként négy hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama a kérelem benyújtását megelőző három év alatt nem haladja meg a kétszázhetven napot.

(3) Az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodás (2) bekezdésben meghatározottnál hosszabb megszakítása esetén is engedélyezheti a harmadik országbeli állampolgár letelepedését, amennyiben a tartózkodás megszakítására méltányolható okból – különösen külföldi gyógykezelés, illetve a harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységével összefüggő külföldi kiküldetések miatt – került sor.

(4) A menekültügyi hatóság által menekültként elismert harmadik országbeli állampolgár a nemzeti letelepedési engedélyt tartózkodási vízum vagy tartózkodási engedély hiányában is kérelmezheti.

36. § (1) Különös méltánylást érdemlő körülmény esetén a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter döntése alapján a 33. § (1) bekezdésben és a 35. § (1) bekezdésben foglalt feltételek hiányában is kaphat nemzeti letelepedési engedélyt.

(2) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter az (1) bekezdés szerinti eljárása során a kérelmező egyéni körülményeit, családi kapcsolatait és egészségügyi állapotát értékeli különös méltánylást érdemlő körülményként, valamint figyelembe veszi a Magyar Köztársaság közérdekét.

(3) Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter határozata ellen jogorvoslatnak nincs helye.

37. § (1) A letelepedési, nemzeti letelepedési vagy a bevándorlási engedélyt az idegenrendészeti hatóság visszavonhatja, ha

a) az engedélyezés alapjául szolgáló feltételek olyan jelentősen megváltoztak, hogy ez az engedély kiadását már kizárná, feltéve, hogy az engedély kiadásától számítva öt év még nem telt el;

b) családi kapcsolatra tekintettel kiadott engedély esetén a házasság az engedély kézhezvételétől számított három éven belül nem a házastárs halála miatt szűnt meg, vagy a harmadik országbeli állampolgár szülői felügyeleti joga megszűnt, kivéve, ha a harmadik országbeli állampolgár már négy éve letelepedettként vagy bevándoroltként a Magyar Köztársaság területén tartózkodik;

c) a harmadik országbeli állampolgár a Magyar Köztársaság területét hat hónapnál hosszabb ideig elhagyta.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az engedélyt visszavonja, ha

a) az engedély megszerzése érdekében a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;

b) a kiskorú harmadik országbeli állampolgár esetében a szülői felügyelet jogát gyakorló harmadik országbeli állampolgár szülőt a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosító engedélyt az idegenrendészeti hatóság visszavonta, és a kiskorú további tartózkodásának feltételei a szülői felügyeletet gyakorló másik szülőnél a Magyar Köztársaság területén nem biztosítottak;

c) a harmadik országbeli állampolgár családi kapcsolatra tekintettel kiadott engedélye esetén magyar állampolgár házastársa a Magyar Köztársaság területét a külföldi letelepedés szándékával elhagyta, vagy a harmadik országbeli házastárs Magyar Köztársaság területén történő jogszerű tartózkodása megszűnt;

d) a harmadik országbeli állampolgárt kiutasították, vagy vele szemben beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el.

EK letelepedési engedély

38. § (1) A Magyar Köztársaság területén történő huzamos tartózkodás céljából EK letelepedési engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kap, aki a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább öt éven át jogszerűen és megszakítás nélkül a Magyar Köztársaság területén tartózkodott.

(2) Nem kaphat EK letelepedési engedélyt:

a) felsőfokú tanulmányok folytatása, illetve szakképzés céljából a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár;

b) a szezonális munkavállalás céljából vagy önkéntesként a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár;

c) a diplomáciai vagy egyéb személyes mentesség alapján a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgár;

d) az a harmadik országbeli állampolgár, aki a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérte, vagy a menekültügyi hatóságtól ideiglenes vagy kiegészítő védelmet kért;

e) a befogadott.

(3) A harmadik országbeli állampolgár (2) bekezdés *b)–c)* pontja szerinti korábbi jogszerű tartózkodásának időtartama az (1) bekezdésben meghatározott időtartamba nem számít bele.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott időtartamba a (2) bekezdés *a)* pontja szerinti korábbi jogszerű tartózkodás időtartamának fele számít bele.

(5) Az az időtartam, amely során a harmadik országbeli állampolgár menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített személyként tartózkodott a Magyar Köztársaság területén, az (1) bekezdésben meghatározott időtartamba beleszámít.

(6) Nem minősül a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodás megszakításának az ország alkalmanként hat hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama öt év alatt nem haladja meg a háromszáz napot.

(7) Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió más tagállamában kiállított huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezik, az idegenrendészeti hatóság az EK letelepedési engedély kiadásáról az érintett tagállamot értesíti.

39. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az EK letelepedési engedélyt visszavonja, ha

a) a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió tagállamainak területét tizenkét hónapnál hosszabb ideig elhagyta;

b) a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió másik tagállamában szerez huzamos tartózkodói jogállást;

c) a harmadik országbeli állampolgár hat évet meghaladóan nem tartózkodik a Magyar Köztársaság területén;

d) az engedély megszerzése érdekében a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt;

e) a harmadik országbeli állampolgárt kiutasították, vagy vele szemben beutazási és tartózkodási tilalmat rendeltek el.

(2) Az a harmadik országbeli állampolgár, akinek EK letelepedési engedélyét az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdés a)–c) pontjai alapján vonta vissza, ismételt kérelmezés esetén a 38. § (1) bekezdésében foglalt feltétel vizsgálata nélkül EK letelepedési engedélyt kap.

V. Fejezet

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROKRA VONATKOZÓ RENDÉSZETI SZABÁLYOK

A beléptetés megtagadása és a visszairányítás

40. § (1) A határforgalmat ellenőrző hatóság a három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgár államhatáron történő beléptetését a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezései alapján megtagadja, és – érdekeinek figyelembevételével – visszairányítja

a) annak az országnak a területére, ahonnan érkezett;

b) annak az országnak a területére, amely a harmadik országbeli állampolgárt visszafogadni köteles;

c) annak az országnak a területére, ahol a harmadik országbeli állampolgár szokásos tartózkodási helye van;

d) bármely más államba, ahova a harmadik országbeli állampolgár beutazhat.

(2) Ha a beléptetés megtagadására azért került sor, mert a harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll, az e törvény alapján kiadott vízum érvénytelen.

(3) A beléptetés megtagadásával szemben fellebbezésnek nincs helye.

41. § (1) A visszairányítás végrehajtásának biztosítása érdekében a harmadik országbeli állampolgár köteles

a) legfeljebb nyolc óráig a tovább- vagy visszainduló járművön tartózkodni,

b) legfeljebb hetvenkét óráig a határterület, vagy – amennyiben légi úton érkezett – legfeljebb nyolc napig a repülőtér meghatározott helyén tartózkodni, illetve

c) a visszaszállításra köteles szállító vállalat egy másik induló járatára átszállni.

(2) Ha a visszairányítás az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott időtartamon belül nem hajtható végre, a harmadik országbeli állampolgár beléptetését követően ki-

utasítása érdekében intézkedni kell. Amennyiben a kiutasításra nem a 43. § (1) bekezdés vagy (2) bekezdés f) pontja alapján kerül sor, a harmadik országbeli állampolgárral szemben nem lehet beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelni.

Kötelezés a Magyar Köztársaság területének elhagyására

42. § (1) Amennyiben az idegenrendészeti hatóság megállapítja, hogy a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár tartózkodásra a továbbiakban már nem jogosult, a tartózkodásra jogosító okmányát visszavonó határozatában a harmadik országbeli állampolgárt a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelezi.

(2) A kötelezettség teljesítésére legfeljebb harminc napos határidőt kell biztosítani.

(3) A Magyar Köztársaság területének elhagyására történő kötelezés ellen külön jogorvoslatnak nincs helye.

(4) Az (1)–(3) bekezdésekben meghatározott rendelkezések nem alkalmazhatók, ha

a) a tartózkodási jogosultság megszűnésének oka az, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás, beutazási és tartózkodási tilalom, illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll;

b) a harmadik országbeli állampolgár az ország területének önkéntes elhagyását kifejezetten megtagadja.

Az idegenrendészeti kiutasítás és a beutazási és tartózkodási tilalom

43. § (1) Az idegenrendészeti hatóság idegenrendészeti kiutasítást és beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó harmadik országbeli állampolgár esetén önálló beutazási és tartózkodási tilalmat rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben,

a) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy

b) akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött.

(2) Az idegenrendészeti hatóság idegenrendészeti kiutasítást és beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó harmadik országbeli állampolgár esetén önálló beutazási és tartózkodási tilalmat rendelhet el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben,

a) aki jogellenesen lépte át a Magyar Köztársaság államhatárát, vagy azt megkísérelte;

b) aki az e törvényben meghatározott tartózkodási felteteleket nem teljesíti;

c) aki a Magyar Köztársaság területének elhagyására vonatkozó kötelezettségének az előírt határidőn belül nem tett eleget;

d) aki az előírt munkavállalási engedély vagy az e törvényben előírt engedély nélkül folytatott keresőtevékenységet;

e) aki a magyar állam által számára megtérítési kötelezettséggel megelőlegezett költséget nem térítette vissza;

f) akinek a beutazása és a tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti vagy veszélyezteti;

g) akinek a beutazása és tartózkodása a közegészséget sérti vagy veszélyezteti;

h) akit nemzetközi szerződés alapján kiutasítás mellőzésével adtak vissza más állam hatóságának;

i) aki a kiszabott helyszíni bírságot vagy szabálysértési bírságot az előírt határidőig nem fizette meg, illetve annak behajtására nincs lehetőség vagy sikertelen volt.

44. § (1) Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát az elrendelő idegenrendészeti hatóság határozza meg. A beutazási és tartózkodási tilalom legfeljebb három évre rendelhető el, amely alkalmanként legfeljebb további három évvel meghosszabbítható. A beutazási és tartózkodási tilalmat haladéktalanul törölni kell, ha az elrendelésének oka megszűnt.

(2) Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalommal szemben fellebbezésnek nincs helye.

45. § (1) Az idegenrendészeti kiutasítást elrendelő határozat meghozatala előtt az idegenrendészeti hatóság a következő szempontokat mérlegeli:

a) a nemzetbiztonságra, a közbiztonságra, a közrendre vagy a közegészségre jelentett veszély, tekintettel az elkövetett cselekmény súlyosságára és típusára;

b) a tartózkodás időtartama;

c) a harmadik országbeli állampolgár kora, családi körülményei, kiutasításának lehetséges következményei a családtagjaira nézve;

d) a harmadik országbeli állampolgár kötődése a Magyar Köztársasághoz, illetve származási országához fűződő kapcsolatainak hiánya.

(2) Az a harmadik országbeli állampolgár, aki

a) bevándoroltként vagy letelepedettként tartózkodik a Magyar Köztársaság területén,

b) bevándorolt vagy letelepedett harmadik országbeli állampolgárral házassági vagy családi életközösségben él, és tartózkodási engedéllyel rendelkezik, csak akkor utasítható ki, ha további tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet súlyosan sérti.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakat kérelmének jogerős elbírálásáig a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elis-

merését kérő, a menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár külön jogszabályban meghatározott közvetlen családtagja esetében is alkalmazni kell.

(4) Az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárt a számára biztosított gondolkodási idő alatt csak akkor lehet kiutasítani, ha a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti.

(5) Kísérő nélküli kiskorú csak akkor utasítható ki, ha a származási államában vagy más befogadó államban a család egyesítése, illetve az állami vagy egyéb intézményi gondoskodás megfelelően biztosított.

(6) Az idegenrendészeti hatóság a 43. § (2) bekezdés a), b) és d) pontjában meghatározott okból történő idegenrendészeti kiutasítástól eltekinthet, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár vállalja a Magyar Köztársaság területének önkéntes elhagyását. Az idegenrendészeti hatóság – a 42. § (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – meghatározza az önkéntes távozásra nyitva álló határidőt, amely ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(7) Idegenrendészeti kiutasítás, valamint önálló beutazási és tartózkodási tilalom nem alkalmazható olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek elbírálása során az eljáró bíróság önállóan, főbüntetés kiszabása nélkül, illetve mellékbüntetésként nem rendelt el kiutasítást a harmadik országbeli állampolgárral szemben.

46. § (1) A kiutasítást elrendelő határozatnak tartalmaznia kell:

a) a 45. § alapján mérlegelt szempontokat,

b) a beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát,

c) annak az államnak a megnevezését, ahová a kiutasítás végrehajtása történik,

d) az ország elhagyására előírt kötelezettség teljesítésének határmajját,

e) a határátlépés helyét,

f) az arcképmás készítésének, valamint az ujjnyomat rögzítésének tülésére vonatkozó kötelezettség előírását.

(2) A kiutasítást elrendelő határozat ellen fellebbezésnek nincs helye, a határozat bírói felülvizsgálatát annak közlésétől számított nyolc napon belül lehet kérni. A bíróság a keresetet a keresetlevél beérkezésétől számított tizenöt napon belül bírálja el.

(3) A bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

47. § (1) Az idegenrendészeti kiutasítással együtt – ha e törvény másként nem rendelkezik – beutazási és tartózkodási tilalmat kell elrendelni, amely egy évnél rövidebb és tíz évnél hosszabb nem lehet.

(2) A kiutasítás miatt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát a kiutasítás végrehajtásának napjától kell számítani.

(3) A beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár csak az elrendelő hatóság külön engedélyével utazhat be a Magyar Köztársaság területére.

48. § (1) A kiutasítást elsősorban visszafogadási egyezmény rendelkezései alapján kell végrehajtani.

(2) A kiutasítás végrehajtásának biztosítása érdekében az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát elveheti, amellyel szemben külön jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A kiutasítás végrehajtását a kiutasítás feltételeinek biztosításáig, így különösen az úti okmány, vízum, menetjegy beszerzéséig fel lehet függeszteni. A felfüggesztést elrendelő végzés ellen nincs helye jogorvoslatnak.

A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtása

49. § (1) A bíróság által elrendelt kiutasítást az idegenrendészeti hatóság hajtja végre.

(2) A jogerős kiutasítás végrehajtása érdekében a bíróság, illetve a büntetés-végrehajtási intézet haladéktalanul értesíti az idegenrendészeti hatóságot.

(3) Az idegenrendészeti hatóság a (2) bekezdésben meghatározott értesítés alapján rendeli el a kiutasítás végrehajtását.

A kiutasítás költségeinek viselése

50. § (1) A kiutasítás végrehajtásának költségeit a kiutasított vagy – a kiutasított rendelkezésére álló anyagi fedezet hiányában – a meghívó viseli.

(2) A kiutazás költségeinek biztosítása érdekében a harmadik országbeli állampolgár birtokában lévő menetjegy vagy – ha az anyagi fedezet másként nem biztosítható – a menetjegy megvásárlásához, valamint az úti okmány beszerzéséhez szükséges pénzüsszeget az eljáró hatóság lefoglalhatja, amely ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3) Ha a kiutazási kötelezettség azért nem teljesíthető, mert sem a kiutasított, sem a meghívó nem rendelkezik megfelelő anyagi fedezettel, a kiutaztatás költségét a kiutasítás végrehajtását elrendelő hatóság megelőlegezi.

(4) A (3) bekezdés szerint megelőlegezett kiutaztatási költséget köteles megtéríteni:

- a) a kiutasított;
- b) meghívás esetén a meghívó;
- c) a munkáltató, ha a kiutasítást a 43. § (2) bekezdés d) pontja alapján rendelték el;

d) a kutatószervezet, ha a beutazásra kutatási célból került sor, és a kiutasítást a 43. § (2) bekezdés b) vagy c) pontja alapján rendelték el.

(5) A kutatószervezet (4) bekezdés d) pont szerinti felelőssége a fogadási megállapodás megszűnését követő hat hónapig áll fenn.

A visszairányítás és a kiutasítás elrendelésére, illetve végrehajtására vonatkozó tilalom

51. § (1) A visszairányítás, illetve a kiutasítás nem rendelhető el és nem hajtható végre olyan ország területére, amely az érintett tekintetében nem minősül biztonságos származási vagy biztonságos harmadik országnak, így különösen, ahol a harmadik országbeli állampolgár faji, vallási, nemzeti hovatartozása, egy meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása vagy politikai véleménye miatt üldözöttség veszélyének lenne kitéve, továbbá olyan állam területére vagy olyan terület határára sem, ahol nyomós oknál fogva tartani lehet attól, hogy a visszairányított, illetve a kiutasított harmadik országbeli állampolgár halálbüntetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek lenne kitéve (non-refoulement).

(2) Ha a harmadik országbeli állampolgár menekültügyi eljárás alatt áll, a visszairányítás, illetve a kiutasítás csak a menekültügyi hatóság kérelmet elutasító jogerős és végrehajtható határozata alapján hajtható végre.

52. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a non-refoulement követelményét a visszairányítás, illetve a kiutasítás elrendelésével és végrehajtásával kapcsolatos eljárásában köteles vizsgálni.

(2) A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtásának tilalmát a büntetés-végrehajtási bíró állapítja meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetben a kiutasított közvetlenül kérelemmel fordulhat a büntetés-végrehajtási bíróhoz a kiutasítási akadály megállapítása érdekében. Ha a kiutasított a büntetés-végrehajtási bíróhoz címzett kérelmét az idegenrendészeti hatósághoz nyújtja be, azt – az idegenrendészeti hatóság véleményével kiegészítve – haladéktalanul meg kell küldeni a büntetés-végrehajtási bírónak.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró eljárásának a kiutasítás végrehajtására halasztó hatálya van.

Arcképmás és ujjnyomat rögzítése

53. § (1) A többszöri eljárás megakadályozása, valamint a személyazonosság megállapítása céljából a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelező, az idegenrendészeti kiutasítást, a kijelölt helyen való tartózkodást, a be-

utazási és tartózkodási tilalmat, valamint idegenrendészeti őrizetet elrendelő, illetve a bírósági kiutasítást végrehajtó hatóság rögzíti a harmadik országbeli állampolgár arcképmását, valamint ujjnyomatát.

(2) A harmadik országbeli állampolgár az arcképmása, valamint az ujjnyomata rögzítését tűrni köteles.

Az őrizet

54. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a kiutasítás végrehajtásának biztosítása érdekében idegenrendészeti őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki

a) a hatóság elől elrejtőzött, vagy a kiutasítás végrehajtását más módon akadályozza;

b) a távozást megtagadja, vagy más alapos ok miatt feltehető, hogy a kiutasítás végrehajtását késlelteti vagy meghiúsítja;

c) a kötelező tartózkodásra kijelölt helyen az előírt magatartási szabályokat súlyosan vagy ismételten megsértette;

d) a számára előírt megjelenési kötelezettségét felszólításra sem teljesítette, és ezzel akadályozza az idegenrendészeti eljárás lefolytatását;

e) szándékos bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből szabadult.

(2) Az idegenrendészeti őrizetet határozattal kell elrendelni és azt a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani.

(3) Az idegenrendészeti őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, amelyet az őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a harmadik országbeli állampolgár kiutazásáig, alkalmanként legfeljebb harminc nappal, meghosszabbíthat.

(4) Az idegenrendészeti őrizetet meg kell szüntetni, ha

a) a kiutasítás végrehajtásának feltételei biztosítottak;

b) nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani;

c) az őrizet elrendelésétől számítva hat hónap eltelt.

(5) A (4) bekezdés *c)* pontjának alkalmazásában az őrizet időtartamába a kiutasítást előkészítő őrizet időtartama is beleszámítandó.

(6) Az idegenrendészeti őrizet (4) bekezdés *b)* és *c)* pontja alapján történő megszüntetése esetén az őrizetet elrendelő idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár számára kötelező tartózkodási helyet jelöl ki.

55. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti eljárás lefolytatása érdekében kiutasítást előkészítő őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, akinek személyazonossága vagy tartózkodásának jogszerűsége nem tisztázott.

(2) A kiutasítást előkészítő őrizetet határozattal kell elrendelni, és azt a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani.

(3) A kiutasítást előkészítő őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, amelyet az őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a harmadik országbeli állampolgár személyazonosságának vagy tartózkodása jogszerűségének tisztázásáig, de legfeljebb harminc napig meghosszabbíthat.

56. § (1) Kiskorú harmadik országbeli állampolgárral szemben idegenrendészeti vagy kiutasítást előkészítő őrizet (a továbbiakban együtt: őrizet) nem rendelhető el.

(2) Az őrizetet azonnal meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt.

A kifogás

57. § (1) A harmadik országbeli állampolgár az őrizet elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését nem kérheti.

(2) Az őrizetet elrendelő határozat ellen az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár – jogorvoslatként, törvénysértésre hivatkozással – az őrizet elrendelésétől számított hetvenkét órán belül kifogással élhet.

(3) Az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár kifogással élhet, amennyiben az idegenrendészeti hatóság a 60–61. §-ban meghatározott kötelezettségét elmulasztotta.

(4) A kifogást az őrizet végrehajtásának helye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el.

(5) A bíróság döntése alapján

a) a törvénysértő őrizetet azonnal meg kell szüntetni;

b) az elmulasztott intézkedést pótolni kell, illetve a jogsértő állapotot meg kell szüntetni.

(6) A bíróság

a) a (2) bekezdés szerinti kifogást haladéktalanul, de legkésőbb az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbításával egyidejűleg,

b) a (3) bekezdés szerinti kifogást nyolc napon belül bírálja el.

Az őrizet bírósági meghosszabbítása

58. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbítását az elrendeléstől számított huszonnégy órán belül indítványozhatja a helyi bíróságnál.

(2) A bíróság az idegenrendészeti őrizetet alkalmanként legfeljebb harminc nappal hosszabbíthatja meg. Az idegenrendészeti őrizet további harminc nappal történő meghosszabbítását az idegenrendészeti hatóság indítványozhatja a bíróságnál úgy, hogy az indítvány a meghosszabbítás esedékességének napját megelőző nyolc munkanapon belül a bírósághoz megérkezzen.

(3) Az idegenrendészeti hatóság az indítványát megindokolja.

A bírósági eljárás közös szabályai

59. § (1) A bíróság a kifogás elbírálásával, valamint az őrizet meghosszabbításával kapcsolatos eljárásában egyesbíróként jár el, és végzéssel határoz.

(2) Ha a bíróság a kifogást vagy az indítványt elutasította, ugyanazon alapon újabb kifogás vagy indítvány előterjesztésének nincs helye.

(3) A bírósági eljárás során a harmadik országbeli állampolgárt csak jogi képviselő képviselheti.

(4) A bíróság a harmadik országbeli állampolgár számára ügygondnokot rendel ki, ha a harmadik országbeli állampolgár a magyar nyelvet nem ismeri és képviseléről meghatalmazott útján nem tud gondoskodni.

(5) Az őrizet hetvenkét órán túli bírói meghosszabbításakor minden esetben, a kifogással és az őrizet további meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban az őrizetbe vett kérelmére személyes meghallgatást kell tartani.

(6) A meghallgatást az őrizet helyén és a harmadik országbeli állampolgár jogi képviselője távollétében is meg lehet tartani.

(7) A meghallgatást a bíróság mellőzheti, ha a harmadik országbeli állampolgár a megjelenésre fekvőbeteg-gyógyintézetben történő ápolása miatt képtelen, illetve ha a kifogás vagy az indítvány nem a jogosulttól származik.

(8) A meghallgatáson a harmadik országbeli állampolgár, illetve az idegenrendészeti hatóság a bizonyítékait írásban előterjesztheti vagy szóban előadhatja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy a bizonyítékokat megismerjék. Ha a harmadik országbeli állampolgár vagy az indítványozó idegenrendészeti hatóság képviselője nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, azt a bíróság ismerteti.

(9) A bíróság határozatát az érintett harmadik országbeli állampolgárral és az idegenrendészeti hatósággal kell közölni. Ha a harmadik országbeli állampolgárnak meghatalmazott jogi képviselője van, vagy számára ügygondnokot jelöltek ki, a határozatot vele is közölni kell. A határozatot kihirdetés útján kell közölni, és azt az írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni is kell.

(10) A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(11) A bírósági eljárás tárgyi költségmentes.

Az őrizet végrehajtása

60. § (1) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárt jogairól és kötelezettségeiről anyanyelvén vagy az általa ismert más nyelven tájékoztatni kell.

(2) Az őrizet elrendelő hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére, vagy ha kétoldalú konzuli egyezményt ezt kötelezővé teszi, az idegenrendészeti őrizetbe vételről vagy a kijelölt helyen való tartózkodás kötelezettségéről, illetve az őrizet időtartamának meghosszabbításáról köteles a külpolitikáért felelős miniszter útján, késedelem nélkül értesíteni a harmadik országbeli állampolgár magyarországi konzuli vagy diplomáciai képviselőjét ellátó szervet. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár konzuli képviselője nem biztosított, az értesítést a külpolitikáért felelős miniszternek kell továbbítani.

(3) Az őrizetbe vételt elrendelő hatóságnak ideiglenes intézkedésként haladéktalanul gondoskodnia kell az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár felügyelet nélkül maradt vagy eltartott családtagja elhelyezéséről, illetve őrizetlenül hagyott értéktárgyainak biztonságba helyezéséről.

61. § (1) Az őrizet az idegenrendészeti hatóság az erre a célra kijelölt helyen foganatosítja.

(2) Az őrizet végrehajtása során a férfiakat a nőktől el kell különíteni.

(3) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár jogosult:

a) elhelyezésre, étellemezésre, saját ruházat viselésére – szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházatra –, valamint – a külön jogszabályban meghatározott – egészségügyi ellátásra;

b) képviselőjével, illetve a konzuli képviselője tagjával ellenőrzés nélküli, valamint hozzátartozójával ellenőrzés melletti kapcsolattartásra;

c) a külön jogszabályban meghatározottak szerint csomag átvételére és küldésére, levelezés folytatására és látogató fogadására;

d) az étellemezésének saját költségén történő kiegészítésére;

e) vallásának gyakorlására;

f) a rendelkezésre álló közművelődési lehetőségek igénybe vételére;

g) kifogás, kérés, panasz, közérdekű bejelentés megtételére;

h) napi legalább egy óra időtartamú szabad levegőn tartózkodásra.

(4) Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár köteles:

a) az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény rendjét megtartani, az ezzel összefüggő utasításoknak eleget tenni;

b) olyan magatartást tanúsítani, amely a többi őrizetben lévő személy jogait nem sérti, nyugalomát nem zavarja;

c) az általa használt helyiségek tisztán tartásában díjazás nélkül közreműködni;

d) a személyét érintő vizsgálatoknak magát alávetni, a ruházat átvizsgálását és a birtokban nem tartható személyes tárgyak elvételét tűrni.

A kijelölt helyen való tartózkodás elrendelése

62. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár kijelölt helyen való tartózkodását rendelheti el, ha

a) a harmadik országbeli állampolgár visszairányítását vagy kiutasítását a Magyar Köztársaság nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettsége miatt nem lehet elrendelni, illetve végrehajtani;

b) kiskorú, és vele szemben őrizet elrendelésének lenne helye;

c) vele szemben őrizet elrendelésének lenne helye, és vele együtt a Magyar Köztársaság területén tartózkodó kiskorú gyermeke az őrizet elrendelése esetén felügyelet nélkül maradna;

d) az őrizet határideje letelt, de az őrizet elrendelésére alapul szolgáló ok továbbra is fennáll;

e) a harmadik országbeli állampolgár humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezik;

f) a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás hatálya alatt áll, és a megélhetéséhez szükséges anyagi és lakhatási feltételekkel nem rendelkezik.

(2) A határozat rendelkező részében meg kell határozni:

a) a kötelező tartózkodás helyét;

b) a tartózkodás magatartási szabályait;

c) ha a tartózkodási hely nem közösségi szállás vagy befogadó állomás, a hatóság előtti időszakonkénti megjelenésre való kötelezést.

(3) A kötelező tartózkodási helyet közösségi szálláson vagy befogadó állomáson lehet kijelölni, ha a harmadik országbeli állampolgár magát eltartani nem képes, megfelelő lakással, anyagi fedezettel vagy jövedelemmel, eltartásra köteles meghívóval, eltartásra kötelezhető hozzátartozóval nem rendelkezik.

(4) A közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő tartózkodással összefüggésben felmerülő költségeket – a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kivételével – a harmadik országbeli állampolgár viseli.

(5) A kijelölt helyen történő tartózkodás elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését a harmadik országbeli állampolgár nem kérheti. Az elrendelő határozat ellen méltányossági eljárásnak nincs helye.

(6) A kijelölt helyen történő tartózkodást elrendelő határozat ellen a harmadik országbeli állampolgár – jogorvoslatként, törvénysértésre hivatkozással – kifogással élhet. A kifogásra az 57. § és az 59. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A kifogást a bíróság nyolc napon belül bírálja el.

63. § (1) Ha a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő kötelező tartózkodás elrendelésétől tizen-nyolc hónap eltelt, de az elrendelés alapjául szolgáló körülmény a harmadik országbeli állampolgárnak fel nem

róható okból továbbra is fennáll, a harmadik országbeli állampolgár számára más tartózkodási helyet kell kijelölni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére – kivételesen, humanitárius okból – engedélyezheti a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson való további tartózkodást.

64. § Az a harmadik országbeli állampolgár, akinek kijelölt helyen való tartózkodását az idegenrendészeti hatóság elrendelte, az elrendelő idegenrendészeti hatóság hozzájárulásával – érvényes munkavállalási engedéllyel – jogosult arra, hogy keresőtevékenységet folytasson.

A kitoloncolás

65. § (1) A visszairányítást, illetve a kiutasítást elrendelő bírósági vagy idegenrendészeti hatósági határozatot hatósági kísérettel (a továbbiakban: kitoloncolás) kell végrehajtani, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből szabadult;

b) idegenrendészeti őrizet alatt áll;

c) kiutazásának ellenőrzése a nemzetbiztonság, nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség érvényesítése, illetve a közbiztonság vagy a közrend védelme érdekében szükséges.

(2) A kitoloncolásról az idegenrendészeti kiutasítást, illetve a bírói kiutasítás végrehajtását elrendelő határozatban kell rendelkezni, egyéb esetben külön határozattal kell elrendelni.

(3) Más schengeni állam illetékes hatósága által hozott kitoloncolási határozat alapján az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárt kitoloncolhatja, amennyiben kitoloncolását

a) a nemzetbiztonság vagy a közbiztonság súlyos és tényleges megsértése vagy veszélyeztetése,

b) a határozatot hozó állam törvénye alapján legalább egy évi szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetéséért kiszabott bírósági ítélet,

c) súlyos bűncselekmény elkövetésének gyanúja,

d) a külföldiek belépésére vagy tartózkodására vonatkozó jogszabályok súlyos megsértése miatt rendelték el.

(4) A kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár végrehajtási kifogást terjeszthet elő.

(5) A kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár méltányossági eljárást nem kezdeményezhet, a kitoloncolás végrehajtásának felfüggesztését nem kérheti.

(6) Az idegenrendészeti hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i 2003/110/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására köteles állam által elrendelt kiutasítás végrehajtásában közreműködhet.

(7) A kitoloncolást félbe kell szakítani, ha

- a) a kitoloncolt célországba történő beutazása meghiúsult,
- b) az a kitoloncolt sürgős orvosi beavatkozást igénylő állapota miatt nem hajtható végre,
- c) a külön jogszabályban meghatározottak szerint a kitoloncolás végrehajtásának más állam (a továbbiakban: felkért állam) területén történő biztosítása esetén a légi átszállításhoz a felkért állam nem járult hozzá, vagy visszavonta hozzájárulását,
- d) a kitoloncolt engedély nélkül lépett be a felkért állam területére az átszállítás folyamán.

Külföldre utazási tilalom

66. § (1) Az idegenrendészeti hatóság külföldre utazási tilalmat rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben, akinek úti okmánya visszatartása érdekében a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság az idegenrendészeti hatóságot értesítette.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értesítés alapján az idegenrendészeti hatóság külföldre utazási tilalmat elrendelő határozatában a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát visszatartja.

(3) A határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(4) Az idegenrendészeti hatóság a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság külföldre utazási tilalom feloldása érdekében megküldött értesítése alapján a külföldre utazási tilalmat haladéktalanul törli, és a harmadik országbeli állampolgár visszatartott úti okmányát visszaadja.

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzése

67. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az e törvényben meghatározott szabályok megtartását ellenőrizheti.

(2) A harmadik országbeli állampolgár az ellenőrzéskor felhívásra köteles úti okmányát, tartózkodásra jogosító engedélyét vagy más, személyazonosításra alkalmas igazolványát felmutatni és átadni.

(3) Az ellenőrzés során a harmadik országbeli állampolgárnál talált, más személy részére kiállított és jogtalanul

birtokban tartott úti okmányt a hatóság lefoglalja, és – amennyiben nem indul büntetőeljárás – továbbítja az azt kiállító állam magyarországi külképviseletének, ennek hiányában a külpolitikáért felelős miniszter útján megküldi az azt kiállító szervnek.

(4) Azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani.

(5) Ha az előállítás időtartama alatt a harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogcíme vagy a harmadik országbeli állampolgár személyazonossága nem állapítható meg, a harmadik országbeli állampolgárral szemben legfeljebb tizenkét óra időtartamra visszatartás intézkedést kell alkalmazni, amely ellen panasznak van helye.

A személykörözés elrendelése

68. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a körözését rendelheti el annak az ismeretlen helyen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárnak, aki

- a) e fejezetben meghatározott idegenrendészeti eljárás alatt áll;
- b) az őrizetből megszökött vagy az idegenrendészeti eljárásban számára elrendelt kötelező tartózkodási helyet az előírt magatartási szabályok megszegésével elhagyta;
- c) a jogerős kiutasítás végrehajtásának nem tett eleget.

(2) A körözést vissza kell vonni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

VI. Fejezet

FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK

69. § (1) Harmadik országbeli állampolgárt légi vagy vízi úton, illetve menetrend szerint közlekedő járással közúton a Magyar Köztársaság területére, illetve területén át más célállamba szállító fuvarozónak a szállítást megelőzően meg kell bizonyosodnia arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnyal.

(2) A harmadik országbeli állampolgárt légi vagy vízi úton, illetve közúton vagy vasúton szállító fuvarozó köteles gondoskodni a haladéktalan visszaszállításról abba az országba, ahonnan harmadik országbeli állampolgár utasát hozta, vagy amely köteles őt befogadni, ha

- a) az általa szállított utas Magyar Köztársaság területére történő beléptetését a törvényben meghatározott valamely feltétel hiánya miatt tagadták meg;

b) az általa szállított átutazó utast más célállamba történő beléptetésének megtagadása miatt a Magyar Köztársaság területére visszairányították; vagy

c) a más célállamba történő szállítást vállaló fuvarozó megtagadja az általa szállított utasnak a járműre történő felvételét.

(3) Ha a visszaszállítás azonnal nem hajtható végre, a visszaszállításig a harmadik országbeli állampolgár tartózkodásával összefüggésben felmerülő költségeket a fuvarozó viseli.

(4) Ha a fuvarozó vitatja a visszaszállítási, illetve költségviselési kötelezettsége fennállását, az idegenrendészeti hatóság a visszaszállítási kötelezettség teljesítésére és a költségviselésre határozattal kötelezi.

(5) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét nem teljesítő fuvarozót – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal kell sújtani.

(6) A közrendvédelmi bírság megfizetésének kötelezettsége alól a fuvarozó akkor mentesül, ha bizonyítja, hogy az (1) bekezdésben foglalt ellenőrzési kötelezettségeknek a tőle elvárható gondossággal eleget tett.

70. § (1) A légitfuvarozót a határforgalmat ellenőrző hatóság – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal sújtja, amennyiben a légitfuvarozó – a külön jogszabályban meghatározott kötelezettségét megszegve – nem szolgáltat adatot azokról az utasokról, akiket nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy valamely schengeni állam területéről szállít a Magyar Köztársaság területére.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a légitfuvarozó hiányos adatokat vagy – az elvárható gondosság tanúsítása hiányában – valótlán adatot továbbít.

71. § (1) A munkáltató a harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatását megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik az e törvény alapján keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel.

(2) A munkáltató három munkanapon belül köteles bejelenteni az idegenrendészeti hatóságnak, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az engedélyezett munkáját nem kezdi meg, illetve a munkavégzés a munkavállalási engedély érvényességi idején belül megszűnik.

(3) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségét elmulasztó munkáltatót – külön jogszabályban meghatározott – közrendvédelmi bírsággal sújthatja.

72. § A meghívó a kötelezettsége elmulasztásával másnak okozott kárt köteles megtéríteni.

VII. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEK

A harmadik országbeli állampolgár szálláshelyének bejelentési kötelezettsége

73. § (1) A harmadik országbeli állampolgár a szálláshelyét köteles a következő adatok közlésével az idegenrendészeti hatóságnak bejelenteni:

a) a 94. §-ban meghatározott természetes személyazonosító adatok;

b) az úti okmány azonosító adatai;

c) a szálláshely címe;

d) a szálláshely igénybevételének kezdő és várható befejező időpontja;

e) a vízum vagy tartózkodási engedély száma és

f) a beutazás időpontja, helye.

(2) A kereskedelmi szálláshelyen vagy jogi személy által fenntartott egyéb szálláshelyen megszálló harmadik országbeli állampolgár (1) bekezdésben meghatározott adatairól a szállásadó az előírt formanyomtatvány szerinti nyilvántartást (vendégekönyvet) vezet.

A születés bejelentése

74. § Ha a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízummal, három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal, tartózkodási engedéllyel rendelkező, illetve a bevándorolt vagy letelepedett harmadik országbeli állampolgárnak a Magyar Köztársaság területén harmadik országbeli állampolgár gyermeke születik, ennek tényét köteles a következő adatok közlésével bejelenteni:

a) a gyermek 94. §-ban meghatározott természetes személyazonosító adatai;

b) a gyermek úti okmányának azonosító adatai;

c) a gyermek szálláshelyének címe vagy lakcíme.

A harmadik országbeli állampolgár személyi okmányaival kapcsolatos bejelentési kötelezettségek és hatósági intézkedések

75. § (1) A harmadik országbeli állampolgár köteles úti okmányának, valamint tartózkodásra jogosító engedélyének elvesztését, eltulajdonítását vagy megsemmisülését az idegenrendészeti hatóságnál haladéktalanul bejelenteni. A bejelentésről az idegenrendészeti hatóság igazolást állít ki.

(2) Az elveszettnek hitt és az erről szóló bejelentés után megtalált úti okmányról az idegenrendészeti hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

(3) Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár úti okmányának, illetve tartózkodásra jogosító engedélyének körözését rendelheti el, ha az okmány holléte ismeretlen.

(4) Az elveszett, eltulajdonított, megsemmisült vagy lejárt úti okmány helyett – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – a harmadik országbeli állampolgár köteles új úti okmányt beszerezni. A harmadik országbeli állampolgár az új úti okmány, valamint az (1) bekezdésben foglalt – a bejelentésről szóló – igazolás vagy a lejárt úti okmány birtokában hagyhatja el az ország területét.

(5) Az idegenrendészeti hatóságnak a külpolitikáért felelős miniszter útján gondoskodnia kell a talált úti okmányoknak a kiállítás helye szerint joghatósággal rendelkező állam külképviseletére történő eljuttatásáról.

VIII. Fejezet

A HONTALAN STÁTUSZ MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ÚTI OKMÁNNYAL ELLÁTÁSA

Hontalanság megállapítására irányuló eljárás

76. § (1) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás a Magyar Köztársaság területén jogszerűen tartózkodó kérelmező által az idegenrendészeti hatóságnál benyújtott kérelemre indul, amelyet a hontalankénti elismerését kérő (a továbbiakban: kérelmező) szóban vagy írásban terjeszthet elő.

(2) A szóban előterjesztett kérelmet az idegenrendészeti hatóság köteles jegyzőkönyvbe foglalni.

(3) A kérelem előterjesztésekor a kérelmezőt az idegenrendészeti hatóság tájékoztatja eljárási jogairól, kötelezettségeiről, a kötelezettség megszegésének jogkövetkezményeiről és a kijelölt szálláshelyről.

(4) A tájékoztatás tudomásulvételét jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

77. § (1) A kérelmező az eljárásban személyesen vesz részt, meghallgatása kötelező.

(2) A kérelmező az eljárásban szóban és írásban használhatja az anyanyelvét vagy azt a nyelvet, amelyet megért.

(3) A kérelmezőnek lehetőséget kell biztosítani, hogy jogi segítséget vegyen igénybe.

78. § (1) A hontalanság megállapítására irányuló kérelmet határozattal el kell utasítani, amennyiben a kérelmező

a) a 2002. évi II. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében New Yorkban, 1954. szeptember 28-án létrejött, a Hontalan Személyek Jogállá-

sáról szóló Egyezmény 1. cikk 2. bekezdésének hatálya alá tartozik, vagy

b) állampolgárságát szándékosan, a hontalan státusz megszerzésének céljából szüntette meg.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelmező

a) meghal;

b) kérelmét írásban visszavonja;

c) a személyes meghallgatáson ismételt írásbeli felhívásra nem jelenik meg, és távolmaradását kimenteni nem tudja;

d) ismeretlen helyre távozott, és ezzel az eljárás lefolytatását megghiúsította.

79. § (1) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás során a kérelmezőnek a hontalanságát igazolnia vagy valószínűsítene kell, különösen:

a) a születési helye,

b) a korábbi lakó- vagy tartózkodási helye, továbbá

c) a családtagjai, illetve szülei állampolgársága szerinti állam vonatkozásában.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban – kérelemre – az idegenrendészeti hatóság a magyar külképviseletek útján igazgatási segítséget nyújt.

80. § (1) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás során hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) A határozat bírósági felülvizsgálata iránti keresetet a határozat közlésétől számított tizenöt napon belül az idegenrendészeti hatóságnál kell benyújtani. A hatóság a keresetet az ügy irataival és ellenkérelmével együtt haladéktalanul megküldi a bíróságnak.

(3) A keresetről a perben kizárólagos illetékességgel eljáró Fővárosi Bíróság – a keresetlevél beérkezésétől számított – kilencven napon belül dönt. A tárgyaláson a kérelmezőt személyesen is meg kell hallgatni. A személyes meghallgatás akkor mellőzhető, ha a kérelmező a megadott lakcímről nem idézhető, illetve ismeretlen helyre távozott. A bíróság a határozatot megváltoztathatja.

(4) A hontalanság megállapítására irányuló eljárás tárgyi költségmentes.

81. § Az Egyesült Nemzetek Szervezete Menekültügyi Főbiztosságának képviselője a hontalanság megállapítására irányuló eljárásban, annak bármely szakaszában részt vehet. Ennek keretében

a) jelen lehet a kérelmező meghallgatásán;

b) a kérelmezőnek igazgatási segítséget nyújthat;

c) betekinthez az eljárás irataiba, azokról másolatot készíthet;

d) az idegenrendészeti hatóság megküldi részére a közigazgatási, illetve a bírósági határozatot.

*A harmadik országbeli állampolgárok
úti okmánnyal ellátása*

82. § A Magyar Köztársaság külképviselete úti okmányt ad ki egyszeri utazásra annak a bevándorolt, illetve letelepedett harmadik országbeli állampolgárnak, akinek külföldön elveszett vagy megsemmisült úti okmánya külföldön nem vagy csak aránytalan nehézségek árán pótolható, és emiatt a Magyar Köztársaság területére történő visszatérésére nincs lehetőség.

83. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a bevándorolt, illetve a letelepedett harmadik országbeli állampolgárt – kérelmére, külföldre utazás céljából – a Magyar Köztársaság területére visszatérésre jogosító úti okmánnyal látja el, ha származási országa érvényes úti okmányával nem rendelkezik, és az rajta kívül álló okból nem pótolható.

(2) Az úti okmány a kiállításától számított egy évig érvényes.

84. § Az idegenrendészeti hatóság egyszeri utazásra jogosító úti okmányt adhat ki a harmadik országbeli állampolgár részére az állandó tartózkodási helye szerinti országba történő visszatéréséhez, ha elveszett vagy megsemmisült úti okmánya nem pótolható.

85. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén tartózkodó hontalan – kérelmére, külföldre utazás céljából – az érvényesség idején belül a Magyar Köztársaság területére történő visszatérésre jogosító úti okmánnyal látja el.

(2) Az úti okmány a kiállításától számított egy évig érvényes.

86. § Amennyiben az idegenrendészeti hatóság által kiadott úti okmánnyal rendelkező harmadik országbeli állampolgár vagy a Magyar Köztársaság területén élő hontalan úti okmányát a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a büntetőeljárás során elvette, vagy annak visszatartása érdekében az idegenrendészeti hatóságot értesítette, az idegenrendészeti hatóság az úti okmányt visszavonja.

IX. Fejezet

AZ ELJÁRÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

87. § (1) A vízumkérelmet az eljáró hatóság a vízum kiadásával teljesíti, vagy határozattal utasítja el.

(2) A vízumeljárásban soron kívüli eljárásnak kiskorú kérelmező esetén akkor van helye, ha a beutazás igazolt célja a kiskorú gyógykezelése.

(3) A vízumeljárásban az eljáró hatóság meghallgathatja a korlátozottan cselekvőképes vagy a cselekvőképtelen kiskorú kérelmezőt is. A meghallgatás során törvényes képviselőjének, illetve a törvényes képviselő által adott meghatalmazással rendelkező, nagykorú cselekvőképes személynek is jelen kell lennie.

88. § (1) Az e törvényben szabályozott kérelemre indult eljárásokban kérelme előterjesztésekor az ügyfélnek az eljáró hatóság előtt személyesen meg kell jelennie. A személyes megjelenési kötelezettség teljesítésétől az eljáró hatóság eltekinthet, ha a kérelmező a megjelenésre egészségi állapota miatt képtelen.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eljárásokban – a vízumeljárás kivételével – a kérelem hiányosan történő benyújtása esetén a hiánypótlási felhívást az ügyfél részére az eljáró hatóság azonnal átadja.

(3) Azokban az eljárási cselekményekben, ahol az ügyfél személyes megjelenése kötelező, nincs helye elektronikus ügyintézésnek.

89. § (1) Az e törvényben szabályozott eljárásokban hozott döntéseket – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel – kézbesítés útján kell közölni.

(2) A jelen levő ügyfél előtt az anyanyelven vagy az általa értett más idegen nyelven szóban is közölni kell

a) a határozatot;

b) a bíróságnak a határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló eljárásban hozott határozatát;

c) az őrizet törvényességének bírósági felülvizsgálata és meghosszabbítása tárgyában hozott bírósági határozatot.

(3) A közlés tényét és időpontját jegyzőkönyvbe kell foglalni, és azt az ügyféllel alá kell íratni.

(4) Ha az ügyfél ismeretlen helyen tartózkodik – az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel – a határozat és a végzés közlése hirdetményi úton történik. Kézbesítési ügygondnok kirendelésének nincs helye.

(5) Az önálló beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő határozat rendelkező részét a külön jogszabályban meghatározott honlapon kell közzétenni.

90. § (1) Ha e törvény a határozattal szembeni fellebbezést kizárja, újrafelvételi eljárásnak és méltányossági eljárásnak sincs helye.

(2) Az e törvényben szabályozott eljárásokban a másodfokon eljáró hatóság által hozott elsőfokú végzésekkel szemben nincs helye fellebbezésnek.

91. § (1) A vízumeljárásban a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségét (a továbbiakban: az anyanyelv használatával kapcsolatos költség) a kérelmező viseli.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően az e törvényben szabályozott kérelemre indult eljárásokban a döntés közlésével felmerülő anyanyelv használatával kapcsolatos költségeket az eljáró hatóság viseli, az egyéb eljárási cselekmények elvégzésével felmerülő, az anyanyelv használatával kapcsolatos költséget a kérelmező viseli.

(3) Az e törvényben szabályozott hivatalból indult eljárásokban az anyanyelv használatával kapcsolatos költséget az eljáró hatóság viseli.

92. § Az e törvényben szabályozott hivatalból indult eljárás során – halaszthatatlan esetben – tolmácsot az eljáró hatóság kirendelő végzés hiányában is igénybe vehet a hatóság és a tolmács között létrejött szerződés alapján.

X. Fejezet

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ADATAINAK KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

93. § Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár e törvény alapján nyilvántartott személyes adatait személyazonosítás, az okmányok hitelességének ellenőrzése, a jogszerű tartózkodás időtartamának megállapítása, illetve a párhuzamos eljárások megakadályozása céljából a központi idegenrendészeti nyilvántartásban kezeli.

94. § A központi idegenrendészeti nyilvántartás az idegenrendészeti résznyilvántartások hatálya alá tartozó személyek következő természetes személyazonosító adatait (a továbbiakban: természetes személyazonosító adatok) tartalmazza:

- a) családi és utónév (nevek);
- b) születési családi és utónév (nevek);
- c) előző családi és utónév (nevek);
- d) születési hely és idő;
- e) nem;
- f) anyja születési családi és utóneve (utónevei);
- g) állampolgárság (állampolgárságok) vagy hontalan státusz.

Idegenrendészeti résznyilvántartások

95. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a vízum iránti kérelem és a kiadott vízum, illetve vízumot helyettesítő engedély (a továbbiakban e §-ban együtt: vízum) alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arcképmás;
- c) az úti okmány azonosító adatai;

d) a beutazás célja és a tartózkodás tervezett időtartama;

e) a beutazásához és tartózkodásához szükséges feltételeket igazoló okiratokban szereplő adatok;

f) a vízum kiadása vagy meghosszabbítása iránti kérelem elutasításának, valamint a vízum visszavonásának ténye és azok indoka;

g) a kiadott (meghosszabbított) vízum száma, érvényességi ideje, valamint a területi érvényességére vonatkozó adat;

h) a be- és kiutazás ideje, a határátlépés helye;

i) a szálláshely címe.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság vízumkérelem elutasítása esetén annak időpontjától, a kiadott (meghosszabbított) vízum esetén annak érvényességi idejének lejártát, illetve visszavonását követő öt évig kezeli.

96. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a tartózkodási engedély iránti kérelem és a kiadott tartózkodási engedély alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) az arcképmás;
- c) az úti okmány azonosító adatai;
- d) a tartózkodás célja és tervezett időtartama;
- e) a beutazásához és tartózkodásához szükséges feltételeket igazoló okiratokban szereplő adatok;
- f) a tartózkodási engedély kiadása vagy meghosszabbítása iránti kérelem elutasításának, valamint a tartózkodási engedély visszavonásának ténye, azok indoka;

g) a kiadott (meghosszabbított) tartózkodási engedély száma, sorozatszama, érvényességi ideje;

h) az első beutazás és az utolsó kiutazás időpontja;

i) a szálláshely címe.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a tartózkodási engedély iránti kérelem elutasítása esetén annak időpontjától, a kiadott (meghosszabbított) tartózkodási engedély esetén annak érvényességi idejének lejártát, illetve visszavonását követő öt évig kezeli.

97. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a meghívó, továbbá a meghívott harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

a) a meghívó természetes személy természetes személyazonosító adatai, illetve a meghívó jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése;

b) a meghívó természetes személy lakcíme, illetve a meghívó jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet székhelye (telephelye);

c) a meghívott harmadik országbeli állampolgár természetes személyazonosító adatai;

d) a kötelezettségvállalás időtartama;

e) a hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevél sorszám;

f) a hatósági hozzájárulás megtagadásának ténye és annak indoka.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a kötelezettségvállalás megszűnését követő öt évig kezeli.

98. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

a) a természetes személyazonosító adatok;

b) az arcképmás;

c) az úti okmány azonosító adatai;

d) az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás kiállításának indoka;

e) az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás meghosszabbítása, valamint a visszavonásának ténye, azok indoka;

f) a kiadott (meghosszabbított) ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás száma, sorozatszám, érvényességi ideje;

g) a szálláshely címe.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a kiadott (meghosszabbított) ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás érvényességi idejének lejártát, illetve visszavonását követő öt évig kezeli.

99. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a kiadott bevándorlási engedély és letelepedési engedély, valamint ideiglenes letelepedési engedély, nemzeti letelepedési engedély vagy EK letelepedési engedély iránti kérelem és kiadott ideiglenes letelepedési engedély, nemzeti letelepedési engedély vagy EK letelepedési engedély alapján a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

a) a természetes személyazonosító adatok;

b) az arcképmás;

c) az úti okmány azonosító adatai;

d) az engedélyek kiadásához szükséges feltételeket igazoló okiratokban szereplő adatok;

e) az engedélyek kiadása iránti kérelem elutasításának vagy visszavonásának ténye, azok indoka;

f) a kiadott (meghosszabbított) engedélyek száma, sorozatszám, érvényességi ideje;

g) az első beutazás és a végleges kiutazás időpontja;

h) a lakcím;

i) a személyi azonosító;

j) a személyazonosító igazolvány okmány száma.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság az engedélyek iránti kérelem elutasítása esetén annak időpontjától, illetve a jogállás megszűnésétől számított húsz évig kezeli.

100. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az úti okmány elvesztését, eltulajdonítását vagy megsemmisülését bejelentő harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

a) a természetes személyazonosító adatok;

b) az elveszettként, eltulajdonítottként vagy megsemmisültként bejelentett úti okmány típusa és azonosító adatai;

c) a bejelentés időpontja;

d) az első beutazás helye, ideje;

e) a szálláshely címe, lakcím;

f) a bejelentést felvevő szerv megnevezése;

g) a tartózkodásra jogosító igazolás száma, érvényessége és a kiállító hatóság megnevezése;

h) az új úti okmány típusa, száma és érvényessége.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az úti okmány megtalálásáig, ennek hiányában a bejelentéstől számított öt évig kezeli.

101. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár szálláshelyének, lakóhelyének bejelentésével összefüggő következő adatait kezeli:

a) a természetes személyazonosító adatok;

b) a bejelentkezés, kijelentkezés időpontja;

c) a szálláshely címe, lakcím.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott adatokat a szálláshely, lakóhely bejelentésétől, illetve a vendégekönyv leadásától számított öt évig kezeli.

102. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelezett, a kijelölt helyen tartózkodásra kötelezett, az idegenrendészeti kiutasítás, bírói kiutasítás, a beutazási és tartózkodási tilalom, valamint idegenrendészeti őrizet hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

a) a természetes személyazonosító adatok;

b) az arcképmás és az ujjnyomat;

c) az elrendelő szerv megnevezése, az elrendelő határozat száma;

d) az intézkedés, kötelezés elrendelő határozat szerinti jogalapja, határideje vagy időtartama;

e) az idegenrendészeti vagy bírói kiutasítás hatálya alatt álló ujjnyomata.

(2) Az idegenrendészeti hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtás kérése, illetve engedélyezése céljából a harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezelheti:

a) a természetes személyazonosító adatok;

b) az úti okmány típusa, száma és érvényessége;

c) a kiutasítás végrehajtásához igénybe vett légi járat (-járatok) adatai (járatszám, indulási és érkezési hely, az indulás és érkezés ideje);

- d) a hatósági kíséret indokoltsága;
- e) az orvosi ellátásra, azonosítható járványos betegségre vonatkozó adatok;
- f) a korábbi sikertelen kiutasítási kísérletekre vonatkozó adatok.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a kötelezés vagy a tilalom megszűnését követő öt évig kezeli.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság az átszállítás kezdeményezését követő öt évig kezeli.

103. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a külföldre utazási tilalom hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) a külföldre utazási tilalmat kezdeményező szerv megnevezése.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a tilalom megszűnéséig kezeli.

104. § (1) Az idegenrendészeti hatóság a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek teljesítése céljából a Magyar Köztársaságban őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott vagy személyi szabadságában bármely más módon korlátozott, továbbá a rendkívüli eseményekben (haláleset, súlyos sérüléssel járó baleset stb.) érintett harmadik országbeli állampolgár következő adatait kezeli:

- a) a természetes személyazonosító adatok;
- b) a szálláshely címe, lakcím;
- c) a büntetőeljárás adatai (a bűncselekmény törvényi minősítése és megnevezése), az eljáró szerv megnevezése és ügyszáma;
- d) a rendkívüli esemény adatai, az eljáró szerv megnevezése és ügyszáma.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat az idegenrendészeti hatóság a tájékoztatási kötelezettség teljesítésétől számított három évig kezeli.

105. § Az idegenrendészeti hatóság a Dublini Egyezmény hatékony alkalmazása érdekében az ujjnyomatok összehasonlítására irányuló „Eurodac” létrehozásáról szóló, 2000. december 11-i, 2725/2000/EK tanácsi rendelet 8. cikk (1) pontjában meghatározott adatokat kezeli.

106. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti résznyilvántartásokból jogszabályban meghatározott feladataik ellátása céljából – törvényben meghatározott adatkörben –

- a) az igazságszolgáltatási szervek,
- b) a nyomozó hatóságok,

- c) a nemzetbiztonsági szolgálatok,
- d) a menekültügyi hatóság,
- e) az adóhatóságok,
- f) az idegenrendészeti eljárásban közreműködő szakhatóságok,
- g) a vámhatóság,
- h) az állampolgársági ügyekben eljáró hatóság,
- i) a személyi adat- és lakcímnnyilvántartással kapcsolatos ügyekben eljáró hatóság,
- j) a munkaügyi hatóság,
- k) a munkavédelmi hatóság és
- l) a közegészségügyi hatóság részére továbbíthat adatot.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott adattovábbításról az idegenrendészeti hatóság adattovábbítási nyilvántartást vezet, amely tartalmazza, hogy mely szervnek, milyen célból továbbított adatokat. Az idegenrendészeti hatóság az adattovábbítási nyilvántartásban az adatokat az adat továbbításától számított öt évig kezeli.

(3) Az adattovábbítási nyilvántartásban szereplő adatokkal kapcsolatos tájékoztatás nemzetbiztonsági és bűnüldözési érdekből megtagadható.

(4) Az idegenrendészeti hatóság e törvény szerinti eljárása során adatot igényelhet:

- a) a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból,
- b) a büntettek, a kényszerintézkedés, illetve a büntetőeljárás alatt állók nyilvántartásából,
- c) a körözési nyilvántartásból,
- d) a munkavállalási engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából,
- e) a cégnyilvántartásból,
- f) az egyéni vállalkozói engedéllyel rendelkezők nyilvántartásából és
- g) a közegészségügyi hatóságtól.

107. § (1) Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti résznyilvántartásokból külföldi bűnüldöző, határőrizeti, idegenrendészeti és igazságszolgáltatási szervnek, nemzetközi szervezetnek, illetve közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktussal létrehozott közösségi szervnek közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés alapján – az azokban meghatározott adatkörben – továbbíthat adatot.

(2) Az idegenrendészeti hatóság az (1) bekezdésben meghatározott szervektől, szervezetektől közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi aktus vagy nemzetközi szerződés alapján – az azokban meghatározott adatkörben – vehet át adatot.

108. § Az e törvény alapján kezelt adatok – személyazonosításra alkalmatlan módon – statisztikai célból továbbíthatók.

XI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

109. § (1) Ez a törvény – a (2)–(5) bekezdésben foglaltak kivételével – 2007. július 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény

a) 2. § *j*) pontja,

b) 9. § (4)–(5), valamint (7) bekezdései,

c) 10–12. §-ai,

d) 13. § (1) bekezdés *i*) pontja,

e) 16. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízummal vagy” szövegrész,

f) 18. § (2) bekezdése,

g) 33. § (2) bekezdés *c*) pontjában az „illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés” szövegrész,

h) 42. § (4) bekezdés *a*) pontjában az „illetve beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés” szövegrész,

i) 65. § (3) bekezdése, valamint

j) 95. § (1) bekezdés *g*) pontjában a „valamint a területi érvényességére vonatkozó adat” szövegrész a Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon lép hatályba.

(3) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény

a) 14. § (1) bekezdés *a*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*a*) tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum, amely egyszeri, tartózkodási engedély átvétele céljából történő beutazásra és legfeljebb harminc napos tartózkodásra jogosít a Magyar Köztársaság területén;”

b) 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § (1) Tartózkodási engedély átvételére jogosító vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a részére e törvény alapján tartózkodási engedély kiadását engedélyezték.

(2) A tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum érvénytelen, ha a kiadása alapjául szolgáló tartózkodási engedélyt visszavonták vagy visszavonásának lenne helye.

(3) Szezonális munkavállalási vízumot, illetve nemzeti vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés *a*), valamint *c*)–*i*) pontjaiban foglalt feltételeknek.

(4) A szezonális munkavállalási vízum, valamint a nemzeti vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a harmadik országbeli állampolgár

a) nem felel meg a 13. § (1) bekezdés *a*), valamint *c*)–*i*) pontjaiban foglalt valamely feltételnek;

b) a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében az eljáró hatósággal hamis adatot, valótlan tényt közölt.

(5) A szezonális munkavállalási vízum, valamint a nemzeti vízum iránti kérelem, illetve a vízum visszavonása tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.”;

c) 17. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) Tartózkodási engedélyt – ha e törvény másként nem rendelkezik – az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki eleget tesz a 13. § (1) bekezdés *a*), valamint *c*)–*i*) pontjaiban foglalt feltételeknek, és

a) nemzeti tartózkodási engedély iránti kérelem esetén rendelkezik érvényes nemzeti vízummal, illetve

b) tartózkodási engedély meghosszabbítása iránti kérelem esetén rendelkezik érvényes tartózkodási engedéllyel.”;

d) 26. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az önkéntes tevékenység folytatása céljából kiadott tartózkodási engedély nem hosszabbítható meg.”

(4) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény

a) 9. § (1) bekezdésében az „*a*), *c*) és *e*) pontjaiban” szövegrész helyébe az „*a*), valamint *c*)–*e*) pontjaiban” szöveg;

b) 9. § (3) bekezdés *a*) pontjában az „*a*), *c*) vagy *e*) pontjában” szövegrész helyébe az „*a*) vagy *c*)–*e*) pontjában” szöveg;

c) 18. § (1) bekezdés *a*) pontjában a „*c*)–*h*) pontjaiban” szövegrész helyébe a „*c*)–*i*) pontjaiban” szöveg;

d) 26. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízumot” szövegrész helyébe a „tartózkodási engedélyt” szöveg;

e) 26. § (2) bekezdésében a „tartózkodási vízum” szövegrész helyébe a „tartózkodási engedély” szöveg;

f) 28. § (1) bekezdésében a „*c*)–*h*) pontjaiban” szövegrész helyébe a „*c*)–*i*) pontjaiban” szöveg lép.

(5) A Magyar Köztársaságot a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazására felhatalmazó tanácsi határozatban meghatározott napon e törvény

a) 9. § (2) bekezdése;

b) 19. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízumot, illetve”, valamint a „tartózkodási vízummal” szövegrész;

c) 19. § (2), (4), (5) és (6) bekezdésében a „tartózkodási vízumot, illetve” szövegrész;

d) 19. § (8) bekezdésében a „tartózkodási vízummal” szövegrész;

e) 19. § (10) bekezdésében a „tartózkodási vízum, illetve”, valamint a „tartózkodási vízumának, illetve” szövegrész;

f) 20. § (1) bekezdésében, 21. § (1) bekezdésében, 22. § (1) bekezdésében, 23. § (1) bekezdésében, 24. § (1) bekezdésében,

désében, 25. § (1) bekezdésében, 28. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízumot, illetve” szövegrész;

g) 20. § (2) bekezdésében a „tartózkodási vízummal vagy” szövegrész;

h) 20. § (3) bekezdésében a „tartózkodási vízummal, illetve” szövegrész;

i) 20. § (5) bekezdésében a „tartózkodási vízum, illetve” szövegrész;

j) 30. § (1) bekezdés a) pontjában a „tartózkodási vízumának” szövegrész;

k) 30. § (1) bekezdés b) pontjában a „tartózkodási vízum vagy” szövegrész;

l) 30. § (3) bekezdésében a „tartózkodási vízum vagy” szövegrész;

m) 35. § (1) bekezdésében a „tartózkodási vízummal,” szövegrész hatályát veszti.

(6) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény;

b) a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2002. évi I. törvény 308. § (1) bekezdés a) pontjában „a 2001. évi XXXIX. törvény 98–101. §-a,” szövegrész;

c) az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 57–80. §-a, az azt megelőző „NYOLCADIK FEJEZET” fejezetcím és „A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény módosításáról” cím, továbbá 145. §-a;

d) a fegyveres és rendvédelmi szervekkel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi I. törvény 42. § (1) bekezdésében „a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény 90. §-a (2) bekezdésének g) pontja” szövegrész;

e) a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény és a külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény módosításáról szóló 2005. évi XLVI. törvény 10–31. §-a, 32. § a)–f) pontja, valamint 32. § (1) bekezdésének felvezető szövegében az „ezzel egyidejűleg” szövegrész;

f) a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény 1. §-a, a 4. § (1) bekezdés 2., 4. és 6. pontja, a 13. § (2) bekezdésében a „vonaton vagy hajón” szövegrész, valamint a 13. § (3) bekezdése.

Atmeneti rendelkezések

110. § (1) Az e törvény hatálybalépése előtt kiadott vízum, tartózkodási engedély, ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás az érvényességi idején belül az abban foglaltak szerinti tartózkodásra jogosít.

(2) Az e törvény hatálybalépése előtt kiadott bevándorlási engedély, illetve letelepedési engedély az érvényességi idején belül az abban foglaltak szerinti tartózkodásra jogosít.

(3) Az e törvény hatálybalépése előtt benyújtott, jogerősen el nem bírált vízum és tartózkodási engedély iránti kérelemmel kapcsolatos eljárásban e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal, hogy a tartózkodási engedélyt kérelmező harmadik országbeli állampolgár nyilatkozata alapján kérelmét ideiglenes letelepedési engedély iránti kérelemnek kell tekinteni.

(4) Az e törvény hatálybalépése előtt benyújtott, jogerősen el nem bíralt letelepedési kérelemmel kapcsolatos eljárásban – a kérelmező nyilatkozata szerint – e törvény nemzeti letelepedési engedélyre vagy EK letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) A harmadik országbeli állampolgárral szemben e törvény hatálybalépése előtt elrendelt kiutasítást előkészítő őrizetre e törvény kiutasítási őrizetre vonatkozó rendelkezéseit, az e törvény hatálybalépése előtt elrendelt visszautasítási őrizetre és idegenrendészeti őrizetre e törvény idegenrendészeti őrizetre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Felhatalmazó rendelkezések

111. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:

a) az idegenrendészeti eljárás során, valamint a szálláshely, illetve a lakóhely bejelentésével, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok e törvény alapján kezelt adataival kapcsolatban eljáró hatóságokat, ezek illetékességét, valamint az eljárás részletes rendjét;

b) a vízumkiadó hatóságok idegenrendészeti feladatát, hatáskörét és illetékességét, a vízumeljárás részletes szabályait, a vízummentes beutazásra és tartózkodásra jogosító okmányok körét, valamint a vízumok kötelező formáját;

c) a tartózkodási engedély, az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás, az ideiglenes letelepedési engedély, a nemzeti letelepedési engedély és az EK letelepedési engedély kiállításának feltételeit és az okmányok formáját;

d) az érvényes úti okmányok körét;

e) a humanitárius célú tartózkodási engedély kiadása, meghosszabbítása és visszavonása indítványozásának, valamint az idegenrendészeti és a nemzetbiztonsági, illetve a bűnüldöző szervek együttműködésének részletes szabályait;

f) a meghívólevél hatósági záradékkal történő ellátásának feltételeit és az eljárás részletes szabályait;

g) a kiutasítást előkészítő, valamint az idegenrendészeti őrizet és a kötelező tartózkodási hely létesítésével, illetve kijelölésével kapcsolatos végrehajtás szabályait, továbbá az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgá-

rok egészségügyi ellátásának és támogatásának részletes szabályait;

h) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásának és tartózkodásának részletes közegészségügyi szabályait, valamint az egészségügyi ellátás anyagi fedezetének mértékét és igazolásának szabályait;

i) a fuvarozóval, valamint a munkáltatóval szemben e törvény alapján kiszabható bírság mértékét és kiszabásának rendjét;

j) a kijelölt helyen tartózkodásra kötelezett személyre vonatkozó kötelező magatartási szabályokat;

k) a repülőtéren transzitterületen tartózkodásra kötelezett harmadik országbeli állampolgárok ellátásának szabályait;

l) a befogadottak, a közösségi szálláson, illetve befogadó állomáson tartózkodók és az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárok ellátásának, támogatásának szabályait;

m) a közösségi szállás létesítésének követelményeit, a közösségi szállás házirendjét;

n) a NATO-SOFA Megállapodás hatálya alá tartozó polgári állomány tagjai és a hozzátartozók beutazásának és tartózkodásának részletes szabályait;

o) a tagállamok által hozott kiutasítási határozatok elismerésének és végrehajtásának részletes szabályait;

p) a hontalanság megállapítására irányuló eljárás részletes szabályait;

q) a harmadik országbeli állampolgárok úti okmánnyal történő ellátásának részletes szabályait.

(2) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, hogy az érdekelt miniszterekkel egyetértésben rendeletben szabályozza:

a) az e törvény szerinti formanyomtatványok, okmányok tartalmi előírásait és mellékleteit;

b) a harmadik országbeli állampolgárok be- és kiutazásával, valamint tartózkodásával, továbbá a harmadik országbeli állampolgárok részére kiállításra kerülő úti okmányok kiadásával kapcsolatos eljárások díját;

c) a beutazáshoz és tartózkodáshoz szükséges anyagi fedezet irányadó mértékét;

d) az idegenrendészeti eljárással összefüggő költségek viselésének szabályait;

e) a harmadik országbeli állampolgárok részére kiállított úti okmányok formáját.

(3) Felhatalmazást kap a külpolitikáért felelős miniszter, hogy az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszterrel egyetértésben a diplomáciai vagy a nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező személyek ki- és beutazásával, valamint tartózkodásával kapcsolatos egyes szabályokat rendelettel határozza meg.

(4) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter és az igazságügyért felelős miniszter, hogy – az érintett miniszterekkel egyetértésben – az idegenrendészeti őrizet és a kitoloncolás végrehajtásának szabályait rendeletben állapítsa meg.

(5) Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter, hogy – az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszterrel egyetértésben – a közegészséget veszélyeztető betegségeket rendeletben állapítsa meg.

(6) Felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg azokat az eseteket, amikor – a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében – más schengeni állam vízumkiadó hatósága a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását megelőzően a központi vízumhatósággal egyeztet.

Módosuló rendelkezések

112. § (1) A határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Hór. tv.) 4. § (1) bekezdése a következő 16. ponttal egészül ki:

„16. légifuvarozó: az, aki a légitörvényről szóló törvényben meghatározott gazdasági célú légitörvényes tevékenység végzésére jogosult.”

(2) A Hór. tv. 22. § (1) bekezdés *f)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Határőrség rendészeti feladatkörében ellátja a következő feladatokat:]

„*f)* őrzi a saját és a külön jogszabály alapján kijelölt magyarországi objektumokat, elhárítja az államhatár rendje és a Határőrség által őrzött objektumok ellen irányuló erőszakos cselekményeket;”

(3) A Hór. tv. 62. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Határőrség a feladatainak ellátása érdekében az általa törvény alapján kezelhető adatokat veheti át:

- a)* a központi idegenrendészeti nyilvántartásból,
- b)* a menekültügyi nyilvántartásból,
- c)* az útlevél hatóság központi nyilvántartásából, a külföldre utazásban korlátozottakra vonatkozó nyilvántartásból,
- d)* a központi személy- és tárgyörzési nyilvántartásból,
- e)* a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából,

- f)* a bünyügyi nyilvántartásokból,
- g)* a Rendőrség az Rtv. 90. § (1) bekezdésében meghatározott nyilvántartásaiból,

- h)* a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartottak nyilvántartásából,

- i)* az ügyészség büntetőeljárásai szakterületének ügyviteli nyilvántartásából,

- j)* a közúti közlekedési nyilvántartásból,

- k)* a személyszállítást végző légifuvarozónak a légitörvényről szóló törvény alapján kezelt adatokat tartalmazó adatbázisaiból,

- l)* a határjelekre vonatkozó nyilvántartásból.”

(4) A Hőr. tv. a következő 65/A. §-sal egészül ki:

„65/A. § (1) A Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerve a határforgalom-ellenőrzés során – az illegális bevándorlás elleni hatósági intézkedések elősegítése céljából – az utasok repülésre történő bejelentkezése befejezésének időpontjától jogosult a személyszállítást végző légi fuvarozótól a (2) bekezdésben felsorolt adatokat kérni azokról az utasokról, akiket nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételéről szóló megállapodásban részes állam területéről szállít a személyszállítást végző légi fuvarozó a Magyar Köztársaság területére.

(2) A Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerve az (1) bekezdés alapján a következő adatokat kezeli:

a) az utas családi és utónevét, születési idejét, állampolgárságát, illetve hontalan státuszát, úti okmányának számát és típusát, az indulási állomást,

b) a légi járművön szállított utasok létszámát,

c) a repülési tervben feltüntetett hívójelet,

d) a Magyar Köztársaság területére történő beutazási határátkelőhelyet,

e) a tervezett indulási és – a célállomásra történő – érkezési időt.

(3) A Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerve a (2) bekezdésben felsorolt adatokat a határforgalom-ellenőrzés végrehajtásának céljából átmeneti állományba menti. Az átmeneti állományt, az utas beléptetését vagy beléptetésének megtagadását, illetve visszautasítását követően, de legkésőbb az adatok átvételétől számított 24 órán belül törölni kell, kivéve, ha megállapítást nyer, hogy arra a Határőrségnek e törvény 22. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott idegenrendészeti és a 22. § (2) bekezdésében meghatározott bűnüldözési feladatainak végrehajtásához szüksége van.”

(5) A Hőr. tv. 83. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

[*Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg:*]

„f) a Határőrség objektumőrizzettel, illetve objektumvédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat.”

(6) A Hőr. tv. 87. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a § jelenlegi szövegének megjelenése (1) bekezdésre változik:

„(2) E törvény a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közzétételére vonatkozó kötelezettségéről szóló, 2004. április 29-i 2004/82/EK tanácsi irányelvnek való részleges megfelelést szolgálja.”

113. § A menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény 10. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[*Megszűnik a menedékes jogállás, ha*]

„b) a menedékes Magyarországon letelepedett jogállást kapott;”

114. § (1) A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (a továbbiakban: Utv.) 3. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) E törvény rendelkezéseit a Magyarországon élő hontalanokra, továbbá a bevándorolt és letelepedett jogállású harmadik országbeli állampolgárokra – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában – alkalmazni kell.”

(2) Az Utv. 16. § (1) bekezdés b) és c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[*A 18. §-ban foglalt kivétellel nem utazhat külföldre,*]

„b) aki a büntetőeljárás keretében előzetes letartóztatásban, őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, ideiglenes átadási letartóztatásban van, illetve ideiglenes kényszergyógykezelés alatt áll;

c) aki lakhelyelhagyási tilalom vagy házi őrizet hatálya alatt áll;”

(3) Az Utv. 18. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A 16. § (1) bekezdésében meghatározott korlátozás hatálya alatt álló állampolgár kérelmére – kivéve, ha őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, illetve ideiglenes kiadatási letartóztatásban van – az útlevelelhatóság különös méltánylást érdemlő okból meghatározott időtartamú külföldre utazást engedélyezhet. Az utazás engedélyezéséhez a 16. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt esetben a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság, d) pontja esetében a büntetés-végrehajtási bíró, az e) pont esetében pedig a 16. § (3) bekezdésében meghatározott szerv hozzájárulása szükséges.”

(4) Az Utv. 25. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„25. § A korlátozás elrendelése céljából a következő szervek értesítik a központi adatkezelő szervet:

a) a 16. § (1) bekezdésének b) és c) pontjában foglalt esetben a vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság, illetve az ügyész, a vádirat benyújtását követően a büntetőügyben eljáró bíróság a kényszerintézkedés hatálya alatt álló állampolgár személyi adatairól és lakcíméről, valamint a kényszerintézkedés elrendeléséről és megszűnéséről;

b) a 16. § (1) bekezdésének d) pontja esetében az eljárás jogerős befejezése után a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt személyi adatairól és lakcíméről, a büntetés kitöltéséről vagy végrehajthatóságának megszűnéséről, a feltéte-

les szabadságra bocsátásról, illetve a kényszergyógykezelés befejezéséről;

c) a 16. § (1) bekezdés e) pontja szerinti korlátozás kezdeményezésére jogosult hatóság azoknak az állampolgároknak a személyi adatairól és lakcíméről, továbbá a köztartozásuk mértékéről, illetve a köztartozás megszűnéséről, akiknek külföldre utazása korlátozását köztartozás meg nem fizetése miatt kezdeményezik.”

115. § (1) A légitársaságokról szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) a következő 27/B. §-sal egészül ki:

„27/B. § (1) A személyszállítást végző légitársaság – az illegális bevándorlás elleni hatósági intézkedések elősegítése céljából – az utas vagy megbízottja, illetve a személyszállítást végző légitársaság megbízásából jegyértékesítést végző szolgáltató adatszolgáltatása alapján az Európai Unió valamely tagállamának vagy a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételéről szóló megállapodásban részes állam (a továbbiakban együtt: schengeni határátlépési állam) területére beutazó utas alábbi személyes adatait kezeli:

- a) a családi és utónevét;
- b) az állampolgárságát, illetve hontalan státuszát;
- c) az úti okmány számát, típusát, érvényességének idejét, a kiállító állam kódját;
- d) a születési idejét;
- e) a schengeni határátlépési állam területére történő beutazási határátkelőhelyet;
- f) az indulási, a tranzit- és a célállomást.

(2) Az utas az (1) bekezdésben meghatározott személyes adatokat köteles a légitársaság számára hozzáférhetővé tenni.

(3) A személyszállítást végző légitársaság az (1) bekezdésben meghatározott esetben az ott felsorolt adatokkal együtt az alábbi adatokat kezeli:

- a) a légitársaságon szállított utasok létszámát;
- b) a repülési tervben feltüntetett hívójelet;
- c) a tervezett indulási és – a célállomásra történő – érkezési időt.

(4) A személyszállítást végző légitársaság az (1) bekezdés szerinti adatokat a légitársaság indulását megelőző 345. naptól a légitársaság utolsó célállomáshelyére történő beérkezéséig számított 24 óráig kezelheti, továbbíthatja, ha az adattovábbítás törvényi feltételei az adatot igénylőnél fennállnak, ennek elteltével az adatokat törölni kell.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott adatok – az utas kezdeményezése alapján – mindaddig megváltoztathatók, amíg az érintett járatra történő utasfelvételi eljárás be nem fejeződik.

(6) A személyszállítást végző légitársaság az (1) és (3) bekezdésben meghatározott adatokat egyedi adatigénylés alapján továbbíthatja a határforgalom-ellenőrzé-

sért felelős szervnek, amennyiben a személyszállítást végző légitársaság nem valamely schengeni határátlépési állam területéről szállít utasokat a Magyar Köztársaság területére.

(7) Amennyiben a személyszállítást végző légitársaság nem valamely schengeni határátlépési állam területéről szállít utasokat, az (1) bekezdésben, valamint a (3) bekezdésben meghatározott adatokat – egyedi adatigénylés alapján – az utasok repülésre történő bejelentkezésének befejezésétől továbbítja a légitársaság célállomása szerinti, schengeni határátlépési állam határforgalom-ellenőrzésért felelős szervének.

(8) A személyszállítást végző légitársaság köteles az utasokat az adatok felvételével egyidejűleg tájékoztatni az adatok kezelőjéről és az esetleges adatfeldolgozójáról, a róla kezelt adatokról való tájékozódás és az adatok helyesbítésének jogáról, valamint arról, hogy adatait mely szervnek és milyen célból továbbíthatja.”

(2) Az Ltv. 74/A. § (2) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„d) a Tanács 2004/82/EK irányelve (2004. április 29.) a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közzétételére vonatkozó kötelezettségéről, 3. és 6. cikk.”

116. § (1) A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény (a továbbiakban: Szátv.) 1. § (3) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem terjed ki a törvény hatálya arra a személyre]

„c) aki a Magyar Köztársaság területén bevándorolt, letelepedett, menekült vagy menedékes jogállást szerzett.”

(2) A Szátv. 21. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az elbíráló hatóság az igazolványt visszavonja, ha]

„b) annak tulajdonosa bevándorolt vagy letelepedett jogállást kapott;”

117. § A kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. törvény 34. §-a a következő g) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben szabályozza:]

„g) a harmadik országbeli kutatókat fogadó kutatószervezetek akkreditációját, valamint a kutatási megállapodásra vonatkozó követelményeket.”

118. § (1) A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 4. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozó személy (a továbbiakban: harmadik országbeli állampolgár) – ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elis-

mert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt – közérdekű önkéntes tevékenységet akkor végezhet, ha

a) a fogadó szervezet az önkéntes által okozott kár megtérítésére felelősségbiztosítási szerződést kötött,

b) az önkéntes szállása, ellátása és visszautazása biztosított,

c) az önkéntes egészségügyi szolgáltatásra jogosult, vagy rendelkezik az egészségügyi szolgáltatások költségét fedező biztosítással.”

(2) A Kötv. 6. § (5) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az önkéntes szerződést írásba kell foglalni, ha]

„e) az önkéntes harmadik országbeli állampolgár, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt,”

(3) A Kötv. mellékletében a bejelentési lap 5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. Kíván-e olyan önkéntest foglalkoztatni, aki a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt?”

119. § (1) A bűncselekmények áldozatainak segítéséről szóló 2005. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Ástv.) a következő 9/A. §-sal egészül ki:

„9/A. § Amennyiben az áldozatsegítő hatóság megállapítja, hogy a hozzá forduló harmadik országbeli állampolgár emberkereskedelem áldozata, – a 9. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – tájékoztatja arról is, hogy

a) egy hónap gondolkodási idő áll rendelkezésére annak eldöntésére, hogy a bűncselekmény felderítésében a hatóságokkal együttműködik-e;

b) a gondolkodási idő tartamára ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolásra, a hatóságokkal való együttműködés időtartamára pedig tartózkodási engedélyre jogosult.”

(2) Az Ástv. 43. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az áldozatsegítő hatóság a 9/A. § szerinti tájékoztatás megtörténtét követően – a büntetőeljárás adott szakaszában eljáró nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság egyidejű értesítése mellett – haladéktalanul kezdeményezi az idegenrendészeti hatóságnál a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással történő ellátását.”

(3) Az Ástv. 47. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) E törvény 9/A. §-a és 43. § (3) bekezdése a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelv 5. és 6. cikkének való megfelelést szolgálja.”

Az Európai Unió jogának való megfelelés

120. § (1) E törvény a következő közösségi jogi aktusoknak történő részleges megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 2001/51/EK irányelve (2001. június 28.) az 1985. június 14-én kelt Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló Egyezmény 26. Cikke rendelkezéseinek kiegészítéséről;

b) a Tanács 2003/86/EK irányelve (2003. szeptember 22.) a családjegyzési jogról;

c) a Tanács 2003/109/EK irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról;

d) a Tanács 2003/110/EK irányelve (2003. november 25.) a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról;

e) a Tanács 2004/81/EK irányelve (2004. április 29.) a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált, vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről;

f) a Tanács 2004/82/EK irányelve (2004. április 29.) a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről;

g) a Tanács 2004/114/EK irányelve (2004. december 13.) a harmadik országok állampolgárainak tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazása feltételeiről;

h) a Tanács 2005/71/EK irányelve (2005. október 12.) a harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról;

i) a Tanács 1994. november 30-i határozata a Tanács által az Európai Unióról szóló Egyezmény K. 3. (2) Cikke alapján elfogadott közös intézkedésről a valamely tagállamban lakó harmadik országbeli iskolai tanulók utazási lehetőségéről;

j) a Tanács 1994. november 30-i állásfoglalása a harmadik országok állampolgárainak a tagállamok területére egyéni vállalkozás céljából történő belépésének korlátozásáról;

k) a Tanács 1995. december 22-i ajánlása az illegális migráció és az illegális munkavállalás elleni küzdelem eszközeinek harmonizálásáról, és az ellenőrzés eredményes módjainak fejlesztéséről;

l) a Tanács 1996. március 4-i ajánlása a repülőtéri tranzitintézkedésekkel kapcsolatos közös fellépésről;

m) a Tanács 1996. március 4-i ajánlása a helyi konzulátusok együttműködéséről a vízumokkal kapcsolatosan;

n) a Tanács 1997. június 26-i állásfoglalása a harmadik állambeli kísérő nélküli kiskorúakról;

o) a Tanács 1997. december 4-i állásfoglalása az érdekházasságok elleni küzdelem érdekében elfogadott intézkedésekről.

(2) E törvény a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

1. Az 1999-ben hatályba lépett Amszterdami Szerződést követően – amely a bel- és igazságügyi politikákat az Európai Unió (EU) közösségi pillérébe helyezte – kimagasló jelentőséget kapott a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kialakítása. Ennek egyik központi eleme a migrációs politika fejlesztése, ezen belül is a bevándorlással, menekültügygel, határőrzettel, illetve a személyek Unión belüli szabad mozgásával kapcsolatos közösségi szabályozás megalkotása. Az 1999-es tamperei Európai Tanács által megfogalmazott, valamint az azt követő, 2004-ben Hágában elfogadott program határozta meg a szabadságon, a biztonságon és a jogon alapuló térség kialakításához szükséges konkrét feladatokat.

A hágai program konkrét iránymutatásai között kiemelt területként említi az EU polgárainak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, amelyet az uniós polgárság központi jogaként aposztrofál. Ezen felül az Európai Tanács hangsúlyozta a belső határellenőrzés mihamarabbi megszüntetésének, a külső határok integrált irányítási rendszere további fokozatos létrehozásának, valamint az Unió külső határai ellenőrzése és őrzete megerősítésének fontosságát. Külön kiemeli a program a biometria és információs rendszerek, valamint a vízumpolitika fontosságát.

A tamperei, illetve a hágai program megvalósításának keretében az Európai Unió számos közösségi jogszabályt alkotott, amelyek az uniós csatlakozást követően Magyarországot is kötelezik.

2. A külföldiek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2001. évi XXXIX. törvény (a továbbiakban: Idtv.) hazánk Európai Unióhoz történő csatlakozását három évvel megelőző kodifikációja során már határozottan megjelent az az igény, hogy a törvényi rendelkezések a majdani uniós, illetve schengeni tagságunkból eredő kötelezettségeinkre figyelemmel kerüljenek meghatározásra.

Az Európai Unió migrációs tárgyú jogalkotása azonban jelentősen felgyorsult, ezáltal ugrásszerűen megnőtt a harmonizálandó közösségi joganyag mennyisége. A jogalkotó az Idtv. módosításaival igyekezett lépést tartani a közösségi joganyag fejlődésével, ugyanakkor az egyes módosítások a kérelmezőkre nézve helyenként túl megszorító, bürokráciát erősítő szabályozás ügyfélközpontú szemlélettel történő felváltását is szolgálták.

Jelenleg számos másodlagos közösségi jogforrás átültetése késedelmet szenved, valamint jelentős azon – közvetlenül alkalmazandó – közösségi normák száma, amelyek az elkövetkezendő hónapokban lépnek hatályba. Több irányelv esetében a hazai jogba való átültetésre szabott határidő a közeljövőben jár le. A Törvény tartalmazza az ezen uniós aktusokkal történő jogharmonizációt megvalósító rendelkezéseket, több irányelv esetében a kötelező átültetési határidőt jelentősen megelőzve.

Hazánk küszöbön álló teljes jogú schengeni tagságából eredő feladatunk, a schengeni vívmányokkal kapcsolatos jogharmonizáció a jelenlegi Idtv. keretein belül igen nehezen valósítható meg. A hatályos törvény tartalmaz ugyan olyan rendelkezéseket, amelyek a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazásától lépnének hatályba, azonban azok terjedelme és indokltsága jelenlegi formájukban nem megfelelő. A Törvény megteremti többek között a schengeni vívmányok teljes körű alkalmazásához szükséges törvényi szintű szabályozást.

Jelenleg az Idtv. tartalmazza mind az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló Megállapodásban részes államok állampolgárainak, mind pedig a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó szabályokat, ez a kodifikációs megoldás azonban a státuszok különbözősége miatt problémákat vet fel. Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv egységes keretbe foglalja az EGT állampolgárait és családtagjaikra vonatkozó jelenlegi szektorális megközelítésű szabályozást, még inkább egyértelművé téve, hogy elkülönült, privilegizált jogállású alanyi körrel van szó. Ezzel szemben az Idtv. bizonyos pontokon összemossa a szabad mozgás jogát élvezők és a harmadik országok állampolgárainak elkülönült jogállását. A két személyi körre vonatkozó rendelkezéseket tehát indokolt külön törvényben szabályozni, amely jelentős paradigmaváltást jelent a jelenlegi, egységes idegenrendészeti kódex szemléletével szemben.

Tekintettel a harmonizálandó közösségi joganyag terminológiájára, az uniós tagságból fakadó átültetési kötelezettség megfelelő teljesítését gyakorlatilag lehetetlenné is tenné az egységes kódexben történő szabályozás. A teljes felülvizsgálatot és a külön kódexben történő szabályozást támasztja alá a harmadik országbeli állampolgárok fogalmának a magyar jogrendszerben történő meghonosítása is. A migrációs tárgykörű – a magyar jogalkalmazók által is közvetlenül alkalmazandó – közösségi rendeletek is ezt a fogalmat használják, így a – nemzeti és közösségi normákból összeálló – migrációs joganyag koherenciáját is szem előtt tartva az új meghatározás bevezetése a magyar jogrendszerbe elkerülhetetlen.

3. A Törvény az általános rendelkezések körében meghatározza a személyi és tárgyi hatályt, valamint értelmező rendelkezéseket tartalmaz. A személyi hatály a fentebb kifejtettek szerint a harmadik országbeli állampolgárokra

terjed ki, tehát azon külföldiekre, akik nem rendelkeznek a szabad mozgás és tartózkodás közösségi jogával. Harmadik ország alatt tehát a Magyar Köztársaságon („első ország”) és az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes államon („második ország”) kívüli országokat érti a közösségi jog. Ez alól kivételt jelent, ha a nem uniós állampolgár, de a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező külföldi EK letelepedési engedély iránti kérelmet nyújt be, illetve ha a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott tartózkodási jog megszűnését követően a harmadik országbeli állampolgár e Törvény szerinti tartózkodási jogcímet kíván kérelmezni.

A Törvény – az Idtv. rendszerétől eltérően – külön fejezetben szabályozza a három hónapot meg nem haladó és a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályait, amely a schengeni vívmányokkal történő harmonizációt szolgálja. A Törvény értelmében a három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgárok beutazására a személyek határátlépésére irányadó szabályok közösségi kódexének létrehozásáról szóló, 2006. március 15-i 562/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Schengeni határ-ellenőrzési kódex) szabályait kell alkalmazni.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodási vízumok típusai lényegében megegyeznek a hatályos Idtv.-ben szabályozottakkal (repülőtéri tranzitvízum, átutazóvízum, rövid időtartamú beutazóvízum), újdonságot a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezéseinek megfelelő vízumkiadási feltételek, valamint a vízumokra vonatkozó közös konzuli utasítás egységes vízumokra vonatkozó rendelkezéseinek – így a vízum meghosszabbítása lehetőségének; a külképviselet és a központi vízumkiadó hatóság, illetve a tagállami központi vízumkiadó hatóságok közötti konzultációs eljárásnak; a vízumkiadási jog átadásának-átvételének – hazai jogba történő átültetése jelent. Ezáltal a Törvény megteremtí a schengeni vízumrendszer alkalmazásának jogszabályi kereteit.

A három hónapot meghaladó tartózkodás szabályaira vonatkozó fejezet szintén megállapít beutazási szabályokat, mivel a Schengeni határ-ellenőrzési kódex hatálya az ilyen időtartamú tartózkodás céljából történő beutazásra nem terjed ki. A tartózkodási vízumok és tartózkodási engedélyek Idtv.-ben szabályozott rendszerét a tervezet az első lépcsőben lényegében megtartja, a teljes jogú schengeni tagságunktól viszont a tartózkodási vízum megszűnik, ehelyett a harmadik országbeli állampolgárok már a külképviseleten tartózkodási engedélyt kérelmezhetnek. A pozitív tartalmú döntés esetén a tartózkodási engedélyt Magyarországon vehetik át, e célból történő beutazásuk egy új vízumtípus, a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum birtokában történhet. Három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító speciális vízumtípusként a nemzeti vízum, illetve a szezonális munkavállalási vízum kerül szabályozásra.

A különböző tartózkodási célok alapján kiadható tartózkodási vízumokra és tartózkodási engedélyekre vonatkozó különös szabályokat is megállapítja a Törvény. Felülvizsgálatra kerültek a családdegyesítési célú tartózkodás szabályai a családdegyesítési jogról szóló 2003/86/EK tanácsi irányelvnek való teljes megfelelés érdekében. Áttekinthetőbbé válik a keresőtevékenységre vonatkozó szabályozás, a jelenlegi ellentmondásokat feloldva meghatározásra kerülnek az ilyen célú tartózkodási vízum, illetve tartózkodási engedély birtokában folytatható tevékenységek. A Törvény a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló 2004/114/EK tanácsi irányelvvel összhangban szabályozza a nappali tagozaton felsőfokú tanulmányokat folytató harmadik országbeli állampolgárok tartózkodásának szabályait. Újdonságot jelent az Idtv.-hez képest, hogy a középfokú oktatási intézmények diákjai is tanulmányi célú tartózkodási vízumra, illetve tartózkodási engedélyre jogosultak, ezáltal felsőoktatási intézménybe történő jelentkezés esetén nincs szükségük külön vízum felvételére. A külön törvény szerinti önkéntes tevékenység folytatása önálló tartózkodási jogcímként jelenik meg. A Törvény uniós viszonylatban is előremutatóan új tartózkodási célként nevesíti a tudományos kutatást a Tanács 2005/71/EK irányelvének korai átültetését elvárva.

A humanitárius tartózkodási engedélyre vonatkozó szabályozás keretei között a Törvény megvalósítja a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló 2004/81/EK tanácsi irányelv teljes átültetését.

A letelepedett státuszt a Törvény három jogcímről bontja. A nemzeti letelepedési engedély az Idtv.-ben szabályozott letelepedési engedélynek megfelelő státuszt biztosít, hasonló kiadási és visszavonási feltételekkel. Az EK letelepedési engedély bevezetése a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló 2003/109/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: huzamos tartózkodási irányelv) átültetéséhez szükséges, többletjogként az Európai Unióban történő széleskörű mobilitást biztosít. A másik két engedélytípustól eltérően határozott időtartamra kiadható ideiglenes letelepedési engedély a letelepedett jogálláshoz fűződő jogokat azoknak a harmadik országbeli állampolgároknak biztosítja, akik az Unió valamely tagállama által az előbbieken említett irányelv alapján kiadott huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, és keresőtevékenység, tanulmányok folytatása céljából vagy egyéb, igazolt célból kívánnak hazánkban tartózkodni.

A letelepedési jogállások átjárhatóak, így az ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező nemzeti letelepedési

engedélyt és EK letelepedési engedélyt, a nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkező, valamint a korábban hatályos törvények alapján bevándorolt vagy letelepedett státuszt szerző harmadik országbeli állampolgár EK letelepedési engedélyt kérelmezhet.

Felülvizsgálatra szorultak az Idtv. harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó rendészeti szabályai.

A visszairányítást – a Schengeni határ-ellenőrzési kódexnek megfelelő névvel és tartalommal – a beléptetés megtagadása cím alatt szabályozza a Törvény, amellyel szemben az uniós követelményeknek megfelelően jogorvoslatot is biztosít. A kiutasítás szabályai mellett a Törvény rögzíti a visszafogadási egyezmények alkalmazásának elsőbbségét.

A tartózkodási jogosultsághoz szükséges feltételekkel nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárokkal szemben elrendelt országelhagyási tilalom, illetve a kiutasítástól eltekintés pontosabb, a hatósági mérlegelést szűkebbre szabó szabályozása az Európai Unió tagállamai élenjáró gyakorlatának megfelelően biztosítja az önkéntes visszatérés elvének lehető legszélesebb körű érvényesülését.

Az idegenrendészeti őrizet maximális időtartamának hat hónapra történő csökkentése a szabadságelvonással járó kényszerintézkedés indokolatlan elhúzódásának lehetőségét hivatott kizárni. Az idegenrendészeti hatóság őrizetet elrendelő határozatának törvényességi felülvizsgálatát új jogintézményként a kifogás váltja fel, amellyel a harmadik országbeli állampolgár akkor is élhet, ha az őrizetet foganatosító hatóság a törvényi kötelezettségeinek nem tesz eleget. Az őrizet bíróság általi meghosszabbításának eljárási szabályai a jogbiztonság követelményének megfelelően egyszerűsödnek, jóval világosabbá válnak.

A külföldre utazási tilalom szabályainak felülvizsgálata a hatályos büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően történt.

A gyakorlati tapasztalatok tükrében módosul a felelősségi szabályok körében a fuvarozókra kiszabható közrendvédelmi bírság szabályozása. A Törvény megállapítja a légi fuvarozók adatszolgáltatási kötelezettségét, mulasztásuk esetén a velük szemben alkalmazható szankciókat és a személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokat.

A Törvény részletesen szabályozza a hontalanság megállapítására irányuló eljárást.

A Törvény az adatkezelésre vonatkozó szabályok körében alapvetően csak pontosító rendelkezéseket tartalmaz, valamint megteremti az új jogintézmények bevezetése által megkívánt adatkezelések törvényi háttérét.

Végezetül a Törvény magában foglalja a határőrizetről és a Határőrségről szóló törvény schengeni csatlakozáshoz szükséges módosításait, valamint elvégzi az ágazati jogszabályoknak az új tartózkodási jogcíme bevezetése kapcsán indokolt módosításait.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az 1–5. §-hoz

A Törvény az általános rendelkezések körében meghatározza személyi és tárgyi hatályát, valamint értelmező rendelkezéseket tartalmaz.

A Törvény személyi és tárgyi hatálya a harmadik országbeli állampolgárok Magyar Köztársaság területére történő beutazása, Magyar Köztársaság területén való tartózkodása, valamint a Magyar Köztársaság területéről történő kiutazása szabályait foglalja magában.

Fontos garanciális szabályként a Törvény rögzíti, hogy a harmadik országbeli állampolgár beutazási, tartózkodási, továbbá kiutazási joga csak a Törvény keretei között korlátozható.

A Törvény alapján a diplomáciai vagy egyéb személyes mentességet élvező, illetőleg nemzetközi szerződés alapján beutazó harmadik országbeli állampolgárra a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényt szubszidiárius jelleggel, nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában kell alkalmazni.

A Törvény hatálya főszabályként nem terjed ki a magyar menekültügyi hatóság által menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgárra, ugyanakkor a Törvény lehetőséget biztosít számára nemzeti letelepedési engedély iránti kérelem benyújtására, mely esetben alkalmazni rendeli a nemzeti letelepedési engedélyre vonatkozó rendelkezéseket.

A Törvény meghatározza az értelmező rendelkezéseinek körét – részben a közösségi jognak való megfelelés érdekében –, amely a hatályos Idtv.-hez képest kibővült, a fogalom-meghatározások összhangban állnak a közösségi jog által alkalmazott fogalmakkal.

Szemben az Idtv.-vel, amely egységes kódexben szabályozza mind az Európai Gazdasági Térségről szóló Megállapodásban részes államok állampolgárai, mind pedig a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó szabályokat, a Törvény alapján a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény személyi hatálya csak a szabad mozgás és tartózkodás közösségi jogával nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárokra terjedne ki, ideértve a hontalanokat is.

Tekintettel arra, hogy az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozó személyek esetében elkülönült, privilegizált

jogállású alanyi körrel van, az irányelv hazai jogba történő átültetéseként indokolt ez utóbbi személyi körre vonatkozó rendelkezéseket külön törvényben szabályozni.

A családtag fogalma a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: családegyesítési jogról szóló irányelv); a kísérő nélküli kiskorú fogalma a harmadik ország állampolgárságával rendelkező, kísérő nélküli kiskorúakról szóló 1997. június 26-i tanácsi állásfoglalás (a továbbiakban: kísérő nélküli kiskorúakról szóló tanácsi állásfoglalás), valamint a családegyesítési jogról szóló irányelv; a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés definíciója pedig a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló Egyezmény (a továbbiakban: Schengeni Végrehajtási Egyezmény), valamint a Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létesítéséről, működtetéséről és felhasználásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelettervezet (a továbbiakban: SIS II rendelettervezet) rendelkezéseinek alapulvételével került meghatározásra.

II. Fejezet

A HAT HÓNAPON BELÜL HÁROM HÓNAPOT MEG NEM HALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

A 6–7. §-hoz

A Törvény – az Idtv. rendszerétől eltérően – külön fejezetben rendelkezik a harmadik országbeli állampolgárok három hónapot meg nem haladó, illetve három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazásáról és tartózkodásáról. Ennek oka, hogy míg a három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazás szabályozása a közösségi jog hatálya alá tartozik, addig a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazás szabályainak meghatározása elsődlegesen tagállami hatáskör.

A Törvény értelmében a harmadik országbeli állampolgár hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazására a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezéseit kell alkalmazni.

A harmadik országbeli állampolgárokra irányadó beutazási feltételeket a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikke tartalmazza, azzal, hogy az 5. cikk (1) bekezdés d) pontjának, továbbá az 5. cikk (4) bekezdés a) pontjának rendelkezéseit csak Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kell alkalmazni.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdése szerint „hat hónapon belül három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén a harmadik országok állampolgáira a következő beutazási feltételek vonatkoznak:

a) érvényes, a határ átlépésére jogosító úti okmánnyal vagy okmányokkal rendelkeznek;

b) érvényes vízummal rendelkeznek, amennyiben az szükséges a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról szóló, 2001. március 15-i 539/2001/EK tanácsi rendelet értelmében, kivéve ha érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkeznek;

c) igazolják a tervezett tartózkodás célját és körülményeit, és megfelelő anyagi fedezettel rendelkeznek mind a tervezett tartózkodás időtartamára, mind pedig a származási országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őket biztosan beengedik, illetve képesek ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani;

d) nem állnak beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt a SIS-ben;

e) nem jelentenek veszélyt a tagállamok közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, különösen nem állnak a tagállamok nemzeti adatbázisaiban szereplő ugyanezen okok miatt beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt”.

Az 5. cikk (4) bekezdés c) pontja alapján „valamely tagállam – humanitárius okból, nemzeti érdekből vagy nemzetközi kötelezettségek következtében – engedélyezheti az (1) bekezdésben említett egy vagy több feltételt nem teljesítő, harmadik országbeli állampolgárok belépését saját területére. Ha a harmadik országbeli állampolgár az (1) bekezdés d) pontjában említett figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll, a belépését engedélyező tagállamnak erről a többi tagállamot értesítenie kell”.

A Törvény rögzíti, hogy közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus, nemzetközi szerződés, a Törvény vagy a Törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a harmadik országbeli állampolgár három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazásához vízum szükséges.

Három hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén a külső határok átlépésekor vízumkötelezettség alá eső, illetve az e kötelezettség alól mentes harmadik országbeli állampolgárok országainak felsorolásáról közvetlenül alkalmazandó európai közösségi jogi aktus, az 539/2001/EK tanácsi rendelet rendelkezik. A rendelet meghatározott személyi körbe tartozó harmadik országbeli állampolgárok esetén lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy kivételt tegyenek a rendeletben előírt vízumkötelezettség, illetve vízummentesség alól.

*Három hónapot meg nem haladó tartózkodásra
jogosító vízumok*

A 8–12. §-hoz

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok fogalmának meghatározása a Schengeni Végrehajtási Egyezmény, valamint a vízumokra vonatkozó közös konzuli utasítás a diplomáciai és konzuli képviseltek számára (a továbbiakban: Közös Konzuli Utasítások) rendelkezéseinek alapulvételével történt. A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok egyes típusai lényegében megegyeznek az Idiv. -ben szabályozottakkal, eltérés a jelenlegi szabályozáshoz képest, hogy a Törvény a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok érvényességi idejének felső határát öt évben állapítja meg.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumok kiadásának feltételeit a Törvény a közösségi joggal összhangban, a schengeni vízumkiadási szabályok figyelembevételével határozza meg.

A Közös Konzuli Utasítások szerint egységes vízumokat csak akkor lehet kiadni, ha a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 5. cikkében meghatározott beutazási feltételek teljesülnek.

A Schengeni határ-ellenőrzési kódex 39. cikk (1) bekezdése a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 2–8. cikkeit 2006. október 13-tól hatályon kívül helyezte ugyan, azonban a 39. cikk (3) bekezdése értelmében a törölt cikkekre és a hatályon kívül helyezett jogi eszközökre történő hivatkozásokat a rendeletre történő hivatkozásként kell értelmezni.

Fentiekből következően a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadása a harmadik országbeli állampolgár részére akkor engedélyezhető, ha a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdése a), valamint c) és e) pontjában foglalt feltételeknek eleget tesz. Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától a vízumkiadási feltételek köre kibővül a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés d) pontjával, vagyis annak vizsgálatával, hogy a harmadik országbeli állampolgár nem áll-e beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

A Törvény lehetőséget teremt arra, hogy kivételesen – nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből – az a harmadik országbeli állampolgár is kaphasson három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízumot, aki valamely vízumkiadási feltételnek nem felel meg. A Törvény értelmében Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától a Törvény említett rendelkezése hatályát veszti ugyan, azonban a fenti lehetőség nem szűnik meg: a vízumkiadáshoz előírt egy vagy több feltételt nem teljesítő harmadik országbeli állampolgár beutazása – a Törvény 11. § (1) bekezdés a) pontja alapján – Magyarországra területére korlátozott érvényességű átutazóvízum

vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum birtokában lenne engedélyezhető.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásának megtagadására, illetve a kiadott vízum visszavonására vonatkozó rendelkezéseket a Törvény az egységes vízum megsemmisítésére, visszavonására vagy érvényességi idejének lerövidítésére vonatkozó közös elvekről szóló, 1993. december 14-i végrehajtó bizottsági határozat [SCH/Com-ex (93)24], valamint a Közös Konzuli Utasítások rendelkezéseire tekintettel állapítja meg.

A SCH/Com-ex (93)24 számú végrehajtó bizottsági határozattal összhangban a Törvény rögzíti, hogy a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vízumot vissza kell vonni, ha a kiadáshoz előírt feltételek nem, illetve már nem teljesülnek.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében a diplomáciai és konzuli képviselő a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum iránti kérelmek vizsgálatakor elsősorban a schengeni államok biztonságát, az illegális bevándorlás elleni küzdelmet, valamint a schengeni államok nemzetközi kapcsolatait tartja szem előtt. Teljes mértékben a diplomáciai vagy konzuli képviselő felel annak értékeléséért, hogy a harmadik országbeli állampolgár kérelmező esetében fennáll-e a bevándorlás kockázata.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében a diplomáciai vagy konzuli képviselőnek tartózkodnia kell a vízum kiadásától, amennyiben kétség merül fel a benyújtott iratok és dokumentumok hitelességét illetően, ideértve tartalmuk valódiságát, vagy az elbeszélgetés során gyűjtött állítások megbízhatóságát is.

Fentiekre tekintettel – a Törvény értelmében – a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vízum kiadásának megtagadásához, illetve a kiadott vízum visszavonásához vezet, ha megállapítást nyer, hogy a harmadik országbeli állampolgár az eljáró hatósággal – a vízumkérelem elbírálását érdemben befolyásoló – hamis adatot vagy valótlan tényről közölt vagy beutazása és tartózkodása célja tekintetében az eljáró hatóság megtévesztésére törekedett.

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kezdődően – főszabályként – a visszavonásra bármely más schengeni állam által kiadott átutazóvízum vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum esetében is sor kerülhet, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés a), valamint c)–e) pontjaiban foglalt egy vagy több feltételnek nem felel meg.

Nem lehet visszavonni a más schengeni állam által kiadott átutazóvízumot vagy rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumot azonban akkor, ha a harmadik országbeli állampolgár kizárólag a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek nem felel meg, vagyis veszélyt jelent a Magyar Köztársaság közrendjére, belső biztonságára, közegészségügyére vagy nemzetközi kapcsolataira, vagy ezen okokból a Ma-

gyar Köztársaság nemzeti adatbázisában beutazási tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt.

A fenti esetben – a Törvény 40. § (1) bekezdése, valamint a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 13. cikke alapján – a harmadik országbeli állampolgár Magyar Köztársaság területére történő beléptetését meg kell ugyan tagadni, azonban az érintett harmadik országbeli állampolgár vízumával minden olyan schengeni állam területére beléphet, amelynek vonatkozásában a Schengeni határ-ellenőrzési kódex 5. cikk (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltétel fennáll.

A Közös Konzuli Utasításokban szabályozott eljárással összhangban a Törvény megállapítja a külképviselet és a központi vízumhatóság, valamint a központi vízumhatóság és a többi schengeni állam központi vízumhatósága közti egyeztetési mechanizmus szabályait. Az ún. konzultációs eljárásra vonatkozó rendelkezéseket Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kell alkalmazni.

Az átutazóvízumok, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumok meghosszabbítására vonatkozó, Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától hatályba lépő szabályok az egységes vízumok meghosszabbításáról szóló, 1993. december 14-i végrehajtó bizottsági határozat [SCH/Com-ex (93)21] alapján kerültek megállapításra.

A határozat értelmében „egy vízum által biztosított tartózkodási időtartam akkor hosszabbítható meg, ha a vízum kiadása óta új tények merültek fel. Az előterjesztett vízum-meghosszabbítási kérelmeket megfelelően indokolni kell: különösen vis maior, humanitárius, nyomós foglalkozási, illetve személyes okok fennállásával. A kérelmek semmilyen körülmények között sem vezethetnek a vízum céljának megváltoztatásához. Az illetékes közigazgatási hatóság joga annak megítélése, hogy a megadott ok indokolja-e a hosszabbítást. A vízum meghosszabbítása sem vezethet kilencven napot meghaladó tartózkodáshoz”.

A végrehajtó bizottsági határozat szerinti kilencven napos időbeli korlát – értelemszerűen – a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozik, az átutazóvízumoknál a Törvény legfeljebb tíz napig terjedő időtartamra teszi lehetővé a meghosszabbítást.

A végrehajtó bizottsági határozat értelmében „a vízumot meghosszabbító közigazgatási hatóság eltérő határozata hiányában a meghosszabbított vízum továbbra is egységes vízum marad, amely feljogosít minden olyan Szerződő Fél területére való beutazásra, amelyre a vízum a kiadáskor érvényes volt.”

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától az átutazóvízumok, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumok valamennyi schengeni állam területére kiterjedően, illetve egy vagy több schengeni állam területére korlátozott érvényességgel kerülhetnek kiadásra.

A Törvény a Közös Konzuli Utasítások rendelkezéseivel összhangban határozza meg azokat az eseteket, ame-

lyekben az átutazóvízumokat, valamint a rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízumokat korlátozott területi érvényességgel kell kiadni.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében „egy vagy több szerződő fél területére korlátozott érvényességű vízumot lehet kiadni:

(1) azokban az esetekben, ha egy diplomáciai vagy konzuli képviselet a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 16. cikke alapján szükségesnek tartja, hogy eltérjen a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 15. cikkében meghatározott elvektől az 5. cikk (2) bekezdésében felsorolt indokok alapján (humanitárius okból, nemzeti érdek vagy nemzetközi kötelezettség okán);

(2) a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 14. cikkében meghatározott esetekben, amely szerint:

1. Nem illeszthető vízum az úti okmányba, ha az úti okmány a Szerződő Felek egyikére sem érvényes. Ha az úti okmány csak egy vagy több Szerződő félre érvényes, a beillesztendő vízumot erre a Szerződő félre vagy ezekre a Szerződő Felekre kell korlátozni.

2. Ha az úti okmányt egy vagy több Szerződő fél nem ismeri el érvényesnek, a vízumot egy, a vízummal egyenértékű érvényességgel rendelkező engedély formájában lehet kiadni.

(3) azokban az esetekben, amikor sürgősség okán (humanitárius okból, nemzeti érdek vagy nemzetközi kötelezettség okán) valamely képviselet nem egyeztet a központi hatóságokkal, vagy ha az eljárás során kifogás merül fel;

(4) azokban az esetekben, amikor a képviselet sürgősségből egy tartózkodásra jogosító új vízumot ad ki ugyanazon fél évben annak a kérelmezőnek, aki egy hat hónapos időszak alatt már felhasznált egy három hónapos érvényességű vízumot.

A többi szerződő fél képviseleteit értesíteni kell azokról az esetekről, amikor ilyen vízum kerül kiadásra.”

Mivel a korlátozott területi érvényességű vízumok kivételt képeznek az általános vízumkiadási szabályok alól, ezért indokolt ezen vízumok területi érvényességét – főszabályként – a vízum kiadását engedélyező schengeni állam, jelen esetben a Magyar Köztársaság területére korlátozni.

Abban az esetben, ha a vízum területi érvényességének korlátozására azért kerül sor, mert a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát nem valamennyi schengeni állam ismeri el érvényesnek, a harmadik országbeli állampolgár beutazását – az egyéb feltételek fennállása esetén – minden olyan schengeni állam területére indokolt lehetővé tenni, amely a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát elismeri. Ez utóbbi esetben is magyar vízumkiadó hatóság – nyilvánvalóan – csak akkor adhatja ki a vízumot, ha a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát a Magyar Köztársaság is elismeri.

A Közös Konzuli Utasítások értelmében „amennyiben a vízumkérelem elbírálásáért felelős államnak egy adott államban nincs diplomáciai vagy konzuli képviselete, az egységes vízumot a felelős államot képviselő állam diplo-

máciai vagy konzuli képviselte adhatja ki. A vízum a képviselt állam nevében, annak előzetes engedélye, és szükség esetén a központi hatóságok közötti egyeztetés alapján kerül kiadásra.

Valamely állam akkor is felkérhet egy harmadik országban konzuli képvisellel rendelkező másik államot a képviselétére, ha van abban a harmadik országban diplomáciai vagy konzuli képviselte.

A képviselét formájáról a képviselt állam vagy államok, valamint az azt az államot vagy azokat az államokat képviselő állam egyezik meg.

A képviseletre vonatkozó szabályok a Schengeni Végrehajtási Egyezmény értelmében és a Közös Konzuli Utasítással összhangban kiadott egységes repülőtéri tranzitvizumok, átutazóvizumok és a rövid idejű tartózkodásra jogosító vizumok feldolgozására alkalmazandóak.”

A Törvény a Közös Konzuli Utasítások hivatkozott rendelkezéseire tekintettel megteremti annak lehetőségét, hogy Magyarország – teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától – a három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vizumok kiadásának jogát – nemzetközi szerződés alapján – átadhassa más schengeni államnak, illetve átvehesse más schengeni államtól.

III. Fejezet

A HÁROM HÓNAPOT MEGHALADÓ TARTÓZKODÁS SZABÁLYAI

Általános szabályok

A 13. §-hoz

A Törvény megállapítja a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazás, valamint a három hónapot meghaladó tartózkodás szabályait, amelyek lényegében megegyeznek a három hónapot meg nem haladó tartózkodás céljából történő beutazás és tartózkodás feltételeivel.

A három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazásra és tartózkodásra vonatkozó szabályok körében a Törvény önálló feltételként nevesíti a magyarországi szálláshely vagy lakóhely, továbbá az egészségügyi ellátások teljes körére kiterjedő biztosítás vagy az egészségügyi ellátás költségeinek biztosításához szükséges anyagi fedezet meglétét.

A beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés fennállása – értelemszerűen – a teljes jogú schengeni taggá válás időpontjától vizsgálendő és vizsgálható beutazási és tartózkodási feltétel.

A három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodásra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan, a beutazáshoz és tartózkodáshoz előírt bármely feltétel hiányában a beutazás és tartózkodás csak kivételesen, nemzetközi kötele-

zettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből engedélyezhető.

Az a harmadik országbeli állampolgár, aki rendelkezik három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vízummal, tartózkodási engedéllyel, bevándorlási engedéllyel, letelepedési engedéllyel, ideiglenes letelepedési engedéllyel, nemzeti letelepedési engedéllyel vagy EK letelepedési engedéllyel, a Magyar Köztársaság területére történő beutazáskor mentesül a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazáshoz és három hónapot meghaladó tartózkodáshoz előírt feltételek igazolása alól. A Törvény szóban forgó rendelkezésének indoka, hogy a fenti engedélyek bármelyikével rendelkező harmadik országbeli állampolgárnak a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz szükséges feltételek meglétét engedélye kiadásához már igazolnia kellett.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vizumok

A 14–15. §-hoz

A Törvény első lépcsőben – Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjáig – megtartja a három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vizumok és tartózkodási engedélyek Idiv.-ben szabályozott rendszerét.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vizumok körében három vízumtípust különböztet meg: a tartózkodási vizumot, – továbbá speciális vízumtípusként – a szezonális munkavállalási vizumot és a nemzeti vizumot.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vizum kiadásához a harmadik országbeli állampolgárnak a Törvény által a három hónapot meghaladó tartózkodás céljából történő beutazáshoz és három hónapot meghaladó tartózkodáshoz előírt általános feltételeket kell teljesítenie.

A három hónapot meg nem haladó tartózkodásra jogosító vizumokra vonatkozó szabályokhoz hasonlóan, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár a vízumkiadásához előírt egy vagy több feltételnek nem felel meg, vagy az eljáró hatósággal – a tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében – hamis adatot vagy valótlan ténytet közöl, a három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vizum kiadását meg kell tagadni, illetve a kiadott vizumot vissza kell vonni.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra jogosító vizum kiadásának megtagadásáról, valamint visszavonásáról hozott határozattal szemben a Törvény kizárólag bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé. Az újrafelvételi, valamint a méltányossági eljárás kizárásáról a Törvény az eljárás közös szabályairól szóló IX. fejezetében rendelkezik.

Az a harmadik országbeli állampolgár, aki a vízumában foglalt tartózkodási időt meghaladóan kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni, tartózkodási engedélyt

kaphat, amennyiben rendelkezik tartózkodási vízummal vagy nemzeti vízummal és eleget tesz a három hónapot meghaladó tartózkodáshoz előírt általános feltételeknek. A tartózkodási engedély meghosszabbítása csak érvényes tartózkodási engedély birtokában kérhető.

Tartózkodási engedély

A 16–18. §-hoz

A Törvény a tartózkodási engedély érvényességi idejének általános felső határát két évben határozza meg és – főszabályként – biztosítja a tartózkodási engedély bármely, a Törvényben szabályozott célból történő meghosszabbításának lehetőségét.

A Törvény a tartózkodási engedély kiadásának megtagadását, illetve visszavonását írja elő abban az esetben, ha a harmadik országbeli állampolgár a kiadáshoz előírt egy vagy több feltételnek nem vagy a továbbiakban már nem felel meg, továbbá akkor is, ha a harmadik országbeli állampolgár az eljáró hatósággal hamis adatot vagy valótlan tényről közölt, és ez az engedély kiadását érdemben befolyásolta.

A Magyar Köztársaság közegészségügyi érdekeinek sérelmére tekintettel a tartózkodási engedély kiadását meg kell tagadni, illetve a tartózkodási engedélyt vissza kell vonni akkor is, ha a harmadik országbeli állampolgár közegészséget veszélyeztető betegségben szenved, és nem veti alá magát kötelező és rendszeres egészségügyi ellátásnak, vagy magyarországi tartózkodása alatt az egészségügyre vonatkozó hatályos magyar jogszabályok előírásait nem tartja be.

Az érdekházasságok ellen alkalmazható intézkedésekről szóló 1997. december 4-i tanácsi állásfoglalással összhangban rendelkezik a Törvény a tartózkodási engedély kiadásának megtagadásáról, illetve visszavonásáról abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a családi kapcsolatot kizárólag a családi együttélés céljára szolgáló tartózkodási engedély kiadása érdekében hozták létre.

A Törvény a tartózkodási engedély kiadásának megtagadására, illetve visszavonására vonatkozó általános szabályok alóli kivételként kimondja, hogy nemzetközi kötelezettség teljesítése céljából, halaszthatatlan humanitárius okból vagy nemzeti érdekből tartózkodási engedélyt kaphat a beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár, illetve a részére kiadott tartózkodási engedélyt nem kell visszavonni.

A fenti szabály a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 25. cikkében foglalt rendelkezéseknek való megfelelést szolgálja. Eszerint „amennyiben a Szerződő Fél tartózkodási engedély kiadását mérlegeli egy, beléptetési tilalmat elrendelő figyelmeztető jelzés hatálya alatt álló külföldi számára, először konzultál a figyelmeztető jelzést kiadó Szerződő Féllel, és figyelembe veszi annak érdekeit; a tar-

tózkodási engedélyt csak alapos indok alapján, különösen humanitárius okokból vagy nemzetközi kötelezettségvállalásokra tekintettel lehet kiadni.

Ha a tartózkodási engedélyt kiadták, a figyelmeztető jelzést kiadó Szerződő Fél visszavonja a figyelmeztető jelzést, de az érintett külföldit felveheti a nemzeti figyelmeztető jelzésekről vezetett listájára”.

Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától a tartózkodási vízum megszűnik, helyébe a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum lép.

A korábban tartózkodási vízumot kérelmező harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedély kérelmét – főszabályként – a beutazást megelőzően, a külképviseleten terjesztheti elő. A tartózkodási engedély iránti kérelemnek helyt adó döntés esetén a harmadik országbeli állampolgár tartózkodási engedélyét Magyarországon veheti át, beutazása tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum birtokában történhet.

Fentiekkel összhangban a Törvény úgy rendelkezik, hogy tartózkodási engedély átvételére jogosító vízumot az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, akinek a részére tartózkodási engedély kiadását engedélyezték. A tartózkodási engedély kiadásához előírt feltételek köre Magyarország teljes jogú schengeni taggá válása időpontjától kibővül annak vizsgálatával, hogy a tartózkodási engedélyt kérelmező harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll-e.

Amennyiben a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízum kiadása alapjául szolgáló tartózkodási engedélyt visszavonják vagy a visszavonásra okot adó körülmény merül fel, a tartózkodási engedély átvételére jogosító vízumot érvénytelennek kell tekinteni.

A három hónapot meghaladó tartózkodásra vonatkozó különös szabályok

A 19–29. §-hoz

A hatályos törvényben a családegyesítési cél szabályozása 2006. január 1-jével módosításra került, azonban a családegyesítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelvnek való teljes megfelelés érdekében szükségessé vált ezen rendelkezések felülvizsgálata is.

A magyar állampolgárokhoz történő családegyesítési szabályai a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek magyarországi beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben kerültek szabályozásra, tekintettel a harmadik országbeli állampolgár családegyesítőkre vonatkozó szabályozásnál kedvezőbb rendelkezésekre.

A Törvény új fogalomhasználata szerint családegyesítő az a harmadik országbeli állampolgár, aki tartózkodási vízummal, tartózkodási, bevándorlási, letelepedési, ideiglenes letelepedési, nemzeti letelepedési vagy EK letelepe-

dési engedéllyel jogszerűen tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, illetve az a személy, aki külön törvény szerinti tartózkodási kártyával vagy állandó tartózkodási kártyával rendelkezik, és akinek családtagjai az együttélés érdekében családegyesítésért folyamodnak.

Új eleme a szabályozásnak, hogy családegyesítő lehet tartózkodási vízummal rendelkező személy is, lehetővé téve a családi együttélés biztosítását a családegyesítő magyarországi tartózkodásának korai szakaszában is. Élettársak családegyesítésére a továbbiakban sincs lehetőség, együttélésük csupán más célú tartózkodási engedély birtokában lehetséges Magyarországon.

Lehetővé válik az eltartott szülők, valamint a családegyesítő vagy házastársa azon nagykorú, nem házas gyermekeinek családegyesítése, akik egészségi állapotuk miatt képtelenek önmagukról gondoskodni.

A Törvény az irányelv rendelkezéseinek is megfelelően különös figyelmet fordít a menekültek helyzetére, előnyösebb feltételeket teremtve családegyesítési joguk gyakorlására.

A Törvény célja a családtagok beilleszkedésének elősegítése. Megfelelő feltételek fennállása esetén a tartózkodási engedély első ízben történt kiadásától számított öt év elteltével, illetve a családegyesítő, illetve a menekültként elismert személy halála esetén is további tartózkodásra lehetnek jogosultak.

Tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár Magyarországon született harmadik országbeli állampolgár gyermeke részére családi együttélés céljából a további feltételek vizsgálata nélkül kell tartózkodási engedélyt kiállítani.

A Törvény rendszerében a jelenlegihez képest áttekinthetőbbé válik a kereső tevékenységre vonatkozó szabályozás, meghatározásra kerülnek az ilyen célú tartózkodási vízum, illetve tartózkodási engedély birtokában folytatható tevékenységek. Ezáltal letisztul a tartózkodási célok rendszere, feloldva a jelenlegi munkavállalási és jövedelemszerző cél alapján történő megkülönböztetés ellentmondásait.

A foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezések sérelme nélkül a családegyesítés céljából, tanulmányi célból kiadott tartózkodási vízummal vagy tartózkodási engedéllyel, illetve humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek is jogosultak lehetnek kereső tevékenység folytatására.

A tanulmányi célú tartózkodási vízummal, illetve tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenységet a szorgalmi időszakban hetente legfeljebb huszonnégy órában, szorgalmi időszakon kívül évente legfeljebb kilencven napon vagy hatvanhat munkanapon végezhet teljes munkaidőben. E felső időkorlát bevezetésének célja – tekintetbe véve a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i

2004/114/EK tanácsi irányelv rendelkezéseit –, hogy a hallgató munkavállalási tevékenysége ne veszélyeztethesse az elsődleges tanulmányi célt.

A kiadott tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb három év, amely alkalmanként legfeljebb három évvel meghosszabbítható, azonban a foglalkoztatási szabályok szerint munkavállalási engedélyhez kötött tevékenység esetén a munkavállalási engedély érvényességi időtartamához igazodik.

A Törvény a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmazás nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelvvel összhangban szabályozza a Magyarországon akkreditált közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán felsőfokú tanulmányokat folytató harmadik országbeli állampolgárok tartózkodásának szabályait. E rendelkezések vonatkoznak a felsőoktatási törvény szerint a nem magyar állampolgárok számára biztosított előkészítő tanulmányokat folytatókra is.

Azáltal, hogy az érvényességi idő két évnél rövidebb időtartamú képzés esetén kiadható a képzés teljes időtartamára, illetve ennél hosszabb képzés esetén is alkalmanként legfeljebb két évvel meghosszabbítható, lehetővé válik, hogy a hatóság az érvényességi időt a tanulmányi időszakokhoz igazítsa, megkönnyítve a hallgató számára tanulmányai folytatására vonatkozó – a tartózkodási engedély meghosszabbításhoz szükséges – igazolás beszerzését.

A Törvény alapján – a jelenlegi szabályzástól eltérően – a középfokú oktatási intézmények diákjai is tanulmányi célú tartózkodási engedélyre jogosultak.

A Törvény uniós viszonylatban is előremutatóan új tartózkodási célként nevesíti a tudományos kutatást, a mobilitás elősegítése érdekében speciális szabályozást bevezetve. Mindez az európai kutatáspolitikai célkitűzéseire tekintettel a harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról szóló 2005/71/EK tanácsi irányelv korai átültetését is szolgálja. Az új szabályozás kihatása, hogy az adminisztratív akadályok csökkentésével, az eljárások egyszerűsítésével megkönnyíti a nemzetközi kutatási együttműködések.

E tevékenység a foglalkoztatási szabályok szerint munkavállalási engedély nélkül folytatható, amennyiben a kutató a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal által, külön kormányrendelet szerint akkreditált kutató szervezet feladati megállapodást kötött. Ezáltal – a fogadási megállapodásban meghatározottakra tekintettel – az engedély kiadható öt éves időtartamra is.

A Törvény hivatalos célú tartózkodásnak tekinti a diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló más kiváltságot és mentességet élvező személyként vagy családtagjaként, külföldi állam vagy állami szerv, illetve nemzetközi szer-

vezet hivatalos küldöttségének tagjaként, sajtótudósítóként történő tartózkodást. Hivatalos célú tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt kaphat továbbá a nemzetközi szerződés, illetve nemzetközi kulturális, oktatási, tudományos együttműködés, valamint kormány szintű nemzetközi segélyprogram keretében tanulmányi, oktatási, tudományos, képzési, továbbképzési célból beutazó, vagy Magyarországon működő tudományos, oktatási, kulturális intézmények személyzetének tagjaként vagy ezen intézmények tevékenységi körében beutazó személy. Az engedély érvényességi ideje meghosszabbítható, alkalmanként a folytatott tevékenység időtartamával egyezik meg, de legfeljebb három év.

A Törvény gyógykezelés céljából lehetővé teszi a beutazást és tartózkodást a gyógykezelést igénybe vevő személyen túl annak a személynek is, aki kiskorú gyermekét vagy önmaga ellátására képtelen más családtagját kíséri magyarországi gyógykezelésre. Az érvényességi időtartam meghatározásakor a kezelés időtartamát kell figyelembe venni, a cél természetéből adódóan azonban legfeljebb két év lehet, amely megfelelő feltételek fennállása esetén meghosszabbítható.

Látogatás céljából tartózkodási vízumot, illetve tartózkodási engedélyt az a harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki egy természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet meghívására kíván beutazni, illetve Magyarországon tartózkodni. A meghívott személy vízumkérelmének benyújtását megelőzően a meghívónak hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevélben kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a meghívott harmadik országbeli állampolgár részére – magyarországi tartózkodása időtartamára – szállást biztosít, eltartásáról gondoskodik, továbbá – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – egészségügyi ellátásának, valamint kiutazásának költségeit fedezi. A tartózkodás legfeljebb egy évre, illetve a meghívólevélben foglalt kötelezettségvállalásnak megfelelő időtartamra állítható ki, és nem hosszabbítható meg.

A Törvényben külön tartózkodási célként jelenik meg az önkéntes tevékenység folytatása. Az idegenrendészeti vonatkozások kivételével közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény tartalmazza az önkéntes szolgálatra vonatkozó rendelkezéseket. A beutazási és tartózkodási feltételek meghatározása által e vonatkozásban megvalósul a harmadik országok állampolgárai tanulmányok folytatása, diákcseré, javadalmas nélküli gyakorlat, illetve önkéntes szolgálat céljából történő beutazásának feltételeiről szóló, 2004. december 13-i 2004/114/EK tanácsi irányelv opcionális rendelkezéseinek átültetése is. A hivatkozott törvény tartalmazza a fogadó szervezetekre és az önkéntes tevékenységet folytatókra vonatkozó kritériumokat, valamint a tartózkodás célját igazoló önkéntes szerződés tartalmi elemeit. A kiadott tartózkodási vízum érvényességi ideje az önkéntes szerződésben meghatározott időtartamhoz igazodik, de legfel-

jobb egy év. Az önkéntes tevékenység alkalmi, illetve programszerű jellegéből adódóan a tartózkodási idő meghosszabbítására nincs mód, a vízum a harmadik országbeli állampolgárt tartózkodási engedély kérelmezésére nem jogosítja.

Nemzeti vízumot, illetve nemzeti tartózkodási engedélyt az a nemzetközi szerződésben meghatározott harmadik országbeli állampolgár kaphat, aki a magyar nyelv megőrzése és ápolása, kulturális és nemzeti önazonosság megőrzése, államilag elismert felsőfokú oktatásban való részvételen kívül oktatás, illetve tanulmányokkal összefüggő ismeretek gyarapítása, családi kapcsolatok erősítése érdekében kíván a Magyar Köztársaság területén tartózkodni. A Törvény fenntartja az Idtv. által 2006. január 1-i hatállyal megteremtett jogintézményt, a tartózkodás lehetséges céljainak pontosításával. Kereső tevékenység folytatására, tanulmányi célú tartózkodásra a nemzeti vízum, illetve a nemzeti tartózkodási engedély nem jogosít. A tartózkodási engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként öt évvel meghosszabbítható.

A harmadik országbeli állampolgárok magyarországi tartózkodásának lehetséges céljait a Törvényben taxatív felsorolni lehetetlen lenne, egyéb célú tartózkodási engedély kiadása lehetséges a 19–27. §-ban foglalt tartózkodási cél hiányában is. Az egyéb célú tartózkodási engedély érvényességi ideje a tartózkodás célját figyelembe véve legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

A Törvény a harmadik országbeli állampolgárok egyes speciális kategóriái esetében lehetővé teszi, hogy részükre a hatóság a Törvényben foglalt általános feltételek hiányában – humanitárius megfontolásból – adjon ki tartózkodási engedélyt.

A humanitárius okból kiadott tartózkodási engedély érvényességi idejének felső határát a Törvény főszabályként egy évben állapítja meg, amely alkalmanként további egy évvel meghosszabbítható.

A Törvény az általános rendelkezésektől eltérően szabályozza a humanitárius tartózkodási engedély visszavonásának, illetve meghosszabbítása megtagadásának eseteit.

E körben garanciális szabályként rögzíti: ha a tartózkodási engedély humanitárius célból történő kiadására az arra feljogosított hatóság vagy szerv indítványa alapján kerül sor, a tartózkodási engedély visszavonása, meghosszabbítása vagy a meghosszabbítás megtagadása is az indítványozásra jogosult hatóság vagy szerv kezdeményezésére vagy hozzájárulásával történhet.

A Törvény szerint humanitárius megfontolásból tartózkodási engedéllyel kell ellátni jelentős bűnüldözési vagy nemzetbiztonsági érdekből az ügyész, a bíróság, illetve a nemzetbiztonsági szerv indítványára azt a harmadik országbeli állampolgárt, illetve rá tekintettel más, harmadik országbeli állampolgárt, aki bűncselekmény felderítése ér-

dekében a hatóságokkal – a bizonyítást jelentősen elősegítő módon – együttműködik.

A Törvény – a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelv) összhangban – a fenti rendelkezés keretében teszi lehetővé az emberkereskedelem áldozatává vált azon harmadik országbeli állampolgárok tartózkodási engedéllyel ellátását, akik a bűncselekmény felderítése érdekében a hatóságokkal együtt kívánnak működni.

Az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelv szerint az emberkereskedelem áldozatává vált tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárt az irányelv szerinti bánásmódban kell részesíteni. Lehetővé kell tenni számára különösen, hogy – ha a megélhetése biztosításához szükséges anyagi eszközökkel nem rendelkezik – anyagi eszközökhöz jusson, igénybe vehesse a sürgősségi egészségügyi ellátást, továbbá hozzáférést kell biztosítani számára a munkaerőpiachoz, a szakképzéshez, illetve az oktatáshoz.

Fentiekre tekintettel a Törvény a humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár számára is lehetővé teszi keresőtevékenység folytatását, továbbá rögzíti, hogy a humanitárius megfontolásból tartózkodási engedéllyel ellátott harmadik országbeli állampolgár, aki emberkereskedelem áldozata, külön jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra jogosult.

Humanitárius megfontolásból jogosult tartózkodási engedélyre az a harmadik országbeli állampolgár is, aki a Magyar Köztársaság területén született és azt követően a magyar jog szerint érte felelős személy felügyelete nélkül maradt, továbbá a kísérő nélküli kiskorú.

Garanciális jelleggel – a kísérő nélküli kiskorúakról szóló tanácsi állásfoglalással összhangban – a Törvény rögzíti, hogy a kísérő nélküli kiskorú humanitárius megfontolásból kiadott tartózkodási engedélye csak akkor vonható vissza, illetőleg a tartózkodási engedélyben meghatározott tartózkodási idő meghosszabbítása csak akkor tagadható meg, ha származási országában, illetőleg az őt befogadó más államban a család egyesítése, illetve az állami vagy más intézményi gondoskodás biztosított.

Ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás

A 30. §-hoz

Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás azokban az esetekben kerül – hivatalból – kiállításra, amikor a harmadik országbeli állampolgár számára egy átmeneti idő-

szakra, ideiglenes jelleggel válik szükségessé a jogszerű magyarországi tartózkodás biztosítása, és ez más, a Törvényben szabályozott eljárás útján nem lehetséges.

Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás a harmadik országbeli állampolgárt kizárólag a Magyar Köztársaság területén történő tartózkodásra jogosítja, az ország területének elhagyásakor az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás a törvény erejénél fogva érvényét veszti, és a harmadik országbeli állampolgárnak a Magyar Köztársaság területének elhagyásakor le kell azt adnia.

Az Idtv.-ben szabályozottakhoz képest konkrétabb megfogalmazást nyert, valamint kibővült azon esetek köre, amikor a harmadik országbeli állampolgárt ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással kell ellátni.

A Törvény az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelvnek történő megfelelés érdekében rendelkezik úgy, hogy az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárt is ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással kell ellátni. Az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás ezen személyi kör esetében az irányelv szerinti gondolkodási idő tartamára biztosít jogszerű magyarországi tartózkodást. A gondolkodási idő ahhoz szükséges, hogy az érintett harmadik országbeli állampolgár megalapozott döntést tudjon hozni arról, hogy a bűncselekmény felderítésében a hatóságokkal együtt kíván-e működni.

A Törvény megállapítja az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolás visszavonásának, valamint meghosszabbítása megtagadásának eseteit. Az emberkereskedelem áldozata esetében az igazolás meghosszabbítására a Törvény nem ad lehetőséget, tekintettel arra, hogy az az érintett harmadik országbeli állampolgárt csupán a gondolkodási idő tartamára illeti meg.

Az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, fegyveres erők jogállásáról szóló, 1951. június 19-én, Londonban kelt Megállapodás hatálya alá tartozó polgári állomány tagjai és a hozzátartozók beutazása és tartózkodása

A 31. §-hoz

A Törvény az általánostól eltérő szabályokat tartalmaz az Észak-atlanti Szerződés, vagyis a NATO tagállamai fegyveres erőinek hazánkban állomásozó tagjai hozzátartozóira, valamint a polgári állomány tagjaira és hozzátartozóikra vonatkozóan. A speciális rendelkezések célja, hogy e személyek Magyar Köztársaság területére történő beutazását megkönnyítsék, a magyarországi tartózkodásukkal kapcsolatos adminisztrációt leegyszerűsítsék, ezáltal is bizonyítva a Magyar Köztársaság NATO iránti elkötelezettségét.

IV. Fejezet

A LETELEPEDÉS

A 32–33. §-hoz

A Törvény megvalósítja a huzamos tartózkodási irányelv átültetését.

A Törvény az irányelv hazai implementációját oly módon hajtja végre, hogy az új ideiglenes letelepedett, illetve az EK letelepedett jogállást a jelenlegi alkotmányos keretek közé illeszti, egyben rendezi a korábban letelepedési engedélyt szerettek jogállását, illetve – nemzeti letelepedési engedély formájában – továbbra is fenntartja a közösségi jogi szabályozásnál kedvezőbb feltételekkel megszerzhető letelepedett státuszt.

A letelepedett határozatlan időtartamú magyarországi tartózkodásra jogosult. Az irányelv szerint annak érdekében, hogy a huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkezők valóban integrálódni tudjanak abba a társadalomba, amelyben élnek, a tagállamok állampolgáraival megegyező elbánásban kell részesülniük a gazdasági és szociális ügyek széles területén. Erre tekintettel az e státuszhoz kapcsolódó további jogosultságokat ágazati jogszabályok fejtik ki, illetve a letelepedettet megilletik a tartózkodási engedéllyel rendelkezők külön jogszabályok szerinti jogosultságai is.

A letelepedés engedélyezésének általános feltételeként írja elő a Törvény a magyarországi lakhatás és megélhetés biztosíthatóságát. Alapvető társadalmi érdek fűződik ahhoz, hogy csak az a személy kaphasson letelepedési engedélyt, aki magyarországi egzisztenciáját képes megteremteni, létfenntartásáról megfelelően tud gondoskodni. A letelepedési engedély megadásának további feltétele, hogy a kérelmezővel szemben a Törvényben meghatározott kizáró ok ne álljon fenn. Nem engedélyezhető a letelepedése annak a személynek, aki büntetett előéletű és a büntetett előlethez fűződő joghátrányok alól még nem mentesült, letelepedése a nemzetbiztonságot veszélyezteti, továbbá annak a személynek sem, aki kiutasítás vagy beutazási és tartózkodási tilalom alatt áll.

A beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés fennállása – értelemszerűen – a teljes jogú schengeni taggá válás időpontjától vizsgálható és vizsgálható feltétel.

Ha a letelepedett vagy bevándorolt harmadik országbeli állampolgárnak Magyarországon született harmadik országbeli állampolgár gyermeke, részére – ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező szülő kivételével – nemzeti letelepedési engedélyt kell kiállítani.

Ideiglenes letelepedési engedély

A 34. §-hoz

Ideiglenes letelepedési engedélyt kaphat az Európai Unió más tagállama által a huzamos tartózkodási irányelv

alapján kiállított huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár és a vele együtt kérelmező harmadik országbeli családtag a megfelelő feltételek igazolása esetén. Az ideiglenes letelepedési engedély érvényességi ideje legfeljebb öt év, amely alkalmanként legfeljebb öt évvel meghosszabbítható.

Az irányelv rendelkezéseire tekintettel az idegenrendészeti hatóság az ideiglenes letelepedési engedély kiállításáról, illetve visszavonásáról – a visszavonás okának megjelölésével – értesíti az Európai Unió azon tagállamát, amely a harmadik országbeli állampolgár számára a huzamos tartózkodói jogállást igazoló EK tartózkodási engedélyt kiállította.

Nemzeti letelepedési engedély

A 35–37. §-hoz

Tartózkodási vízummal, tartózkodási engedéllyel vagy ideiglenes letelepedési engedéllyel rendelkező személy a közösségi jogi szabályozásnál kedvezőbb feltételekkel nemzeti letelepedési engedélyt szerezhet. Rövid időtartamú tartózkodásra jogosító vízum a Közös Konzuli Utasítások szabályozásának megfelelően nem tesz lehetővé letelepedés céljából történő beutazást.

A belső jogrendszer szempontjából a nemzeti letelepedési engedéllyel rendelkező személy is letelepedett jogállást élvez, azonban a huzamos tartózkodási irányelv szabályozásának megfelelően az irányelvben meghatározottaknál kedvezőbb feltételekkel kibocsátott engedélyek nem biztosítanak az EK letelepedési engedélyhez hasonló mobilitási jogot a Közösség területén.

A letelepedés engedélyezésének feltétele – az Idiv. letelepedést szabályozó rendelkezéseivel megegyezően – három év jogszerű és megszakítás nélküli tartózkodás. Nem minősül a magyarországi tartózkodás megszakításának az ország alkalmanként négy hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama a kérelem benyújtását megelőző három év alatt nem haladja meg a kétszázhetven napot. Ez az Idiv. szabályozásánál az ügyfél számára kedvezőbb rendelkezés, mivel a jelenlegi szabályozásban a beutazástól számítva az adott évben az ország 91 napra történő elhagyása már a magyarországi tartózkodás megszakításnak minősült.

További rugalmasságot tesz lehetővé, hogy figyelembe vehetőek azon körülmények, amelyek miatt az adott személynek esetleg ideiglenesen el kell hagynia az ország területét, ilyen lehet különösen külföldi gyógykezelés, illetve keresőtevékenységgel összefüggő külföldi kiküldetések.

A Törvény – a hatályos Idiv.-hez hasonlóan – a három év időtartamú magyarországi tartózkodás tekintetében felmentést enged családegyesítő, a korábbi magyar állam-

polgárok és a magyar állampolgárságú felmenőkkel rendelkezők esetében.

Házastársak esetén az érdekházasságok ellen alkalmazható intézkedésekről szóló 1997. december 4-i tanácsi állásfoglalással összhangban írja elő a kérelem benyújtását megelőzően legalább két évvel megkötött házasság feltételét.

Az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter kivételes méltányosságból valamely feltétel hiányában is engedélyezheti a harmadik országbeli állampolgár letelepedését. A Törvény a kivételes méltányosság gyakorlásához különösen figyelembe veendőként határozza meg a kérelmező egyéni körülményeit, családi kapcsolatait és egészségügyi állapotát, valamint a Magyar Köztársaság közérdekét.

A Törvény külön rendelkezésben szabályozza a nemzeti letelepedési engedély, valamint a hatályos törvény alapján kiadott letelepedési és bevándorlási engedély lehetséges, illetve kötelező visszavonási okait.

EK letelepedési engedély

A 38–39. §-hoz

Az EK letelepedési engedély megszerzésének fő kritériuma a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás időtartama. A tartózkodásnak jogszerűnek és folyamatosnak kell lennie, igazolandó, hogy az adott személy szorosan kötődik az országhoz.

Az irányelvben megkövetelt rugalmasságnak tesz eleget az a szabály, hogy nem minősül a tartózkodás megszakításának az ország alkalmanként hat hónapnál rövidebb időre történő elhagyása, amennyiben a külföldi tartózkodások összidőtartama öt év alatt nem haladja meg a háromszáz napot.

Nem jogosult EK letelepedési engedélyre az a harmadik országbeli állampolgár, akinek tartózkodása a céljából adódóan ideiglenes jellegű, így a tanulmányok folytatása céljából, szezonális munkavállalás céljából, diplomáciai vagy egyéb személyes mentesség alapján Magyarországon tartózkodó személy. Az engedély feltételeként meghatározott ötéves időtartamba a tartózkodási cél későbbi megváltozása esetén a korábbi tanulmányi célú tartózkodás időtartamának fele számít bele.

A tartózkodás engedélyezésének körülményeire tekintettel nem jogosult EK letelepedési engedélyre az a harmadik országbeli állampolgár sem, aki a menekültügyi hatóságtól menekültkénti elismerését kérte, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemért folyamodott, továbbá a befogadott, a menekült, valamint az ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár.

Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár az Európai Unió más tagállamában kiállított huzamos (a magyar szabályozás szerinti EK tartózkodási engedélynek megfelelő) tartózkodási engedéllyel rendelkezik, az idegenren-

dészeti hatóság az EK letelepedési engedély kiadásáról az érintett tagállamot értesíti.

Amennyiben a magyar idegenrendészeti hatóság kap más tagállamtól ilyen jellegű értesítést, a harmadik országbeli állampolgár részére kiadott EK tartózkodási engedélyt visszavonja.

V. Fejezet

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROKRA VONATKOZÓ RENDESZETI SZABÁLYOK

A beléptetés megtagadása és a visszairányítás

A 40–41. §-hoz

Az Idtv. rendszerétől eltérően a Törvény a beléptetés megtagadása, illetve a visszairányítás intézményét szabályozza első helyen a rendészeti szabályok között. Az új szabályozás figyelembe veszi a Schengeni határ-ellenőrzési kódex rendelkezéseit.

A beléptetés a Schengeni határ-ellenőrzési kódex alapján tagadható meg.

A beléptetés megtagadása esetén a harmadik országbeli állampolgár visszairányítása történhet annak az országnak a területére, ahonnan érkezett, amely őt visszafogadni köteles, ahol szokásos tartózkodási helye van, illetve bármely más államba, ahová beutazhat.

Ha a beléptetés megtagadására azért került sor, mert a harmadik országbeli állampolgár beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt áll, a Törvény alapján kiadott vízum érvénytelen.

A Törvény a beléptetés megtagadásával szemben közigazgatási úton nem tesz lehetővé jogorvoslatot, kizárólag a határozat bírósági felülvizsgálata kérhető.

A visszairányított köteles legfeljebb negyvennyolc óráig a tovább- vagy visszainduló járművön, legfeljebb hetvenkét óráig a határterület, vagy – amennyiben légi úton érkezett – legfeljebb nyolc napig a repülőtér meghatározott helyén tartózkodni, illetve a visszaszállításra köteles szállító vállalat egy másik induló járatára átszállni. Ha a visszairányítás a fent meghatározott egyes időtartamokon belül nem hajtható végre, a harmadik országbeli állampolgárt be kell léptetni az ország területére, és a beléptetést követően a kiutasítása érdekében intézkedni kell. Ebben az esetben a kiutasítással összefüggésben beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének nincs helye, kivéve, ha a kiutasításra olyan személlyel szemben került sor, akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai

Unió Tanácsa döntött, illetve akinek a beutazása és a tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti vagy veszélyezteti [43. § (1) bekezdés és a (2) bekezdés *f*) pontja].

Kötelezés a Magyar Köztársaság területének elhagyására

A 42. §-hoz

A Törvény 42. §-a új intézményt szabályoz. A kötelezés a Magyar Köztársaság területének elhagyására abban az esetben lehetséges, ha az idegenrendészeti hatóság megállapítja, hogy a Magyarországon jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgár tartózkodásra a továbbiakban már nem jogosult. A hatóság a tartózkodásra jogosító okmányát visszavonó határozatában kötelezheti a harmadik országbeli állampolgárt a Magyar Köztársaság területének elhagyására. A kötelezettség teljesítésére legfeljebb harminc napos határidőt kell biztosítani. E rendelkezés összhangban áll a Bizottság javaslatával a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvről [a továbbiakban: COM(2005)391 végleges], amelynek 6. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy „a kiutasítási határozat egy legfeljebb négy hétig tartó időszakot biztosít az önkéntes távozásra, amennyiben nincs ok azt feltételezni, hogy az adott személy ezalatt megszökhet.”

A Magyar Köztársaság területének elhagyására történő kötelezés ellen külön jogorvoslatnak nincs helye.

Nincs helye a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelezésnek abban az esetben, ha a tartózkodási jogosultság megszűnésének oka az, hogy a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás, beutazási és tartózkodási tilalom, illetőleg beutazási és tartózkodási tilalmat elrendelő SIS figyelmeztető jelzés hatálya alatt áll, illetve ha a harmadik országbeli állampolgár az ország területének önkéntes elhagyását kifejezetten megtagadja.

Az idegenrendészeti kiutasítás és a beutazási és tartózkodási tilalom

A 43–48. §-hoz

Az Európai Unió Tanácsának az illegális bevándorlás és az illegális munkavállalás elleni harc eszközeinek harmonizálására és az ellenőrzési módszerek javítására kiadott 1995. december 22-i ajánlásának megfelelően tartalmazza a Törvény az idegenrendészeti kiutasításra vonatkozó szabályokat. Meghatározza az idegenrendészeti kiutasítás és a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének köte-

lező és lehetséges eseteit, amelyek az Idtv.-hez képest több vonatkozásban módosításra kerültek.

A kiutasítás kötelező esetei lényegesen korlátozottabbak a hatályos szabályozásnál, így a jövőben idegenrendészeti kiutasítást, beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodó harmadik országbeli állampolgár esetén önálló beutazási és tartózkodási tilalmat kizárólag azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben kell elrendelni, akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítésére a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettséget vállalt, vagy akinek a beutazására és tartózkodására vonatkozó tilalom érvényesítéséről az Európai Unió Tanácsa döntött. Az Idtv.-ben szereplő egyéb okok azért kerültek kiemelésre ebből a kategóriából, mert azok olyan indokok alapján teszik kötelezővé a kiutasítást, amelyekkel összefüggésben büntetőeljárásnak van helye, illetve egyes esetekben – pl. az alkotmányos rendet vagy biztonságot veszélyeztető tevékenység folytatása esetében – azért, mert azok generális megfogalmazásuk miatt alkotmányjogi szempontból aggályosak lehetnek.

A kiutasítás, illetve beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésének mérlegelésen alapuló esetei többnyire megegyeznek az Idtv. szabályozásával. Egyes esetekben módosult a megfogalmazás, például az „aki a ki- és beutazás szabályait megszegte, vagy azt megkísérelte” helyébe „aki jogellenesen lépte át a Magyar Köztársaság államhatárát vagy azt megkísérelte” megfogalmazás került. Kikerült a mérlegelésen alapuló kiutasítási okok közül a beutazás és tartózkodási jogosultság megszerzése érdekében a hatóságokkal való hamis adat vagy valótlan tény közlése, illetve az érdekházasság, továbbá a gazdasági rend veszélyeztetése miatti kiutasíthatóság is. Utóbbi döntés az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv 27. cikk (1) bekezdésében foglalt elvárást terjeszti ki harmadik országbeli állampolgárokra, amely szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog korlátozásai gazdasági okokat nem szolgálhatnak.

A Törvény külön szabályozza az önálló beutazási és tartózkodási tilalom elrendelésére vonatkozó szabályokat. Annak időtartamát az idegenrendészeti hatóság határozza meg, legfeljebb három évre rendelhető el, és alkalmanként további három évvel meghosszabbítható, azonban haldéktalanul törölni kell, ha az elrendelésének oka megszűnt. Az önállóan elrendelt beutazási és tartózkodási tilalommal szemben fellebbezésnek nincs helye, a határozat bírósági felülvizsgálata kérhető.

A huzamos tartózkodásról szóló irányelv 12. cikk (3) bekezdése, valamint a családegyesítési jogról szóló irányelv 17. cikke alapján a Törvény mérlegelési szempontokat vezet be, amelyeket a kiutasítást elrendelő határozat meghozatala előtt figyelembe kell venni. A huzamos tartózkodói jogállással rendelkezőkön (EK letelepedettek), a családegyesítőkön és családtagjaikon kívül garanciális szabályként e mérlegelési kötelezettséget a Törvény

kiterjeszti a harmadik országbeli állampolgárok teljes körére. E szempontok a következők: a harmadik országbeli állampolgár által a nemzetbiztonságra, a közbiztonságra vagy közrendre jelentett veszély, az általa elkövetett cselekmény súlyossága és típusa, a harmadik országbeli állampolgár magyarországi tartózkodásának időtartama, kora, családi körülményei, kiutasításának lehetséges következményei családtagjaira nézve, Magyarországhoz kötődése, illetőleg származási országához fűződő kapcsolatainak hiánya.

A huzamos tartózkodásról szóló irányelv 12. cikkének megfelelően, amely szerint a huzamos tartózkodási engedéllyel (EK letelepedési engedély) rendelkező személynek tényleges és kellően súlyos veszélyt kell jelentenie a közrendre vagy közbiztonságra, a Törvény további feltételt szab meg a letelepedettek, illetve bevándoroltak kiutasítására, amelyet – a család egységének elve alapján – az ilyen személyekkel házassági vagy családi életközösségben élő, tartózkodási engedéllyel rendelkező személyekre is kiterjeszt. E rendelkezés szerint e személyek kizárólag abban az esetben utasíthatók ki, ha további tartózkodásuk a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet súlyosan sérti vagy veszélyezteti.

E rendelkezést alkalmazni kell kérelmének jogerős elbírálásáig a menedéjogot kérő, továbbá a menekültként elismert, illetve ideiglenes vagy kiegészítő védelemben részesített harmadik országbeli állampolgár külön jogszabályban meghatározott családtagja esetében is.

Az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgárt a számára biztosított gondolkodási idő alatt csak akkor lehet kiutasítani, ha magyarországi tartózkodása a nemzetbiztonságot, a közbiztonságot vagy a közrendet sérti. E szabályozás az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelv egyes rendelkezéseinek való megfelelést biztosítja [6. cikk (2) bekezdés: „A gondolkodási idő alatt és a hatáskörrel rendelkező hatóságok határozatára várva...velük szemben semmilyen kiutasítási határozat nem hajtható végre.” 6. cikk (4) bekezdés: „A tagállam bármikor megszüntetheti a gondolkodási időt a közrenddel, valamint a nemzetbiztonság védelmével kapcsolatos okok folytán...”].

Az Idtv.-beli szabályozással azonos módon a Törvény a kiskorúak védelme érdekében csak abban az esetben teszi lehetővé kísérő nélküli kiskorúak kiutasítását, ha a származási államukban vagy más befogadó államban a család egyesítése, illetve az állami vagy egyéb intézményi gondoskodás megfelelően biztosított.

A Törvény az Idtv.-hez hasonlóan ismeri a kiutasítástól eltekintés intézményét, amelyet azonban csak bizonyos esetekben tesz lehetővé, így a jogellenes határátlépés vagy annak kísérlete, a Törvényben előírt engedély nélküli tartózkodás, illetve előírt munkavállalási engedély vagy a Törvényben előírt engedély nélküli keresőtevékenység esetén. Az Idtv.-vel azonosan csak akkor van helye kiutasítástól eltekintésnek, ha a külföldi vállalja az ország területének önkéntes elhagyását. Az országelhagyásra az ide-

genrendészeti hatóság legfeljebb harminc napos határidőt szabhat, amely ellen jogorvoslatnak nincs helye. A kiutasítástól eltekintés szabályozása megfelel a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 6. cikk (2) bekezdésében foglalt önkéntes hazatérés biztosítása követelményének.

Idegenrendészeti kiutasítás, valamint önálló beutazási és tartózkodási tilalom nem alkalmazható olyan bűncselekmény elkövetése miatt, amelynek elbírálása során az eljáró bíróság önállóan, főbüntetés kiszabása nélkül, illetve mellékbüntetésként nem rendelt el kiutasítást a harmadik országbeli állampolgárral szemben.

Új szabályozást vezet be a Törvény azzal, hogy kimondja: a kiutasítást elsősorban visszafogadási egyezmény rendelkezései alapján kell végrehajtani. Az Idtv.-vel azonosan szabályozza a Törvény az úti okmány elvételét és a kiutasítás végrehajtásának felfüggesztését.

Az idegenrendészeti kiutasítással összefüggésben elrendelt beutazási és tartózkodási tilalommal kapcsolatban a Törvény az Idtv.-től eltérően lehetővé teszi, hogy – a Törvényben meghatározott esetekben – a kiutasításhoz ne kapcsolódjon beutazási és tartózkodási tilalom (pl. a fentebb említett esetben, amikor a harmadik országbeli állampolgár a visszairányítás sikertelensége esetében beléptetésre kerül az ország területére, majd ezt követően az idegenrendészeti hatóság kiutasítja). A kiutasítás időtartamát, annak számítását, valamint a beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló harmadik országbeli állampolgár beutazását a Törvény az Idtv.-vel azonosan rendezi. Így a tilalom egy évnél rövidebb és tíz évnél hosszabb időtartamú nem lehet, azt a kiutasítás végrehajtásának napjától kell számítani, és a tilalom hatálya alatt álló személy csak az elrendelő hatóság külön engedélyével léphet a Magyar Köztársaság területére.

A kiutasító határozat elleni jogorvoslattal összefüggésben az Idtv.-hez hasonlóan a Törvény nem teszi lehetővé a fellebbezést, a határozat bírói felülvizsgálatát annak közlésétől számított nyolc napon belül lehet kérni. A bíróság a keresetet a keresetlevél beérkezésétől számított tizenöt napon belül bírálja el. A bíróság a határozatot megváltoztathatja. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtása

A 49. §-hoz

A Törvény az Idtv.-hez képest lerövidíti a bíróság által elrendelt kiutasításra vonatkozó szabályokat, egyrészt szerkezeti indokok alapján – a kiutasítási tilalom vizsgálatára vonatkozó kötelezettség külön szakaszban kap helyet –, másrészt pedig jogtechnikai megfontolásból, mivel az idegenrendészeti hatóságnak a végrehajtással kapcsolatos konkrét feladatai (pl. ujjnyomat levétele, a kiutasítás és beutazási és tartózkodási tilalom úti okmányba tör-

tendő bejegyzése) nem törvényben, hanem kormányrendeletben kerülnek szabályozásra.

A Törvény ennek megfelelően annyit mond ki, hogy a bíróság által elrendelt kiutasítást az idegenrendészeti hatóság hajtja végre. A jogerős kiutasítás végrehajtása érdekében a bíróság, illetve a büntetés-végrehajtási intézet haladéktalanul értesíti az idegenrendészeti hatóságot, amely ezen értesítés alapján rendeli el a kiutasítás végrehajtását.

A kiutasítás költségeinek viselése

Az 50. §-hoz

A Törvény a kiutasítás végrehajtásának költségeinek viselését külön szakaszban szabályozza. Főszabály szerint a költséget a kiutasított vagy – a kiutasított rendelkezésére álló anyagi fedezet hiányában – a meghívó viseli. Az első sorban megtérítésre kötelezettek köréből kikerült az engedély nélkül keresőtevékenységet folytató harmadik országbeli állampolgár munkáltatója, mivel a költség megtérítésének kikényszerítése a kiutasítási eljárást túlzottan lassítaná. Ennek megfelelően, amennyiben sem a kiutasított, sem a meghívó nem rendelkezik anyagi fedezettel, az állam a költséget megelőlegezi. Az állam által megelőlegezett költség utólagos megtérítésére kötelezettek között már szerepel a fent említett munkáltató, a kiutasított, illetve a meghívó mellett, és az utólagos megtérítésre kötelezettek köre kiegészült a kutatószervezettel, ha a beutazásra kutatási célból került sor. A kutatószervezet e felelőssége a fogadási megállapodás megszűnését követő hat hónapig áll fenn.

Új, garanciális jellegű szabályozás, hogy a kiutazás költségeinek biztosítása érdekében a harmadik országbeli állampolgár birtokában lévő menetjegyet vagy – ha az anyagi fedezet másként nem biztosítható – a menetjegy megvásárlásához, valamint az úti okmány beszerzéséhez szükséges pénzüsszeget az eljáró hatóság lefoglalhatja, és az ellen jogorvoslatnak nincs helye.

A visszairányítás és a kiutasítás elrendelésére, illetve végrehajtására vonatkozó tilalom

Az 51–52. §-hoz

A Törvény külön szakaszban rendelkezik az ún. kiutasítási tilalomról, azaz a non-refoulement elvéről. A tilalom megfogalmazása az Idtv.-ben foglalttal azonos és általánosan vonatkozik a visszairányításra, idegenrendészeti kiutasításra, illetve a bírósági kiutasítás végrehajtására. A bíróság által elrendelt kiutasítás végrehajtása tilalmának megállapításával kapcsolatos szabályok azonosak az Idtv.-ben foglaltakkal. Ebben az esetben a tilalom fennállását a büntetés-végrehajtási bíró állapítja meg. A kiutasított közvetlenül kérelemmel fordulhat a büntetés-végre-

hajtási bíróhoz a kiutasítási akadály megállapítása érdekében. Ha e kérelmet a kiutasított az idegenrendészeti hatósághoz nyújtja be, azt – az idegenrendészeti hatóság véleményével kiegészítve – haladéktalanul meg kell küldeni a büntetés-végrehajtási bírónak. A büntetés-végrehajtási bíró eljárásnak a kiutasítás végrehajtására halasztó hatálya van.

Tartalmazza a Törvény a menekültügyi eljárás alatt álló személyekre vonatkozó azon garanciális szabályt is, amely szerint az ilyen személyekkel szemben a visszairányítás, illetve a kiutasítás csak a menekültügyi hatóság kérelmet elutasító jogerős és végrehajtható határozata alapján hajtható végre.

Arcképmás és ujjnyomat rögzítése

Az 53. §-hoz

A Törvény külön szakaszban tartalmazza az ujjnyomat levételére vonatkozó szabályokat is. Az Idtv.-hez képest kevésbé részletes a szabályozás, mivel a részletes eljárási szabályok a kormányrendeletben kerülnek majd szabályozásra. Ennek megfelelően a Törvény annyit tartalmaz, hogy a többszöri eljárás megakadályozása céljából a Magyar Köztársaság területének elhagyására kötelező, az idegenrendészeti kiutasítást, beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve kijelölt helyen való tartózkodást elrendelő, továbbá a bírósági kiutasítást végrehajtó hatóság rögzíti a harmadik országbeli állampolgár arcképmását, valamint ujjnyomatát, a harmadik országbeli állampolgár pedig arcképmása, valamint ujjnyomata rögzítését túrni köteles.

Az őrizet

Az 54–56. §-hoz

A Törvény az Idtv.-vel ellentétben nem tartalmaz külön címet az őrizetre, hanem a rendészeti szabályok között szabályozza az őrizetre, benne az idegenrendészeti és a kiutasítást előkészítő őrizetre, a kifogásra, az őrizet bírósági meghosszabbítására vonatkozó szabályokat, valamint a bírósági eljárás közös szabályait.

Az idegenrendészeti őrizet elrendelésének okai közül kikerült az a pont, amely szerint ilyen őrizet rendelhető el azzal a külföldivel szemben, aki a kiutasítás hatálya alatt és a kiutazás előtt szabálysértést vagy bűncselekményt követett el. Ennek indoka, hogy bűncselekmény gyanúja esetén a büntetőeljárást lefolytató szervek hatásköre megállapítani, hogy szükséges-e az elkövető személyes szabadságának korlátozása, szabálysértés elkövetése pedig nem rendelkezik olyan idegenrendészeti relevanciával, amely önmagában indokolná őrizet elrendelését. Az idegenrendészeti őrizet elrendelésének kötelező esetei megszűnnek, azonos indokok alapján, mint az idegenrendészeti kiutasítási

tás kötelező esetei: az Idtv. olyan indokokat sorol fel, amely alapján büntetőeljárás lefolytatásának van helye, így az azt lefolytató hatóság hatásköre annak eldöntése, hogy van-e helye személyes szabadságot korlátozó intézkedésnek, és amennyiben igen, úgy annak elrendelése nem idegenrendészeti hatáskörbe tartozik, hanem a büntetőeljárás keretében kell foganatosítani.

Az idegenrendészeti őrizetet határozattal kell elrendelni és azt a közléssel egyidejűleg végre kell hajtani. Az idegenrendészeti őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, ellentétben az Idtv.-ben foglalt öt nappal. Ennek alapja a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 14. cikk (2) bekezdésében foglalt rendelkezés, amely kimondja, hogy az ideiglenes őrizetbe vételről szóló végzéseket igazságügyi hatóságoknak kell kiadniuk. Sürgős esetekben a közigazgatási hatóságok is kiadhatják őket, ilyen esetben az ideiglenes őrizetbe vételről szóló végzést az igazságügyi hatóságoknak az ideiglenes őrizet kezdetétől számított hetvenkét órán belül meg kell erősíteniük. Az Idtv.-ben foglalt szabályozással ellentétben nem hosszabbítható meg az őrizet hat hónapig, hanem azt az őrizet szerint illetékes helyi bíróság alkalmanként legfeljebb harminc nappal, a harmadik országbeli állampolgár kiutazásáig hosszabbíthatja meg. Ez a módosítás a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 14. cikk (3) bekezdésének való megfelelést biztosítja, amely szerint az ideiglenes őrizetbe vételről szóló végzéseket az igazságügyi hatóságoknak legalább havonta egyszer felül kell vizsgálniuk.

Meg kell szüntetni az őrizetet, amennyiben a kiutasítás feltételei biztosítottak, vagy nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani, illetve ha az őrizet elrendelésétől számítva hat hónap eltelt. Az Idtv. szabályozásával ellentétben az őrizet maximális határideje egy évről hat hónapra csökken, amely megfelel a COM(2005)391 végleges bizottsági javaslat 14. cikk (4) bekezdésében foglaltaknak, miszerint az ideiglenes őrizetet az igazságügyi hatóságok legfeljebb hat hónappal hosszabbíthatják meg.

Az idegenrendészeti őrizet maximális időtartamának számításakor a kiutasítást előkészítő őrizet időtartama is beszámítandó. Ha az idegenrendészeti őrizetet azért szüntetik meg, mert nyilvánvalóvá válik, hogy a kiutasítást nem lehet végrehajtani vagy mert az őrizet elrendelésétől számítva hat hónap eltelt, de a kiutasítás még nem hajtható végre, akkor az őrizetet elrendelő idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár számára kötelező tartózkodási helyet jelöl ki.

A Törvény szabályozza a kiutasítást előkészítő őrizet intézményét is. Az idegenrendészeti hatóság az idegenrendészeti eljárás lefolytatása érdekében közbiztonsági okból kiutasítást előkészítő őrizetbe veheti azt a harmadik országbeli állampolgárt, akinek személyazonossága vagy tartózkodásának jogszerűsége nem tisztázott. A kiutasítást előkészítő őrizetet határozattal kell elrendelni és azt a közléssel egy időben végre kell hajtani. A kiutasítást előkészí-

tő őrizet legfeljebb hetvenkét órára rendelhető el, amelyet az őrizet helye szerint illetékes helyi bíróság a harmadik országbeli állampolgár személyazonossága vagy tartózkodása jogszerűségének tisztázásáig, de legfeljebb harminc napig meghosszabbíthat.

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt idegenrendészeti és kiutasítást előkészítő őrizetet azonnal meg kell szüntetni, ha elrendelésének oka megszűnt.

A kifogás

Az 57. §-hoz

A Törvény bevezeti a kifogás intézményét, amellyel a harmadik országbeli állampolgár az idegenrendészeti és kiutasítást előkészítő őrizetet (a továbbiakban együtt: őrizet) elrendelő határozat ellen élhet – jogorvoslatként, törvénysértésre hivatkozással, az őrizet elrendelésétől számított hetvenkét órán belül. Nem kérheti azonban az őrizet elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését.

Kifogással élhet ezen felül az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár, amennyiben az idegenrendészeti hatóság a Törvény 60-61. §-ában meghatározott kötelezettségét elmulasztotta.

A kifogást az őrizet végrehajtásának helye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el. Döntésének megfelelően a törvénysértő őrizetet azonnal meg kell szüntetni, illetve az elmulasztott intézkedést pótolni kell vagy a jogsértő állapot meg kell szüntetni.

A bíróság a törvénysértésre hivatkozással benyújtott kifogást haladéktalanul, de legkésőbb az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbításával egyidejűleg, a Törvény 60-61. §-ában meghatározott kötelezettség elmulasztása miatt benyújtott kifogást pedig nyolc napon belül bírálja el.

Az őrizet bírósági meghosszabbítása

Az 58. §-hoz

Az idegenrendészeti hatóság az őrizet hetvenkét órán túli meghosszabbítását az elrendeléstől számított huszonegy órán belül indítványozza a helyi bíróságnál. Az idegenrendészeti hatóság az indítványát megindokolja.

A bíróság az idegenrendészeti őrizetet alkalmanként legfeljebb harminc nappal hosszabbíthatja meg. Az idegenrendészeti őrizet további harminc nappal történő meghosszabbítását az idegenrendészeti hatóság indítványozhatja a bíróságnál úgy, hogy az indítvány a meghosszabbítás esedékességének napját megelőző nyolc munkanapon belül a bírósághoz megérkezzen. A hatályos szabályozástól eltérően tehát az őrizet nem fél évre rendelhető el úgy,

hogyan a bíróság az őrizet indokoltságát havonta felülvizsgálja, hanem a bíróság maga harminc napra rendelheti el az őrizetet, amelyet a harminc nap után indokoltság esetén meghosszabbíthat. Az idegenrendészeti őrizet maximális időtartama a hatályos egy évvel szemben hat hónap, amibe az előtte esetlegesen elrendelt kiutasítást előkészítő őrizet időtartamát is bele kell számítani.

A bírósági eljárás közös szabályai

Az 59. §-hoz

A bírósági eljárás közös szabályai néhány kivétellel változatlanok maradnak. A bíróság a kifogás elbírálásával, valamint az őrizet meghosszabbításával kapcsolatos eljárásában egyesbíróként jár el és végzéssel határoz. Ha a bíró a kifogást vagy az indítványt elutasította, ugyanazon alapon újabb kifogás vagy indítvány előterjesztésének nincs helye. A bírósági eljárás során a harmadik országbeli állampolgárt csak jogi képviselő képviselheti. A bíróság a harmadik országbeli állampolgár számára ügygondnokot rendel ki, ha a harmadik országbeli állampolgár a magyar nyelvet nem ismeri és képviselétéről meghatalmazott útján nem tud gondoskodni.

Változnak az őrizetbe vett személyes meghallgatására vonatkozó szabályok. Az őrizet hetvenkét órán túli bírói meghosszabbításakor minden esetben, a kifogással és az őrizet további meghosszabbításával kapcsolatos eljárásban az őrizetbe vett kérelmére személyes meghallgatást kell tartani. A meghallgatást az őrizet helyén és a harmadik országbeli állampolgár jogi képviselője távollétében is meg lehet tartani. A meghallgatást a bíróság mellőzheti, ha a harmadik országbeli állampolgár a megjelenésre fekvőbeteg-gyógyintézetben történő ápolása miatt képtelen, illetve ha a kifogás vagy az indítvány nem a jogosulttól származik. A meghallgatáson a harmadik országbeli állampolgár, illetve az idegenrendészeti hatóság a bizonyítékait írásban előterjesztheti vagy szóban előadhatja. A jelenlévőknek módot kell adni arra, hogy a bizonyítékokat megismerjék. Ha a harmadik országbeli állampolgár vagy az indítványozó idegenrendészeti hatóság képviselője nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, azt a bíró ismerteti.

Az Idtv.-vel egyezően mondja ki a Törvény, hogy a bíróság határozatát az érintett harmadik országbeli állampolgárral és az idegenrendészeti hatósággal kell közölni. Ha a harmadik országbeli állampolgárnak meghatalmazott jogi képviselője van, vagy számára ügygondnokot jelöltek ki, a határozatot vele is közölni kell. A határozatot kihirdetés útján kell közölni, és azt az írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni is kell. A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye. A bírósági eljárás tárgyi költségmentes.

Az őrizet végrehajtása

A 60–61. §-hoz

Az őrizet végrehajtására vonatkozó szabályok az Idtv.-ben foglaltakkal egyezők. Eszerint az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárt jogairól és kötelezettségeiről anyanyelvén vagy az általa ismert más nyelven tájékoztatni kell.

Az őrizetet elrendelő hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére, vagy ha kétoldalú konzuli egyezmény ezt kötelezővé teszi, az idegenrendészeti őrizetbe vételről vagy a kijelölt helyen való tartózkodás kötelezettségéről, illetőleg az őrizet időtartamának meghosszabbításáról köteles a külpolitikáért felelős miniszter útján, késelem nélkül értesíteni a harmadik országbeli állampolgár magyarországi konzuli vagy diplomáciai képviseletét ellátó szervet. Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár konzuli képviselete nem biztosított, az értesítést a külpolitikáért felelős miniszternek kell továbbítani.

Az őrizetbe vételt elrendelő hatóságnak ideiglenes intézkedésként haladéktalanul gondoskodnia kell az őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgár felügyelet nélkül maradt vagy eltartott családtagja elhelyezéséről, illetőleg őrizetlenül hagyott értéktárgyainak biztonságba helyezéséről.

Az őrizetet az idegenrendészeti hatóság az erre a célra kijelölt helyen foganatosítja. Az őrizet végrehajtása során a férfiakat a nőktől el kell különíteni. A jövőben őrizetet büntetés-végrehajtási őrizetben nem lehet majd végrehajtani. Ennek megfelelően kikerült a Törvényből az a szabály, amely szerint a büntetés-végrehajtási intézetben történő végrehajtás esetén az őrizetben lévő külföldit el kell különíteni az elzárást töltőktől, az előzetes letartóztatásban lévőktől és az elítéltektől.

Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárok jogosultságai és kötelezettségei is egyeznek az Idtv.-ben foglaltakkal. Az őrizetben lévő jogosult elhelyezésre, étellemezésre, saját – szükség esetén az évszaknak megfelelő – ruházat viselésére, valamint – a külön jogszabályban meghatározott – egészségügyi ellátásra; képviselőjével, illetve a konzuli képviselete tagjával ellenőrzés nélküli, valamint hozzátartozójával ellenőrzés melletti kapcsolattartásra; a külön jogszabályban meghatározottak szerint csomag átvételére és küldésére, levelezés folytatására és látogató fogadására; az étellemezésének saját költségén történő kiegészítésére; vallásának gyakorlására; a rendelkezésre álló közművelődési lehetőségek igénybevételére; kifogás, kérelem, panasz, közérdekű bejelentés megtételére; napi legalább egy óra időtartamú szabad levegőn tartózkodásra.

Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgár köteles az őrizet végrehajtására szolgáló létesítmény rendjét megtartani, az ezzel összefüggő utasításoknak eleget tenni; olyan magatartást tanúsítani, amely a többi őrizetben lévő személy jogait nem sérti, nyugalomát nem zavarja; az általa használt helyiségek tisztán tartásában díjazás nélkül

közreműködni; a személyét érintő vizsgálatoknak magát alávetni, a ruházat átvizsgálását és a birtokban nem tartó személyes tárgyak elvételét tűrni.

A kijelölt helyen való tartózkodás elrendelése

A 62–64. §-hoz

A kijelölt helyen való tartózkodásnak a hatályos törvény szerinti esetei (a harmadik országbeli állampolgár visszairányítását vagy kiutasítását a Magyar Köztársaság nemzetközi egyezményben vállalt kötelezettsége miatt nem lehet elrendelni, illetőleg végrehajtani; az őrizet határideje letelt, de az őrizet elrendelésére alapul szolgáló ok továbbra is fennáll; a harmadik országbeli állampolgár humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkezik) mellé a Törvény negyedik esetként kimondja, hogy kijelölt helyen való tartózkodás elrendelésének van helye akkor is, ha a harmadik országbeli állampolgár kiutasítás hatálya alatt áll, és a megélhetéséhez szükséges anyagi és lakhatási feltételekkel nem rendelkezik. Ennek indokaként azon gyakorlati esetek szolgálnak, ahol a kiutasítottal szemben őrizet elrendelésének nem volt helye, azonban a harmadik országbeli állampolgár nem rendelkezik a megélhetéshez szükséges anyagi feltételekkel, így az eljárás befejezéséig nem tudja magát fenntartani.

A kijelölt helyen való tartózkodást elrendelő határozat rendelkező részének tartalmi elemei az Idtv.-vel azonosan kerülnek szabályozásra, így a rendelkező részben meg kell határozni a kötelező tartózkodás helyét, a tartózkodás magatartási szabályait, valamint – ha a tartózkodási hely nem közösségi szállás vagy befogadó állomás – a hatóság előtti időszakonkénti megjelenésre való kötelezést.

A kötelező tartózkodási helyet közösségi szálláson vagy befogadó állomáson lehet kijelölni, ha a harmadik országbeli állampolgár magát eltartani nem képes, megfelelő lakással, anyagi fedezettel vagy jövedelemmel, eltartásra köteles meghívóval, eltartásra kötelezhető hozzátartozóval nem rendelkezik. A közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő tartózkodással összefüggésben felmerülő költségeket – a humanitárius célú tartózkodási engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgár kivételével – a harmadik országbeli állampolgár viseli.

A kijelölt helyen történő tartózkodás elrendelésére irányuló eljárás felfüggesztését a harmadik országbeli állampolgár a Törvény szerint nem kérheti, változtak azonban a jogorvoslat szabályai. Az elrendelő határozat ellen méltányossági eljárásnak továbbra sincs helye, azonban a Törvény szerint az elrendelő határozat bírósági felülvizsgálatának kérése helyett az őrizetbe vett kifogással élhet, törvénysértésre hivatkozással. A kifogásra az 57. § és az 59. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A kifogást a bíróság nyolc napon belül bírálja el.

Ha a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson történő kötelező tartózkodás elrendelésétől tizennyolc hónap

eltelt, de az elrendelés alapjául szolgáló körülmény a harmadik országbeli állampolgárnak fel nem róható okból továbbra is fennáll, a harmadik országbeli állampolgár számára más tartózkodási helyet kell kijelölni. Az idegenrendészeti hatóság a harmadik országbeli állampolgár kérelmére – kivételesen, humanitárius okból – engedélyezheti a közösségi szálláson vagy befogadó állomáson való további tartózkodást akkor is, ha a kötelező tartózkodás elrendelésétől tizennyolc hónap eltelt.

Az a harmadik országbeli állampolgár, akinek kijelölt helyen való tartózkodását az idegenrendészeti hatóság elrendelte, az elrendelő idegenrendészeti hatóság hozzájárulásával – érvényes munkavállalási engedéllyel – jogosult arra, hogy keresőtevékenységet folytasson.

A kitoloncolás

A 65. §-hoz

A kitoloncolás szabályai részben azonosak az Idtv.-ben foglaltakkal, azonban Magyarország jövőbeni schengeni csatlakozása miatt új szabályokkal egészül ki a Törvény, amelyek azonban csak Magyarország teljes jogú tagsága időpontjától lépnek hatályba.

Az Idtv.-vel azonosan kimondja a Törvény, hogy a visszairányítást, illetve a kiutasítást elrendelő bírósági vagy idegenrendészeti hatósági határozatot hatósági kísérettel (kitoloncolás) kell végrehajtani, ha a harmadik országbeli állampolgár szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés büntetésből szabadult; ha idegenrendészeti őrizet alatt áll; ha kiutazásának ellenőrzése a nemzetbiztonság, nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség érvényesítése, illetőleg a közbiztonság vagy közrend védelme érdekében szükséges. A kitoloncolásról az idegenrendészeti kiutasítást, illetve a bírói kiutasítás végrehajtását elrendelő határozatban kell rendelkezni, egyéb esetben külön határozattal kell elrendelni.

Az új, a teljes jogú Schengen-tagság időpontjában hatályba lépő rendelkezések szerint más schengeni állam illetékes hatósága által hozott kitoloncolási határozat alapján az idegenrendészeti hatóság a Magyar Köztársaság területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárt kitoloncolhatja, amennyiben a kitoloncolását a nemzetbiztonság vagy a közbiztonság súlyos és tényleges megsértése vagy veszélyeztetése, a határozatot hozó állam törvénye alapján legalább egy évi szabadságvesztés büntetéssel fenyegetett szándékos bűncselekmény elkövetéséért kiszabott bírósági ítélet, súlyos bűncselekmény elkövetésének gyanúja, illetve a külföldiek belépésére vagy tartózkodására vonatkozó jogszabályok súlyos megsértése miatt rendelték el.

Az Idtv.-vel azonosan kimondja a Törvény, hogy a kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik országbeli állampolgár végrehajtási kifogást terjeszthet elő. A kitoloncolással történő végrehajtás ellen a harmadik ország-

beli állampolgár méltányossági eljárást nem kezdeményezhet, a kitoloncolás végrehajtásának felfüggesztését nem kérheti.

Jogharmonizációs kötelezettség teljesítése céljából a Törvény kimondja, hogy az idegenrendészeti hatóság a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i 2003/110/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására köteles állam által elrendelt kiutasítás végrehajtásában közreműködhet.

Szintén új rendelkezés a kitoloncolás félbeszakítására vonatkozó szabályozás. E szerint a kitoloncolást félbe kell szakítani, ha a kitoloncolt célországba történő beutazása megghiúsult, a kitoloncolt sürgős orvosi beavatkozást igénylő állapota miatt nem hajtható végre, a külön jogszabályban meghatározottak szerint a kitoloncolás végrehajtásának más állam (a továbbiakban: felkért állam) területén történő biztosítása esetén a légi átszállításhoz a felkért állam nem járult hozzá, vagy visszavonta hozzájárulását, továbbá amennyiben a kitoloncolt engedély nélkül lépett be a felkért állam területére az átszállítás folyamán.

Külföldre utazási tilalom

A 66. §-hoz

A Törvény az úti okmány visszatartás intézményét az ún. külföldre utazási tilalom keretében szabályozza. Az idegenrendészeti hatóság külföldre utazási tilalmat rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben, akinek úti okmánya visszatartása érdekében a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az idegenrendészeti hatóságot értesítette. Az értesítés alapján az idegenrendészeti hatóság a külföldre utazási tilalmat elrendelő határozatában a harmadik országbeli állampolgár úti okmányát visszatartja. A határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak. Az idegenrendészeti hatóság a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a külföldre utazási tilalom feloldása érdekében megküldött értesítése alapján a külföldre utazási tilalmat haladéktalanul törli és a harmadik országbeli állampolgár visszatartott úti okmányát neki visszaadja.

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzése

A 67. §-hoz

A harmadik országbeli állampolgárok ellenőrzésére vonatkozó szabályok az Idtv.-ben foglaltakhoz hasonlóan kerülnek szabályozásra. Eszerint az idegenrendészeti hatóság a Törvényben meghatározott szabályok megtartását ellenőrizheti. A harmadik országbeli állampolgár az ellenőrzéskor felhívásra köteles úti okmányát, tartózkodásra jo-

gosító engedélyét vagy más, személyazonosításra alkalmas igazolványát felmutatni és átadni. Az ellenőrzés során a harmadik országbeli állampolgárnál talált, más személy részére kiállított és jogtalanul birtokban tartott úti okmányt a hatóság lefoglalja, és – amennyiben nem indul büntetőeljárás – továbbítja az azt kiállító állam magyarországi külképviseletének, ennek hiányában a külpolitikáért felelős miniszter útján megküldi az azt kiállító szervnek.

A magyarországi tartózkodás jogszerűségének vagy személyazonosságának hitelt érdemlő igazolására nem képes, illetve a Törvényben foglalt szabályokat megsértő harmadik országbeli állampolgárt az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani. Ha az előállítás időtartama alatt a harmadik országbeli állampolgár tartózkodásának jogcíme vagy a harmadik országbeli állampolgár személyazonossága nem állapítható meg, a harmadik országbeli állampolgárral szemben legfeljebb tizenkét óra időtartamra visszatartás intézkedést kell alkalmazni, amely ellen panaszunk van helye.

A Törvényből kikerült a magánlakásba, illetve magánterületre belépés joga, mivel azt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szabályozza, és mivel a Törvény itt nem tartalmaz eltérő rendelkezést, e szabály az idegenrendészeti eljárásban is alkalmazandó.

A személykörözés elrendelése

A 68. §-hoz

A személykörözésre vonatkozó szabályok az Idtv.-hez képest rövidebb módon lettek meghatározva, részben azért, mert egyes rendelkezések kormányrendelet szintjén kerülnek majd szabályozásra, részben pedig azért, mert a részletszabályokra a személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény rendelkezései vonatkoznak.

A Törvény kimondja, hogy az idegenrendészeti hatóság a körözését rendelheti el annak az ismeretlen helyen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárnak, aki az e fejezetben meghatározott idegenrendészeti eljárás alatt áll; az őrizetből megszökött vagy az idegenrendészeti eljárásban számára elrendelt kötelező tartózkodási helyet az előírt magatartási szabályok megszegésével elhagyta; a jogerős kiutasítás végrehajtásának nem tett eleget. Az Idtv.-hez képest változás, hogy az első pont szerint csak az V. fejezetben szabályozott idegenrendészeti eljárások alatt álló harmadik országbeli állampolgárral szemben van helye körözésnek, ezzel kizárva az olyan személyek körözése elrendelésének elvi lehetőségét is, akik például engedélyezési eljárásban ügyfelek.

A körözést vissza kell vonni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

VI. Fejezet

FELELŐSSÉGI SZABÁLYOK

A 69–72. §-hoz

A gyakorlati tapasztalok tükrében kerül módosításra a felelősségi szabályok körében fuvarozókra kiszabható közrendvédelmi bírság szabályozása. Az Európai Unióhoz történt csatlakozás keretében került átültetésre az 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény 26. cikkében foglalt rendelkezések kiegészítéséről szóló, 2001. június 28-i 2001/51/EK tanácsi irányelv. Az irányelv célja, hogy az illegális bevándorlással szembeni eredményes küzdelem érdekében valamennyi tagállam rendelkezéseket hozzon fuvarozók azon kötelezettségeiről, hogy megbizonyosodjanak arról, hogy az általuk a tagállamok területére szállított harmadik országbeli állampolgár rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnal. A légi vagy vízi úton, illetve menetrend szerint közlekedő járással közúton személyszállítással foglalkozó fuvarozóknak a szállítást megelőzően meg kell bizonyosodniuk arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár utas rendelkezik-e a beutazáshoz vagy átutazáshoz érvényes úti okmánnal, illetve a Törvényben meghatározott, a beutazáshoz szükséges egyéb engedéllyel. A személyszállítás jellegéből adódóan a vasúti fuvarozókat nem terheli ilyen jellegű kötelezettség – ennek megfelelően a közrendvédelmi bírsággal sem sújthatóak –, azonban a visszaszállítási kötelezettség rájuk is vonatkozik.

A szankciók visszatartó hatása, arányossága jobban megvalósítható abban az esetben, ha az eljáró hatóságnak mérlegelési lehetősége van a kiszabható közrendvédelmi bírságot illetően.

A Törvény a fuvarozóknak az utasokkal kapcsolatos adatok közlésére vonatkozó kötelezettségéről szóló, 2004. április 29-i 2004/82/EK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: 2004/82/EK irányelv) összhangban szankcionálja a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettségét elmulasztó fuvarozókat. Ezen intézkedések bevezetése az illegális bevándorlás elleni hatékony küzdelmet és a határelenőrzés javítását szolgálja.

A munkáltatókra vonatkozó kötelezettség, illetve felelősségi szabály meghatározása az illegális migráció és az illegális munkavállalás elleni küzdelem eszközeinek harmonizálásáról és az ellenőrzés eredményes módjainak fejlesztéséről szóló 1995. december 22-ei tanácsi ajánlásra tekintettel történt. A munkáltató a harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatását megelőzően köteles meggyőződni arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár rendelkezik a Törvény alapján keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel. Az idegenrendészeti hatóság az ezen kötelezettségét elmulasztó munkáltatót közrendvédelmi bírsággal sújthatja.

A munkáltató továbbá köteles bejelenteni a harmadik országbeli állampolgár engedélyezett magyarországi munkavállalásának meghiúsulását, valamint foglalkoztatásá-

nak a munkavállalási engedély érvényességi idején belüli megszüntetését is.

A meghívó, aki hatósági hozzájárulással ellátott meghívólevélben kötelezettséget vállalt arra, hogy a meghívott személy részére – magyarországi tartózkodása időtartama – szállást biztosít, eltartásáról gondoskodik, továbbá – ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik – egészségügyi ellátásának, valamint kiutazásának költségeit fedezi, kötelezettsége elmulasztásával másnak okozott kárt köteles megtéríteni.

VII. Fejezet

BEJELENTÉSI KÖTELEZETTSÉGEK

A harmadik országbeli állampolgár szálláshelyének bejelentési kötelezettsége

A 73. §-hoz

A Törvény a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 22. cikkében foglalt rendelkezésekkel összhangban előírja a harmadik országbeli állampolgárok számára magyarországi szálláshelyük bejelentését. A Törvény meghatározza azon személyes adatok körét, amelyeket a szálláshely bejelentésekor az idegenrendészeti hatósággal közölni kell. A kereskedelmi szálláshelyen vagy jogi személy által fenntartott egyéb szálláshelyen megszálló harmadik országbeli állampolgárok adatairól a szállásadó vezet vendéglönyvet.

A születés bejelentése

A 74. §-hoz

A Törvény meghatározza azokat az eseteket, amikor a harmadik országbeli állampolgár – a gyermek személyes adatainak közlésével – köteles bejelenteni azt a tényt, hogy a Magyar Köztársaság területén harmadik országbeli állampolgár gyermeke született. Az idegenrendészeti hatóság a bejelentés alapján állítja ki a gyermek tartózkodási jogosultságát igazoló okmányt.

A harmadik országbeli állampolgár személyi okmányaival kapcsolatos bejelentési kötelezettségek és hatósági intézkedések

A 75. §-hoz

A Törvény az Idtv. rendelkezéseire hasonlóan állapítja meg a bejelentési kötelezettség teljesítésének módját a harmadik országbeli állampolgár számára úti okmánya vagy tartózkodásra jogosító engedélyének elvesztése, elmulasztása, illetve megsemmisülése esetére.

VIII. Fejezet

**A HONTALAN STÁTUSZ MEGÁLLAPÍTÁSA
ÉS A HARMADIK ORSZÁGBELI
ÁLLAMPOLGÁROK ÚTI OKMÁNNYAL
ELLÁTÁSA**

Hontalanság megállapítására irányuló eljárás

A 76–81. §-hoz

A hatályos magyar jogban a hontalan személyek magyarországi státuszáról törvényi szinten a 2002. évi II. törvénnyel kihirdetett, a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954. évi New York-i Egyezmény, a jelenlegi idegenrendészeti törvény, a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény, valamint érintőlegesen – elsősorban az adatnyilvántartás kapcsán – számos más ágazati törvény rendelkezik. A rendeleti szintű szabályozás körében a hatályos Idtv. végrehajtási rendelete tartalmaz fontosabb szabályokat.

Megállapítható, hogy a hontalanok státuszát szabályozó joganyag szétszórta és hiányos, továbbá a hontalan jogállás – elsősorban nemzetközi jogi eredetű – anyagi jogi normái mellett a hontalan státusz megállapítására irányuló eljárás szabályai teljes egészében hiányoznak a magyar jogból. Hatályos idegenrendészeti törvényünk lakonikusan csupán úgy rendelkezik a hontalansági eljárásról, hogy a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal tartózkodási engedéllyel látja el azt a külföldit, akiről eljárásában megállapította, hogy hontalan. Ennek mikéntjét pedig végrehajtási rendelete ennyiben részletezi: a külföldinek a hontalanságát igazolnia vagy valószínűsítene kell, amelyhez kérelmére az idegenrendészeti hatóság az illetékes magyar külképviselet útján igazgatási segítséget nyújt. Mindezek a sporadikusan előforduló eljárási szabályok azonban messze nem alkotnak elégséges, illetve koherens eljárást, következésképpen szükség volt egy önálló és külön részletezett hontalansági eljárás megalkotására.

A Törvény a hontalanság megállapítására irányuló alapvető és garanciális jelentőségű eljárási szabályokat rögzíti, az eljárás részletszabályai pedig a Törvény újrakodifikált végrehajtási kormányrendeletében kapnak helyet.

A magyar jogalkotónak viszonylag tág mozgástere van a vonatkozó procedurális szabályok meghatározásában. A nemzetközi kötelezettségeinkkel való összhang különösebb nehézségek nélkül biztosítható, a hontalan személyek jogállásáról szóló 1954-es New York-i Egyezmény ugyanis jóformán kizárólag anyagi jogi szabályokat fektet le, magát a hontalan jogállást statuálja; így – az igazgatási segítségnyújtásról szóló 25. cikkén kívül – nem tartalmaz eljárási jogi előírásokat.

A hontalansági eljárás megindítására jogosultak körét illetően az 1954-es New York-i Egyezmény nem minden, *de iure* állampolgárság nélküli személy számára biztosítja a konvenció hontalan státusz megszerzését. Az Egyezmény személyi hatálya ugyanis nem terjed ki:

a) azon személyekre, akik az ENSZ szerveitől – az UNHCR kivételével – védelemben vagy segélyben részesülnek mindaddig, amíg ez a védelem vagy segély fennáll;

b) olyan személyekre, akiket annak az országnak az illetékes hatóságai, amelyben lakóhelyük van, olyan személyeknek ismertek el, mint akiket megilletnek az adott ország állampolgárságának birtoklásával járó jogok és kötelezettségek;

c) olyan személyekre, akiket illetően komoly okok állnak fenn annak feltételezésére, hogy i) a nemzetközi okmányokban megfogalmazottaknak megfelelően béke elleni, háborús vagy az emberiség elleni bűnöket követtek el; ii) a tartózkodási helyük államán kívül, mielőtt abba az államba bebocsátást nyertek, súlyos, nem politikai bűncselekményt követtek el; iii) az Egyesült Nemzetek céljával és elveivel ellentétes cselekmények elkövetésében vettek részt.

Emellett az idegenrendészeti hatóság akkor is megszünteti az eljárást, amennyiben a kérelmező az állampolgársági jogszabályokkal való visszaélés folytán szándékosan szünteti meg állampolgárságát és válik hontalanná. Ez a szabály az Európa Tanács Miniszteri Tanácsának a tagállamokhoz intézett R (99) 18. számú Ajánlásában foglaltakat jeleníti meg a Törvényben. Az Ajánlás egy új állampolgárság hontalanná válás útján történő megszerzését kívánja kizárni, míg jelen rendelkezés ezt a követelményt általános szintre emelve ilyen esetben magát a hontalan státusz megszerzését nem teszi lehetővé.

A hontalanság megállapítására irányuló eljárás kérelemre indul, amelynek előterjesztésére a Törvény semmiféle formakényszert nem ír elő. A visszaélés lehetőségének minimálisra csökkentése érdekében azonban nem elég csupán az 1954-es Egyezmény személyi hatálya alá tartozni, hanem a Magyarország területén történő jogszerű tartózkodás is elengedhetetlen feltétel az eljárás megindításához. Ennélfogva kizárható az az esetkör, hogy az illegálisan érkező migránsok rögtön a határon, vagy bizonyos időtartamú jogszerűtlen tartózkodás után az idegenrendészeti hatóság általi kézrekerítést követően azonnal – rosszhiszeműen – hontalan státuszért folyamodjanak. Az eljárás során a Törvény megfelelő garanciákkal védi és biztosítja a kérelmező tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának érvényesülését (jegyzőkönyvfelvétel, anyanyelvhasználat, jogi segítségnyújtás, a hatóság kioktatási kötelezettsége stb.).

A hontalanság tényének bizonyítása az eljárás legfontosabb része, hiszen elméletileg valamely hontalan személynek a Föld valamennyi országából (több mint 200 entitás) kellene hivatalos okirattal igazolnia azt a negatív tényt, hogy egyiknek sem állampolgára. Ilyen nyilvánvalóan lehetetlen követelményt nem lehet a kérelmezővel szemben – akire a bizonyítási teher hárul – támasztani. Egyetlen állam gyakorlata sem követel meg efféle bizonyítékot: általában a konkrét ügy tényállásától függ, hogy két, három, esetleg több állammal kapcsolatban kell az állampolgárság jogi kötelékének a hiányát igazolni. Az új szabályozás célja, hogy ezen ésszerűségi megfontolások mellett kérelmező-központúan tegye lehetővé a hontalanság bizonyítását.

Ennek érdekében a hitelt érdemlő igazolás mellett a hontalanság tényének valószínűsítése is releváns eljárási cselekmény, továbbá a Törvény taxatív felsorolja, mely államok relációjában – amelyek köre a kérelmezőtől függően esetről esetre változhat – szükséges a hontalanság tényének hivatalos alátámasztása. Az állampolgársági kötelek hiányát a születési hely, a korábbi lakó- vagy tartózkodási hely, illetőleg a családtagok és a szülők állampolgársága szerinti állam vonatkozásában kell tanúsítani. E gyakorlati nehézségekkel járó ténybizonyításhoz nyújtott igazgatási segítség – a szóba jöhető államok magyar külképviseleteinek, illetve az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának bevonásával – az 1954-es Egyezmény 25. cikke végrehajtását szolgálja.

A hontalansági eljárásban hozott határozat ellen közigazgatási úton nincs helye jogorvoslatnak, azonban a kérelmező a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályaitól eltérően 15 napon belül kérheti a határozat bírósági felülvizsgálatát. A felülvizsgálati kérelem – amennyiben előterjesztője azt kéri – halasztó hatályú, tehát a hontalankénti elismerését kérőt nem lehet az idegenrendészeti szabályok szerint az ország elhagyására kötelezni, amíg a bíróság döntése jogerőssé nem válik. A bíróság nemperes eljárásban, a jogviták ésszerű időben történő elbírálásának követelményét szem előtt tartva 90 napon belül határoz, amelynek eredményeképpen az idegenrendészeti szerv határozatát megváltoztathatja. A hontalansági eljárás – az 1954-es Egyezmény 16. cikk 2. bekezdésével összhangban – tárgyi költségmentes.

A Törvény a nemzetközi jog szabályainak megfelelően széleskörű jogosítványokat biztosít az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának a hontalanság megállapítására irányuló eljárásban való részvételre, annak bármely szakaszában.

A harmadik országbeli állampolgárok úti okmánnyal ellátása

A 82–86. §-hoz

A harmadik országbeli állampolgárok úti okmánnyal történő ellátásának szabályai az Alkotmány 58. § (1) bekezdésében foglalt alapjog érvényesülését szolgálják, miszerint „mindenkit, aki törvényesen tartózkodik Magyarországon területén... megillet az ország elhagyásához” való jog. A Törvény meghatározza az idegenrendészeti hatóság tennivalóit, s úti okmány kibocsátásával három személyi kör részére biztosítja a fent említett, a mozgásszabadságból fakadó alapvető jog gyakorlását.

Az első csoportot a bevándorolt, illetve letelepedett személyek alkotják, akik különböző feltételek fennállása esetén igényelhetnek egyszeri beutazásra, illetve egy évig érvényes, ki-, valamint visszautazásra szolgáló úti okmányt (pl. elvesztették azt vagy az okmány megsemmisült, és az csak aránytalan nehézségek árán, illetve egyáltalán nem pótolható).

Másrészt mindazon harmadik országbeli állampolgárokat úti okmánnyal látja el az idegenrendészeti hatóság, akik egyszeri kiutazóként, önkéntesen vagy kényszerintézkedés következtében állampolgárságuk vagy életvitelük helye szerinti országba távoznak. Ebbe a kategóriába tartoznak a jogellenesen itt tartózkodó és hazánkat elhagyni köteles személyek is, pl. a menekültként el nem ismert menedékkérők, kitoloncolt illegális migránsok stb., akik egyszeri utazásra szóló úti okmánya ilyenkor ún. *laissez passer* formáját ölti.

Végül a harmadik csoportba a hontalan státuszú személyek tartoznak, akiknek kérelmére – az 1954-es New York-i Egyezmény 28. cikkével összhangban, az Egyezmény Függelékében foglalt adattartalommal – külföldre utazás céljából egy éves érvényességű úti okmány adható ki. Ez a jog – figyelemmel az 1954-es New York-i Egyezmény Függelékének 11. cikkére – a Törvény értelmében nem csupán a magyar hatóságok által hontalanként elismert személyeket, hanem „a Magyar Köztársaság területén tartózkodó” összes többi hontalan személyt is megilleti. Következésképpen egy másik állam által elismert, de hazánkban jogszerűen tartózkodó hontalan státuszú személy szintén igényelheti e speciális úti okmányt.

A Törvény az úti okmánnyal rendelkező harmadik országbeli állampolgár, illetve hontalan személy úti okmányának visszavonásának eseteiről is rendelkezik.

IX. Fejezet

AZ ELJÁRÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

A 87–92. §-hoz

A Ket 13. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően a Törvényben szabályozott eljárásokban a Ket. szabályait kell alkalmazni, amennyiben a Törvény eltérően nem rendelkezik. A Törvény 87–92. §-a azokat a közös eljárási szabályokat tartalmazza, amelyek a Ket. szabályaitól eltérnek. Ezek a következők:

a) a vízumeljárásban a kiskorú kérelmezőre vonatkozó speciális szabályok;

b) a kérelemre indult eljárásokban az ügyfélnek kérelme előterjesztésekor az eljáró hatóság előtt személyesen meg kell jelennie;

c) a hiánypótlási felhívást az ügyfél részére az eljáró hatóság azonnal átadja;

d) azokban az eljárási cselekményekben, ahol az ügyfél személyes megjelenése kötelező, nincs helye elektronikus ügyintézésnek;

e) a döntések közlésével kapcsolatos szabályok;

f) ha a Törvény a határozattal szembeni fellebbezést kizárja, nincs helye újrafelvételi eljárásnak és méltányossági eljárásnak sem;

g) a másodfokon eljáró hatóság által hozott elsőfokú végzésekkal szemben nincs helye fellebbezésnek,

h) a vízum kiadására irányuló eljárásban a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségét a kérelmező viseli,

i) hivatalból indult eljárás során – halaszthatatlan esetben – az eljáró hatóság kirendelő végzés hiányában is igénybe vehet tolmácsot a hatóság és a tolmács között létrejött szerződés alapján.

X. Fejezet

A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK ADATAINAK KEZELÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A 93–108. §-hoz

A Törvény – figyelemmel az Alkotmányban biztosított információs önrendelkezési jogra, illetve az ezen alapjog érvényesülésének, korlátozásának általános szabályait megállapító személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényre – meghatározza a személyi hatálya alá tartozó személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó szabályokat, így a kezelhető adatok körét, az adatkezelés célját, időtartamát, az adattovábbítás rendjét.

A Törvény elkülönítetten – idegenrendészeti rész-nyilvántartásonként – állapítja meg az idegenrendészeti hatóságok által kezelhető adatok körét és azok megőrzési idejét.

A Törvény szerint a résznyilvántartásokban szereplő adatokat más hatóságok részére a jogszabályban meghatározott feladataik ellátása céljából – törvényben meghatározott adatkörben – engedni továbbítani, biztosítva ezáltal a törvényes adatkezelés feltételeit. Az adatvédelmi garanciák teljesítése érdekében a más hatóságok részére továbbított adatokról az idegenrendészeti hatóság adattovábbítási nyilvántartást vezet.

A Törvény megteremti annak lehetőségét, hogy az idegenrendészeti hatóságok feladataik ellátása érdekében adatokat igényeljenek más hatóságoktól.

XI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

A 109. §-hoz

A Törvény általános hatálybalépésének időpontja 2007. július 1. Ettől eltérő időpontban szükséges hatályba léptetni azokat a rendelkezéseket, amelyek a Csatlakozási Okmányban foglaltak szerint csak a teljes jogú schengeni tagságunkat követően alkalmazhatóak. A schengeni vívmányok teljes körű alkalmazására hazánkat az Európai Unió

Tanácsa fogja határozatában felhatalmazni, erre tekintettel az említett rendelkezések a határozatban foglalt időponttól hatályosulnak.

Átmeneti rendelkezések

A 110. §-hoz

A Törvény az átmeneti rendelkezések körében rendelkezik arról, hogy a hatályba lépést követően az egyes, a hatályos Idtv.-ben szabályozott jogintézmények további sorsa hogyan alakul.

A hatályos törvény alapján kiadott tartózkodásra jogosító okmányok érvényességi idejükön belül a bennük foglaltak szerinti tartózkodásra jogosítanak. A Törvény az új letelepedési jogcímek bevezetésére figyelemmel a kérelmezőknek lehetőséget ad arra, hogy nyilatkozatuk szerint az idegenrendészeti hatóság a Törvény hatálybalépését megelőzően benyújtott kérelmeiket a kívánt új jogcím megszerzése iránti kérelemnek tekintse. Az átmeneti rendelkezések biztosítják, hogy az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárok őrizetének maximális időtartama a Törvényben meghatározottak szerint alakuljon.

Felhatalmazó rendelkezések

A 111. §-hoz

A felhatalmazó szabályok körében a Törvény az eljárás részletes szabályainak kimunkálását, illetőleg az egyes jogintézményekhez kapcsolódó további szabályozási igény teljesítését – rendeletalkotás útján – a Kormányra bizza. Az érintett miniszterek a feladat- és hatáskörükben szabályozható körben rendeletalkotásra kapnak felhatalmazást.

Módosuló rendelkezések

A 112–119. §-hoz

A Törvény a 2004/82/EK irányelvnek való megfelelés érdekében módosítja a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvényt. A módosítás feljogosítja a Határőrség határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szervét arra, hogy a határforgalom-ellenőrzés során – az illegális bevándorlás elleni hatósági intézkedések elősegítése céljából – adatokat kérjen azokról az utasokról, akiket a személyszállítást végző légi fuvarozó nem az Európai Unió valamely tagállamának vagy a schengeni vívmányoknak az Európai Unió keretébe történő beillesztéséről szóló jegyzőkönyv 6. cikke alapján az Európai Unió Tanácsával kötött, a schengeni vívmányok végrehajtásában, alkalmazásában és fejlesztésében való részvételéről szóló megállapodásban részes állam (a továbbiakban együtt: schenge-

ni határátlépési állam) területéről szállít a Magyar Köztársaság területére. A Törvény meghatározza a határforgalom-ellenőrzést végrehajtó szerv által kezelhető adatok körét, és tartalmazza az adatok törlésére vonatkozó garanciális szabályokat. A módosítás lehetővé teszi, hogy a Határőrség a saját objektumain kívül a külön jogszabály alapján kijelölt objektumokat is őrizze. Ezzel a Határőrség alapvető feladatainak ellátása mellett hatékonyabb szerepet tölthet be az egyéb jellegű rendvédelmi (létesítménybiztosítási) feladatainak ellátásában, ezzel is tehermentesítve a Rendőrség erőit.

A menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban: Met.) a letelepedési engedélyre való hivatkozás pontosításra szorul, mivel letelepedett státuszt élveznek a Törvény IV. fejezete értelmében a letelepedési engedéllyel rendelkezőkön túl az ideiglenes letelepedési engedéllyel, a nemzeti letelepedési engedéllyel, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is.

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (a továbbiakban: Utv.) módosítását a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek (a továbbiakban: Be.) – a 2006. évi LI. törvénnyel módosított – 146. §-a teszi szükségessé.

A 2006. évi LI. törvény megszüntette az úti okmány elvételét, mint önálló büntetőeljárású kényszerintézkedést, és a magyar állampolgár kiutazását csak az Utv. alapján lehet korlátozni. A Törvény az Utv. 16. §-ából törli azt a jelenlegi rendelkezést, amely a büntetőeljárású törvény szerinti úti okmány elvételére hivatkozva korlátozza a magyar állampolgárok külföldre utazását, ugyanakkor figyelemmel az Európai Unió tagállamaival folytatott bünyügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvényben meghatározott személyi szabadságot elvonó, illetve korlátozó kényszerintézkedések fogalmára és tartalmára is, a Be. személyi szabadságot elvonó, illetve korlátozó kényszerintézkedései mellett az Utv. 16. §-ában szerepelte az átadási letartóztatást és az ideiglenes átadási letartóztatást.

Az Utv. 18. § (1) bekezdésének módosítása is szükséges, mert e törvényhely állapítja meg, hogy a különböző korlátozások miatt külföldi utazásra nem jogosult magyar állampolgár esetében melyik az a hatóság, amely hozzájárulhat a méltányossági alapon történő kiutazás engedélyezéséhez. A Törvény itt is figyelemmel van arra, hogy nem minden büntetőeljárású kényszerintézkedés alatt álló személy kaphatja meg a méltányossági engedélyt, mert az őrizetben, kiadatási őrizetben, kiadatási letartóztatásban, átadási letartóztatásban, illetve ideiglenes átadási letartóztatásban lévő személy külföldre utazása, illetve a külföldre utazás engedélyezése fogalmilag kizárt. A Be. szerinti előzetes letartóztatás, lakhelyelhagyási tilalom és házi őrizet hatálya alatt álló személy esetében a külföldre utazás fogalmilag nem kizárt, így a méltányossági engedély e személyek részére megadható. Ehhez azonban a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően bíróság hozzájárulása szükséges.

A Törvény – az Utv. 25. §-ának módosításával – megteremt a koherenciát a külföldre utazás és az azt érintő korlátozással kapcsolatos adatkezelés terén is. A jelenlegihez képest pontosabb és részletesebb szabályozást igényel az Utv. 25. §-ában, hogy a külföldre utazással kapcsolatos korlátozás elrendelése céljából melyik szerv és milyen adatokról tájékoztatja a központi adatkezelő szervet.

A Törvény a 2004/82/EK irányelvnek való megfelelés érdekében módosítja a légitársaságokról szóló 1995. évi XCVII. törvényt. A módosítás feljogosítja a személyszállítást végző légitársaságot arra, hogy a schengeni határátlépési állam területére beutazó utasnak a Törvényben meghatározott adatait – az illegális bevándorlás elleni hatósági intézkedések elősegítése céljából – kezelje. Ezen adatok továbbítására egyedi adatigénylés alapján kerülhet sor a határforgalom-ellenőrzésért felelős szerv, illetve a schengeni határátlépési állam határforgalom-ellenőrzésért felelős szerve részére. A Törvény tartalmazza az adatok törlésére vonatkozó garanciális szabályokat.

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvényben a letelepedési engedélyre való hivatkozás pontosításra szorul, mivel letelepedett státuszt élveznek a Törvény IV. fejezete értelmében a letelepedési engedéllyel rendelkezőkön túl az ideiglenes letelepedési engedéllyel, a nemzeti letelepedési engedéllyel, valamint az EK letelepedési engedéllyel rendelkezők is.

A harmadik országbeli állampolgároknak az Európai Közösség területén folytatott tudományos kutatás céljából való fogadására vonatkozó külön eljárásról szóló, 2005. október 12-i 2005/71/EK tanácsi irányelv átültetése érdekében szükséges megalkotni a kutatószervezetek akkreditációját, valamint a fogadási megállapodásokat szabályozó kormányrendeletet. Tekintettel arra, hogy a törvény a kutatás-fejlesztés és a technológiai innováció emberi erőforrásaira vonatkozó jogalkotási területet lefoglalta, a kormányrendelet eredeti jogalkotási hatáskörben nem alkotható meg, ezért felhatalmazó rendelkezés szükséges.

A közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvényben indokolt a Törvény 2. § a) pontja szerinti harmadik országbeli állampolgár fogalmának használata.

Az emberkereskedelem áldozatairól szóló irányelvnek való megfelelés érdekében szükséges a bűncselekmények áldozatainak segítéséről szóló 2005. évi CXXXV. törvény módosítása. A Törvény szerint az áldozatsegítő hatóság kezdeményezi az emberkereskedelem áldozatává vált harmadik országbeli állampolgár ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással való ellátását.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

A 120. §-hoz

A Törvény a jogszabályszerkesztésről szóló 12/1987. (XII. 29.) IM rendelet 7. § (3) bekezdésével összhangban az IM rendelet 2. számú melléklete előírásainak megfelelő jogharmonizációs klauzulával zárul.

A Kormány tagjának rendeletei

Az igazságügyi és rendészeti miniszter
1/2007. (I. 25.) IRM
rendelete

a büntető ügyekben alkalmazható közvetítói
tevékenységgel összefüggésben egyes
igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról

Az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 3. §-a (2) bekezdésének *d*) pontjában megállapított feladatkörben eljárva, a büntető ügyekben alkalmazható közvetítói tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 24. §-ának (3) bekezdésében, a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 127. §-ának (1) bekezdésében, valamint az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 13. §-ának (7) bekezdésében és 135. §-a (3) bekezdésének *a*) és *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján – az érdekelt miniszterek és a legfőbb ügyész egyetértésével – a következőket rendelem el:

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről, valamint ehhez kapcsolódóan egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról szóló 17/2003. (VI. 24.) IM rendelet módosítása

1. §

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről, valamint ehhez kapcsolódóan egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról szóló 17/2003. (VI. 24.) IM rendelet (a továbbiakban: Pfr.) a következő alcímmel és 6/A. §-sal egészül ki:

„A közvetítói eljárásra utalást megelőző pártfogó felügyelői vélemény elkészítése

6/A. § (1) Ha az ügyész, illetve a bíróság az ügy közvetítói eljárásra utalására vonatkozó döntés meghozatala előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendeli el, a 3–6. §-ban foglalt rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a pártfogó felügyelő a szakmai ténymegállapítások keretében elsősorban azt mutatja be, hogy

a) a terhelt vállalja-e, és képes-e a sértett kárát megtéríteni vagy a bűncselekmény káros következményeit más módon a sértettnek jóvátenni,

b) a sértett hajlandó-e elfogadni a terhelt kártérítési vagy jóvátételi szándékát,

c) a terhelt és a sértett is hozzájárul-e a közvetítói eljárás lefolytatásához,

d) a terhelt és a sértett kész-e együttműködni a közvetítói tevékenységet végző pártfogó felügyelővel a közvetítói megbeszélésen egyeztetendő, a tevékeny megbánást megalapozó megállapodás létrehozásában, és mindezek alapján javaslatot tesz az ügy közvetítói eljárásra utalására vagy annak mellőzésére.

(2) A közvetítói eljárásra utalást megelőző pártfogó felügyelői vélemény elkészítése során a terhelt, a sértett, cselekvőképtelen sértett esetében törvényes képviselőjének meghallgatása nem mellőzhető.”

2. §

A Pfr. a következő III. Fejezettel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi III–VII. Fejezet számozása IV–VIII. Fejezetre változik:

„III. Fejezet

A közvetítói eljárás lefolytatása

9/A. § (1) Ha a büntető ügyben eljáró ügyész, illetve bíróság a székhelye szerint illetékes megyei hivatalt közvetítói eljárás lefolytatása érdekében keresi meg, azt a megyei hivatal igazgatója által kijelölt, közvetítói tevékenységet végző pártfogó felügyelő (a továbbiakban: közvetítő) folytatja le. Ha az illetékes megyei hivatalban a felnőtt korúak, valamint a fiatakorúak ügyeit ellátó pártfogó felügyelők között is van közvetítő, és a közvetítói eljárásban résztvevő terhelt vagy sértett életkora indokolja, akkor a megyei hivatal igazgatója lehetőség szerint a fiatakorúak ügyeit ellátó pártfogó felügyelőt jelöli ki.

(2) Ha a büntető ügyben a pártfogó felügyelői vélemény elkészítésére és a közvetítói eljárás lefolytatására ugyanaz a megyei hivatal illetékes, a megyei hivatal igazgatója lehetőség szerint ugyanazt a pártfogó felügyelőt jelöli ki e feladatok ellátására.

9/B. § (1) A közvetítő a közvetítói eljárás kezdetén tájékozik arról, hogy készült-e az ügyben pártfogó felügyelői vélemény, ha igen, akkor intézkedik annak beszerzéséről és szükség szerint konzultál az azt elkészítő pártfogó felügyelővel.

(2) A közvetítói eljárásba a büntető ügyekben alkalmazható közvetítói tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Bkt.) 7. §-ának (4) bekezdése alapján más megyei hivatal pártfogó felügyelője is bevonható.

9/C. § (1) Ha a közvetítói eljárás a Bkt. 15. §-a (1) bekezdésének *b*) pontjában foglaltak szerint fejeződik be, a megállapodás teljesítését – a (2) bekezdésben és a 32. § (1) bekezdésében foglalt kivétellel – a közvetítő ellenőrzi.

(2) Ha a megállapodásban foglaltak indokolják, úgy az ellenőrzésre

a) más – megyei hivatalon belüli – pártfogó felügyelő vagy

b) más – elsősorban a terhelt vagy a sértett lakóhelye (tartózkodási helye), illetve a teljesítés helye szerinti – megyei hivatal pártfogó felügyelője jelölhető ki, amelyről az érintett megyei hivatal igazgatója – a b) pontban meghatározott esetben megkeresésre – dönt.

(3) Ha az ellenőrzésért felelős közvetítő, illetve pártfogó felügyelő megállapítja, hogy a terhelt nem teljesít vagy a megállapodás a sértett magatartása miatt nem teljesíthető, a Pártfogó Felügyelői Szolgálat erről tájékoztatja az ügyet közvetítői eljárásra utaló ügyészt, illetve bíróságot, és a tájékoztatás tényéről egyidejűleg értesíti a sértettet, a terheltet, továbbá képviselőjüket.

9/D. § (1) Közvetítői eljárás során felmerült költség a közvetítői eljárás megindításától (Bkt. 6. §) annak befejezéséig [Bkt. 15. § (1) bek.] a felek érdekkörében felmerült, igazolt, a tevékeny megbánást megalapozó megegyezés létrejöttéhez szükséges költség, így különösen:

a) a sértettnek, a terheltnek, ezek törvényes képviselőinek, illetve a Bkt. 7. §-ának (3) bekezdésében meghatározott segítőinek készkiadása,

b) a terhelt és a sértett meghatalmazott jogi képviselőjének készkiadása és díja,

c) a kirendelt védő készkiadása és díja,

d) a tolmács költségtérítése és díja.

(2) Azokat a költségeket és díjakat, amelyeket a Bkt. 17. §-ának (2) bekezdése alapján az állam visel, az Igazságügyi Hivatal fizeti meg.

(3) A közvetítői eljárás során felmerült azon költségekről, amelyeket az Igazságügyi Hivatal fizet meg vagy előlegez, a közvetítő tételes költségjegyzéket vezet. A további költségeket a közvetítő feljegyzésben rögzíti. Az úti- és szállásköltség megállapításánál a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ában foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(4) A kirendelt védő készkiadásának és díjának megállapítására az R. rendelkezései értelemszerűen irányadóak azzal, hogy a kirendelt védőnek a közvetítői eljárás során felmerült készkiadásait az ügyvéd által benyújtott tételes kimutatás alapján a közvetítő állapítja meg.

(5) A közvetítői eljárás során felmerült, az Igazságügyi Hivatal által fizetett vagy előlegezett költségeket a közvetítői eljárás befejezésekor a közvetítő a költségjegyzék lezárásával és összegzésével állapítja meg.”

3. §

A Pfr. a következő alcímmel és 32. §-sal egészül ki:

„A pártfogó felügyelet végrehajtásának a közvetítői eljárással összefüggő külön szabálya

32. § (1) Ha a közvetítői eljárás befejezése után a közvetítői eljárással összefüggő büntetőeljárásban az ügyész a terhelt pártfogó felügyeletét rendeli el, a pártfogó felügye-

let végrehajtása során a pártfogó felügyelő ellenőrzi a közvetítői eljárásban létrejött megállapodás teljesítését is.

(2) A pártfogó felügyelet végrehajtására kijelölt pártfogó felügyelő tájékozik a közvetítői eljárás előkészítése során keletkezett pártfogó felügyelői véleményről, felvilágosítást kér az ügyben közvetítőként eljáró pártfogó felügyelőtől, továbbá – ha a megállapodásban foglaltak végrehajtása a pártfogó felügyelet megállapítása előtt megkezdődött – a megállapodás teljesítésének ellenőrzését ellátó pártfogó felügyelőtől.

(3) A 25. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatás kiterjed a közvetítői eljárás során létrejött megállapodásban foglaltakra, és a megállapodás megszegésének következményeire is.

(4) A pártfogó felügyelő a 27. § (1) bekezdésében foglaltakon túl tájékoztatja az ügyészt, ha a pártfogolt a megállapodásban vállalt kötelezettséget nem teljesíti, vagy az a sértett magatartása miatt nem teljesíthető.”

4. §

A Pfr. 41. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az Igazságügyi Hivatal – a 39. § (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott célok megvalósítása érdekében, nem vállalkozási tevékenység keretében – programok szervezésére közösségi foglalkoztatókat működtethet.”

Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői Szolgálat egységes iratkezeléséről szóló 18/2003. (VI. 24.) IM rendelet módosítása

5. §

Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői Szolgálat egységes iratkezeléséről szóló 18/2003. (VI. 24.) IM rendelet (a továbbiakban: Pir.) 1. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) E rendeletnek az ügykezelési és az ügyviteli szabályait a jogi segítségnyújtással kapcsolatos ügyekben a VIII. Fejezetben, az áldozatsegítő feladatokkal kapcsolatos ügyekben a IX. Fejezetben megállapított eltérésekkel kell alkalmazni. A Hivatal egyedi iratkezelési szabályzatát a Hivatal főigazgatója (a továbbiakban: főigazgató) jelen rendeletben meghatározott szempontok érvényesítésével, utasításban adja ki.”

6. §

(1) A Pir. 2. §-ának 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazása során a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló

335/2006. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. §-ának 1–35. pontjában meghatározott, valamint a következő értelmező rendelkezések az irányadók:]

„6. irat: a Hivatal működése során keletkezett vagy hozzá érkezett, egy egységként kezelendő rögzített információ, adategyüttes, amely megjelenhet papíron, mikrofilmen, mágneses elektronikus vagy bármilyen más adathordozón; tartalma lehet szöveg, adat, grafikon, hang, kép, mozgókép vagy bármely más formában lévő információ vagy ezek kombinációja;”

(2) A Pir. 2. §-ának 15. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazása során a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2006. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. §-ának 1–35. pontjában meghatározott, valamint a következő értelmező rendelkezések az irányadók:]

„15. nyilvántartó lap: a közvetítői eljárásban résztvevő terheltről és sértettéről, a pártfogolt ügyéről és adatairól (a közérdekű munkavégzésről) elektronikus úton vezetett nyilvántartás vagy papír alapú nyomtatvány.”

7. §

A Pir. III. Fejezete „Az iratkezelés szervezete” cím alatt a következő 2/A. §-sal egészül ki:

„2/A. § A Hivatalban az iratkezelés vegyes iratkezelési szervezettel, számítógépes iktatórendszer támogatásával történik.”

8. §

(1) A Pir. 8. §-ának (3) bekezdése a következő mondatral egészül ki:

„A közvetítői eljárásban részt vevők személyi adatairól felvilágosítás nem adható, a felvilágosításra jogosult személy a személyi adatokat tartalmazó iratokat csak az ilyen adatok törlése után ismerheti meg.”

(2) A Pir. 8. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A közvetítői tevékenységet végző, és az abban közreműködő pártfogó felügyelőt a közvetítői eljárásra vonatkozóan titoktartási kötelezettség terheli, amely a közvetítői tevékenység megszűnése után is fennáll.”

9. §

A Pir. 14. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2) és (3) bekezdés számozása (3) és (4) bekezdésre változik:

„(2) A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény (a továbbiak-

ban: Bkt.) 8. §-ának (2) bekezdésében meghatározott esetben a közvetítői eljárás során a sértett személyi adatait zárt borítékban kell az iratok között őrizni.”

10. §

A Pir. 15. §-a a következő új c) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi c)–e) pont jelölése d)–f) pontra változik:

(Kezdőirat különösen:)

„c) a közvetítői eljárásra utalásról szóló ügyészi határozat, illetőleg a büntetőeljárást a közvetítői eljárás lefolytatása érdekében felfüggesztő bírósági végzés,”

11. §

A Pir. 16. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nyilvántartó könyvet elektronikus úton, az iratkezelési szoftverek megfelelésének külön jogszabály szerinti tanúsításával rendelkező számítógépes program használatával kell vezetni. Egyéb iratkezelési cselekményeket akkor lehet elektronikus úton végezni, ha azt jogszabály megengedi.”

12. §

(1) A Pir. 18. §-ának (1) bekezdése a következő új c) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi c)–f) pont jelölése d)–g) pontra változik:

(A pártfogó felügyelői eljárásokban az alkalmazandó jogszabályok alapján az egyes ügycsoportok a következők:)

„c) közvetítői eljárás (mediáció),”

(2) A Pir. 18. §-ának (2) bekezdése a következő új c) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi c)–f) pont jelölése d)–g) pontra változik:

[Az (1) bekezdésben felsorolt ügycsoportok megjelölésére a következő rövidítéseket kell használni:]

„c) M – közvetítői eljárás (mediáció),”

13. §

A Pir. 21. §-ának (2) bekezdése a következő új c) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi c)–f) pont jelölése d)–g) pontra változik:

(Az iroda a 18. §-ban írtak szerint)

„c) a közvetítői eljárásra utalt ügyeket a közvetítői eljárások nyilvántartó könyvébe,”
(jegyzí be.)

14. §

A Pir. 25. §-ának (4) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi *f)* pont megjelölése *g)* pontra változik:

[A nyilvántartó lap a bűncselekmény(ek) elkövetésével kapcsolatban a következő adatokat tartalmazza:]

„*f)* az elrendelt külön magatartási szabály megnevezése,”

15. §

A Pir. a következő alcímmel és 25/A. §-sal egészül ki:

„*Nyilvántartó lap vezetése a közvetítői eljárásban*

25/A. § (1) A közvetítő a közvetítői eljárásról, az eljárásban résztvevő terheltről és sértettéről nyilvántartó lapot állít ki.

(2) A nyilvántartó lapon fel kell jegyezni a nyilvántartásba vétel időpontját, a közvetítői eljárást folytató megyei hivatal megnevezését, az ügy számát, a közvetítő nevét.

(3) A nyilvántartó lap a terheltről a következő adatokat tartalmazza:

a) személyi adatok (név, születési név, házassági név, születési hely, születési idő, anyja neve, lakóhelye, tartózkodási helye, telefonos elérhetősége),

b) befejezett iskolai végzettsége,

c) foglalkozása,

d) törvényes képviselő adatai (neve, elérhetősége, képviselőlet jellege),

e) ismerte-e a sértettet a cselekmény elkövetése előtt.

(4) A nyilvántartó lap a sértettéről a következő adatokat tartalmazza:

a) személyi adatok (név, születési név, házassági név, születési hely, születési idő, anyja neve, lakóhelye, tartózkodási helye, telefonos elérhetősége),

b) befejezett iskolai végzettsége,

c) foglalkozása,

d) törvényes képviselő adatai (neve, elérhetősége, képviselőlet jellege),

e) a terhelt által elkövetett cselekmény előtt ismerte-e a terheltet.

(5) A nyilvántartó lap a közvetítői eljárásról a következő adatokat tartalmazza:

a) ügyészség/bíróság megnevezése (határozat száma, kelte),

b) a közvetítői eljárás kezdete, várható befejezése,

c) készült-e pártfogó felügyelői vélemény, ha igen, akkor a készítő/közreműködő megyei hivatal megnevezése,

d) előkészítő megbeszélések száma, módja,

e) részt vett-e a közvetítői eljárásban kirendelt védő, meghatalmazott jogi képviselő, tolmács, külső szakember, segítő, törvényes képviselő,

f) született-e határozat igazolási kérelemről,

g) született-e határozat kizárás tárgyában,

h) a megállapodásra, a közvetítői eljárás eredményére vonatkozó adatok (kár megtérítése, más módon történő jóvávétel),

i) a közvetítői eljárás tényleges befejezésének időpontja, módja (Bkt. 15. §-a),

j) a terhelt a közvetítői eljárás befejezéséig a megállapodásban foglaltakat teljesítette-e,

k) a terhelt a büntetőeljárás felfüggesztésének időtartama alatt a megállapodásban foglaltakat teljesítette-e,

l) a terhelt pártfogó felügyeletének elrendelésére került sor.”

16. §

A Pir. 29. §-a (1) bekezdése a következő *d)* és *e)* ponttal egészül ki:

(Ügyelosztási módszerként alkalmazni kell, hogy)

„*d)* közvetítői eljárásra utalt ügyet az ilyen ügyek intézésére szakosodott pártfogó felügyelő intézze, akivel szemben a Bkt. 4. §-ának (1) bekezdése szerinti kizáró ok nem áll fenn,

e) a közvetítői eljárásra utalt ügyet – lehetőség szerint – az ugyanabban a büntetőeljárásban elrendelt pártfogó felügyelői véleményt készítő, közvetítői tevékenységet végző pártfogó felügyelő intézze.”

17. §

A Pir. 34. §-ának (1) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A közvetítői tevékenységet végző pártfogó felügyelő a közvetítői eljárás keretében idéz, határozatot hoz igazolási kérelem tárgyában, megállapodást szövegez, értesít, tájékoztat, költségjegyzéket vezet, és annak összegzésével megállapítja a közvetítői eljárás során a Hivatal által fizetett vagy előlegezett költséget.”

18. §

(1) A Pir. 36. §-a a következő új *a)* ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi *a)–c)* pont jelölése *b)–d)* pontra változik:

(A pártfogó felügyelő jelentést készít)

„*a)* közvetítői eljárással kapcsolatos ügyben

1. a közvetítői eljárás befejezéséről az ügyész, illetőleg a bíróság, valamint a sértett, a terhelt és képviselőik részére (Bkt. 16. §),

2. a közvetítői eljárás befejezése után, ha a megállapodás teljesítésének ellenőrzése során azt észleli, hogy a terhelt nem teljesít, vagy a megállapodás a sértett magatartása miatt nem teljesíthető – a sértett, illetőleg a terhelt értesítése mellett – az ügyet közvetítői eljárásra utaló ügyész, illetőleg bíróság részére,”

(2) A Pir. 36. §-a b) pontjának 2. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A pártfogó felügyelő jelentést készít

b) a pártfogó felügyelettel kapcsolatos ügyben]

„2. ha a pártfogolt a közvetítői eljárás során létrejött megállapodást nem teljesíti, az illetékes ügyész részére,”

19. §

A Pir. 38. §-a a következő új a) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi a)–e) pont jelölése b)–f) pontra változik:

(A pártfogó felügyelő feljegyzést készít)

„a) közvetítői eljárással kapcsolatos ügyben

1. a közvetítői megbeszélésről,
2. a Bkt. 7. §-ának (4) bekezdésén alapuló külső szakember bevonásáról,
3. a Bkt. 10. §-ában szabályozott mulasztás körülményeiről,
4. a közvetítői eljárás során tapasztalt, a Bkt. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott körülményről,
5. valamely szervtől vagy személytől kért és kapott tájékoztatásról;”

20. §

(1) A Pir. a következő alcímmel és 39/A. §-sal egészül ki:

„Idézés közvetítői megbeszélésre

39/A. § A közvetítői eljárást folytató pártfogó felügyelő a Bkt. 9. §-ában foglalt rendelkezések alapján közvetítői megbeszélésre idézi azt, akinek jelenléte a megbeszélésen kötelező.”

(2) A Pir. a következő alcímmel és 39/B. §-sal egészül ki:

„Határozat a közvetítői eljárás során

39/B. § A közvetítői eljárás lefolytatására illetékes megyei hivatal igazgatója a közvetítő kizárásáról (Bkt. 5. §), a közvetítői eljárást folytató pártfogó felügyelő az igazolási kérelemről (Bkt. 10. §) határozatot hoz.”

(3) A Pir. a következő alcímmel és 39/C. §-sal egészül ki:

„Megállapodás a közvetítői eljárásban

39/C. § A közvetítői eljárást folytató pártfogó felügyelő a sértett és a terhelt között létrejött megállapodásról a Bkt. 13. §-a szerinti okiratot állít ki.”

21. §

A Pir. 43. §-ának (1) bekezdése a következő új c)–e) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi c)–e) pont jelölése f)–h) pontra változik:

[Befejezett az az ügy, amelyben a megyei hivatal (a pártfogó felügyelő)]

„c) elkészítette a közvetítői eljárás befejezéséről szóló, a Bkt. 16. §-a szerinti jelentést, kivéve, ha arra a közvetítői eljárásnak a Bkt. 15. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, teljesítés alatt álló megállapodás alapján került sor,

d) elkészítette – a Bkt. 15. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, teljesítés alatt álló megállapodás esetén – a jelentést a megállapodás teljesítéséről vagy annak meghíúsulásáról,

e) a Bkt. 15. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott, teljesítés alatt álló megállapodás esetén a közvetítői eljárással összefüggő büntetőeljárásban a terhelt pártfogó felügyeletének elrendeléséről szóló ügyész határozat érkezett,”

22. §

A Pir. 65. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A selejtezési jeleket magában foglaló irattári tervet a rendelet 1. melléklete tartalmazza.”

23. §

A Pir. 72. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A selejtezett iratok megsemmisítésére csak az illetékes levéltár által visszaküldött, a selejtezési jegyzőkönyvre vezetett hozzájárulás után – az adatvédelmi és biztonsági előírások figyelembevételével – kerülhet sor.”

24. §

A Pir. a jelen rendelet melléklete szerinti 1. melléklettel egészül ki.

Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői Szolgálatánál foglalkoztatottak képzési követelményeiről, munkaköri elnevezéseiről és ügyviteli vizsgájáról szóló 19/2003. (VI. 24.) IM rendelet módosítása

25. §

Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői Szolgálatánál foglalkoztatottak képzési követelményei-

ről, munkaköri elnevezéseiről és ügyviteli vizsgájáról szóló 19/2003. (VI. 24.) IM rendelet (a továbbiakban: Mr.) 3. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, és az eredeti (2) és (3) bekezdés számozása (3) és (4) bekezdésre változik:

„(2) A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény szerinti közvetítői tevékenységet az a pártfogó felügyelő láthat el, aki az Iasz. 13. §-ának (2) bekezdésében meghatározott képesítési követelményeknek megfelel és

a) továbbképzési és szakvizsgarendszerben akkreditált, vagy nemzetközi mediációs szervezet legalább kétszer 30 órás, tematikájában egymásra épülő mediációs tárgyú képzésben vett részt, vagy

b) magyar vagy külföldi egyetemi, főiskolai alap- vagy posztgraduális képzésben közvetítő (mediátor) képesítést szerzett, és részt vett a Hivatal által szervezett, legalább 90 órás belső képzésben, továbbá folyamatosan részt vesz mentori tevékenységben, mediációs tárgyú továbbképzéseken, szupervízió, esetmegbeszélésen.”

26. §

Az Mr. a következő 14/D. §-sal egészül ki:

„14/D. § E rendelet rendelkezéseit a Hivatal lobbitevékenység ellenőrzésével kapcsolatos feladatait ellátó igazságügyi alkalmazottra azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a szóbeli vizsga tárgyai

a) a lobbitevékenységre vonatkozó jogszabályi rendelkezések,

b) a lobbitevékenység ellenőrzését ellátó szervezet és feladatai,

c) közigazgatási eljárási jogi ismeretek,

d) az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyának főbb szabályai,

e) adatvédelmi, statisztikai alapismeretek,

f) ügyviteli és iratkezelési szabályok.”

27. §

Az Mr. 1. mellékletének II. pontja a következő 19. ponttal egészül ki:

(II. Felsőfokú iskolai végzettség esetén engedélyezhető munkaköri elnevezések és képesítési feltételek)

„19.	Lobbihatósági (szak)ügyintéző	jogi egyetemi végzettség, vagy közgazdaságtudományi egyetemi végzettség, vagy államigazgatási főiskolán, egyetemen szerzett igazgatás-szervezői végzettség, vagy felsőoktatási intézmény államigazgatási karán szerzett igazgatás-szervezői végzettség, ügyviteli vizsga”
------	-------------------------------	---

Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői Szolgálat vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkaköreiről, valamint a vagyonynyilatkozat átadásáról, kezeléséről és az abban foglalt adatok védelméről szóló 20/2003. (VI. 24.) IM rendelet módosítása

28. §

Az Igazságügyi Minisztérium Pártfogó Felügyelői Szolgálat vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkaköreiről, valamint a vagyonynyilatkozat átadásáról, kezeléséről és az abban foglalt adatok védelméről szóló 20/2003. (VI. 24.) IM rendelet (a továbbiakban: Vr.) 2. §-ának (1) bekezdése a következő új e) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi e) és f) pont jelölése f) és g) pontra változik:

[A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 22/A. és 22/B. §-ában, valamint 6. számú mellékletében meghatározott adattartalommal vagyonynyilatkozatot kötelesek tenni]

„e) lobbihatósági (szak)ügyintézői,”
(munkaköröket betöltők).

29. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a Pir. 2. §-a 7. pontjának „(előállítását)” szövegrésze, 2. §-ának 23. pontja, valamint 73. §-ának (2) bekezdése,

b) az Mr. 1. mellékletének I/10. pontja,

c) a Vr. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontjában a „pártfogói szállás vezetője,” szövegrész.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Pir. 2. §-ának felvezető szövegében az „1–35. pontjában” szövegrész „1–36. pontjában” szövegrészre, a Pir. 2. §-ának 10. pontjában az „iratok” szövegrész „köziratok” szövegrészre, 23. §-ának (1) bekezdésében a „pártfogoltak” szövegrész „terheltek, utógondozottak” szövegrészre, 23. §-ának (1) bekezdésében, valamint 24. §-ának (2) bekezdésében a „pártfogolt” szövegrész „terhelt, utógondozott” szövegrészre, 74/B. §-ának (1) bekezdésében a „Jstv.” szövegrész „a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jstv.)” szövegrészre, 74/J. §-ának (1) bekezdésében az „Ást.” szövegrész „a bűncselekmények áldozatainak segítségéről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.)” szövegrészre módosul.

Melléklet az 1/2007. (I. 25.) IRM rendelethez

„1. melléklet a 18/2003. (VI. 24.) IM rendelethez

IRATTÁRI TERV

A Központi Igazságügyi Hivatal és a megyei (fővárosi) igazságügyi hivatalok irattári tervében alkalmazott jelölések

„3000”	jelöli a nem selejtezhető és a levéltárnak 15 év őrzési idő után átadandó iratokat
„3100”	jelöli a 25 év őrzési idő után selejtezhető iratokat
„3200”	jelöli a nem selejtezhető, a levéltárnak át nem adható, a hivatalban tovább őrzendő iratokat
„3300”	jelöli a 15 év őrzési idő után selejtezhető iratokat
„3400”	jelöli a 10 év őrzési idő után selejtezhető iratokat
„3500”	jelöli az 5 év őrzési idő után selejtezhető iratokat
„3600”	jelöli a 3 év őrzési idő után selejtezhető iratokat
„3700”	jelöli az 50 év őrzési idő után selejtezhető iratokat

A selejtezési jel mellett szereplő irattári tételszám az ügyirat (csoport) azonosítását segíti.

A Központi Igazságügyi Hivatal és a megyei (fővárosi) igazságügyi hivatalok irattári terve

A selejtezési jel	Irattári tételszám	Az irat megnevezése	A selejtezési idő (években)	A levéltárba átadás ideje (években)
I. ÁLTALÁNOS RÉSZ				
3300	01	Az IRM rendelkezései, utasításai, szabályzatai, ajánlásai, közleményei, intézkedései	15	0
3000	02	Az IH főigazgatójának utasításai	0	15
3500	03	Az IH főigazgatójának tájékoztatói	5	0
3500	04	Az IH főigazgatójának körlevelei	5	0
3400	05	Rendkívüli események	10	0
3500	06	Eseti jelentések	5	0
3600	07	Egyéb általános jellegű ügyek iratai	3	0
3000	08	Felügyeleti és ellenőrzési tevékenység	0	15
3300	09	Eseti ellenőrzések	15	0
3000	10	Függetlenített belső ellenőri vizsgálatok	0	15
3400	11	Belső ellenőri előterjesztések	10	0
3100	12	A katasztrófavédelemmel kapcsolatos intézkedések	25	0
3100	13	A honvédelemmel, polgári védelemmel kapcsolatos intézkedések	25	0
3300	14	Munkavédelemmel, tűzvédelemmel kapcsolatos intézkedések, üzemi balesetek	15	0
3000	15	A Hivatal munkaterve, ellenőrzési tervek, éves beszámoló	0	15
3500	16	A főigazgató-helyettes és az igazgató rendelkezései, intézkedései	5	0
3300	17	Értekezlet iratai, emlékeztetői (az országos értekezlet jegyzőkönyvei, emlékeztetői kivételével)	15	0

A selejtezési jel	Irattári tételszám	Az irat megnevezése	A selejtezési idő (években)	A levéltárba átadás ideje (években)
3000	18	Országos értekezletek jegyzőkönyvei, emlékeztetői	0	15
3200	19	Jogszabály és belső szabályzattervezetek, hivatalos összeállítások	NS	HÖ
3400	20	Ügykör átadása	10	0
3300	21	Ügyelosztási rend	15	0
3300	22	Hivatali iratok	15	0
3200	23	Iratátadási és iratselejtezési jegyzőkönyvek	NS	HÖ
3200	24	Bélyegző-selejtezési jegyzőkönyvek	NS	HÖ
3300	25	Iratkezeléshez kapcsolódó szabályozások	15	0
3300	26	Pártfogó felügyelői szakmai, módszertani ügyek	15	0
3300	27	Jogi segítségnyújtáshoz kapcsolódó ügyek	15	0
3300	28	Áldozatsegítéshez kapcsolódó ügyek	15	0
3300	29	Kárpótlási feladatokhoz kapcsolódó ügyek	15	0
3700	30	Személyi ügyek, jogviszonnal kapcsolatos ügyek	50	0
3600	31	Alkalmazotti felszólalások	3	0
3500	32	Általános személyi jellegű költségek tervezése, felhasználása	5	0
3500	33	Külső, belső megbízások	5	0
3500	34	Jóléti ügyek	5	0
3500	35	Adatszolgáltatások, statisztikai jelentések	5	0
3500	36	Gyakornokok iratai	5	0
3600	37	Egyéb humánpolitikai ügyek	3	0
3400	38	Tanulmányi és oktatási ügyek	10	0
3400	39	Rész-statisztikák	10	0
3000	40	Éves, összefoglaló statisztikák	0	15
3500	41	Levelezés	5	0
3300	42	Pályázatok	15	0
3400	43	Nemzetközi kapcsolatok	10	0
3300	44	Bejelentések, panaszok, kérelmek	15	0
3700	45	Fegyelmi ügyek, szabálysértési és büntető ügyek	50	0
3300	46	Fegyelmi tájékoztatók	15	0
3500	47	Média- és PR-ügyek	5	0
3300	48	Költségvetési adatszolgáltatás	15	0
3000	49	Éves költségvetési terv	0	15
3000	50	Éves költségvetési beszámoló	0	15
3300	51	Pénzügyi adatszolgáltatás (IRM, MÁK, hivatali belső)	15	0
3300	52	Pénzügyek	15	0
3500	53	Egyéb pénzügyi iratok	5	0
3300	54	Illetmény	15	0

A selejtezési jel	Irattári tételszám	Az irat megnevezése	A selejtezési idő (években)	A levéltárba átadás ideje (években)
3700	55	Munkáltatói lakástámogatási alap	50	0
3700	56	Közbeszerzési ügyek iratai	50	0
3300	57	Szerződések, megállapodások (az ingatlanszerződések kivételével)	15	0
3200	58	Ingatlanokkal kapcsolatos szerződések	NS	HÖ
3200	59	Hivatali ingatlanokkal kapcsolatos ügyek	NS	HÖ
3300	60	Üzemeltetéssel kapcsolatos ügyek, beszerzések	15	0
3500	61	Karbantartás, kisjavítás (eseti jelleggel)	5	0
3500	62	Gépjárművek üzemeltetése	5	0
3300	63	Selejtezések iratai	15	0
3300	64	Leltározási ügyiratok	15	0
3600	65	Egyéb üzemeltetési ügyek	3	0
3300	66	Informatika	15	0
3700	67	A Hivatal ellen indított perek	50	0
3600	68	Egyéb, más ügycsoportba nem sorolható iratok	3	0
3300	109	Lobbitevékenységhez kapcsolódó ügyek	15	0
II. KÜLÖNÖS RÉSZ				
3200	69	Pártfogó felügyelői ügyek nyilvántartó könyve	NS	HÖ
3300	70	Pártfogó felügyelői ügyekhez nyilvántartó lap	15	0
3400	71	Minden egyéb nyilvántartásba vett pártfogó felügyelői irat	10	0
3200	72	Jogi segítségnyújtási ügyek nyilvántartó könyve	NS	HÖ
3400	73	Jogi segítségnyújtás iránti támogatási kérelem	10	0
3400	74	Külföldre irányuló költségmentesség iránti továbbítási kérelem	10	0
3500	75	Jogi segítői névjegyzék	5	0
3400	76	Jogi segítségnyújtási fellebbezési ügyek; méltányossági eljárás iratai	10	0
3500	77	Minden egyéb nyilvántartásba vett jogi segítségnyújtási irat	5	0
3200	78	Áldozatsegítési ügyek nyilvántartó könyve	NS	HÖ
3400	79	Áldozatsegítési támogatási kérelem	10	0
3400	80	Áldozatsegítési fellebbezési ügyek iratai	10	0
3500	81	Minden egyéb nyilvántartásba vett áldozatsegítési irat	5	0
3000	82	Személyi kárpótlási igénybejelentéssel és határozathozattal kapcsolatos eljárás iratai (1992. évi XXXII. törvény, 1997. évi XXIX. törvény)	0	15
3000	83	Új beadás és határozat (2006. évi XLVII. törvény)	0	15
3000	84	Határidőn túl beadott kárpótlási igények	0	15
3000	85	Nyugdíj- és nemzetgondozási kérelmek elbírálása	0	15
3000	86	Személyi kárpótlással kapcsolatos peres ügyek iratai	0	15

A selejtezési jel	Irattári tételszám	Az irat megnevezése	A selejtezési idő (években)	A levéltárba átadás ideje (években)
3000	87	Vagyoni kárpótlási igénybejelentéssel és határozathozattal kapcsolatos eljárás iratai (érdemi az I. és II. törvény és pótbeadás szerinti elkülönítésben)	0	15
3000	88	Határozat tulajdonjog bejegyzéséről (teljesítés után)	0	15
3000	89	Vagyoni kárpótlással kapcsolatos jogorvoslati ügyek iratai	0	15
3000	90	Földterület bevonása az I. és II. földalapba (kijelölés, elkülönítés, módosítás határozathozatali iratai)	0	15
3000	91	Földrendező és földkiadó bizottságok emlékeztetői	0	15
3300	92	Termelőszövetkezetek AK megállapításai	15	0
3300	93	Földalapok földhivatali szakvéleményei	15	0
3000	94	Árverési statisztika	0	15
3300	95	Árverési hirdetések közzétételével kapcsolatos iratok	15	0
3400	96	Jelentés napi árverésekről	10	0
3300	97	Árverési ütemtervek	15	0
3000	98	Árverési jegyzőkönyvek és mellékletei (térvázlat, meghatalmazás képviselőre, közjegyzői végzés)	0	15
3000	99	Földárverés érvénytelenítéséről hozott határozat iratai	0	15
3000	100	Kárpótlási jegyek kibocsátási és megsemmisítési eljárásának elvi ügyei	0	15
3000	101	Értékpapír (kárpótlási jegy, letéti igazolás, utalvány) kezelésével kapcsolatos nyilvántartások	0	15
3000	102	Igénybejelentési lap kárpótlási jegyről életjáradékra váltásra	0	15
3400	103	Információkérés, tájékoztatást kérő levelezés (személyi, vagyoni, árverési ügyben)	10	0
3400	104	Lobbisták nyilvántartásával kapcsolatos beadványok és hivatali iratok	a nyilvántartásból történő törléstől számított 10 év	0
3400	105	Lobbiszervezetek nyilvántartásával kapcsolatos beadványok és hivatali iratok	a nyilvántartásból történő törléstől számított 10 év	0
3400	106	Közhatalmi szervek tájékoztatói, ezzel kapcsolatos felszólítások és levelezés	10	0
3400	107	Jogosulatlan lobbitevékenységgel összefüggő bejelentések és a bírságolási eljárás iratai	10	0
3400	108	Tájékoztató levelek, megkeresések, lobbitevékenységgel kapcsolatos egyéb iratok	10	0

”

**Az igazságügyi és rendészeti miniszter
2/2007. (I. 31.) IRM*
rendelete
a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények,
a bírálati összegezők és az éves statisztikai
összegezők mintáiról szóló
2/2006. (I. 13.) IM rendelet módosításáról**

2. §

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 404. §-a (2) bekezdésének *a*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények, a bírálati összegezők és az éves statisztikai összegezők mintáiról szóló 2/2006. (I. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 21. melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

3. §

Az R. 22. mellékletének a 21. melléklet címet követő 1. pontja helyébe a következő szövegrész lép:

„1. Az I.7. pont kapcsán feltüntetett, a Kbt. 257. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja a keretmegállapodás második részére utal, amely 2006. január 15-től a Kbt. VI. fejezete szerinti ajánlatkérői körben nem értelmezhető. A Kbt. VI. fejezete szerinti eljárásról készített táblázatban e részek értelemszerűen nem tölthetők ki.”

* Igazságügyi Közlöny 2006. évi 2. száma.

Melléklet a 2/2007. (I. 31.) IRM rendelethez

[21. melléklet a 2/2006. (I. 13.) IM rendelethez]

Az éves statisztikai összegezés

Statisztikai összegezés az éves közbeszerzésekről a Kbt. IV., VI. fejezete, valamint negyedik része szerinti ajánlatkérők vonatkozásában

1. Az ajánlatkérő neve, címe:
2. A szervezet típusa:
 - a*) állam és egyes szervezetek – Kbt. 22. § (1) bekezdés *a)–c)*, *g)–h)* pontok;
 - b*) helyi önkormányzat és költségvetési szervei (beleértve a helyi kisebbségi önkormányzatot, a települési önkormányzatok társulását, a területfejlesztési önkormányzati társulást, a helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szervet), valamint a megyei területfejlesztési tanács, a térségi fejlesztési tanács és a regionális fejlesztési tanács [Kbt. 22. § (1) bekezdés *d*) pont];
 - c*) közjogi szervezet – Kbt. 22. § (1) bekezdés *f)*, *i)–k)* pontok;
 - d*) egyéb szervezet.
3. A közösségi értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzések száma és értéke (a Kbt. IV. fejezete):
4. A nemzeti értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzések száma és értéke (a Kbt. VI. fejezete):
5. Egyszerű közbeszerzési eljárások, illetve az egyszerű tervpályázati eljárások száma és értéke külön-külön (a Kbt. negyedik része):

6. A közbeszerzések összesítése az alábbi táblázatokba foglalva, külön-külön a Kbt. IV. és VI. fejezete szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásokra vonatkozóan (az értékeket Ft-ban kifejezve), kivéve a 8–9. és 11. pontokban írt közbeszerzéseket:

Árubeszerzés

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
gyorsított meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
gyorsított tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
versenypárbeszéd		
	Összes	

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
Összes közbeszerzés					

Építési beruházás

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
gyorsított meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
gyorsított tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
versenypárbeszéd		
	Összes	

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
Összes közbeszerzés					

Építési koncesszió

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
versenypárbeszéd		
	<i>Összes</i>	

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
	<i>Összes közbeszerzés</i>				

Szolgáltatás-megrendelés

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
gyorsított meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
gyorsított tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
versenypárbeszéd		
tervpályázat		
egyszerűsített (Kbt. 4. melléklete szerinti szolgáltatás)		
	<i>Összes</i>	

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
	<i>Összes közbeszerzés</i>				

Szolgáltatási koncesszió

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
gyorsított meghívásos		

Eljárás típusa	Száma	Értéke
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
gyorsított tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
versenypárbeszéd		
Összes		

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
	Összes közbeszerzés				

7. A tárgyalásos eljárások alapján megvalósított közbeszerzések összesítése az alábbi táblázatba foglalva, külön-külön a Kbt. IV. és VI. fejezete szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásokra vonatkozóan (az értékeket Ft-ban kifejezve):

Árubeszerzés

Nyertes székhelye (ország)	124. § (2) a)		124. § (2) b)		125. § (1)		125. § (2) a)	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
	Összes közbeszerzés							

Nyertes székhelye (ország)	125. § (2) b)		125. § (2) c)		125. § (4) a)		125. § (4) b)		125. § (4) c)	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
	Összes közbeszerzés									

Nyertes székhelye (ország)	125. § (4) d)		257. § (2) a)*		257. § (2) b)*		257. § (2) c)*		Összes	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
	Összes közbeszerzés									

* A Kbt. IV. fejezete szerinti eljárásról készített táblázatban e részek értelemszerűen nem tölthetők ki.

Építési beruházás/Építési koncesszió

Nyertes székhelye (ország)	124. § (2) a)		124. § (2) b)		124. § (2) c)		125. § (1)	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>								

Nyertes székhelye (ország)	125. § (2) a)		125. § (2) b)		125. § (2) c)		125. § (3) a)	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>								

Nyertes székhelye (ország)	125. § (3) b)		139. § (2)*		257. § (2) b)**		257. § (2) c)**		Összes	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>										

* Csak építési koncesszió esetében.

** A Kbt. IV. fejezete szerinti eljárásról készített táblázatban e részek értelemszerűen nem tölthetők ki.

Szolgáltatás/Szolgáltatási koncesszió

Nyertes székhelye (ország)	124. § (2) a)		124. § (2) b)		124. § (2) d)		125. § (1)	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>								

Nyertes székhelye (ország)	125. § (2) a)		125. § (2) b)		125. § (2) c)		125. § (3) a)		125. § (3) b)	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>										

Nyertes székhelye (ország)	125. § (5)		257. § (2) b)*		257. § (2) c)*		267. § (2)**		Összes	
	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke	Száma	Értéke
Összes közbeszerzés										

* A Kbt. IV. fejezete szerinti eljárásról készített táblázatban e részek értelemszerűen nem tölthetők ki.

** Csak szolgáltatási koncesszió esetében.

8. A WTO Közbeszerzési Megállapodás (GPA) hatálya alá nem tartozó, a közösségi értékhatárokat elérő vagy azt meghaladó értékű közbeszerzések száma, értéke:

9. A központosított közbeszerzési eljárásban beszerzett áruk/szolgáltatások értéke:

10. Elektronikus árlejtés alkalmazásának száma, az így megvalósított közbeszerzések értéke:

11. Dinamikus beszerzési rendszerben megvalósított közbeszerzések száma és értéke:

12. Azoknak a közbeszerzési eljárásoknak a száma, amelyben a Kbt. 53. §-ának (6) bekezdése, 57. §-a (4) bekezdésének c) pontja, 58. §-ának (5) bekezdése, 67. §-a (2) bekezdésének f) pontja, illetőleg 68. §-ának (5) bekezdése alapján környezetvédelmi szempontok kerültek figyelembevételre (zöld közbeszerzés):

*Statisztikai összegezés az éves árubeszerzésekről/építési beruházásokról/szolgáltatásokról
a Kbt. V., VII. fejezete szerinti ajánlatkérők vonatkozásában*

1. Ajánlatkérő neve, címe:

2. Az ajánlatkérő tevékenységi köre:

- a) a Kbt. 163. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenység az ivóvíz tekintetében;
- b) a Kbt. 163. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenység a villamos energia tekintetében;
- c) a Kbt. 163. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tevékenység a gáz és hőenergia tekintetében;
- d) a Kbt. 163. § (1) bekezdés ba) pontja szerinti tevékenység a kőolaj és a gáz tekintetében;
- e) a Kbt. 163. § (1) bekezdés ba) pontja szerinti tevékenység a szén vagy más szilárd tüzelőanyag tekintetében;
- f) a Kbt. 163. § (1) bekezdés c) pontja szerinti tevékenység a vasúti közlekedés tekintetében;
- g) a Kbt. 163. § (1) bekezdés c) pontja szerinti tevékenység, kivéve a nem városi vasúti közlekedést;
- h) a Kbt. 163. § (1) bekezdés bb) pontja szerinti tevékenység repülőtér tekintetében;
- i) a Kbt. 163. § (1) bekezdés bb) pontja szerinti tevékenység, kivéve a repülőtér tekintetében;
- j) a Kbt. 163. § (1) bekezdés d) pontja szerinti tevékenység.

3. A közösségi értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzések száma és értéke (a Kbt. V. fejezete):

4. A nemzeti értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzések száma és értéke (a Kbt. VII. fejezete):

5. A közbeszerzések összesítése az alábbi táblázatokba foglalva, külön-külön a Kbt. V. és VII. fejezete szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásokra vonatkozóan (értékeket Ft-ban kifejezve), kivéve a 6–8. pontokban foglalt közbeszerzéseket:

Árubeszerzés

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetéssel meghirdetett meghívásos		

Eljárás típusa	Száma	Értéke
előminősítési hirdetménnyel meghirdetett meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetménnyel meghirdetett tárgyalásos		
előminősítési hirdetménnyel meghirdetett tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
<i>Összes</i>		

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>					

Építési beruházás

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetménnyel meghirdetett meghívásos		
előminősítési hirdetménnyel meghirdetett meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetménnyel meghirdetett tárgyalásos		
előminősítési hirdetménnyel meghirdetett tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
<i>Összes</i>		

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>					

Szolgáltatás

Eljárás típusa	Száma	Értéke
nyílt		
meghívásos		
időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményel meghirdetett meghívásos		
előminősítési hirdetményel meghirdetett meghívásos		
hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos		
hirdetmény közzététele nélkül induló tárgyalásos		
időszakos előzetes tájékoztatót tartalmazó hirdetményel meghirdetett tárgyalásos		
előminősítési hirdetményel meghirdetett tárgyalásos		
keretmegállapodásos		
tervpályázat		
egyszerűsített (Kbt. 4. melléklete szerinti szolgáltatás)		
<i>Összes</i>		

A beszerzés CPV kódja (főtárgy szerint)	Nyertes székhelye (ország)	Közbeszerzési eljárás		Összes	
		Száma	Értéke	Száma	Értéke
<i>Összes közbeszerzés</i>					

6. A központosított közbeszerzési eljárásban beszerzett áruk/szolgáltatások értéke:

7. Elektronikus árlejtés alkalmazásának száma, az így megvalósított közbeszerzések értéke:

8. Dinamikus beszerzési rendszerben megvalósított közbeszerzések száma és értéke:

9. Azoknak a közbeszerzési eljárásoknak a száma, amelyben a Kbt. 53. §-ának (6) bekezdése, 57. §-a (4) bekezdésének c) pontja, 58. §-ának (5) bekezdése, 67. §-a (2) bekezdésének f) pontja, illetőleg 68. §-ának (5) bekezdése alapján környezetvédelmi szempontok kerültek figyelembevételre (zöld közbeszerzés):

Alkotmánybírósági határozat

Az Alkotmánybíróság
2/2007. (I. 24.) AB
határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány, valamint folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezések tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 69. § (3) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2007. december 31. napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 201. § (1) bekezdésének *b)* pontja, *c)* pontja, *d)* pontjának „sorozatban vagy szervezett elkövetéssel megvalósuló (ideértve az”, továbbá „elkövetést is)” szövegrészei, *e)* pontja és *f)* pontja alkotmányellenes, ezért azokat 2007. december 31. napjával megsemmisíti.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 201. § (1) bekezdése ezt követően az alábbi szöveggel marad hatályban:

„201. § (1) Titkos adatszerzésnek akkor van helye, ha az eljárás

a) ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos, továbbá

b)

c)

d) üzletszerűen, bünszövetségben vagy bünszervezetben történő

e)

f)

g) fegyveresen elkövetett

bűncselekmény vagy ilyen bűncselekmény kísérletének, illetőleg előkészületének gyanúja miatt folyik.”

3. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 206. § (3) bekezdésének 2006. június 30. napjáig hatályos szövege alkotmányellenes volt.

4. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 206. § (3) bekezdé-

sének 2006. június 30. napjáig hatályban volt szövege a Debreceni Ítéltábla előtt Bf. II. 81/2005. szám alatt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

5. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a jövedéki adóról és a jövedéki termék forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 111. § (2) bekezdés *g)* pontja alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

6. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a jövedéki adóról és a jövedéki termék forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 111. § (2) bekezdés *g)* pontja a Sátoraljaiúj helyi Városi Bíróság előtt Bk. 29/2006. szám alatt folyamatban lévő ügyben nem alkalmazható.

7. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 201. § (1) bekezdésének *d)* pontja „üzletszerűen, bünszövetségben vagy bünszervezetben történő” szövegrésze, valamint *g)* pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

8. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 201. § (1) bekezdésével összefüggő, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Alkotmánybírósághoz egy bírói kezdeményezés és egy indítvány érkezett a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) egyes, a titkos információgyűjtésre és a titkos adatszerzésre vonatkozó rendelkezései alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában. Az indítványozó ezen kívül a Be. rendelkezéseivel összefüggésben, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását is kezdeményezte. Egy további bírói kezdeményezés a jövedéki adóról és a jövedéki termék forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 111. § (2) bekezdés *g)* pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

Az Alkotmánybíróság az ügyeket szoros összefüggésükre figyelemmel egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

2.1. Az egyik bírói kezdeményezés a Be. 206. § (3) bekezdése alkotmányellenességét állította, az Alkotmánynak a jogbiztonság követelményét meghatározó 2. § (1) bekezdésére, az ember alapvető jogainak védelmére és ezek lényeges tartalmának korlátozhatatlanságára vonatkozó 8. §-ára, a bírói függetlenséget oltalmazó 50. § (1) bekezdésére, a bíróság előtti egyenlőséget garantáló 57. § (1) bekezdésére, a védelemhez való jogot előíró 57. § (3) bekezdésére, valamint a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jogot biztosító 59. § (1) bekezdésére hivatkozással.

Az indítvány szerint a sérelmezett rendelkezésből hiányzik „a világos és a jogalkalmazás során felismerhetően értelmezhető és egyértelmű normatartalom”, a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés célhoz kötöttsége a büntetőeljárásban vagy más büntetőeljárásban történő felhasználása tekintetében. A Be. 206. § (3) bekezdése arra kényszeríti az ügyben érdemi döntést hozó bíróságot, hogy a titkos információgyűjtésnek az Rtv. 63. § (1) bekezdésében, a 69. § (3) bekezdésében, valamint a titkos adatszerzésnek a Be. 201. §-ban rögzített, egymástól eltérő feltételrendszerét feleltesse meg egymásnak, miközben egyik jogszabályból sem állapítható meg a célhoz kötöttség fogalma. Az ügyet tárgyaló bíró minden esetben el van zárva attól, hogy az ún. „előzetes” eljárásban alkalmazott titkos információgyűjtés dokumentumait legalább a jogszerűség kérdésében ellenőrizhesse. Az erre vonatkozó iratokat egyáltalán nem ismerheti meg, akkor sem, ha az ügyész azokat az eljárás során felhasználja. Hasonlóképpen teljes terjedelmükben „titkosak” maradnak mindezen iratok a védelem számára, míg az ügyész a felhasználásukról való döntés előtt nyilvánvalóan megismeri a tartalmukat.

Utal az indítvány arra is, hogy a titkos információgyűjtés eljárási szabályai, az erről szóló bírói döntés formai és tartalmi követelményei egyébként is kidolgozatlanok (lényegében nincsenek is szabályok), ami már eleve megnehezíti a célhoz kötöttség ellenőrzését. Mindennek következtében az adott konkrét eljárásban egyedül az ügyész rendelkezik ismeretekkel a titkos információgyűjtés okairól, lefolyásáról, a bíróság és a védelem által ellenőrizhetetlen indokok alapján dönt a célhoz kötöttség, s így a felhasználhatóság kérdésében. Ez a megoldás sérti a tisztességes eljárás követelményét, a hatékony védelemhez való jogot és a bírói függetlenséget. A jogállami garanciák hiánya veszélybe sodorja továbbá a magánlakás, a magántitok, a személyes adatokhoz való jog érvényesülését is.

A kezdeményező bíró mindezen tekintettel a támadott rendelkezés *ex nunc* hatályú megsemmisítését kérte.

2.2. Az indítványozó az Rtv. 69. § (3) bekezdése *a)–h)* pontjait és a Be. 201. § (1) bekezdésének *b)–g)* pontjait az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményének sérelmére hivatkozással támadta. E mellett a Be. 201. § (1) bekezdés *a)* pontja kapcsán alkotmányellenes mulasztás megállapítására is indítványt tett.

Indokolásában részletesen kifejtette, hogy a titkos információgyűjtésnek az Rtv. 69. § (3) bekezdése *a)–h)* pontjaiban, és a titkos adatszerzésnek a Be. 201. § (1) bekezdésének *b)–g)* pontjaiban meghatározott feltételei „önmagukban is alig értelmezhető” vagy csak „részben értelmezhető” fogalmakat takarnak, egymással sincsenek kellően összehangolva, az alapjogok korlátozásával összefüggésben pedig sértik a szükségesség és arányosság követelményét. Álláspontja szerint összességében mind az Rtv., mind a Be. feltételrendszerének jelenlegi megfogalmazása megengedi az önkényes bírói értelmezést, mert nem felel meg a normavilágosság követelményének. Ennek folytán túlságosan tág határok között alkalmazhatók a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtésnek, illetve a titkos adatszerzésnek a jelzett törvényekben felsorolt eszközei. Tisztázatlanul marad továbbá az ügyésznek a titkos információgyűjtésen, illetve a titkos adatszerzésen alapuló nyomozásban betöltött szerepe, illetve szabályozatlan a jogorvoslat kérdése is.

Az indítványozó utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság a 47/2003. (X. 27.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh1.) – más jogintézménnyel összefüggésben – az Rtv. 69. § (3) bekezdése *a)–h)* pontjait a jogbiztonság szempontjából alkotmányosan kifogásolhatónak ítélte. Megítélése szerint az Abh1.-ben megfogalmazott és egy másik jogintézmény (a bűnmegelőzési ellenőrzés) megsemmisítéséhez vezető alkotmányossági problémák a titkos információgyűjtés engedélyezése kapcsán fokozottan fennállnak.

Összességében az általa kifejtett indokokra figyelemmel az Rtv. 69. § (3) bekezdés *a)–h)* pontjainak és a Be. 201. § (1) bekezdés *b)–g)* pontjainak azonnali hatályú megsemmisítését javasolta.

A Be. 201. § (1) bekezdés *a)* pontja vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a titkos adatszerzés feltételei között nem szerepel az Rtv. 69. § (1) bekezdése szerinti azon korlátozás, amely csak büntettek esetén teszi lehetővé a titkos eszközök és módszerek alkalmazását. Álláspontja szerint ez a hiányosság sérti az alapjogok szükséges és arányos korlátozásának alkotmányi követelményét. Erre figyelemmel mulasztás megállapítását indítványozta.

2.3. A másik bírói kezdeményezés a Jöt. 111. § (2) bekezdés *g)* pontját az Alkotmánynak az ember alapvető jogainak védelmére és lényeges tartalmuk korlátozhatatlanságára vonatkozó 8. §-ára, a jóhírnév, a magánlakás és magántitok, valamint a személyes adatok védelmét meghatározó 59. § (1) bekezdésére és a diszkrimináció tilalmát előíró 70/A. § (1) bekezdésére ütközőnek ítélte.

A kezdeményező bíró az indítványban arra mutatott rá, hogy a támadott rendelkezés olyan titkosszolgálati intézkedések megtételére jogosítja fel minden feltétel nélkül a vámhatóságot, amelyekhez a Be. 200. § (1) bekezdés *b)* pontja – minden más esetben – bírói engedélyt kíván meg.

Kifejtette továbbá, hogy bár a közteherviselés kötelezettségének teljesülése érdekében fontos érdek fűződik az

adóelkerülő magatartások felderítéséhez, a vitatott rendelkezés megfelelő törvényi felhatalmazás nélkül, szükségtelenül és aránytalanul ad lehetőséget az alkotmányos jogok korlátozására. „Adott esetben ugyanis az eljárás úgy történik, hogy a Vám- és Pénzügyőrség a rendelkezésére álló technikai eszközök alkalmazásával valamennyi postai küldeményt átvizsgálja, annak felbontása nélkül, majd az így szerzett vizsgálati eredmény alapján döntenek arról, hogy az adott csomag gyanúsnak tekinthető-e, s ennek felbontása történik [...]” a Jöt. támadott rendelkezésére hivatkozással. A megelőző vizsgálatba mindazon állampolgárok küldeményei bekerülnek, akiknek nincs jövedéki adófizetési kötelezettségük, s nem is továbbítanak adózatlan jövedéki terméket. Mindehhez pedig nincs szükség sem igazságügy-miniszteri, sem bírói engedélyre, sőt az általános felhatalmazás éppen ennek elkerülését célozza. Így azonban a büntetőeljárásban olyan bizonyíték kerül felhasználásra, amelyet a nyomozó hatóság tiltott módon szerzett.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatának megfelelően a kérelmet úgy értelmezte, hogy az magában foglalja a jogszabálynak az adott ügyben való alkalmazási tilalma kimondását is [utoljára: 36/2006. (IX. 7.) AB határozat, ABK 2006. szeptember, 643.].

3. Az Alkotmánybíróság beszerezte az igazságügy- (jelenleg igazságügyi és rendészeti) miniszter véleményét.

II.

Az Alkotmánybíróság az indítvánnyal kapcsolatban a következő jogszabályokat vizsgálta.

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

(...)”

„50. § (...)

(3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak és politikai tevékenységet nem folytathatnak.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(...)

(3) A büntetőeljárás alá vont személyeket az eljárás minden szakaszában megilleti a védelem joga. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

2. Az Rtv. támadott rendelkezése:

„69. § (...)

(3) A Rendőrség az (1) bekezdésben felsorolt titkos információgyűjtésre szolgáló eszközöket és módszereket (a továbbiakban: különleges eszközök) az ott meghatározottak szerint alkalmazhatja a bűncselekmény gyanúja miatt körözött személy felkutatására, továbbá, ha az (1) bekezdésben nem említett bűncselekmény

a) a nemzetközi bűnüldözéssel kapcsolatba hozható,

b) gyermekkorú ellen irányul,

c) sorozatban vagy szervezett elkövetéssel valósul meg,

d) a kábítószerrel vagy kábítószernek minősülő anyaggal kapcsolatos,

e) pénz- vagy értékpapír-hamisítással kapcsolatos,

f) fegyveres elkövetéssel valósul meg,

g) terror vagy terror jellegű,

h) a közbiztonságot súlyosan megzavarja,

(...)”

3. A Be.-nek – az indítvány benyújtásakor hatályban volt – támadott rendelkezései:

„201. § (1) Titkos adatszerzésnek akkor van helye, ha az eljárás

a) ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos, továbbá

b) országhatáron átnyúló bűnözéssel kapcsolatos,

c) kiskorú ellen irányuló,

d) sorozatban vagy szervezett elkövetéssel megvalósuló (ideértve az üzletszerűen, bűnszövetségben vagy bűnszervezetben történő elkövetést is),

e) kábítószerrel vagy kábítószernek minősülő anyaggal kapcsolatos,

f) pénz- vagy értékpapír-hamisítással kapcsolatos,

g) fegyveresen elkövetett,

bűncselekmény vagy ilyen bűncselekmény kísérletének, illetőleg előkészületének gyanúja miatt folyik.

(...)”

„206. § (...)

(3) A titkos adatszerzés eredménye más büntetőeljárásban, valamint a nyomozás elrendelését megelőzően a bíró, illetőleg az igazságügyminiszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtés eredménye büntetőeljárásban az általános szabályok szerint [76. § (2) bek.] is csak akkor használható fel,

a) ha a 201. §-ban meghatározott feltételek a büntetőeljárás, illetőleg a másik büntetőeljárás esetében is fennállnak, és

b) a felhasználás célja megegyezik a titkos adatszerzés vagy titkos információgyűjtés eredeti céljával.

(...)”

5. A Jöt. rendelkezése:

„111. § (...)

(2) A vámhatóság az olyan jövedéki termék felderítése érdekében, amely után az adót nem fizették meg,

(...)

g) azon csomagküldeményeket, amelyekről a rendelkezésre álló adatok alapján alaposan valószínűsíthető, hogy adózás alól elvont jövedéki terméket tartalmaznak, a postai szolgáltató felvevő- vagy kézbesítőhelyén, a futár- vagy csomagszállítást végző szolgáltató telephelyén a szolgáltató két képviselője jelenlétében ellenőrizheti, és amennyiben az jövedéki terméket tartalmaz, e törvényben, illetve büncselekmény alapos gyanúja esetén a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott intézkedéseket tesz,

(...)”

III.

1. Magyarországon a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés feltételeinek, valamint az alkalmazható titkosszolgálati eszközök és módszerek, illetve alkalmazásuk elrendelésére, továbbá a használatukra jogosultak körének, illetve az ennek során megszerzett adatoknak a büntetőeljárásban történő felhasználására vonatkozó szabályozására csak a rendszerváltást követően – fokozatosan – került sor.

A titkos információgyűjtés szabályait első ízben a különleges titkosszolgálati eszközök és módszerek engedélyezésének átmeneti szabályozásáról szóló 1990. évi X. törvény rögzítette. A titkos nyomozásra vonatkozó, korábbi belügyminiszteri utasításoknak még a létezése is államtitoknak minősült. Ezek nem tartalmazták teljeskörűen az egyes titkosszolgálati eszközök mibenlétét és alkalmazásuk feltételeit. Az igénybevétel engedélyezéséhez a bíróságnak nem volt köze, annak jogszerűségét nem ellenőrizhette. Az ügyészség ugyan tudhatott a titkosszolgálati eszközök alkalmazásáról, de semmiféle hatásköre nem volt sem az igénybevétel, sem a jogszerűség ellenőrzése terén.

Az említett törvény meghatározta a titkos eszközök gyűjtőfogalmát, s az engedélyhez kötött eszközöket nevesítette is. Előírásai vonatkoztak mind a rendőrség, mind a nemzetbiztonsági szolgálatok által végzett titkos információgyűjtésre. Az alkalmazhatóságra vonatkozó általános érvényű szükségességi kritériumként kimondta, hogy különleges titkos eszköz csak akkor alkalmazható, ha az adatok más módon nem szerezhetőek be. Meghatározta továbbá az alkalmazás célját és a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) Különös Részi rendelkezéseivel összhangban felsorolta azokat a büncselekményeket, amelyek felderítéséhez ezek az eszközök igénybevehetőek voltak. Szabályait kiegészítette a nemzetbiztonsági feladatok ellátásának átmeneti szabályozásáról szóló 26/1990. (II. 14.) MT rendelet.

2.1. A titkosszolgálati eszközök alkalmazására vonatkozó hatályos szabályozás jelenleg a Be.-ben, az Rtv.-ben, a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvényben (a továbbiakban: Vám tv.), a határőrizetről és a Határőrségről szóló 1997. évi XXXII. törvényben (a továbbiakban: Hör.), a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ütv.), és a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényben (a továbbiakban: Nbtv.) található. A felsorolt törvények rendelkezéseit a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény, az elektronikus hírközlési feladatokat ellátó szervezetek és a titkos információgyűjtésre, illetve titkos adatszerzésre felhatalmazott szervezetek együttműködésének rendjéről szóló 180/2004. (V. 26.) Korm. rendelet, a postai szolgáltatók, a postai közreműködők és a titkos információgyűjtésre, illetve titkos adatszerzésre felhatalmazott szervezetek együttműködésének részletes szabályairól szóló 9/2005. (I. 19.) Korm. rendelet szabályai egészítik ki. További rendelkezéseket tartalmaznak a különleges eszközök és módszerek engedélyezéséről és igénybevételéről szóló 26/1999. (VIII. 13.) BM rendelet, a belügyminiszter irányítása alatt álló titkos információgyűjtésre feljogosított szervek adatkezelésének egyes szabályairól szóló 21/1996. (VIII. 31.) BM rendelet, a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM–IM együttes rendelet, valamint a pénzügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 17/2003. (VII. 1.) PM–IM együttes rendelet egyes fejezetei, illetve paragrafusai.

2.2. A jelzett jogszabályok a titkosszolgálati eszközök alkalmazása szempontjából titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés között tesznek különbséget. A titkos információgyűjtés alkalmazására a nyomozás elrendelése előtt,

az Rtv., az Nbtv., az Ütv., a Vám tv. és a Hör. szabályai alapján kerülhet sor. Az Nbtv. a titkos információgyűjtés szabályait önálló rendszerben tartalmazza. A Vám tv., a Hör. és az Ütv. az Rtv. szabályrendszerére épül s arra utal vissza. A titkos adatszerzésre a Be. rendelkezései irányadóak, s bevezetésére csak a már elrendelt nyomozás során, a vádemelésig van mód. Amennyiben azonos ügyben korábban titkos információgyűjtés folyt, a nyomozás elrendelése után azt titkos adatszerzéssé kell átalakítani [Be. 200. § (4) bekezdés].

2.3. A titkos információgyűjtés lehet külső engedélyhez kötött, vagy külső engedélyhez nem kötött. A külső engedélyezés kötelező eseteit a hivatkozott törvények felsorolják. Az engedély – a törvényben meghatározott esetekben – igazságügy-miniszteri vagy bírói engedélyt jelent. A bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtést csak a megyei bíróság elnöke által kijelölt bírák rendelhetik el. A Be. kizárásra vonatkozó szabályai következtében az engedélyező bíró nem lehet azonos sem az ügyben az eljárás bírósági szakaszát folytató, sem a titkos adatszerzést engedélyező bíró személyével, illetve a titkos adatszerzést engedélyező bíró sem lehet azonos az ítélező bíróval. További különbségtétel, hogy az Nbtv. alapján eljáró bírák különböző személyek az Rtv., az Ütv., a Vám tv. és a Hör. alapján eljáró bíraktól. Következésképpen sem a titkos információgyűjtést, illetve a titkos adatszerzést engedélyező, sem pedig az ügyet tárgyaló bíró nem kapja meg a titkos információgyűjtésre vonatkozó előzményi iratokat. Ez akkor is így van, ha a Be. 200. § (4) bekezdése szerint a titkos adatszerzést engedélyező nyomozási bíró a titkos információgyűjtés titkos adatszerzéssé alakításáról határoz. A titkos adatszerzés indítványozója ugyanis – jogszabályi előírás hiányában – szabadon dönt arról, hogy a titkos információgyűjtés iratai közül melyeket mutatja be a döntést hozónak, s ezen belül mely okiratról bocsát rendelkezésre eredeti példányt, kivonatot, vagy a titokvédelmi szempontokra figyelemmel részben törölt adatokkal készített másolatot.

Külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés esetén lehetőség van továbbá ún. sürgősségi elrendelésre is. Erről az egyes jogszabályokban meghatározott szervezeti egységek beosztás szerint nevesített parancsnokai jogosultak rendelkezni. A sürgősségi elrendelés a törvényben meghatározott ideig tarthat, s nem váltja ki az (igazságügy-miniszteri vagy bírói) engedély utólagos beszerzését.

A titkos adatszerzés foganatosítására fő szabályként csak bírói engedély mellett van mód. Ezekben az ügyekben a nyomozási bíró jár el, aki nem lehet azonos személy az ügyben eljáró bíróval, az azonban nem kizárt, hogy a titkos adatszerzésről szóló döntés mellett ugyanabban az ügyben más, a nyomozási bíró hatáskörébe tartozó cselekményeket is végezzen. A „sürgősségi elrendeléssel” egyenértékű szabályként ideiglenesen az ügyész is engedélyezheti az egyes eszközök alkalmazását.

2.4. A titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés fogalmát jogszabály nem határozza meg. A különböző jogszabályok csak felsorolják azon eszközöket és módszereket, amelyek alkalmazásával ez végrehajtható. A külső engedélyhez kötött és az ahhoz nem kötött eszközök eltérőek, illetve a Be. a titkos adatszerzés eszközeit a titkos információgyűjtésnél szűkebb határok közé szorítja.

Külső engedélyhez nem kötött eszközök: informátor alkalmazása, bizalmi személy, más titkosan együttműködő személy igénybevétele, puhatolás vagy információgyűjtés, adatellenőrzés és adatkérés, fedőokirat kiállítása, fedőintézmény létrehozása, helyiség, épület, más objektum, terep- és útvonalszakasz, jármű, esemény, személy megfigyelése, a megfigyelés eredményének hang, kép, egyéb jel technikai eszközzel történő rögzítése, csapda alkalmazása, mintavásárlás, álvásárlás, bizalmi vásárlás, bünszervezetbe történő beépülés, ellenőrzött szállítás, sértett helyettesítése, védett titok megismerése, díjkitűzés, jelzés elhelyezése, a nyomozás megtagadásának vagy megszüntetésének kilátásba helyezése az együttműködő személlyel, a feljelentés elutasítása a fedett nyomozóval szemben. Az eszközök kiválasztása az alkalmazó döntésétől függ, csupán az informátor, illetve a bizalmi személy alkalmazására van egy részleges (*infiltrációs*) tilalom.

Bírói – illetve a nemzetbiztonságot érintő egyes kérdések esetén igazságügy-miniszteri – engedélyhez kötött eszközök: titkos kutatás és az észlelt technikai eszközzel történő rögzítése, magánlakásban történtek technikai eszközökkel történő megfigyelése és rögzítése, levél, postai küldemény, telefonvezeték vagy azt helyettesítő távközlési rendszer útján továbbított közlés tartalmának megismerése és technikai eszközzel történő rögzítése, internet vagy más számítástechnikai eszköz alkalmazásával történő levelezés útján továbbított adatok, információk megismerése és felhasználása. A technikai jellegű infiltrációra ebben az esetben nincsenek tilalmak.

A Be. alapján alkalmazható eszközök közé tartoznak: a magánlakásban történtek technikai eszközökkel történő megfigyelése és rögzítése, levél, postai küldemény, telefonvezeték vagy azt helyettesítő távközlési rendszer útján továbbított közlés tartalmának megismerése, számítástechnikai rendszer útján továbbított és tárolt adatok megismerése és felhasználása.

IV.

Az indítvány és a bírói kezdeményezések részben megalapozottak.

1. Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban esetről esetre bontotta ki az államnak a büntető hatalom gyakorlásával összefüggő jogait és kötelezettségeit. A határozatok rámutattak, hogy a büncselekmények a társadalom jogi rendjét sértik, s az állam, mint a közhatalom gyakorlója és mint az igazságszolgáltatási monopólium birtokosa,

köteles a büntető igény érvényesítésére. Ezt a feladatát csak akkor tudja megfelelően ellátni, ha a büntető igazságszolgáltatásban közreműködő szerveknek a bűnüldözéshez hatékony eszközök állnak rendelkezésére. Ezek az eszközök lehetnek súlyosan jogkorlátozóak és a bűncselekmény elkövetőjén kívül más állampolgárokat is érinthetnek. Demokratikus jogállamban azonban az állam büntető hatalma is korlátozott közhatalmi jogosítvány, ezért a büntetőhatalom gyakorlásának intézmény- és eszközrendszere közvetlenül alkotmányos jelentőségű [összefoglalóan pl. 14/2004. (V. 7.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.), ABH 2004, 241, 254–256.; 42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 517–518.].

A büntető igény érvényesítésének alapvető feltétele a bűncselekmény felderítése és a terhelt személyének megállapítása, felkutatása. Az Alkotmánybíróság döntései leszögezték, hogy a bűnüldözés kockázata az államot terhel, s hogy jogállamban a bűnüldözés is csak szigorú, az anyagi és az eljárási jogszabályok által meghatározott rendben folyhat.

Már a 9/1992. (I. 30.) AB határozat hangsúlyozta, hogy az anyagi igazságosság érvényesülésének jogállami követelménye csak a jogbiztonságot szolgáló – elsősorban eljárási – garanciák, jogintézmények keretein belül maradván valósulhat meg (ABH 1992, 59, 64–65.). A további határozatok részletesen kibontották azt is, hogy a jogállam értékrendjének meghatározó pillére a jogállami garanciák tényleges érvényre jutása a jogintézmények működése során. Ellenkező esetben sérül a jogbiztonság, a jogszabályok következményeinek kiszámíthatósága és esetlegessé válik az alapvető alkotmányos jogok érvényre jutása. „A jogállami garanciák mellőzésére ezért sem célszerűségi, sem igazságossági szempontok nem adnak alapot” (összefoglalóan: Abh1. ABH 2003, 525, 534.). „A jogállamiság, valamint az alkotmányos büntetőjog követelményei megkívánják, hogy az állam a büntető hatalmát olyan szabályok szerint gyakorolja, amelyek egyensúlyt teremtenek az egyéneket az állammal szemben védő garanciális rendelkezések, ezen belül elsősorban a büntetőeljárás alá vont személy alkotmányos jogainak védelme és a büntető igazságszolgáltatás megfelelő működésével kapcsolatos társadalmi elvárások között.” [42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 518.] Az Abh2.-ben az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy a jogalkotónak ezen alkotmányi kereteken belül kell megtalálnia azokat az „eljárási megoldásokat, amelyek a bűnüldözés sikertelensége állami kockázatának csökkentését szolgálják” (részletesen: Abh2., ABH 2004, 241, 255.).

2. Az Alkotmánybíróságnak a büntetőeljárás garanciarendszerével szemben megfogalmazott alkotmányi követelményeket vizsgáló határozatai az úgynevezett nyílt eljárásokra vonatkoztak. Nem vizsgálták azt a kérdést, hogy a büntetőeljárásnak része lehet-e az alkotmányos alapjogo-

kat súlyosan korlátozó titkosszolgálati eszközök alkalmazása, s hogy ezen eljárásban az alkotmányi garanciák miként érvényesülhetnek.

2.1. A titkos eszközök alkalmazása alapvetően korlátozza a magán- és családi élet, a magánlakás és levelezés tiszteletben tartásához, s ehhez szorosan kapcsolódva, az információs önrendelkezéshez, az információáramlás szabadságához és a személyes adatok védelméhez való jogot.

Az Alkotmánybíróság az alapjog korlátozásának alkotmányos határait minden esetben a szükségesség-arányosság tesztje alapján vizsgálja. Esetről esetre állapítja meg, hogy a jogszabály meghozatalakor a törvényhozónak volt-e alkotmányosan elismerhető kényszerű oka az alapjog korlátozására és a korlátozás súlya az elérni kívánt céllal arányban áll-e, továbbá a lehetséges eszközök közül a jogalkotó a legenyhébbet választotta-e [pl. 30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.; 56/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 312, 313.; 12/1999. (V. 21.) AB határozat, ABH 1999, 106, 112.; 18/2000. (VI. 6.) AB határozat, ABH 2000, 117, 129.].

Az alapjog korlátozhatósága feltételeinek vizsgálatakor az Alkotmánybíróság minden esetben figyelembe veszi a magyar államra kötelező egyezmények, így az 1976. évi 8. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányából (a továbbiakban: Egyezségokmány), valamint az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kihirdetett Egyezményből (a továbbiakban: Egyezmény) fakadó követelményeket.

Az Egyezségokmány 17. cikkének 1. bekezdése tartalmazza, hogy senki nem vethető alá önkényes vagy törvénytelen beavatkozásnak a magánéletével, a családjával, a lakásával, a levelezésével kapcsolatban, és becsülete vagy jó hírneve nem tehető ki jogtalan támadásnak.

Az Egyezmény 8. Cikkének 1. bekezdése szerint „mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.” A 2. bekezdése rendelkezik arról, hogy e jog gyakorlása egy demokratikus társadalomban csak törvényes keretek között, nemzetbiztonsági, közbiztonsági okból, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy a közérkölcsök, illetve mások jogainak szabadsága és védelme érdekében korlátozható.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) a „rejtett nyomozáshoz” kapcsolódó ügyeket az Egyezménynek a magánélet szabadságát védő 8. Cikke rendelkezésein keresztül vizsgálja. A Bíróság az ítéleteiben rámutatott, hogy a 8. Cikk. 1. bekezdésében garantált jog egy demokratikus társadalomban csak a 2. bekezdésben meghatározott törvényes keretek között, az ott rögzített célokból, a szükségesség igazolása mellett korlátozható.

A törvényesség a Bíróság gyakorlatában nem csupán azt jelenti, hogy a korlátozás lehetséges eseteinek törvényben meghatározottnak kell lennie. „A törvényben meghatározott eset” fogalma alatt értendő, hogy a szabályozásnak meg kell felelnie a jogállamiság elveinek. Minthogy a titkos információgyűjtés szükségképpen kizárja a hatékony jogorvoslat lehetőségét, elengedhetetlenül fontos, hogy az alkalmazást lehetővé tévő eljárási rend kellő garanciát nyújtson az egyén jogainak védelmére. Minderre tekintettel az alkalmazást három szakaszból álló ellenőrzésnek kell alávetni: amikor a beavatkozást elrendelik, mialatt a beavatkozást végrehajtják, miután a beavatkozást befejezték. Az ellenőrzést a végrehajtó hatalomtól független „testületeknek” kell végezni. Elsősorban az állandó, folyamatos és kötelező ellenőrzés a garancia arra, hogy a konkrét ügyekben nem sértik meg az arányosság követelményét (pl. *Case of Klass and Others v. Germany*, judgment of 06/09/1978. Series A. 28; *Case of Malone v. the United Kingdom*, judgment of 02/08/1984. Series A 82.; *Case of Leander v. Sweden*, judgment of 26/03/1987. Series A. 116.).

Határozataiban a Bíróság rámutatott azokra a követelményekre, amelyeket a titkos eszközök használatára vonatkozó szabályozásnak minimálisan ki kell elégítenie. Kiemelte, hogy éppen azért, mert az alapjogokba történő beavatkozás titkos, s mert az ilyen eszközök használata a végrehajtó hatalomnak „beláthatatlan” lehetőségeket ad, elengedhetetlen, hogy már maguk az eljárások kellő garanciát nyújtsanak az egyén jogainak érvényesülésére. Ez pedig megkívánja, hogy az államok hangsúlyt helyezzenek a precíz és részletes, követhető, az állampolgárok számára is hozzáférhető szabályok megalkotására. A jogi szabályozásból világossá kell válnia az ilyen eszközök alkalmazó hatóság hatáskörének, az intézkedések lényegének, azok gyakorlása módjának. A Bíróság a világos normatartalom követelménye körében arra is rámutatott, hogy a törvényeknek tartalmazniuk kell a beavatkozást indokoló eseteket, körülményeket és a beavatkozás feltételeit. Minimális biztosítékként szerepelnie kell bennük továbbá az érintett személyek körének meghatározására alkalmas feltételeknek, az alkalmazás dokumentálására és a dokumentáció megővésére, valamint megsemmisítésének szabályaira vonatkozó rendelkezéseknek. Az alkalmazásról szóló döntés meghozatala körében pedig a hatóságok nem kaphatnak túl széles mérlegelési jogot (pl. *Case of Valenzuela Contreras v. Spain*, judgment of 30/06/1998., Reports 1998-V). Az alkalmazás garanciái közé tartozik továbbá, hogy (külső személyek számára) az információkhoz való hozzáférést korlátozni kell (pl. *Case of Kopp v. Switzerland*, judgment of 25/03/1998., Reports–1998-II.).

A meghatározott célból történő alkalmazás azt jelenti, hogy a titkos eszközök alkalmazására csak a 8. Cikk. 2. bekezdésében felsorolt okokból (a nemzetbiztonság, a közbiztonság, az ország gazdasági jóléte, zavargás vagy a bűncselekmény megelőzése, a közegészség, illetve az erkölcsök védelme, továbbá mások jogainak védelme

érdekében) kerülhet sor. Szorosan ehhez kapcsolódik a szükségesség követelményének érvényesülése is. Alapfeltétel, hogy az állami beavatkozásra nyomós közérdekből kerüljön sor, s annak az elhárítani kívánt veszéllyel és az okozott joghátránnyal arányban állónak kell lennie.

Ennek vizsgálata nem szorítkozik arra, hogy a korlátozás törvényben szabott feltételei kiállják-e a szükségességi-arányossági tesztet, kiterjed a konkrét alkalmazás szükségességére is. A szükségesség megítélésénél alapvető jelentőségű, hogy az alkalmazásra csak „minősített” (súlyos) fenyegetettség esetén van mód, s csak akkor, ha a hagyományos nyomozási eszközök az ügy körülményei miatt hatástalannak bizonyulnak és arra csak előzetesen megismerhető szigorú eljárási rendben kerülhet sor (pl. *Klass and Others v. Germany* judgment of 6 September 1978, Series A no. 28.; *Halford v. United Kingdom* judgment of 25 June 1997, Reports 1997-III.).

Az Egyezményből, az ahhoz kapcsolódó Bírósági gyakorlatból megállapíthatóan a nemzetbiztonsági, közbiztonsági, bűnüldözési célok olyanok, amelyek érvényesülése érdekében a rejtett nyomozás – mint a jogkorlátozás súlyos eszköze – is alkalmazható akkor, ha ennek a fentebb részletezett feltételei fennállnak. A Bíróság érveléséből következik azonban az is, hogy a titkos eszközök alkalmazásának lehetővé tételéhez is szigorú, az alapjogokba való beavatkozás minden részletkörülményére kiterjedő garanciákra van szükség. Bizonyos tekintetben pedig annak megítélésére, hogy ezek a garanciák kielégítik-e a törvényben meghatározottság, a jogbiztonság, az előreláthatóság, a kiszámíthatóság elvéből fakadó elvárásokat, s hogy megfelelnek-e a szükségesség és arányosság kívánalmainak, a nyílt eljárásokra vonatkozó szabályozás követelményeinél szigorúbb mérce érvényesül. Ennek az az indoka, hogy ezen eszközöknek az alkalmazása rendkívüli hatalmat biztosít az alkalmazók – adott esetben az állam büntető hatalmát gyakorló szervek – számára és fokozottan kiszolgáltatottá teszi az érintetteket.

2.2. Az Egyezményt aláíró egyes országok eltérő szabályozást alakítottak ki a fenti követelmények teljesítése érdekében.

Klasszikusnak számít az egyes titkos eszközök alkalmazását közvetlenül az alaptörvény szintjén is szabályozó német rendszer. Az engedélyezésre vonatkozó jogszabályok az általános feltételek mellett taxatívén felsorolják azokat a bűncselekményeket, amelyek gyanúja esetén az egyes eszközök és módszerek alkalmazhatók. Az Alkotmányból következően egyes eszközök meghatározott célból csak *ultima ratioként* és csak súlyos bűncselekmények esetén alkalmazhatók, a súlyosnak minősülő konkrét bűncselekményeket pedig az eljárási törvény sorolja fel. Ezt a katalógust a német Alkotmánybíróság több ízben felülvizsgálta, s – arra hivatkozással, hogy azok nem elég súlyosak, azaz nem állják ki a szükségesség alkotmányossági tesztjét – bizonyos bűncselekményeket kivett a felsorolásból.

Hollandiában az egyes eszközök és módszerek alkalmazásának szintén törvényben meghatározottak és eltérőek a feltételei. Ezek között leggyakrabban vagy a tettenérés, vagy az őrizetbe vétel megengedettsége, illetve a bűncselekmény büntetési tételhez kötött súlya szerepel.

Ausztriában a kiszabható szabadságvesztés mértéke szerint differenciál a szabályozás. Tilos viszont egyes eszközök (pl. telefonlehallgatás) alkalmazása bizonyos foglalkozást gyakorló személyekkel szemben, csakúgy mint Svájcban vagy Olaszországban.

Az Egyesült Királyság szabályrendszere az ún. vegyes megoldást követi. Az egységesen meghatározott általános feltételek mellett részben a szabadságvesztés mértékéhez köti az alkalmazhatóságot, másrészt azonban vannak taxatív felsorolt bűncselekmények, amelyek a kiszabható szabadságvesztésre tekintet nélkül olyan súlyúnak minősülnek, amelyek az igénybevételt indokolhatják.

Az említett államok szabályozási gyakorlata egységes azonban abban, hogy a titkos eszközök és módszerek felhasználását kivételesnek tekinti. Alkalmazásukra szokásos nyomozási eszközként nem, csak súlyos (minősített), pontosan körülírt bűncselekmények felderítésével összefüggésben van mód. Bevetésükre az általános és speciális feltételek teljesülése esetén is csak akkor kerülhet sor, ha a felderítés vagy a nyomozás hagyományos módszereit várhatóan csak „nem kielégítő eredménnyel” lehetne alkalmazni.

A különböző eszközök engedélyezésére vonatkozó szabályok differenciáltak és az egyes esetekben jelentős eltéréseket mutatnak. Az engedélyezés jellemzően és fő szabályként bírói (vizsgálóbírói vagy ítélkezési feladatokat ellátó bírói) hatáskörbe tartozik, ám vannak kivételek. Az Egyesült Királyság az adminisztratív modellt követi, mely szerint a belügyminiszter ad engedélyt az alkalmazásra. Németország a vegyes modellbe tartozik. E szerint a nemzetbiztonsági feladatok teljesítése érdekében foganatosított lehallgatást az igazságügy-miniszter engedélyezi, míg a büntetőeljárás során alkalmazott lehallgatás engedélyezése bírói hatáskörbe tartozik. Egyedi megoldás érvényesül Svájcban. Az engedélyezés kötelezően két szakaszban történik, a vizsgálóbíró ugyanis az általa megadott engedélyt a vádtanács elé terjeszti jóváhagyásra.

3. Az Alkotmánybíróság a 16/2001. (V. 25.) AB határozatában a nemzetbiztonsági szolgálatok működése kapcsán mutatott rá arra, hogy az alapvetően titkos és sajátos eszközöket használó tevékenység azért igényel megfelelő jogi szabályozást, hogy a szolgálatok „semmilyen körülmények között ne jelenthessenek veszélyforrást a demokratikus jogrendre.” Ennek érvényesülése érdekében elengedhetetlen követelmény, hogy az alapvető jogok a titkos eszközök használata során is csak a szükségesség keretei között legyenek korlátozhatók (ABH 2001, 207, 213.).

A különleges titkosszolgálati eszközök és módszerek engedélyezésének átmeneti szabályozásáról szóló 1990. évi X. törvény rendelkezései még tartalmazták, hogy

különleges eszköz (módszer) csak a törvényben felsorolt esetekben és csak akkor alkalmazható, ha az adatok más módon nem szerezhetők be. A titkos információgyűjtés kapcsán ma csupán az Nbtv. 53. § tartalmaz hasonló feltételt. Az Rtv., illetve a rá épülő Vám tv., a Hör. és az Ütv. nem állít fel semmilyen, az elérni kívánt célra vonatkozó, korlátozó értelmű, objektív szükségességi kritériumot. A titkos adatszerzésre a Be. 202. § (6) bekezdése már azon az alapon is lehetőséget biztosít, ha más módon csak „aránytalan nehézséggel” szerezhető be a bizonyíték és „valószínűsíthető”, hogy a titkos adatszerzés eredményre vezet. Ebből, az alkalmazás szükségességére és megengedhetőségére vonatkozó igen tág határokat kijelölő megfogalmazásból, illetve a titkos információgyűjtés esetén az általános feltételre vonatkozó törvényi kritérium hiányából (továbbá mindkét esetben a csak utólagos engedélyhez kötött sürgősségi elrendelés lehetőségéből) már önmagában is az következik, hogy a jogalkalmazónak (az igénybe vevőnek és az engedélyezőnek egyaránt) határozott feltételekhez nem kötött, széles mérlegelési joga van a titkos eszközök igénybevételére.

3.1. Az Rtv. támadott 69. §-a a titkos információgyűjtést – a titkos adatszerzésnél tágabb körben és a szükségességre vonatkozó (az eszköz kivételességét körülhatároló) általános törvényi korlát nélkül – lényegében csak egyes speciális feltételeket megjelölve engedi meg. A 69. § (1) bekezdése szerint ilyen eszközök alkalmazása bűnüldözési célból az (1) bekezdésben, illetve a (3) bekezdés első fordulatában megjelölt esetekben lehetséges. A bűnüldözési célt azonban a 63. § (1) bekezdése – ugyancsak széles értelemben – határozza meg. E szerint ide tartozik: a bűncselekmények megelőzése, felderítése, megszakítása, az elkövető kilétének megállapítása, bizonyítékok megszerzése, valamint a büntetőeljárásban részt vevő hatóságok tagjainak és az igazságszolgáltatással együttműködő személyeknek a védelme. Ez azt jelenti, hogy a titkos információgyűjtés alkalmazására nemcsak megtörtént bűncselekmények vagy legalább azok gyanúja esetén kerülhet sor, mivel a prevenció és a személyi védelem a bűncselekmény és az elkövető, illetve a bizonyíték felderítésén kívül esik. Ennélfogva e tekintetben nem is értelmezhetők a titkos információgyűjtésnek a 69. § (1)–(3) bekezdésében meghatározott különös feltételei, mert maga a bűncselekmény, mint viszonyítási alap hiányzik. A megelőzés pedig már önmagában is egy – legfeljebb stratégiai célként felfogható és a jog által körül nem határolt – olyan általános felhatalmazás, amelynek alapján a titkos információszerzés határai tetszés szerint kiszélesíthetők.

A Be. ennél szűkebb körben vonja meg a titkos adatszerzés feltételeit. Egyrészt (az Rtv.-től eltérően) érvényesül a 206. § (6) bekezdésében meghatározott általános – bár kötöttséget alig jelentő, a kiterjesztő értelmezést lehetővé tévő – szükségességi korlát, másrészt pedig a titkos adatszerzés csak az e törvényben megjelölt büntetőeljárás feladatok teljesítése érdekében engedélyezhető.

A 200. § (1) bekezdése szerint ilyen feladatnak tekinthető az elkövető kilétének, tartózkodási helyének megállapítása, elfogása, valamint a bizonyítási eszköz felderítése.

Az Rtv. 69. § (3) bekezdésének és a Be. 200. § (1) bekezdésének egybevetéséből megállapítható, hogy az eltérő eszközökkel és feltételek mellett folytatott titkos információgyűjtésnek és a titkos adatszerzésnek a törvények szerint van egy közös pontja: a konkrét bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy felkutatása. Az Rtv. 69. § (3) bekezdése ugyanis akként rendelkezik, hogy itt, az *a)–h)* pontokban felsorolt bűncselekmények esetén – többek között – „a” bűncselekmény gyanúja miatt „körözött” személy felkutatására vehetők igénybe a rejtett nyomozás eszközei. Körözés – ha nem is feltétlenül ismert személyi adatokkal rendelkező, de – meghatározott bűncselekmény konkrét (vélt) elkövetőjével szemben adható ki. A Be. 200. § (1) bekezdésének megfogalmazásából pedig szintén az következik, hogy (a bizonyítási eszközök felderítésén túl) a titkos adatszerzés eszközei a 201. § (1) bekezdésében meghatározott bűncselekmények elkövetésével megalapozottan gyanúsítható „elkövető kilétének, tartózkodási helyének megállapítása, elfogása” érdekében vehetők igénybe. Az azonban mindebből nem vezethető le, hogy a támadott rendelkezések alapján a hivatkozott rejtett nyomozási módszerek csupán olyan személyek kilétének, tartózkodási helyének tisztázására és kézrekerítésére irányulhatnak, akik a két törvényben felsorolt típusú bűncselekménnyel kapcsolatba hozhatók. Az Rtv. tekintetében a 63. § (3) bekezdése az ott felsorolt esetekben megengedi a 63. § (1) bekezdésében meghatározott valamennyi célból a titkos információgyűjtést, a Be. 202. § (1)–(2) bekezdése pedig a gyanúsítotton kívül más személyekkel szemben is lehetővé teszi a titkos adatszerzést.

3.2. A titkos információszerzés és a titkos adatgyűjtés határait a támadott rendelkezésekben szereplő különös feltételek tovább tágitják.

Az Rtv. 69. § (3) bekezdés *a)–h)* pontjaiban felsorolt, a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés további feltételül szolgáló körülményeket az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben – a bűnmegelőzési ellenőrzés alkotmányellenessége kapcsán – már részletesen megvizsgálta. Megállapította, hogy „az Rtv. jelzett rendelkezésében felsorolt bűncselekmény kategóriának feltüntetett jogfogalmakat és eljárásjogi terminus technikusok tartalmát (...) a törvényalkotó értelmező rendelkezésekben nem határozta meg, és azok nem azonosíthatók sem a Btk., sem az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezéseivel. Ennek folytán – néhány kivételtől eltekintve – a jogalkalmazónak nem áll rendelkezésére olyan kötött, (legalább) más jogszabályban meghatározott fogalomrendszer, amely kellő egyértelműséggel tartalmazna számára iránymutatást az elrendelés e feltételének vizsgálatánál. (...) Az Rtv. 69. § (3) bekezdés *a)–h)* pontjaiban található feltételek nagyobbrészt általában véve is meghatározatlan fogalmakat takarnak, amelyek egységes értelmezése a joggyakorlat-

ban nem alakult ki. Jelentésükről a tudományos vagy oktatást célzó jogirodalom sem ad pontos eligazítást, s az egyedi esetekben igen távoli összefüggések vizsgálatát tételezik fel. A ‘nemzetközi bűnüldözés’, a ‘gyermekkorú ellen irányul’, a ‘szervezett elkövetéssel’, a ‘terror jellegű’, a ‘kábitószernek minősülő anyaggal kapcsolatos’, a ‘közbiztonságot súlyosan megzavarja’, a ‘fegyveres elkövetéssel valósul meg’ kifejezések jelentős részének tartalma nehezen tisztázható vagy bizonytalan, némelyek meghatározása pedig éppen törvényhozási viták tárgya lehet. Az Rtv. e rendelkezéseiben írt, a legkülönbözőbb ‘jogfogalmakhoz és tág értelemben vett bűncselekmény típusokhoz’ illesztett: ‘kapcsolatos’, ‘kapcsolatba hozható’, ‘jellegű’ kifejezések pedig eleve megengedhetlenül tág határok közötti, előre kiszámíthatatlan, egyes esetekben akár ötlet-szerű jogértelmezésre adnak lehetőséget.” Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Rtv. 69. § (3) bekezdés *a)–h)* pontjai „nem felelnek meg a normavilágosság követelményének, nem tükrözik egyértelműen és világosan a törvényhozói akaratot, nem küszöbölik ki az önkényes jogértelmezés lehetőségét. (...) Ez a helyzet viszont bizonytalan, kiszámíthatatlan és ellenőrizhetetlen döntések meghozatalára vezet” (Abh1., ABH 2003, 525, 536–537.).

Az Alkotmánybíróság a fenti megállapításait jelen ügyben is fenntartja. Ugyanakkor – minthogy a titkos információgyűjtés az Abh1.-ben alkotmányellenesnek ítélt bűnmegelőzési ellenőrzéstől eltérő jogintézmény, amelyre a törvény más szabályai is vonatkoznak – e határozat meghozatalakor vizsgálta azt is, hogy az alkalmazás további feltételeire vonatkozó törvényi rendelkezések esetlegesen alkalmasak-e a 3.1. pontban jelzett jogbizonytalanság kiküszöbölésére.

3.3. A titkos információgyűjtés engedélyezésének a 69. § (1) bekezdése szerint a bűnüldözési cél mellett feltétele az eszköz alkalmazásával érintett bűncselekmény súlyossága.

A bűncselekmény súlyosságára utalás más államok szabályozásában is követett gyakorlat, azzal azonban, hogy ezt a fogalmat a törvények – eltérő jogi technikákkal – pontosan körülírják. A súlyosságot vagy a kiszabható szabadságvesztés büntetés tartamához igazítják (pl. Ausztria), vagy taxatívén felsorolják azokat a bűncselekményeket, amelyek e kategóriába esnek (pl. Németország). Ismert továbbá a vegyes rendszer is, amelyben a törvényhozás egyrészt a szabadságvesztés mértékére figyelemmel engedi meg a titkos eszközök alkalmazását, másrészt pedig ettől függetlenül nevesít olyan bűncselekményeket, amelyek gyanúja esetén ettől függetlenül is igénybe vehetők (pl. Egyesült Királyság).

Az Rtv. a 97. § (1) bekezdés *i)* pontjában megállapítja, hogy a törvény alkalmazásakor – így tehát a 69. § (1) bekezdése esetén is – súlyos bűncselekménynek tekintendő az a bűntett, amelyet a törvény ötévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyeget. Ebből következően – mint-

hogy a Btk. a bűncselekményeket büntett és a vétség kategóriákra osztja – vétség esetén a titkos információgyűjtés egyáltalán nem alkalmazható. Ez azonban csak az Rtv. 69. § (1) bekezdésére és nem a jelen ügyben vizsgált (3) bekezdésére érvényes korlát.

A vegyes rendszer elméleti modelljét követve ugyanis az Rtv. 69. § (3) bekezdés bevezető mondata az *a)–h)* pontban felsorolt „bűncselekmény-kategóriáknak feltüntetett jogfogalmakat” kiveszi a korlátozó hatályú (1) bekezdés alól. Azaz a felsorolt esetekben a büntetési tételre tekintet nélkül – vagyis a bűncselekmény absztrakt társadalomra veszélyességétől függetlenül és a konkrét társadalomra veszélyességének vizsgálata nélkül – igénybe vehetők a titkos információgyűjtés eszközei. Ebből következően a vizsgált törvényhely már a gondatlan bűncselekmények és a további vétségek esetén is lehetővé teszi az Rtv. 69. § (1) bekezdés *a)–d)* pontjaiban foglalt eszközök alkalmazását. A 69. § (3) bekezdése – mint a titkos információgyűjtés generálklauzulája – az alkalmazás elé csupán egyetlen korlátot állít: „a prevenciót”. A megelőzés elvont kategóriája azonban alkalmatlan a titkos eszközök igénybevételére vonatkozó „szükségességi” határok kijelölésére.

Mindez azt jelenti, hogy a 69. § (3) bekezdése alá tartozó esetekben, a bűncselekmény súlyosságától, büntetési tételétől függetlenül kell mérlegelnie az engedélyezésre szóló indítvány benyújtójának, valamint az engedélyező bírónak [sőt sürgősségi elrendeléskor (bírói engedély nélkül) az illetékes parancsnoknak], hogy az adott cselekmény összefüggésbe hozható-e az *a)–h)* pontok bizonytalan fogalomrendszerével.

Az itt [az *a)–h)* pontokban] említett – nem jogi – kategóriák azonban rendkívül széles értelmezési tartományt tesznek lehetővé.

A „nemzetközi bűnüldözés” nem jogi, hanem kriminológiai fogalomkör, amelynek jogi elemei is vannak. Pontos meghatározása – sem jogszabályban, sem a jogirodalomban – nem létezik, így gyakorlatilag bármely bűncselekménnyel összefüggésbe hozható, hiszen a „hazai bűnüldözés” nyilvánvalóan része annak az egységes egésznek, amelyet kriminológiai (de nem feltétlenül jogi) értelemben világméretűnek tekintünk.

A „gyermekkorú ellen irányul” kitétel lényegében határtalanra teszi a jogértelmezést, minthogy a megfogalmazásból következően a bűncselekmény irányulhat közvetlenül vagy csak közvetetten a gyermekkorú ellen. Így e kategóriába igen sok bűncselekmény beletartozhat.

Az eltűrhető mértéket meghaladó jogalkalmazói szubjektívizmus lehetőségétől nem mentes a „sorozatban vagy szervezett elkövetéssel valósul meg”, a „(...) terror jellegű”, a (kábitószerral vagy) „kábitószernek minősülő anyaggal kapcsolatos”, a „közbiztonságot súlyosan megzavarja” kitételek értelmezése sem. Bár közelít a Btk. rendszerében ismert meghatározáshoz, nem fedi le teljesen annak rendelkezéseit, így értelmezhetetlen kategória önmagában a „fegyveres elkövetéssel valósul meg” fogalom-

kör is. A meghatározásból nem állapítható meg pontosan, hogy ezen csak a Btk. 137. § 4. *a)* pontja szerinti lőfegyverrel, vagy a *b)* pont szerinti felfegyverkezve történő elkövetést is érteni kell-e.

Az Rtv. 69. § (1) és (3) bekezdésének viszonyában alkalmazott jogtechnikai megoldás tehát a titkos információgyűjtés határait – figyelemmel a 63. § (1) bekezdésében foglaltakra és a törvényből hiányzó általános szükségességi kritériumra – beláthatatlanná, az indítványozók és engedélyezők szubjektív megítélésétől függővé teszi.

3.4. A Be. támadott rendelkezése nagyrészt az Rtv.-vel megegyező szabályokat tartalmaz. A 201. § (1) bekezdés *a)* pontja egyrészt az Rtv. 69. § (1) bekezdéséhez hasonlóan az 5 évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett szándékos bűncselekmények esetén teszi lehetővé a titkos adatszerzés engedélyezését. Annak (az egyik indítványban támadott) megoldásnak nincs jelentősége, hogy a Be. 201. §-a nem tartalmaz a bűncselekmény büntetési minősítésére vonatkozó utalást. A Btk. 11. §-a ugyanis pontosan meghatározza, hogy minden, két évnél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény büntett és minden gondatlan cselekmény vétség. Következésképpen az 5 éves büntetési tételre és a szándékosságra vonatkozó kritériumokból pontosan következik, hogy a szóban forgó magatartás csak büntett lehet.

Az Rtv.-hez képest az alkalmazhatóság határait részben tágítja azonban a 201. § (1) bekezdés befejező mondatrésze, minthogy az ilyen bűncselekmény kísérlete és előkészülete esetén is lehetővé teszi a titkos adatszerzést. E rendelkezés a büntetőjogi jogszabályok által meghatározott terminus technikusok és a kialakult bírói gyakorlat folytán viszont (szemben pl. a bűnmegelőzéssel) értelmezési nehézséget nem okoz. Ugyanakkor ez a kodifikációs megoldás szintén kizárja, hogy büntetlen kívül más esetben alkalmazható legyen a titkos adatszerzés, minthogy a gondatlanságból elkövetett bűncselekménynek fogalmilag nem lehet sem kísérlete, sem előkészülete.

Úgyszintén a Btk. szabályai határozzák meg a 201. § (1) bekezdés *d)* pontjában – bár az Rtv. 69. § (3) bekezdés *c)* pontjában írt partalan értelmezési tartományba helyezve – az üzletszerűség, a bünszövetség és a bünszervezet, illetve hasonló („lerontó értelmezést nem engedő”) kontextus nélkül a fegyveresen történő elkövetés fogalomkörét (Btk. 137. § 4. pont, valamint 7–9. pontok). Ezen fogalmak értelmezésének kialakult bírói gyakorlata van. Azok ugyanis számos esetben a bűncselekmény minősítő körülményei, illetve a bünszervezetben való részvétel egyben *sui generis* bűncselekmény is (Btk. 263/C. §). Ebből következően tehát – azokat kiemelve az Rtv.-hez hasonló, a világos és követhető normatartalmat lerontó szövegkörnyezetből („sorozatban vagy szervezett elkövetéssel megvalósuló”) – tartalmuk megfelelően tisztázott.

A Be. 201. § (1) bekezdés *b)*, *c)*, *e)* és *f)* pontjaiban, valamint a *d)* pont első fordulataiban a törvényhozó ugyanazon vagy hasonló bizonytalan jogfogalmakat alkalmazta, mint

az Rtv. 69. § (3) bekezdésében (országhatárokon átnyúló bűnözéssel kapcsolatos, kiskorú ellen irányuló, kábítószerral vagy kábítószernak minősülő anyaggal kapcsolatos stb.). Ezek értelmezési tartománya azonban méginkább „kiszélesedik” azzal, hogy – szemben az Rtv. rendelkezéseivel – a Be. 201. § (1) bekezdés utolsó fordulata szerint a titkos adatszerzés nem csupán befejezett bűncselekmény, hanem a bűncselekmény kísérlete és – az önmagában is rendszerint nehezen megítélhető – előkészülete során is alkalmazható. Noha a büntető anyagi jog szabályai szerint az előkészület csak kivételesen, akkor büntetendő, ha azt a törvény külön kimondja, a Be. rendelkezéseiben nem szerepel még az a korlát sem, hogy előkészület esetén a titkos adatszerzés is csak a Btk. által büntetni rendelt esetekben alkalmazható, így a titkos adatszerzésnek bármely (szándékos) bűncselekmény esetén helye lehet. Abban az esetben pedig, ha a nyomozást az ügyész végzi – részint a 201. § (1) bekezdés bizonytalan fogalmainak tágító értelmezése mellett – még számos további esetben is alkalmazható a titkos adatszerzés. Ennek akkor van különösen nagy súlya, amikor a titkos adatszerzés sürgősségi elrendeléssel, azaz magának az ügyésznek az engedélye alapján folyik. Márpedig a főszabály a Be.-ben az, hogy a nyomozás az ügyész feladata.

Az Rtv.-hez képest szélesíti a titkos adatszerzés tartományát a Be. 201. § (1) bekezdés *a*) pontja, amely a kriminológiai és a köznapi szóhasználatban is súlyos kategóriaként használt nemzetközi bűnözés helyett már csak – nem kevésbé bizonytalan fogalomként – az „országhatáron átnyúló bűnözéssel kapcsolatos” kitélt tartalmazza. Szűkítő értelmezés szerint ez csupán a közvetlenül az ország földrajzi határain átnyúló (azaz csupán a szomszédos államokra kiterjedő) cselekményeket jelentheti, a tágabb értelmezés alapján viszont a világ bármely pontján elkövetett bűncselekményt takarja. A törvényszövegből hiányzó határozott névelő ez utóbbi értelmezést támogatja. A 201. § (1) bekezdés *b*) pontja pedig az Rtv. 69. § (3) bekezdésének *b*) pontját tágítva a gyermekkorú helyett a kiskorú fogalmát iktatja be. Ezzel ismét automatikusan bővíti azt a bűncselekményi kört, amelyek esetén helye lehet titkos adatszerzésnek.

3.5. Személyi értelemben hasonlóképpen szélesíti az alkalmazás kereteit a Be. 202. § (1)–(2) bekezdése, amely a gyanúsítotton kívüli személyekre is megengedi a titkos adatgyűjtés alkalmazását. Kiterjeszti a lehetőséget mindazokra, akikre a gyanúsítottal való „bűnös kapcsolattartás” vonatkozóan adat merül fel vagy akikről ilyen kapcsolat megalapozottan feltételezhető. A kiterjesztésnek nem akadálya az sem, ha az további, a „feltételezett bűnös kapcsolatokon” kívülálló, ám velük kapcsolatban lévő, vagy kapcsolatba lépő harmadik személyeket is érint. Ezzel az alkalmazással érintett személyi kör beláthatatlanul szélesé válik.

A bűnös kapcsolattartás szintén nem büntetőjogi kategória. A Btk. ugyanis pontosan meghatározza a jogilag

értékelhető bűncapcsolatokat; ilyen a társtettes, a felbújtó és bűnsegéd, szélesebb kategorizálás szerint pedig ebbe a körbe tartozik az önálló különös részi tényállásban szereplő bűnpártoló és az orgazda. Minthogy a Be. nem ezeket a terminus technikusokat alkalmazza, a „bűnös kapcsolattartás” fogalmát nyilvánvalóan ezen kívül eső kategóriának tekinti, amely ugyanakkor határozott jogi tartalommal nincs kitöltve, s ezáltal rendkívül tág értelmezést tesz lehetővé.

Mindezen körülményeknek a Be. 200. § (3) bekezdése szempontjából is jelentősége van. Ez ugyanis előírja, hogy a titkos információgyűjtést a nyomozás elrendelése után titkos adatgyűjtéssé kell átalakítani, azaz egymásnak meg nem feleltethető és szubjektív értelmezést egyébként is lehetővé tévő fogalmak alapján a nem azonos céllal elrendelt „rejtett nyomozás” különböző módjait egymásnak meg kell feleltetni. A cél nem csupán az Rtv. 69. § (3) bekezdésének és a Be. 201. § (1) bekezdésének tételes szabályai alapján nem lehet azonos, de még a fogalmi absztrakció szintjén sem. Az Rtv. 69. § (3) bekezdéséből célként csak a prevenció következik, a Be. 200. § (1) bekezdése és a 201. § (1) bekezdése szerint a titkos adatszerzés célja a büntetőeljárás lefolytatásának céljával: a büntető igény érvényesítésével azonos. Ezen belül a titkos adatszerzés szempontjából figyelembe veendő nyomozási szakasz célja a Be. 164. § (2) bekezdése szerint a bűncselekmény, illetve az elkövető felderítése, a bizonyítási eszközök felkutatása és biztosítása, továbbá a tényállásnak a vádemeléshez szükséges mértékig való felderítése. Az Nbtv. 3. §-ából következően pedig a nemzetbiztonsági célú felderítés az Nbtv.-ben meghatározott feladatok ellátásával a nemzetbiztonság érdekeinek érvényesítését, az ország szuverenitásának biztosítását, alkotmányos rendjének védelmét szolgálja. Éppen a célok különbözősége miatt eltérő az Rtv. és az Nbtv. szerinti engedélyezés rendje. Ez teszi lehetővé és indokolja, hogy az Nbtv. alkalmazásakor az igazságügy-miniszter járjon el engedélyezőként. A bűnüldözési célú titkos információgyűjtés esetén az érintettek alapjogainak sérelme és a bűnüldözési érdek között, a nemzetbiztonsági célú engedélyezéskor a büntetőeljárás következményekkel nem feltétlenül együtt járó nemzetbiztonsági érdek és az alapjogi sérelem között kell mérlegelni. Utóbbi esetben a miniszter vállalja a politikai felelősséget, míg a bírónak politikai felelőssége fogalmilag nem lehet.

3.6. Az előzőekben kifejtettekből megállapítható, hogy az Rtv. 69. § (3) bekezdésében és a Be. 201. § (1) bekezdésének a fentebb megjelölt eseteiben a titkos információgyűjtés, illetve a titkos adatszerzés speciális feltételeinek értelmezése parttalanná válik. A titkos eszközök és módszerek igénybevételének általános szükségességi feltétel-rendszere – eltekintve a korábbiakban kifejtett szűk körtől – meghatározatlan. Az alkalmazás mérlegelési szempontjait a vizsgált két törvény nem rögzíti. A konkrét feltétlenül szabott törvényi kritériumok igen tág értelmezést

engednek meg. Mindez alapvető ellentétben áll a jogbiztonságból fakadó jogállami elvárásokkal, mert sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből levezethető, a jogszabályok világos normatartalmához fűződő és az alkalmazásuk következményeinek kiszámíthatóságára vonatkozó követelmény.

Az Alkotmánybíróság több ízben rámutatott, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdése nem szubszidiárius, hanem a jogállamiság követelményét normatív tartalommal meghatározó rendelkezés (legutóbb: pl. Abh2., ABH 2004, 241, 255.). „A jogállamiság elvét az alaptörvény további rendelkezései részletezik, e szabályok ugyanakkor nem töltik ki teljes egészében ezen alapértékek tartalmát, ezért a jogállam fogalom értelmezése az Alkotmánybíróság egyik fontos feladata. (...) Noha az Alkotmánybíróság a jogszabályok alkotmányossági felülvizsgálata során a vizsgált rendelkezésnek elsősorban az Alkotmány valamely konkrét rendelkezésével való összhangját vizsgálja, ez nem jelenti azt, hogy az általános rendelkezéseket formális deklarációnak tekinti, s az alapelveknek pusztán kiegészítő, másodlagos szerepet szánna. Az Alkotmányban tételesen szereplő jogállam alapértékének sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály alkotmányellenességét” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 64–65.].

A jogállamiságnak számos összetevője van: a jogalkotásra vonatkozó törvényi követelmények megtartása, az eljárási garanciák megléte, a jogbiztonság, az önkényes jogértelmezést kizáró és a jogintézmények kiszámítható működését biztosító világos és követhető normatartalom megléte. Ezen alkotmányos követelmények tartalmát az Alkotmánybíróság jelentős számú határozatában fejtette ki. Döntéseiben hangsúlyozta, hogy: „a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket” [4/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 52, 61.]. A jogbiztonság a jogállam lényegi ismérve, amely az egyes jogintézmények szabályozása során széles mérlegelési jogot biztosít a jogalkotó számára, de megköveteli, hogy ennek során az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelő tartalommal járjon el [összefoglalóan: pl. 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75, 82–83.].

A titkos eszközök és módszerek alkalmazására vonatkozó vizsgált szabályozás ennek a követelménynek nem tesz eleget.

Az igénybevétel feltételeit körülíró „általános” felhatalmazás, az egyes, egymástól jelentős mértékben eltérő súlyú alapjogi korlátozást lehetővé tévő eszközök igénybevételére vonatkozó differenciálatlan szabályozás az alkalmazó szabad belátásától teszi függővé az alkalmazást, illetve azt, hogy az egyes esetekben mely és hány alapjogot, milyen mélységben korlátozó módszer mellett dönt. Az egymásra épülő törvényekben (Rtv., Nbtv., Be.)

egymással sem céljaikat, sem fogalmi rendszerüket tekintve össze nem egyeztethető szabályok tág teret adnak az önkényes jogértelmezésre, ugyanakkor nem tartalmaznak az egyes eszközök és módszerek igénybevételével szemben az alkalmazókat kellő megfontoltságra intő hatékony törvényi korlátokat. Ezzel a jogintézmények eljárási garanciát jelentő lényege üresedik ki, ami pedig közvetlenül érinti a tisztességes eljárás feltételét jelentő törvényes bizonyítás követelményét.

A titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés törvényi szinthez kötött szabályozásának egyik fő célja ugyanis, hogy a magánszféra minden (akár a legintimebb) szegmensébe erőteljes beavatkozást lehetővé tévő, és a bűncselekmény elkövetőjén kívül másokat is – adott esetben – nagy számban érintő eszközök és módszerek alkalmazása ne függjön az alkalmazók és az alkalmazást engedélyezők ellenőrizhetetlen diszkrecionális döntésétől. A megfelelő szabályozás zárhatja csak ki az önkényes alkalmazást és teszi lehetővé, hogy a büntetőeljárás során ténylegesen csak törvényesen beszerzett bizonyítékok kerülhessenek felhasználásra. A bizonyítás törvényessége az állam büntető igényének érvényesítésére keretül szolgáló büntetőeljárás elve és alapvető igénye. A bizonyítás törvényességére vonatkozó eljárási intézmények és rendelkezések a hatóságok és a bíróság önkényének kizárását szolgálják. E szabályok érvényre jutása attól függetlenül áthághatatlan követelmény, hogy a bizonyítékok beszerzésére a proaktív szakaszban vagy a nyomozás elrendelése után került sor.

3.7.1. Az Alkotmány a magánszférához való jogot az emberi méltósághoz való jog, az 54. § (1) bekezdésén keresztül az általános személyiségi jog részeként, annak egyes elemeit: a magánlakás sérthetlenségéhez, a magántitkok és a személyes adatok védelméhez való jogot pedig az 59. § (1) bekezdésében nevesítetten is alapjogi védelem alá helyezi. A titkos eszközök és módszerek alkalmazása szükségképpen a magánszféra legszorosabban vett tartományát, az egyéni autonomia kiteljesedésének terepet biztosító magánlakást, az ott folyó individuális tevékenységet és a magánlakás védelmével szorosan összefüggő, de az emberi méltósághoz való jogtól szintén el nem választható magántitkokat korlátozzák.

A magánlakás sérthetlenségéhez való jog az emberi méltósághoz való jog meghatározott szempontú konkréttizálása. Ennek a térbeli szférának a védelme éppen azért nem relativizálható, mert az alapjogi védelem – az emberi méltósághoz való jogból következően – nem önmagában a helyszínt, hanem az embert védi. A magántitkokhoz való jog önmagában véve is olyan erős alapjog, amely elválaszthatatlan kapcsolatban áll más alapjogokkal: az emberi méltóságból következő általános cselekvési szabadsággal, a személyiség szabad kibontakozásával, a kommunikációs alapjog önrendelkezésre vonatkozó aspektusával. Az információs önrendelkezési jognak fontos eleme, hogy az érintett a személyes adatainak útját befolyásolni tudja vagy nyomon követhesse, illetve hogy kérelmére az adat-

kezelő tájékoztassa a kezelt adatairól, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, továbbá arról, hogy az adatokat kik és milyen célból kapják vagy kapták meg.

3.7.2. Az Alkotmánybíróság több ízben hangsúlyozta: „az államszervezet demokratikus működése magában foglalja azt, hogy az állam, szerveinek tevékenységén keresztül eleget tesz az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó alkotmányos köteletségének. Az államnak kötelessége az alanyi jogok védelme mellett az egyes szervek működését úgy kiépíteni és fenntartani, hogy azok az alapjogokat – az alanyi igénytől függetlenül is – biztosítsák [36/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 207, 215.]. Számos határozatában rámutatott arra is, hogy az alapvető jogok – bár a szükségesség és az arányosság keretei között korlátozhatók – érvényre jutása a jogintézmények alkalmazása során nem válhat esetlegessé. A jogi szabályozással szemben [ebből a szempontból is] alapvető kívánalom a jogbiztonság, a normavilágosság, a kiszámíthatóság követelményeinek szem előtt tartása (...)” [összefoglalóan: Abh1., ABH 2003, 525, 534, 541.]. Ebből a szempontból ugyanakkor a jogállamiság klauzúljája szorosan összefügg az alapjogi védelem alkotmányos elvével, mert a jogi szabályozásnak kell alkotmányosan is kielégítő garanciákat tartalmaznia arra, hogy az alapjogok korlátozása törvényi szinten és az egyedi esetekben megfeleljen az Alkotmány 8. § (2) bekezdéséből fakadó alkotmányi követelményeknek. Erre csak alkotmányosan elismerhető kényszerítő okból, másik alapvető jog vagy szabadság védelme, más alkotmányos cél és érték védelme érdekében akkor kerülhet sor, ha ez más módon nem érhető el [pl. 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1992, 75, 85.); 6/1998. (III. 1.) AB határozat, ABH 1998, 91, 98–99.; 36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 2000, 241, 272.; 65/2003. (XII. 18.) AB határozat, ABH, 2003, 707, 718–719.].

A fentiekből következően a titkos eszközök alkalmazására vonatkozó, az alkotmányos célként elismert, közrend, közbiztonság védelme érdekében sem adható a jogalkalmazók számára olyan általános felhatalmazás, amely az alapvető jogok korlátozását anélkül teszi lehetővé, hogy a szükségesség és arányosság követelményének érvényesülése a felhatalmazás egyes feltételei vonatkozásában – absztrakt és konkrét értelemben – ellenőrizhető lenne. Ez a helyzet az egyes ügyekben ugyancsak a bizonyítás törvényességére vonatkozó eljárási garanciák, végső soron a tisztességes eljárás érvényesülését eliminálja.

A szabályozás szempontjából lényeges, hogy a titkos eszközök alkalmazásával folyó nyomozás vagy előzetes információgyűjtés folyamata jellegénél fogva nem kerülhet külső kontroll alá. Az igénybe vett eszközökről és módszerekről az érintettek legfeljebb szűk körben, csak a titkos nyomozás befejezése után, s akkor sem minden esetben szerezhetnek tudomást. Ily módon az eszközök alkalmazása folytán okozott alapjogi sérelmük miatt a hatékony jogorvoslat is kizárt.

Ez attól függetlenül így van, hogy az engedélyezett információszerzést vagy adatgyűjtést a bíró annak folyamatban léte alatt is ellenőrizheti. Ez az ellenőrzés az adatvédelmi szempontokat és a magánszféra védelmét csak közvetve támogatja és hatékonysága is korlátozott. Ilyenkor ugyanis csak az engedélyezés törvényben megszabott kereteinek megtartása, nem pedig a folyamata vonható kontroll alá (azt az eszközt használták-e amire az engedély szólt, arra a személyre, bizonyítási eszköz felderítésére folytatták-e azt, aki vagy ami az engedélyben szerepel stb.). Egyik törvény sem ír elő a bíró számára ellenőrzési kötelezettséget, s még csak orientáló szabályok sincsenek arra nézve, hogy mikor élhet az ellenőrzés lehetőségével. A magánszféra hatékony védelmét, az alkalmazás rendjét – ideértve annak okait és feltételeit – szabályozó törvényeknek kell(ene) biztosítaniuk. A fogalomrendszerben meglévő jogbizonytalanság a szabályok összehangolatlansága, a titkos információgyűjtésre és a titkos adatszerzés indokoltására vonatkozó általános törvényi mérce hiánya azonban éppen ez ellen hat. Így bár a bűnüldözés, a büntető igény érvényesítése – mint elismert jogállami cél – szükségessé teheti az alapjogok korlátozását, az arányosság nem biztosított.

Az Alkotmánybíróság a 20/2006. (V. 31.) AB határozatában összefoglalóan rögzítette, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdésének normatív tartalmából következően a büntetőjogi eszközök alkalmazására csak a jogbiztonság igényét a büntetőjogi dogmatika szempontjából is kielégítő szabályozás mellett van mód. „Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatából következően a jogbiztonság, s ezen belül a normavilágosság, a norma alkalmazásának kiszámíthatósága, az önkényes értelmezés lehetőségének kizárása a személyes szabadságjogokat mindenkor erőteljesen érintő büntetőjogi következmények alkalmazhatósága szempontjából abszolút érték és nem relativizálható” (ABK, 2006. május, 344, 350.). Az Abh1.-ben pedig – éppen az Rtv. 69. § (3) bekezdése kapcsán – rámutatott, hogy noha az Alkotmánybíróság mindig nagy jelentőséget tulajdonított a jogalkalmazói jogértelmezésnek „az alkotmányosan is elfogadott rendszerképző jogértelmezésnek megvannak a határai: ez nem kerülhet szembe a jogbiztonság követelményével. A jogalkalmazói jogértelmezés ezért csak olyan működőképes jogszabályra épülhet, amely világosan kijelöli az adott jogintézmény célját, alkalmazásának kereteit, szempontjait és rendjét, az alkalmazásával érintettek körét, azok jogait és kötelezettségeit és az intézménnyel összefüggésben igénybe vehető jogorvoslati rendet” (ABH 2004, 525, 549–550.). Jogértelmezéssel pedig semmiképpen nem határozhatók meg azok a fogalmak, amelyek önmagukban is bizonytalanok, sőt az alkalmazás konkrét időpontjában (az egyes ügyekben) meghatározhatatlanul tág körben és esetlegesen összekapcsolódva a bizonytalanságot felerősítik.

Az Rtv. 69. § (3) bekezdése, illetve a Be. 201. § (1) bekezdés b), c) pontjai, d) pontjának első fordulata, valamint

e) és f) pontjai nem felelnek meg a fenti alkotmányossági követelményeknek.

4.1. Az Rtv.-ből hiányzik, a Be.-ben pedig homályosan és további kiszámíthatatlan értelmezést megengedő homályos fogalmakkal („aránytalan nehézség”; „valószínűsíthetően eredményre vezet”) körülírtan került meghatározásra a titkos eszközök igénybevételének indokoltságára vonatkozó általános („szükségességi”) feltétel. Mindkét törvényből hiányoznak az alkalmazásukra és az engedélyezésükre vonatkozó, a kérelemről határozni jogosult bíró számára a mérlegelés kereteit kijelölő igazodási pontok. Mindez nem teszi lehetővé, hogy a jogalkalmazói gyakorlat a törvény által megfelelő mederben tartott jogértelmezés útján elősegítse a titkos információszerzés és a titkos adatgyűjtés során a jogbiztonság követelményének, az eljárás garanciáknak az érvényesülését, minek folytán sérülnek a magánszféra védelmére vonatkozó, az Alkotmány 59. § -ában biztosított jogok is. Ezért az Alkotmánybíróság a felsorolt rendelkezéseket megsemmisítette.

4.2. A megsemmisítés időpontjának meghatározásakor az Alkotmánybíróság – eddigi gyakorlatát követve – tekintettel volt arra, hogy a jogszabály alkotmányellenességének az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 43. §-ában meghatározott következményei szoros összefüggésben állnak a jogbiztonság elvével [először: 10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 73–74.; 66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 397, 407.]. A 64/1997. (XII. 17.) AB határozat kimondta, hogy a főszabályként irányadó *ex nunc* hatályú megsemmisítéstől akkor lehet eltérni, „ha a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja” (ABH 1997, 380, 388.). A *pro futuro* megsemmisítés a jogbiztonságot szolgálja abban az esetben, ha az alkotmányellenesség kimondására úgy kerül sor, hogy az Alkotmánybíróság indokoltnak tartja az alkotmányellenes jogszabály helyett új szabályozás megalkotását. Ebben az esetben – ha az alkotmányellenes jogszabály időleges hatályban tartása kevesebb veszélyt jelent a jogrend épsége szempontjából, mint az azonnali megsemmisítés – éppen a jogrend kiszámítható működésének biztosítása érdekében a jövőbeni hatályú megsemmisítés indokolt [pl. Abh1., ABH 2003, 525, 549–550.; 54/2004. (XII. 13.) AB határozat, ABH 2004, 690, 770.].

Az Alkotmánybíróság a közrend és a közbiztonság védelmére, az államnak a nemzetközi jogi kötelezettségekből fakadó, ezen a téren is meglévő együttműködési kötelezettségére figyelemmel nem tartja kívánatosnak, hogy az engedélyhez kötött titkos eszközök alkalmazásának lehetősége időlegesen teljes egészében kikerüljön a bűnüldözésre jogosult és köteles hatóságok eszköztárából. Az azonnali megsemmisítés esetén fennáll továbbá az a veszély is, hogy a jogterület lefedetlensége alkotmányossági szempontból nem kívánatos mértékben felértékelné az engedélyhez nem kötött eszközök és módszerek használatát, fokozná azok indokolatlan igénybevételét. Ezért a tá-

madott rendelkezéseket a törvényhozás számára az új jogszabályok megalkotására elegendő idő biztosításával *pro futuro* hatállyal semmisítette meg.

4.3. Elutasította viszont az Alkotmánybíróság azon indítványt, amely a titkos adatgyűjtésnek olyan feltételeit támadta, amelyeknek speciális tartalma más jogszabály által pontosan meghatározott, a gyakorlat által kidolgozott, s így értelme bizonytalanak nem tekinthető.

Úgyszintén elutasította azt az indítványt is, amely a Be. 201. § (1) bekezdés vonatkozásában mulasztás megállapítására irányult, minthogy a sérelmezett rendelkezés normatartalma az Rtv. szóhasználatától való eltérés ellenére – más jogszabályok közbenjöttével – bírói jogértelmezéssel megállapítható.

V.

Az Alkotmánybíróság a továbbiakban a Be. 2006. június 30-ig hatályban volt 206. § (3) bekezdésének alkotmányosságát vizsgálta.

1. Az Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét fő szabályként nem vizsgálja (először: 335/B/1990/13. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.). Erre utólagos normakontroll keretében csak az Abtv. 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés, illetve a 48. § szerint alkotmányjogi panasz alapján van mód, mivel ezekben az esetekben az alkalmazott jogszabály alkotmányellenességének megállapítása mellett a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom kimondására is van lehetőség. A Be. 206. § (3) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatára annak módosítását megelőzően érkezett bírói indítvány, így a vizsgálatot az Alkotmánybíróság lefolytatta.

2. A IV. fejezet 3.3–3.4. pontjai tartalmazzák, hogy a Be. egyes rendelkezései a titkos adatgyűjtés körét – már a most vizsgált rendelkezéstől függetlenül is – személyi és tárgyi értelemben egyaránt rendkívüli mértékben kiszélesítik. A „rejtett nyomozás” hatókörét fokozza az a körülmény, hogy a jelentős mértékű jogbiztonsági hiányokban szenvedő Rtv. és a Be., valamint az Nbtv. rendelkezéseit a Be. 200. § (4) bekezdése alapján össze kell kapcsolni, minthogy a külső engedélyhez kötött titkos információgyűjtés a nyomozás elrendelését követően csak bírói engedéllyel, titkos adatszerzésként folytatható. A már kifejtettek szerint ez a rendelkezés a célhoz kötöttség elvét már önmagában is feloldja.

2.1. A Be. támadott, 2006. június 30-ig hatályban volt rendelkezése a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés eredményének az eredeti bírói engedélytől eltérő – lényegében korlátozás nélküli – felhasználását tette lehetővé. A már kifejtettek túl ez azt jelentette, hogy az ügy tárgyalásakor a „rejtett nyomozás” adatai az engedéllyel

nem érintett másik büntetőeljárásban, az engedélyben megjelölttől különböző (bármely) bűncselekmény esetén, olyan harmadik személyekkel szemben is felhasználhatóvá váltak, akikre eredetileg nem volt bírói engedély. Megengedte továbbá olyan bizonyítási eszközök felhasználását is, amelyek felkutatását eredményező titkos eszköz, illetve módszer alkalmazása tekintetében az engedélyezési eljárást nem folytatták le.

Ezekben az esetekben semmiféle olyan garancia nem érvényesült, amelyet a törvény – az egyébként minden esetben külső engedélyhez kötött – titkos adatszerzéssel szemben megkíván. Ezáltal maga a bírói engedély – mint jogintézmény – kiüresedett. Követhetlenné vált, hogy a Be. 206. § (3) bekezdésének alkalmazásakor a bizonyítás törvényességével összefüggésben milyen követelményeket kell vizsgálni abból a szempontból, hogy a titkos információgyűjtés titkos adatszerzéssé alakításakor megvoltak-e a Be. 200. § (4) bekezdése szerinti feltételek.

A törvényhely bizonytalan tartalmú rendelkezések alapján hipotézisek vizsgálatát kívánta meg az érdemi döntés meghozatalára kötelezett, de az iratokat csak egyes részleteiben megismerni jogosult bíróságtól, amikor az engedély szerinti cél és az újabb büntetőeljárásban szereplő feltételezett – törvényi szinten fogalmilag összeegyeztethetetlen – cél azonosítására kötelezték. Noha az alkalmazható eszközök jogkorlátozó jellege között markáns különbségek vannak (pl. levél átvizsgálás, illetve magánlakásban történtek technikai eszközzel való megfigyelése és rögzítése), az nem is lehetett eleme a mérlegelésnek, hogy vajon mindkét ügyben ugyanazon eszköz alkalmazására volt-e (lett volna-e) lehetőség. Engedélyezési eljárás (viszonyítási alap) hiányában pedig annak vizsgálata, hogy a titkos információgyűjtés során a bizonyítási eljárás törvényességére vonatkozó szabályokat megtartották-e, eleve értelmezhetlenné vált.

A titkos információgyűjtés kezdeményezésében és lefolytatásában az ügyésznek sincs semmilyen szerepe, így a folyamat „törvényességi” szempontból még abban az értelemben sem állt semmilyen kontroll alatt, hogy akár az engedéllyel érintett, akár harmadik személyek esetén a célok azonosságára vonatkozó rendelkezések nem sérültek-e, az engedélyben szereplő eszköz (módszer) alkalmazásának kereteit nem lépték-e túl, s esetleg volt-e ok az engedélyező által lefolytatandó közbenső ellenőrzésre. A titkos információgyűjtés végső soron az eljárás proaktív szakaszának olyan része volt, amely törvényi hiányosságok, illetve titokvédelmi rendelkezések folytán semmilyen külső vagy legalább a szervezeten belüli kontroll alatt nem állt. Annak folytatói – egyben a tevékenység ellenőrzőjeként és értékelőjeként – kizárólagos jogkörrel, ellenőrizhetetlen szempontok alapján dönthettek arról is, hogy a titkos eljárás mikor és mennyiben válhat nyílttá.

2.2. A titkos nyomozások bírói kontroll alá rendelése a jogbiztonságot, a jogállami garanciák érvényesülését, az alapjogok védelmét hivatott szolgálni. Az állam az Alkot-

mány 8. § (1)–(2) bekezdéséből levezetett objektív intézményvédelmi kötelezettségéből eredően köteles úgy alakítani az „egyes alapjogok megvalósításához szükséges jogszabályi és szervezeti feltételeket, hogy mind a többi alapjoggal kapcsolatos, mind pedig egyéb alkotmányos feladatra is tekintettel legyen; [ami] az egyes jogoknak az egész rend szempontjából legkedvezőbb érvényesülését teszi lehetővé, s mindezzel az alapjogok összhangját is előmozdítja” [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 302–303.]. A büntetőeljárás összefüggésben – éppen annak szükségképpen súlyosan jogkorlátozó volta miatt – különösen fontos az olyan szabályozás kialakítása, amely hatékonyan szolgálja e védelmi funkció érvényesülését [összefoglalóan: pl. 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH, 2004, 217. 221–222.; 17/2005. (IV. 28.) AB határozat, ABH 2005, 175, 190–191, 193.].

A titkos eljárások vonatkozásában az objektív intézményvédelmi kötelezettség abban is megnyilvánul, hogy a bűnüldözés hatékonyságához fűződő alkotmányosan elismerhető cél és az alapjogok érvényesülése között megteremtendő egyensúly érdekében a szabályozásnak a titkos eszközök és módszerek alkalmazásakor is biztosítania kell az eljárással érintettek személyi integritásának megőrzését. Ebben a tekintetben a privát szférához való jog az emberi méltósághoz való jog olyan érinthetetlen lényege, amelynek biztosítása érdekében eljárási garanciákra is szükség van. Az egyes titkos eszközök és módszerek engedélyezésére vonatkozó eljárás lényege a törvényben meghatározott feltételek fennállásának előzetes vizsgálata, ami ezen „technikák” személyi, tárgyi, valamint időbeli kereteit is meghatározza. A bírói engedélyhez kötöttség és a bírói ellenőrzés lehetőségének megteremtése az alapjogok szükségtelen korlátozásával szembeni olyan biztosíték, amely a büntetőeljárás során az állam intézményvédelmi kötelezettségének közvetítésére alkalmas.

A Be.-nek a támadott rendelkezés idején hatályos 206. § (3) bekezdése alapján és az ott írt feltételek mellett engedélyezett utólagos felhasználás intézménye azonban – függetlenül e jogintézmény szabályozottságának a határozat IV. fejezetében vizsgált, alkotmányjogi értelemben vett és alkotmányosan kifogásolható minőségétől – kiüresítette e feltételrendszerrel. Az utólagos felhasználást ugyanis mind személyi mind tárgyi értelemben maga a törvény oldotta el a bírói engedély kereteitől. A vizsgált törvényhely az engedélyezett titkos információgyűjtés alanyának azonossága körében semmiféle egyezést nem kívánt meg, a tárgyi értelemben vett azonosságnak pedig csak az – alkotmányosan egyébként is kifogásolható – általános engedélyezési feltételek szintjén kellett fennállnia. Ez még a „bűncselekmény-azonosságára” sem terjedt ki, az időbeli korlátozásra vonatkozóan pedig semmilyen szabály nem érvényesült. Más szóval az így nyert információk a bűncselekmény elévülési idején belül – harmadik személyekkel szemben – korlátozás nélkül felhasználhatók voltak.

2.3. Az Alkotmánybíróság határozataiban következetesen kifejtette, hogy a tisztességes eljárás követelményeinek érvényesülése érdekében nélkülözhetetlenek az alkotmányi és az eljárási garanciák. Az eljárás szereplői jogainak és érdekeinek védelméhez szükséges biztosítékok egyebekben akár az igazság megállapításának lehetőségét is csökkenthetik (pl. Abh2., ABH 2004, 241, 256.). Ezen alkotmányos tételekből következik, hogy a bűnüldözésnek szigorú anyagi és eljárásjogi korlátai vannak. „A bizonyítás sikertelensége éppenúgy az állam kockázati körébe tartozik, mint az eljárás során elkövetett hibák, sőt – eltérő törvényi rendelkezés – hiányában az eljárást akadályozó bármely körülmény is, amely folytán a büntetőeljárás ideális célja, az igazságos és célját betöltő büntetés kiszabása nem teljesülhetett” [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 70.].

A bűncselekmény bizonyításához (bizonyíthatóságához) fűződő érdekek szemben a tisztességes eljárás követelményeiből fakadóan korlátokat állítanak a védelemhez való jogra vonatkozó, illetve az alapjogok szükségtelen és aránytalan korlátozását tiltó szabályok. A jogalkotónak kell egyensúlyt teremtenie a bűnüldözés eredményességéhez, az ország belső rendjéhez és közbiztonságához fűződő érdekek, a büntető igazságszolgáltatással kapcsolatos társadalmi elvárások és az alkotmányos jogok érvényesülése között [részletesen: pl. 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 92.; 26/1999. AB határozat ABH 1999, 265, 275–277.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat ABH 241, 255–256.].

2.4. A titkos információszerzés és a titkos adatgyűjtés anyaga nem része a büntető iratoknak, ahhoz sem az ügyben dönteni jogosult bíró, sem a védelem nem fér hozzá. A vizsgált rendelkezés hatálya idején a bírósági irathoz a titkos információszerzés és a titkos adatgyűjtés anyagából az ügyész csupán néhány okirati bizonyítékot csatolt: a titkos adatszerzés engedélyezése iránti indítványt, a bíróság engedélyezéséről szóló határozatát és az adatszerzés végrehajtásáról szóló (de nem annak a végrehajtója által jegyzett) jelentést. Ezek alapján a titkos adatgyűjtés lefolytatásának törvényessége rendkívül szűk körben, az alapjogok korlátozásának tényleges szükségessége és arányossága pedig egyáltalán nem volt ellenőrizhető. A jelentésből nem derült ki sem a résztvevőkre, sem az eszköz alkalmazásának időtartamára, helyszínére, illetve az engedéllyel érintett és a harmadik személy közötti kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás terepére vonatkozó semmilyen adat. Az alkalmazás folyamatáról ez az okirat – eltérő törvényi rendelkezés híján – csupán a jelentés készítője által „szükségesnek ítélt mértékig” tartalmazott tájékoztatást. A titkos adatszerzéssé alakított titkos információgyűjtés anyagáról pedig – az ügyben dönteni jogosult, s ennek során a bizonyítás törvényességének vizsgálatára is köteles bíróság számára – semmilyen adatot nem kellett bemutatni, a törvény még tényleges megtörténtének igazolását sem kívánta meg.

2.5. Minthogy a titkos adatszerzés része, a titkos információgyűjtést pedig a vizsgált rendelkezések a titkos adatszerzésre és a felhasználhatóságra vonatkozó szabályokon keresztül részévé teszik a büntetőeljárásnak, e jogintézmények szabályozására, alkalmazására is érvényesek mindazon alkotmányos tételek és alkotmányi követelmények, amelyeket az Alkotmánybíróság a nyílt eljárásokkal összefüggésben a korábbiakban már megállapított. Eltérés csak annyiban lehetséges, amennyiben a most vizsgált két jogintézmény lényege (a titkosság) az eredményes alkalmazás érdekében ezt szükségképpen megkívánja. Ugyanakkor éppen a titkosság miatt – a törvényesség és a jogállamiság követelményeinek biztosítása végett – az eljárás folyamatára és az így szerzett adatok felhasználhatóságára vonatkozóan olyan további garanciákra van szükség, amelyek a titkosságot, illetve annak következményeit kompenzálják.

A Be. 78. § (4) bekezdése szerint a törvényellenesen beszerzett bizonyíték a büntetőeljárás során nem használható fel, arra ítélet nem alapítható. Ilyennek minősül az, amelynek beszerzésére bűncselekmény elkövetése útján, más tiltott módon, vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával került sor. Az engedély nélküli, vagy az engedély kereteitől eltérő titkos adatgyűjtés a Btk. 227/A. § szerinti jogosulatlan titkos adatgyűjtés büntetést valósítja meg, így az ilyen módon megszerzett bizonyíték bűncselekmény útján beszerzettnek minősül. Az eljárásban résztvevők jogainak lényeges korlátozása szempontjából az Alkotmányban védett alapjogok büntető eljárásjogi garanciáját jelentő Be. 60. § (1) bekezdésének tartalma az irányadó. E szerint az eljárási cselekmények végzésekor az emberi méltóságot, az érintettek személyiségi jogait, a kegyeleti jogot tiszteletben kell tartani és el kell kerülni a magánéletre vonatkozó adatok szükségtelen felfedését. A bizonyítékok értékelése, törvényes módon való beszerzésük és hiteltérdemlőségük, valamint a résztvevők jogainak indokolatlan korlátozásával való megszerzésük vizsgálata az ügyben döntésre jogosult bíró eljárásjogi és hivatásbeli kötelezettsége. A Be. ebből a szempontból nem tesz különbséget a proaktív szakaszban folyt bizonyítás eredményeképpen beszerzett, de a Be. 206/A. § (6) bekezdése alapján a büntetőeljárás részévé tett és a nyomozás elrendelése után beszerzett bizonyíték között.

Az ügyben (a tárgyalási szakaszban) eljáró bírónak a vizsgált szabályozás idején nem volt módja annak ellenőrzésére, hogy a titkos adatszerzést megelőző titkos információgyűjtés a törvénynek megfelelően folyt-e, s arra is csak részlegesen, hogy a titkos adatgyűjtésnél az engedély kereteit nem lépték-e át. Az okirat, mint bizonyítási eszköz hiteltérdemlőségét sem ellenőrizhette, minthogy a titkos eljárás részleteire (az engedélyen, illetve az arról szóló jelentésen kívül) más adat nem állt rendelkezésére. Mindez különösen aggályossá vált akkor, amikor a titkos adatszerzés eredményét olyan személlyel szemben vagy olyan ügyben használták fel, akikre, illetve amelyekre az engedély eredetileg nem vonatkozott. Az eredetileg korlá-

tozó értelmű szabály így a titkos eszközök büntetőeljárás felhasználásának újabb jogbiztonságot sértő elemévé vált.

Az Alkotmánybíróság a 19/1999. (VI. 25.) AB határozatában kimondta, hogy bírói eljárás nem jelenthet pusztán formalitást és a mérlegelési szempontok hiánya folytán a tényleges döntési jogkör a bírói döntést igénylő esetekben nem kerülhet át a bíróságon kívüli szervezetek kezébe (ABH 1999, 150, 155.). Az Abh1.-ben pedig rámutatott, hogy a formalitást jelentő bírói döntéshozatal nem felel meg az alkotmányossági követelményeknek. „A lényeg abban áll, hogy a bíróság ténylegesen mit vizsgálhat és mit mérlegelhet a döntés kialakításakor. (...) A bíró törvényi alávetettsége [sem] terjedhet odáig, hogy a döntéséért személyes és szakmai felelősséggel tartozó bírót más hatóság elhatározásán alapuló intézkedés kritikátlan megjelenítőjévé fokozza le. Nem járhat továbbá azzal sem, hogy a bíróság bármely döntését valódi mérlegelési lehetőség nélkül, a bírói meggyőződés kialakításához szükséges eszközök és jogi feltételrendszer hiányában (...) kényszerüljön meghozni. A bíróság eljárásának a bizonyításban és a mérlegelésben testet öltő lényegétől való megfosztása” többek között azért is alkotmányellenes, mert „a bírósági határozatok és a jogrend tisztelete ellen hat” (Abh1., ABH 2003, 525, 541–542.).

A titkos eljárások során beszerzett bizonyítékok törvényességének, az Alkotmányban biztosított jogok megsértésével történő beszerzésének vizsgálata az ügyben eljáró bíró olyan kötelessége, amely a büntetőeljárás általános célján – a büntetőjogi felelősség tisztázásán – túl, a büntetőeljárás tisztességességét, az Alkotmányban garantált alapjogok védelmét közvetlenül szolgálja. E feladatában a bíró nem korlátozható, mérlegelési jogától nem fosztható meg azon – a szabályozás indokál szolgáló – alapon, hogy az iratok rendelkezésre bocsátása folytán megismerhetővé válik számára az alkalmazott titkos eszköz vagy módszer technikája, a lefolytatásában résztvevők személye és szerepe.

A bíró a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 13. § (1) bekezdése alapján az államtitok és a szolgálati titok megtartására köteles, a titokvédelemre való hivatkozással alkotmányos feladatának ellátásában nem korlátozható. A korlátozás nem csupán a bíró alkotmányos szerepével ellentétes, a bírósági eljárást a garanciát jelentő lényegétől fosztja meg. Éppen azon elvekkel ellentétes, amelyre hivatkozással a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés engedélyezését a törvény a bíróra bizza.

Az eljárás tisztességéhez tartozó törvényesség és a jogbiztonság jogállami követelményével szemben nem tehetőek engedmények a titkos eszközök alkalmazását szabályozó jogszabályi rendelkezések javára. A jogintézmények alkalmazásának kiszámíthatóságára és a titkos eljárások lefolytatásának módjára vonatkozóan fokozott elvárásaként érvényesül a világos normatartalom, a szabályozás összehangoltsága, az igénybevétel feltételrendszerére vonatkozó általános és speciális kritériumok szabatos, a

szükségesség követelménye tekintetében a mérlegelési jog határait is átláthatóvá tévő megfogalmazásának követelménye. E nélkül a titkos eszközök alkalmazásának és felhasználásának a bírói engedélyhez kötöttsége csupán formalizmus, a védelemhez való jog, valamint a magánszféra védelmére vonatkozó alkotmányi rendelkezések pedig sérülnek.

3. Az Alkotmánybíróság korábbi határozatai rámutattak arra, hogy a védelemhez való jog nem érvényesülhet formálisan. Az Alkotmány 57. § (3) bekezdéséből a terhelt hatékony védelemhez való joga következik (összefoglalóan: Abh2., ABH 2004, 241, 256–258.). A 14/2002. (III. 20.) AB határozat a védekezéshez való jog tartalma tekintetében kiemelte: garanciális szempontból „a terhelt számára a jogszerű és eredményes védekezéshez elengedhetetlen annak ismerete, hogy milyen tények, összefüggések, adatok alapján, milyen bűncselekmény miatt kerül sor vele szemben a felelősségre vonás célzó bírósági eljárás lefolytatására” (ABH 2002, 101, 106.). Mindehhez a jogintézmények kiszámítható működése és a bizonyítás alapját képező dokumentumok megismerhetősége is hozzátartozik.

A 25/1991. (V. 18.), illetve a 6/1998. (III. 11.) AB határozatok a védelemhez való jog, a fegyverek egyenlősége és az államtitok (szolgálati titok) összefüggéseit vizsgálva hangsúlyozták, hogy az utóbbiak megőrzése a büntetőeljárásban is követelmény, de ez nem mehet odáig, hogy a vádlott és a védő iratmegismerési, iratbirtoklási jogát teljes mértékben kizárja. A vád és a védelem jogosítványai nem szükségképpen teljes mértékben azonosak, de a tisztességes eljárás megköveteli, hogy a vád és a védelem egyenlő súlyú jogosítványokkal rendelkezzen. Ugyanakkor az iratokhoz való hozzáférés tekintetében nem szükségképpen azonosak a terhelt és védő jogai sem. „Az alkotmányosan »megfelelő« egyensúly a védelemhez való jog és az államtitok védelme között (...) csak igen differenciáltan alakítható ki. Különböztetni lehet például aszerint, hogy vajon az államtitokról való tudomásszerzés feltétlenül megengedendő-e, vagy a titok egyes részeiben titok maradhat a védelem előtt; más-más megítélés alá esik a tudomásszerzés módja: a hatóság általi informálás, a személyes iratbetekintés, az irat általi informálás, a személyes iratbetekintés, az irat birtoklása a tárgyaláson, vagy ennél tágabb hozzáférhetősége (...). Eltérhet a »megfelelő« titokvédelem a védelem jogát gyakorló személyek között is: az ügyvédnek az adott vonatkozásban több joga lehet, mint a terheltnek (...)” (ABH 1991, 414, 417.; ABH 1998, 91, 94–96.).

Az Alkotmánybíróság több határozatában kiemelte az ügyvédi hivatásnak az igazságszolgáltatásba való beágyazottságát [először: 22/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994, 127, 130–131.). A 8/2004. (III. 25.) AB határozatban pedig arra a következtetésre jutott, hogy önmagában még a titokvédelem szempontjából speciális megítélés alá eső „nemzetbiztonsági érdek sem indokolhatja a titoktar-

tási kötelezettséggel eljáró ügyvéd[nek]” az eljárásból való kizárását (ABH 2004, 144, 157.).

3.1. Abban az esetben, ha a büntetőeljárásban a titkos adatszerzés alapiratai kizárólag az ügyész számára ismerhetők meg, a titkos információgyűjtésre vonatkozó dokumentáció pedig az ítélezési feladatot végző bíróság mellett a védelem előtt is rejtve marad, a titkos eljárás jogszerűségének és törvényességének megítélése az ügyész kizárólagos és ellenőrizhetetlen kompetenciájává válik. Ellehetetlenül a vádlott (és a védő) azon joga, hogy a védelem előkészítéséhez megfelelő lehetőségekkel rendelkezzen, azaz legalább a titkos eljárás jogszerűségének vizsgálatához szükséges minimális adatokat megismerhesse. A vizsgált szabályozás hatálya idején érvényesülő megoldás szerint, a vádlott és a védő számára elérhető iratok önmagukban még annak ellenőrzésére sem voltak alkalmasak, hogy a titkos adatszerzés szabályait megtartották-e, a titkos információgyűjtés vonatkozásában pedig legfeljebb annak pusztá tényét „igazolták”. A célhoz kötöttség szabályainak a Be. 206. § (3) bekezdése szerinti feloldása folytán a számukra elérhető iratok dokumentációs és információs értéket alig, vagy egyáltalán nem jelentettek, amikor a terhelt az engedélyezési eljárással nem érintett harmadik személy volt. Azokból legfeljebb az volt megállapítható, hogy az új ügyben szereplő terhelt és az engedély szerinti célszemély között volt-e, vagy lehetett-e kapcsolat, ám arra, hogy ez pl. a 202. § (2) bekezdése szerinti „bűnös kapcsolat” jellegét öltötte-e, már nem volt kötelező az adatszolgáltatás.

A védelemhez való jog és a fegyverek egyenlőségének érintkezési pontja, hogy a vádnak és védelemnek egyenlő eséllyel kell rendelkeznie, a büntető ügyben felmerülő tény és jogkérdésekre vonatkozó állásfoglalásuk kialakítására [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 96.]. Az, hogy a konkrét ügyben a bizonyíték megszerzése törvényes vagy jogellenes volt-e – az V. fejezet 2. pontjában kifejtettek szerint – meghatározó lehet a büntetőeljárás végkimenetele szempontjából. A vizsgált rendelkezés hatálya idején a védelemnek azonban éppen arra nem volt módja, hogy a bizonyítás törvényességének sérelmére alapozza a védekezését.

3.2. Az Alkotmánybíróság következetesen képviselt álláspontja szerint a védelem jogának csak az elkerülhetetlenül szükséges, arányos és a lényeges tartalmat nem érintő korlátozása ismerhető el alkotmányosnak. Ennek a követelménynek a titkos eszközök felhasználása során is érvényesülnie kell. A titokvédelem nem élvezhet elsőbbséget a vád és az azt megalapozó bizonyítékok, valamint a bizonyítékok megszerzésére vonatkozó körülmények megismerhetőségével szemben, és nem szolgálhat a védelemnek a váddal szembeni kedvezőtlen helyzetét elfogadhatóan indokoló szabályozás alapjául. Ebből a szempontból nem kielégítő megoldás az, amely szerint a vádlott és a védő csupán az ügyben folytatott titkos információgyűjtés tényéről szóló, számukra azonban teljes mértékben ellenőrizhetetlen tartalmú és háttérü közlésre jogosult. Ez a vé-

delemhez való jog gyakorlását ellehetetlenítő, a védekezéshez való jog tartalmi lényegét elvonó megoldás az Alkotmány 57. § (3) bekezdésével ellentétes.

4. Az Alkotmánybíróság a határozat IV. fejezetének 3.4–3.6. pontjaiban – más támadott rendelkezésekkel összefüggésben – már rámutatott a titkos nyomozás és az emberi méltósághoz való jog szoros összefüggéseire. Az ott kifejtetteket a most vizsgált törvényhellyel összefüggésben is irányadónak tekinti, s a bírói kezdeményezésben kifejtettekre figyelemmel az alábbiakkal egészíti ki.

4.1. Az 50/2003. (XI. 5.) AB határozatban az Alkotmánybíróság összefoglalóan mutatott rá, hogy „az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint (...) az emberi méltósághoz való jogból fakadó jogosultságoknak a sérelmét jelentheti, ha az állam indok nélkül avatkozik be az emberek magánéletébe (...)». «Az a jogi szabályozás (...), amely ezt akár csak potenciálisan lehetővé teszi, arra való tekintet nélkül alkotmányellenes, hogy ez az alkotmányellenes jogkövetkezmény az ügyek hány százalékában következik be.» [Előszőr: 46/1991. (IX. 10.) AB határozat, ABH 1991, 211, 215.] (...) Az állami beavatkozás határait az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében meghatározott formai és tartalmi követelmények, végső soron az Alkotmánybíróság által az Alkotmány alapján kidolgozott szükségességi-arányossági követelmények jelölik ki.” (ABH 2003, 566, 578.)

Az Alkotmánybíróság büntetőjogi tárgyú határozataiban rendszerint abból indul ki, hogy a büntetőeljárás eszközrendszere szükségképpen jogkorlátozó. Az alkotmányellenesség konzekvenciáinak levonása nélkül számos olyan, a büntetőeljárás résztvevőivel szemben kényszerített jelentő eljárési intézményt vizsgált, amelyek alkalmazása nem is valósulhat meg másként, mint a magánszférába történő erőteljes beavatkozással (pl. előzetes letartóztatás, közreműködési kötelezettség szakértői vizsgálatban) [26/1999. (IX. 8.) AB határozat, ABH 1999, 265.; 41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABH 2003, 525.; 723/B/1991. AB határozat, ABH 1991, 632.]. A határozatok azonban hangsúlyozzák, hogy bár az államnak kötelessége a büntető igény érvényesítése, ez az alkotmányos cél sem ad alapot az alapjogok szükségtelen vagy aránytalan korlátozására.

A titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés büntetőjogi eszközként való igénybevételét a demokratikus jogállamban megalapozza az a körülmény, hogy egyes, a társadalom rendjét súlyosan sértő vagy veszélyeztető bűncselekmények elleni eredményes fellépéshez a hagyományos eszközök nem bizonyulnak elegendőnek. A társadalom védelme érdekében olyan módszerekre, eszközökre van szükség, amelyek behozhatják a bűnüldöző szerveknek a bűnözéssel szemben esetlegesen fennálló lépéshátrányát. A vizsgált alapjogoknak a titkos eljárásban alkalmazható módszerek által okozott korlátozása tehát alkotmányosan nem szükségtelen eszköz. A jogállamiság és az alapjogok

védelve azonban megköveteli azt is, hogy ezen eszközök felhasználásának rendjét a jog részletesen és differenciáltan szabályozza. Minthogy a titkos eszközök és módszerek igénybevétele súlyos beavatkozást jelent az egyén életébe, alkalmazásuknak csupán kivételesen, átmeneti, végső megoldásként lehet helye.

4.2. A titkos információszerzés és titkos adatgyűjtés feltételeinek meghatározásakor a jogalkotó – a IV. fejezetben kifejtettek szerint – túlságosan széles értelmezést és alkalmazást lehetővé tévő, bizonytalan tartalmú szabályozást alkotott, amelyből döntően hiányzik az alkalmazás kivételességére vonatkozó általános kritérium. A Be. 206. § (3) bekezdése szerinti esetben az engedélyezés feltételeinek előzetes vizsgálatára sem kerülhetett sor, az eszközök és módszerek használata harmadik személyek tekintetében bírói kontroll nélkül maradt. [Előzetes engedélyezés nem volt, így az arról való tudomásszerzés hiányában a bíró saját elhatározásából sem végezhetett (közbenső) kontrollt, az utólagos, a tárgyaló bíró által fogantatandó ellenőrzés pedig – dokumentáció hiányában – nem volt lehetséges.]

Az utólagos felhasználás időbeli korlátlanlansága folytán, a célhoz kötöttség szabályai alól kikerült esetekben (a már vizsgált alapjogokon túl) meghatározhatatlan számú érintett információs önrendelkezési joga eshetett tartósan – hatékony jogorvoslati lehetőség nélkül – korlátozás alá. A szabályozás ugyanis a harmadik személyek vonatkozásában szükségképpen feltételezte az adatok készletezését, kezelését és tárolását, anélkül, hogy az arányosságot biztosító, a kivételes alkalmazásra vonatkozó mérce létezett volna. Az ilyen korlátozás nem felel meg az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében megszabott feltételeknek.

4.3. Az információs önrendelkezéshez való jogot az Alkotmánybíróság határozatai olyan kiemelt értéknek tekintik, amelynek korlátozhatóságára szigorú követelményeknek kell vonatkoznuk. A büntető igény érvényesítése önmagában nem elégséges indok az emberi méltósághoz, a magántitkokhoz és a személyes adatokhoz való jog korlátozására.

Az információs önrendelkezési jog egyik legfontosabb biztosítója az információgyűjtés és az adatkezelés célhoz kötöttsége, amely alól a titkos eszközök alkalmazására vonatkozó szükségesség elismerése sem adhat további feltételek nélkül általános érvényű felmentést. „A célhoz kötöttségből következik, hogy a meghatározott cél nélküli, ‘készletre’ történő, előre nem meghatározott jövőbeni felhasználásra való adatgyűjtés és tárolás alkotmányellenes” [15/1991. (IV. 13.) AB határozat, ABH 1991, 40, 41–43.]. A titkos eszközöknek a célhoz kötöttségtől történő teljes eloldása, az alkalmazás kivételességére és átmenetiségére vonatkozó szabályozás hiányával együtt e jog aránytalan, így alkotmányosan elfogadhatatlan korlátozását jelenti.

Az Alkotmánybíróság a 44/2004. (XI. 23.) AB határozatában az Abh1.-ben kifejtett jogbiztonsági és adatvédelmi szempontokra figyelemmel megsemmisítette az Rtv.

80. § (1) bekezdését és az Rtv. 85. § (1) bekezdését. Az Rtv. 80. § (1) bekezdése a büntetett előéletre vonatkozóan, illetve a külön törvényben meghatározott államigazgatási feladatok ellátása érdekében – többek között – a jelen határozatban is vizsgált, az Rtv. 69. § (3) bekezdésében felsorolt feltételek esetén tette lehetővé a különleges személyes adatok kezelését. A határozat kifejtette, hogy az értelmezési tartomány beláthatatlansága miatt ez az Alkotmány 2. § (1) és az 59. § (1) bekezdésébe ütközik. A határozat azonban a titkos információgyűjtés és az Rtv. 84. §-ának az adatkezelésre vonatkozó szabályait az információs önrendelkezési jog szempontjából csak a tájékoztatási tilalom összefüggésében vizsgálta. Az Alkotmánybíróság a bizonytalan normatartalomra figyelemmel szintén alkotmányellenesnek találta a tilalmat előíró 85. § (1) bekezdését is, noha a tájékoztatási tilalomra vonatkozó szabályozás elvi lehetőségét elismerte (ABH 2004, 618, 654–655.). A határozat egyrészt nem érintette az Rtv.-nek a titkos információgyűjtés esetében az adatkezelést lehetővé tévő, 84. §-át, másrészt – minthogy kizárólag az Rtv. más rendelkezéseit és a jelen határozattól eltérő szempontok alapján vizsgálta – értelemszerűen nem tartalmazott semmilyen megállapítást a Be. 206. § (3) bekezdése és az adatkezelésre vonatkozó, az Rtv.-ben foglalt szabályok tekintetében.

4.4. A 24/1998. (VI. 29.) AB határozat rámutatott, hogy az információs önrendelkezéshez való jog nem korlátozható, de az Alkotmány 8. § (2) bekezdéséből levezetett a szükségesség és arányosság követelménye a személyes adat továbbítására, kezelésére, felhasználására, az új adatállomány előállítására is vonatkozik. Az Alkotmány 59. § (1) bekezdésével továbbá csak az áll összhangban, ha az adatkezelés minden aspektusára az ellenőrizhetőséget biztosító garanciák vonatkoznak. Kiváltképp követelmény ez akkor, ha ezen aktusokra az érintett tudta és beleegyezése nélkül kerül sor (ABH 1998, 191, 194.). A 15/1991. (IV. 13.) AB határozat a személyes adatok kezelésének és feldolgozásának célhoz kötöttségét és a készletre történő adatgyűjtés és tárolás tilalmát hangsúlyozta (ABH 1991, 40, 42–43.).

A 44/2004. (XI. 23.) AB határozatban foglaltakhoz hasonlóan az Alkotmánybíróság ezúttal is hangsúlyozza, hogy az állam büntető igényének érvényesítése érdekében, az azzal összefüggő célokból, a közrend, a közbiztonság és a nemzetbiztonság védelme érdekében nem tekinthető eleve szükségtelennek és aránytalanoknak a személyes adatok meghatározott szempontú kezelése, tárolása, továbbítása, feldolgozása (ABH 2004, 618, 654.).

A Be. vizsgált 203. § (3) bekezdésének hatálya idején azonban az adatgyűjtés, kezelés, tárolás, továbbítás, feldolgozás az érintett tudta nélkül, más alapjogokat is súlyosan korlátozó eljárás keretében történt. A titkos információgyűjtéssel érintett harmadik személyek esetében – függetlenül az alkalmazott módszer vagy eszköz súlyos, vagy kevésbé súlyos jogkorlátozó jellegétől – a titkos nyomozás

felett nem érvényesült az a kontroll, amelyet a törvény minden más esetben megkívánt. Ellenőrizetlen keretek között, kizárólag a titkos információgyűjtés folytatójának döntésén múlott az is, hogy a bűncselekmény elévülési idején belül mikor használja fel az adatokat. Mindez megteremtette a céltól eltérő adatkezelés és felhasználás veszélyét is. Ez a helyzet pedig az alapjog szükségtelen és aránytalan korlátozását jelenti, ezért az Alkotmány 8. § (2) bekezdésére és 59. § (1) bekezdésére figyelemmel a szabályozás alkotmányellenes volt.

5.1. Az 2–4. pontokban kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 2006. június 30-ig fennálló tartalommal a Be. 206. § (3) bekezdése alkotmányellenes volt, ezért a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló, konkrét ügyben nem alkalmazható. A szabályozás egyes elemei és egésze, valamint annak módja sértették az Alkotmány 2. §-ából levezethető, a jogbiztonságra és az eljárási garanciákra vonatkozó alkotmányi követelményeket. Beleütköztek továbbá az 57. § (3) bekezdése által garantált védelemhez való és ezzel összefüggésben a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó rendelkezésekbe. Emellett szükségtelenül és aránytalanul korlátozták az 54. § (1) bekezdése által garantált emberi méltósághoz, továbbá az 59. § (1) bekezdése által védett magánlakáshoz, a magántitok védelméhez és az információs önrendelkezéshez való jogot.

5.2. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapította, hogy a vizsgált rendelkezés és az Alkotmány 50. § (1) bekezdésében védett bírói függetlenség, illetve az 57. § (1) bekezdésében szabályozott bíróság előtti egyenlőség között nincs alkotmányos összefüggés.

5.3. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: A közrend, a közbiztonság, a nemzetbiztonság védelme, mint alkotmányosan elismert államcél, indokoltá teszik a titkos eszközök és módszerek alkalmazását. Bűnüldözési célból történő igénybevételükre azonban csak kivételesen, ultima ratioként, differenciált szabályozás mellett akkor kerülhet sor, ha a nyílt eljárásban rendelkezésre álló eszközök felhasználásával a bűncselekmény felderítése, az elkövető és a bizonyítékok felderítése kilátástalan. A feltételek fennállását az indítványozónak kellő részletességgel kell alátámasztania, az engedélyezőnek pedig körültekintően kell vizsgálnia. Ezen eljárások szabályozásakor – függetlenül attól, hogy az a titkos információgyűjtésre vagy a titkos adatszerzésre vonatkozik – az Alkotmány rendelkezéseinek maradéktalanul érvényesülniük kell, az eljárás titkos jellege miatt pedig többletgaranciák beépítésére van szükség.

5.4. Az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy a Be. rendelkezései az indítvány, illetve a bírói kezdeményezés érkezése után, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LI. törvény rendelkezéseinek 2006. július 1-jét követő hatálybalépését követően jelentős mértékben megváltoztak. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a hatályon kívül helyezett jogszabály helyébe lépő új rendelkezések tekintetében csak a régi és az új szabályozás tartalmi azonosságának megállapíthatóságakor folytatja le az alkotmányossági vizsgálatot [pl. 335/B/1990. AB végzés, ABH 1990, 261, 262.; 32/2005. (IX. 15.) AB határozat, ABH 2005, 329, 333–334.; 519/B/2003. AB határozat, ABH 2005, 1182, 1184.]. Jelen ügyben a tartalmi azonosság – éppen a titkos információgyűjtés és a titkos adatszerzés eredményeinek felhasználhatóságára vonatkozó feltételrendszer jelentős mértékű módosításra figyelemmel – nem volt megállapítható. Ezért az Alkotmánybíróság a vizsgálatot csak a bírói indítvány keretei között a régi szabályozás vonatkozásában végezte el.

VI.

1. A Jöt.-nek az alkotmánybírósági eljárást kezdeményező bíró által támadott 111. § (2) bekezdés g) pontja a törvény Negyedik Részének XVII. Fejezetében, a jövedéki ellenőrzés szabályai között található.

A támadott rendelkezés valószínűsége alapítva, pusztán jövedéki ellenőrzés címén a jövedéki jogkövetkezmény megalapozása érdekében olyan eszköz előzetes engedély nélküli használatát teszi lehetővé a vámhatóság számára, melynek alkalmazását a titkos információgyűjtésre és a titkos adatszerzésre vonatkozóan az Rtv. 69. § (1) bekezdés c) pontja és a Be. 200. § (1) bekezdés b) pontja – a büntetőeljárás során is – bírói engedélyhez köti. A Jöt. kérdéses rendelkezése szükségtelen beavatkozást jelent az Alkotmány 59. § (1) bekezdése által védett magánszférába.

A vámhatóság számára a Vám tv. szabályai is csak bűnüldözési céllal engedik meg a titkos információgyűjtés alkalmazását. A csomagátvizsgálás a Vám tv. 31. § (1) bekezdés c) pontja szerint bírói engedélyhez kötött titkos eszköz. Ebből következően a vámhatóság más címen és külső engedély nélkül nem jogosult az ugyanilyen beavatkozást megtestesítő eszköz alkalmazására. A jogosultság nem teremthető meg olyan módon, hogy egy másik törvény (Jöt.) a Vám tv. megoldását alkalmazva, a bűnüldözési céllal össze sem hasonlítható súlyú jövedéki ellenőrzés címén a bírói engedélyhez kötöttség alól kivételt teremtsen.

A titkos eszközök és módszerek alkalmazására – azok súlyosan jogkorlátozó volta miatt – a IV. fejezet 2–3. pontjaiban, valamint az V. fejezet 2.2–2.5., illetve 5.3. pontjában kifejtettek szerint csak kivételesen, átmenetileg, kellő súlyú indokkal, törvényben pontosan körülírt esetekben és feltételek mellett van mód. A kivételesség és az alapos indok mérlegelésekor a jogalkotónak az Alkotmány 59. §

(1) bekezdésében védett jogok korlátozhatósága szempontjából figyelemmel kell lennie az Egyezmény 8. Cikk 2. bekezdésében foglalt felsorolásra is. Ez ugyanis a titkos eszközök alkalmazását csak nemzetbiztonsági, közbiztonsági okból, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy a közérkölcsök, illetve mások jogainak szabadsága és védelme céljából engedi meg, s nem teszi ezt lehetővé a közteherviselés biztosítása érdekében.

Az Alkotmánybíróság – más összefüggésben ugyan, de – már a 26/2004. (VII. 7.) AB határozatban kifejtette, hogy a közteherviselésre vonatkozó rendelkezések érvényesülése érdekében nem szükségképpen alkotmányellenes a különböző helyszínek, helyiségek, szállítóeszközök – magánszférába beavatkozást jelentő – átvizsgálására feljogosító szabályozás. Erre azonban a nyílt eljárások keretében is csak a szükségesség és arányosság követelményének szem előtt tartásával kerülhet sor (ABH 2004, 399. 417–418.). Ugyanez irányadó a csomagátvizsgálásra is. Olyan jellegű titkos eszközök alkalmazása azonban, amely minden más esetben egyébként is bírói engedélyhez kötött – a Jöt. támadott rendelkezésével érintett – adóelkerülő magatartások visszaszorítása érdekében szükségtelen, ezért alkotmányellenes korlátozást jelent.

2. Alkotmányosan kifogásolható az intézkedés módja is. A rendelkezés alapján a csomagátvizsgálás a postai vagy magánszolgáltató két képviselőjének jelenlétében történik. Ennek következtében a hatóság tagjain kívül álló és az ügymenetben semmilyen szerepet nem játszó személyek férnek hozzá – egyébként a jövedéki ellenőrzéssel nem is érintett – személyes információkhoz, mások magántitkaihoz.

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásban igénybe vett hatósági tanú vonatkozásában is megállapította, hogy alkotmányosan nem kielégítő az a szabályozás, amely széles körben, minden következmény nélkül teszi lehetővé harmadik személyek számára az érintett személyek magánszférájának, magántitkainak, személyes adatainak megismerését. A „magánszférához való jog sérelmét jelenti az is, ha valaki akarata ellenére, beleegyezése nélkül túrni köteles azt, hogy számára idegen személy a magánéletébe betekintést nyerjen, tanúja legyen a személyét érintő kényszerselekményeknek, a magántitkai, személyes adatai körébe tartozó információkhoz jusson” [43/2004. (XI. 17.) AB határozat, ABH 2004, 605–606.].

3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a Jöt. támadott rendelkezése az elérni kívánt cél szempontjából szükségtelenül korlátozza az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében védett alkotmányos jogokat, ezért alkotmányellenes. Az alkotmányellenes helyzet megszüntetése pedig csak a jogszabály azonnali megsemmisítésével lehetséges.

4. Az Alkotmánybíróság, minthogy a támadott rendelkezés alkotmányellenességét más alkotmányi rendelkezés alapján már megállapította, annak az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével való összefüggését nem vizsgálta.

5. Utal továbbá az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alkotmányosan elfogadható bűnüldözési célhoz kapcsolódó esetekben a vámhatóság továbbra sem marad eszköztelen, minthogy rendelkezésére áll a Vám tv. megfelelő rendelkezései szerint a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés, a Be. rendelkezései szerint pedig a titkos adatszerzés.

6. A határozatnak a Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 41. §-án alapszik.

Utasítás

2/2007. (IK 2.) IRM utasítás az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 2007. évi költségvetési fejezeti kezelésű előirányzatainak felhasználásáról szóló Szabályzatának kiadásáról

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 2007. évi költségvetési fejezeti kezelésű előirányzatai felhasználásának szabályozásáról szóló Szabályzatát – figyelemmel az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 24. § (9)–(10) bekezdésében, valamint a 49. §-ának o) pontjában foglaltakra – a pénzügyminiszterrel egyetértésben ezen utasítás mellékletként adom ki.

1. §

A szabályzatot az érintettek közvetlenül kapják meg.

2. §

Ez az utasítás 2007. február 15-én lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 2006. évi fejezeti kezelésű előirányzatokkal kapcsolatos feladatokról és azok felhasználási rendjéről szóló Szabályzatának módosításáról szóló 6/2006. (IK 11.) IRM utasítás.

Tájékoztatók

A Kormány törvényalkotási programja az Országgyűlés 2007. évi tavaszi ülészakára

Az államot megillető szavazatszöbbségi részvény jogintézményének megszüntetéséről és egyes törvényeknek a megszüntetéssel összefüggő módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1101. szám)

A 2012. évi UEFA EURO 2012 Labdarúgó Európa-bajnokság döntő fordulójához kapcsolódóan az iparjogvédelemre és a tisztességtelen piaci magatartás tilalmára vonatkozó külön szabályokról szóló törvényjavaslat (T/1206. szám)

A pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról szóló 2004. évi CXXIII. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat (T/1371. szám)

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat (T/1743. szám)

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény és az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 1996. évi CXXX. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat (T/1746. szám)

Egyes agrár tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat

A Magyar Köztársaság gyorsforgalmi úthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és más büntetőjogi tárgyú törvények módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A cégtörvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A termőföld hasznosításáról és a földvédelemről, valamint a termőföld talajvédelméről szóló törvényjavaslat

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

Egyes iparjogvédelmi törvények módosításáról szóló törvényjavaslat

A szabálysértési jogsegélyről szóló törvényjavaslat

A jogügyletek biztonságának erősítése érdekében szükséges törvénymódosításokra vonatkozó törvényjavaslat

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A minősített adat védelméről szóló törvényjavaslat

Egyes pénzügyi szolgáltatásokkal összefüggő törvények módosításáról szóló törvényjavaslat

A járadékszolgáltatási tevékenységről szóló törvényjavaslat

Az értékpapírosításról szóló törvényjavaslat

Az állami vagyonról szóló törvényjavaslat

A Közösség területére belépő, illetve az azt elhagyó készpénz ellenőrzéséről, valamint a pénzáttalásokat kísérő megbízási adatokról szóló törvényjavaslat

Egyes törvények és törvényerejű rendeletek hatályon kívül helyezéséről szóló törvényjavaslat

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény Kiotói Jegyzőkönyvével kapcsolatos keretrendszer felállításáról szóló törvényjavaslat

A regisztrációs adóról szóló 2003. évi CX. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A Magyar Könyvvizsgáló Kamaráról és a könyvvizsgálói tevékenységről szóló törvényjavaslat

A 2012. évi UEFA EURO 2012 Labdarúgó Európa-bajnokság döntő fordulójához kapcsolódóan az adótörvényeket érintő külön szabályokról szóló törvényjavaslat

Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A villamos energiáról szóló törvényjavaslat

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni szabályokról szóló törvényjavaslat

Az egységes nukleáris- és sugárbiztonsági és biztosítéki hatóságról szóló törvényjavaslat

A víziközművekről és a víziközmű szolgáltatásról szóló törvényjavaslat

Egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat

Az európai területi együttműködési csoportosulásról szóló törvényjavaslat

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A turizmusról szóló törvényjavaslat

Az adatokhoz való kutatási célú hozzáférést és az államháztartás működési hatékonyságát érintő törvények módosítására vonatkozó törvényjavaslat

Az egységes ingatlanadóról szóló törvényjavaslat

A költségvetési szervekről, a köztestületekről, valamint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A rehabilitációs járadék bevezetéséről szóló törvényjavaslat

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

Függelék

(kétharmados döntést igénylő törvényjavaslatok, amelyek csak akkor részei a programnak, ha az elfogadásukhoz szükséges többség biztosított)

A pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény és a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény, valamint ezzel összefüggésben egyes más törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/239. szám)

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A rendőrség és a határőrség integrációjával, valamint a Schengeni Információs Rendszerhez történő csatlakozással összefüggő törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat

A Magyar Köztársaság államhatáráról szóló törvényjavaslat

A menedékjogról és a nemzetközi védelemről szóló törvényjavaslat

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslat

A választással és egyes közéleti szereplők összeférhetlenségével összefüggő törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat

A regionális önkormányzatok kialakításához, valamint a többcélú kistérségi társulások továbbfejlesztéséhez szükséges törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat

Az Országos Közigazgatási Vizsgabizottság tájékoztatója az ügykezelői alapvizsga követelményrendszeréről

Az Országos Közigazgatási Vizsgabizottság (a továbbiakban: OKV) Elnöksége a közigazgatási és az ügykezelői alapvizsgáról szóló 51/1993. (III. 31.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján – 2007. január 1-jei hatállyal – az ügykezelői alapvizsga vizsgatárgyainak követelményrendszerét az alábbiak szerint állapítja meg:

Az új követelményrendszer közzétételével a Magyar Közlöny 1999. évi 30. számában közzétett ügykezelői alapvizsgára vonatkozó követelményrendszer hatályát veszti.

1. Általános követelmények az ügykezelői alapvizsga gyakorlati és szóbeli vizsgájának teljesítéséhez

Az ügykezelői alapvizsga egy gyakorlati és egy szóbeli vizsgarész teljesítéséből áll. A vizsgázó egy vizsganapon tesz gyakorlati és szóbeli vizsgát.

Gyakorlati vizsga

A vizsgázó a gyakorlati vizsgarész teljesítése során számot ad arról, hogy a tananyagot a követelményrendszernek megfelelő színvonalon ismeri, és képes azt alkalmazni a gyakorlatban.

A gyakorlati vizsga során a vizsgázó egy írásbeli feladatlapot tölt ki, amely *A)* és *B)* részből áll. Az *A)* rész 2 feladata tartalmazza az általános ügyiratkezelésre vonatkozó kérdéseket, a *B)* rész 2 feladata tartalmazza a titkos ügyiratkezelésre vonatkozó kérdéseket. Az írásbeli feladatlap megoldására maximálisan 40 pont adható. A gyakorlati vizsga időtartama 60 perc.

A vizsgabizottság a gyakorlati vizsgát egy érdemjeggyel minősíti:

- Elégtelen (1) 0–20 pont
- Elégséges (2) 21–25 pont
- Közepes (3) 26–30 pont
- Jó (4) 31–35 pont
- Jeles (5) 36–40 pont

Amennyiben a vizsgázó rendelkezik a minősített adatkezelésének rendjéről szóló 79/1995. (VI. 30.) Korm. rendelet 13. §-ában meghatározott bizonyítvánnyal, felmentést kap a *B)* feladat rész megoldása alól.

Ebben az esetben a vizsgabizottság csak az *A)* feladatsort vizsgálja, a feladatlap megoldására maximálisan 20 pont adható.

- Elégtelen (1) 0–10 pont
- Elégséges (2) 11–13 pont
- Közepes (3) 14–16 pont
- Jó (4) 17–18 pont
- Jeles (5) 19–20 pont

A sikeres gyakorlati vizsga feltétele, hogy a vizsgázó közérthető, szakmailag és nyelvtanilag egyaránt helyes, áttekinthető és olvasható válaszokat adjon az írásbeli feladatlap kérdéseire.

Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsgán a vizsgázó számot ad arról, hogy a kihúzott tételben szereplő kérdéseket a követelményrendszerben és a tananyagban meghatározott szinten ismeri.

A vizsgázó a szóbeli vizsgán két tételt húz. Az A) tétel tartalmaz egy általános közigazgatási ismeretekre vonatkozó és egy általános iratkezelésre vonatkozó kérdést, a B) tétel pedig egy titkos ügyiratkezelésre vonatkozó kérdést. Amennyiben a vizsgázó rendelkezik a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 79/1995. (VI. 30.) Korm. rendelet 13. §-ában meghatározott bizonyítvánnyal, csak A) tételt kell húznia.

A szóbeli feeleltre való felkészülésre legalább 20 percet kell biztosítani a vizsgázó számára.

A vizsgabizottság a tételhez nem tartozó, az ügykezelői alapvizsga tananyagába tartozó további kérdések feltevésével is tájékozódhat a vizsgázó felkészültségéről.

A szóbeli vizsgára bocsátásnak nem feltétele az eredményes gyakorlati vizsga.

A vizsgabizottság a szóbeli vizsgát a tétel kifejtése és a feltett kérdésekre adott válaszok alapján egy érdemjeggyel [jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)] minősíti.

A vizsgabizottság elégtelen (1) érdemjeggyel minősít és javítóvizsgára utasít, ha a tétel bármely részének kifejtése és ugyanezen tételrészhez kapcsolódóan feltett kérdésekre adott válaszok során meggyőződött arról, hogy a vizsgázó a követelményrendszerben előírt ismereteket nem sajátította el.

2. Az ügykezelői alapvizsga tartalmi követelményei

Az ügykezelői alapvizsga tananyagának témakörei:

- I. A közigazgatás felépítése és működése
- II. A közszerzőgálati jogviszony
- III. A közigazgatási hatósági eljárás szabályai
- IV. A közigazgatás informatikai támogatása
- V. Ügyvitel, ügyiratkezelés
- VI. Adatvédelmi és titkos ügyiratkezelési ismeretek

I. A KÖZIGAZGATÁS FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE TÉMAKÖR TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A fejezet célja, hogy a vizsgázó átfogóan ismerje a végrehajtó hatalmat megtestesítő közigazgatás szervezetrendszerét és annak sajátosságait, tudjon különbséget tenni a közigazgatás két alrendszeré, az államigazgatási és az önkormányzati igazgatás között.

1. A közigazgatás felépítése

A vizsgázó ismerje a közigazgatás fogalmát, feladatait, a közigazgatás szervezetrendszerét.

2. Államigazgatás

A vizsgázó be tudja mutatni a központi államigazgatási szervek és az államigazgatás területi, helyi szerveinek szervezetére és működésére, illetve feladat- és hatáskörére vonatkozó főbb szabályokat.

3. Önkormányzati igazgatás

A vizsgázó legyen képes értelmezni az önkormányzati-ság lényegét, ismerje az önkormányzatok alkotmányos alapjait és az önkormányzatok típusait. A vizsgázó ismerje az önkormányzati feladatok típusait, legyen képes bemutatni az önkormányzatok szervezetét és működésének főbb szabályait.

Szóbeli vizsgakérdések a közigazgatás felépítése és működése témakörből:

1. Ismertesse a közigazgatás fogalmát és mutassa be röviden a közigazgatás rendszerét!
2. Sorolja fel az államigazgatás központi szerveinek körét! Mutassa be röviden a Kormány szerepét, szervezetét és működését!
3. Sorolja fel az államigazgatás központi szerveinek körét! Mutassa be röviden a minisztérium feladatait és szervezetét!
4. Ismertesse röviden az államigazgatás helyi (területi és települési) szerveire vonatkozó általános szabályokat! Sorolja fel a közigazgatási hivatalok feladatait!
5. Ismertesse az önkormányzati rendszer alapjait és az önkormányzatok típusait!
6. Ismertesse röviden a települési önkormányzatok kötelező feladat- és hatáskörét és mutassa be az önként vállalt feladatokra vonatkozó szabályokat!
7. Mutassa be röviden az önkormányzatok szervezetét!
8. Ismertesse az önkormányzatok működésére vonatkozó főbb szabályokat!

II. A KÖZSZOLGÁLATI JOGVISZONY TÉMAKÖR TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A fejezet célja, hogy a vizsgázó megszerezze a közszerzőgálati jogviszonyára vonatkozó alapismereteket, betekintést nyerjen annak tartalmába. A tananyagrészt elsajátításával a vizsgázó képes lesz a közszerzőgálati jogviszonyával kapcsolatos ügyekben való tájékozódásra.

1. A közszerzőgálati jogviszony intézménye

A vizsgázó ismerje a közszerzőgálát jellemzőit, a közszerzőgálati jogviszony sajátosságait a munkaviszonyhoz képest és a közszerzőgálati jogviszony alanyait. Legyen tisztában a

közszolgálati jogviszony keletkezésének, megszűnésének és megszüntetésének eseteivel és következményeivel.

2. A közszolgálati jogviszony tartalma, az ügykezelőkre vonatkozó szabályok

A vizsgázó ismerje a közszolgálati jogviszonyából eredő főbb általános, valamint sajátos kötelezettségeit és jogait. A vizsgázó ismerje a magyar közszolgálat rendszerében az ügykezelőkre vonatkozó szabályokat és rendelkezéseket.

Szóbeli vizsgakérdések a közszolgálati jogviszony témaköréből:

1. Sorolja fel a közszolgálat jellemzőit és ismertesse a közszolgálati jogviszony alanyait!

2. Mutassa be a közszolgálati jogviszony keletkezésének módját és ismertesse röviden a kinevezés tartalmát!

3. Ismertesse a közszolgálati jogviszony megszűnésének és megszüntetésének eseteit!

4. Mutassa be röviden a köztisztviselő általános és sajátos kötelezettségeit!

5. Mutassa be röviden a köztisztviselő általános és sajátos jogait!

6. Határozza meg az ügykezelő fogalmát és ismertesse a Ktv. ügykezelőkre vonatkozó rendelkezéseit!

III. A KÖZIGAZGATÁSI HATÓSÁGI ELJÁRÁS SZABÁLYAI TÉMAKÖR TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A fejezet célja, hogy a vizsgázó rendszerezett áttekintést kapjon a közigazgatási hatósági eljárás menetéről és legfontosabb szabályairól. A vizsgázó ismerje a hatósági jogalkalmazás fogalmát, a hatósági eljárás alapelveit, alapfogalmait, az eljárás szakaszait és menetét.

1. A közigazgatási szervek hatósági jogalkalmazó tevékenysége, a közigazgatási eljárási jog, valamint a közigazgatási eljárás alapelvei

A vizsgázó legyen képes értelmezni a hatósági jogalkalmazás fogalmát, ismerje a hatósági cselekmények fontosabb típusait. Ismerje a közigazgatási hatósági eljárás és eljárásjog fogalmát és célját. A vizsgázó legyen képes meghatározni az alapelvek főbb csoportjait.

2. A Ket. hatálya, a hatósági ügy, az ügyfél és a hatóság

A vizsgázó ismerje a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (Ket.) személyi, területi és időbeli hatályát. Ismerje a hatósági ügy és az ügyfél fogalmát, az eljáró hatóságok körét.

3. Joghatóság, hatáskör, illetékesség

A vizsgázó legyen képes értelmezni a joghatóság, hatáskör és illetékesség fogalmát és szabályait.

4. A közigazgatási eljárás szakaszai

A vizsgázó tudja felsorolni a közigazgatási eljárás szakaszait, és legyen képes meghatározni azok célját és rendeltetését. A vizsgázó ismerje az első fokú eljárás szabályait, valamint a hatóság döntéseinek típusait, különös tekintettel a határozat és a jegyzőkönyv tartalmi és formai követelményeire. A vizsgázó fel tudja sorolni a közigazgatási hatósági eljárásban rendelkezésre álló jogorvoslatok típusait és a közigazgatási végrehajtás rendeltetését.

Szóbeli vizsgakérdések a közigazgatási hatósági eljárás szabályai témaköréből:

1. Határozza meg a közigazgatási hatósági jogalkalmazó tevékenység, a közigazgatási eljárási jog és a közigazgatási hatósági ügy fogalmát!

2. Mutassa be a közigazgatási hatósági eljárás alapelveinek főbb csoportjait, minden csoporthoz soroljon fel néhány példát!

3. Ismertesse az ügyfél, a közigazgatási hatóság és a személyi, tárgyi, területi és időbeli hatály fogalmát a Ket. vonatkozásában!

4. Határozza meg a joghatóság, hatáskör és az illetékesség fogalmát a közigazgatási hatósági eljárásban!

5. Mutassa be röviden a közigazgatási hatósági eljárás szakaszait!

6. Mutassa be röviden az elsőfokú vagy alapeljárásra vonatkozó szabályokat a közigazgatási hatósági eljárásban!

7. Ismertesse a jegyzőkönyv főbb tartalmi és formai elemeit!

8. Ismertesse a határozat főbb tartalmi és formai elemeit!

9. Csoportosítsa a közigazgatási eljárásban rendelkezésre álló jogorvoslatokat! Ismertesse a fellebbezésre vonatkozó főbb szabályokat!

10. Határozza meg a közigazgatási végrehajtás lényegét!

IV. A KÖZIGAZGATÁS INFORMATIKAI TÁMOGATÁSA TÉMAKÖR TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A fejezet célja, hogy a vizsgázó szerezzon átfogó ismereteket a ma már alapvető munkaeszközként funkcionáló személyi számítógép alkalmazásáról az ügyvitelben. A vizsgázó legyen tisztában az elektronikus ügyintézés formáival és alapvető szabályaival.

1. Az ügyviteli munka informatikai támogatottsága

A vizsgázó ismerje a személyi számítógép alkalmazásának lehetőségeit, előnyeit. Képes legyen az ügyviteli feladatok informatikai eszközökkel történő megoldásának

bemutatására. A vizsgázó be tudja mutatni a számítógépes iktatás előnyeit, a szövegszerkesztés jellemzőit, lehetőségeit, a táblázatkezelés, adatkezelés funkcióját.

2. Elektronikus közigazgatás, elektronikus ügyintézés

A vizsgázó legyen tisztában a közigazgatási ügyek elektronikus intézésének kormányzati célkitűzéseivel, valamint az elektronikus közigazgatás működtetésének rendszerével. A vizsgázó ismerje a kormányzati portál és az ügyfélkapu funkcióját, szerepét az elektronikus ügyintézésben. Ismerje az elektronikus levelezéssel, az ügyfélkapu létesítésével, használatával, megszüntetésével kapcsolatos főbb szabályokat. Legyen tisztában a közigazgatási szervek elektronikus tájékoztatási kötelezettségére vonatkozó alapvető követelményekkel.

Szóbeli vizsgakérdések a közigazgatás informatikai támogatása témakörből:

1. Foglalja össze röviden, hogy milyen lehetőséget hordoz magában a számítógép irodai alkalmazása!
2. Sorolja fel a számítógépes iktatás előnyeit!
3. Mutassa be példákon keresztül, hogy milyen megoldásokkal könnyíti meg a számítógép az iratkészítés műveletét, valamint a táblázatok készítését!
4. Mutassa be röviden a közigazgatás Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszerét!
5. Ismertesse az elektronikus ügyintézés általános szabályait!
6. Ismertesse az elektronikus levelezés törvényi szabályozásának szükségességét!
7. Határozza meg az elektronikus aláírás rendeltetését!
8. Röviden ismertesse az elektronikus aláírással történő ügyintézés legfontosabb szabályait!
9. Mutassa be az Ügyfélkapu létesítéséhez szükséges regisztráció formáit!
10. Ismertesse a közigazgatási ügyek intézésének módját az Ügyfélkapun keresztül!
11. Ismertesse a közigazgatási szervek elektronikus tájékoztatási kötelezettségére vonatkozó szabályokat!
12. Sorolja fel az egyéb elektronikus eszközökkel történő kapcsolattartás főbb szabályait!

V. ÜGYVITEL, ÜGYIRATKEZELÉS TÉMAKÖR TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A fejezet célja, hogy a vizsgázó sajátítsa el az általános ügyvitellel kapcsolatos tevékenységeket és ismerje meg az ügyviteli munkafolyamatokat, a lehetséges ügyviteli szervezeti megoldásokat. Sajátítsa el az ügyiratkezelési feladatok ellátásához szükséges szakmai alapismereteket és készségi szinten legyen képes azok gyakorlati alkalmazására.

1. Az ügyviteli munka helye és szerepe a szervezetben

A vizsgázó tudjon különbséget tenni a szervezetek különböző típusai között. Legyen tisztában az ügyvitel, az ügyintézés és ügyiratkezelés kapcsolatával, jelentőségével.

2. Ügyiratkezelés szabályozása

A vizsgázó ismerje az ügyiratkezelésre vonatkozó szabályokat és az ügyiratkezelés követelményeit. Sajátítsa el az ügyiratkezelés irányításával és felügyeletével kapcsolatos ismereteket.

3. Ügyiratkezelés folyamata

A vizsgázó részletesen ismerje az iratkezelés szervezeti rendjével kapcsolatos szabályokat, az ügyiratkezelés folyamatát (küldemények átvétele, felbontása, érkeztetés, küldemények szerelése, csatolása, iktatásmutatózás, szignálás, ügyirat készítése, kiadmányozás, iratok sokszorosítása, továbbítása, határidő-nyilvántartása stb.). A vizsgázó ismerje az iratok védelmére vonatkozó főbb szabályokat.

Szóbeli vizsgakérdések az ügyvitel, ügyiratkezelés témakörből:

1. Mutassa be, hogy mi a szerepe az ügyviteli munkának egy adott szervezetben!
2. Ismertesse az ügyiratkezelés célját és rendeltetését!
3. Mutassa be röviden az ügyiratkezelés irányításának, felügyeletének rendszerét!
4. Sorolja fel az iratkezeléssel szemben támasztott általános követelményeket!
5. Ismertesse a különböző iratkezelési szervezeti felépítéseket és a köztük lévő különbségeket!
6. Mutassa be a papíralapú küldemények átvételének szabályait!
7. Ismertesse az elektronikus küldemények átvételének szabályait!
8. Mutassa be, hogy a küldemények felbontásakor milyen ellenőrzéseket kell elvégezni!
9. Mutassa be a papíralapú küldemények felbontásának szabályait!
10. Ismertesse az elektronikus iratok bontásának szabályait!
11. Határozza meg az érkeztetés fogalmát!
12. Ismertesse a kézi és számítógépes iktatásra vonatkozó általános szabályokat!
13. Mutassa be a kézi iktatás követelményeit!
14. Mutassa be a számítógépes iktatás követelményeit!
15. Határozza meg a szignálás fogalmát és fejtse ki szerepét az ügyiratkezelésben!
16. Sorolja fel az ügyiratkészítés mozzanatait! Határozza meg a kiadmányozás fogalmát és hitelességének feltételeit!
17. Ismertesse a határidő-nyilvántartás szükségességét!

18. Mutassa be, hogy milyen előírásokat kell betartani az iratok sokszorosítása során!

19. Röviden mutassa be, hogy milyen szabályokat kell követni az iratok továbbítása során!

20. Röviden ismertesse az irattári terv célját és felépítését!

21. Ismertesse az irattározás szerepét és az irattárba helyezés főbb mozzanatait!

22. Mutassa be az iratok selejtezésének folyamatát!

VI. ADATVÉDELMI ÉS TITKOS ÜGYIRATKEZELÉSI ISMERETEK TÉMAKÖR TARTALMI KÖVETELMÉNYEI

A fejezet célja, hogy a vizsgázó ismerje a személyes adatok védelmének és a közérdekű adatok nyilvánosságának jelentőségét, a jogi szabályozás alapfogalmait és az adatkezelés szabályait. Továbbá ismerje a titkos ügyiratkezelés alapvető szabályait és az általános iratkezeléstől eltérő kezelési előírásokat, valamint ezek törvényi háttérét és alapelveit.

1. Általános adatvédelem

A vizsgázó képes legyen meghatározni a személyes adat, a közérdekű adat, a nem nyilvános adat, az államtitok, valamint a szolgálati titok fogalmát. Ismerje az egyes adattípusokra vonatkozó adatkezelési szabályokat.

2. Titkos ügyiratkezelési ismeretek

A vizsgázó ismerje a titokvédelem rendszerét és alapvető szabályait, az államtitok, valamint a szolgálati titok fogalmát. A vizsgázó képes legyen bemutatni a minősítési eljárás rendeltetését, meg tudja határozni a minősítésre jogosultak körének főbb jellemzőit. A vizsgázó ismerje a minősített adatok megismerésére és védelmére vonatkozó általános szabályokat, valamint a minősített adatkezelés alapvető szabályait.

Szóbeli vizsgakérdések az adatvédelmi és titkos ügyiratkezelési ismeretek témaköréből:

1. Határozza meg a személyes adat fogalmát és fejtse ki, hogy milyen feltételekkel kezelhető személyes adat!

2. Ismertesse, hogy milyen tevékenység minősülhet adatkezelésnek!

3. Határozza meg a „közérdekű adat” fogalmát és ismertesse, hogy mely adatokat nem kell közzétennie a közfeladatot ellátó szervezetnek!

4. Határozza meg a titokvédelem célját és garanciáit!

5. Foglalja össze a titokvédelem főbb szabályait!

6. Ismertesse a minősített iratok kezelésének alapvető szabályait!

7. Ismertesse a minősített adatot tartalmazó irat készítése és nyilvántartása, illetve a hagyományos irat készítése és nyilvántartása közötti különbségeket!

8. Ismertesse a minősített iratok átvételére vonatkozó szabályokat!

9. Mutassa be a minősített adatok továbbítására vonatkozó előírásokat!

10. Ismertesse, hogy a minősített adatok őrzése során milyen előírásokat kell betartani!

Jogszabályjegyzék:

– A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény

– A Magyar Köztársaság minisztériumainak felsorolásáról szóló 2006. évi LV. törvény

– Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény

– A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.)

– Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény

– A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (Levéltári törvény)

– Az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvény

– A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény

– A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény

– A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

– A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény

– Az önkormányzati és területfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 168/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet

– A közfeladatot ellátó szervezetnél alkalmazható iratkezelési szoftverekkel szemben támasztott követelményekről szóló 24/2006. (IV. 29.) BM-IHM-NKÖM együttes rendelet

– A közfeladatot ellátó szervezetnél alkalmazható iratkezelési szoftverek megfelelőségét tanúsító szervezetek kijelölésének részletes szabályairól szóló 16/2006. (IV. 6.) BM rendelet

– A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet

– A közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes közadatkereső rendszerre, valamint a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról szóló 305/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet

– Az elektronikus ügyintézkést lehetővé tevő informatikai rendszerek biztonságáról, együttműködési képességéről és egységes használatáról szóló 195/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet

- A közigazgatási hatósági eljárásokban felhasznált elektronikus aláírásokra és az azokhoz tartozó tanúsítványokra, valamint a tanúsítványokat kibocsátó hitelesítés-szolgáltatókra vonatkozó követelményekről szóló 194/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet
- Az elektronikus ügyintézés részletes szabályairól szóló 193/2005. (IX. 22.) Korm. rendelet
- A minősített adatok kezelésének rendjéről szóló 79/2005. (VI. 30.) Korm. rendelet
- A papíralapú dokumentumokról elektronikus úton történő másolat készítésének szabályairól szóló 13/2005. (X. 27.) IHM rendelet
- Az elektronikus ügyintézési eljárásban alkalmazható dokumentumok részletes technikai szabályairól szóló 12/2005. (X. 27.) IHM rendelet
- A közigazgatási hivatalokról szóló 297/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

Irodalomjegyzék:

Általános ügykezelői alapismeretek (szerk.: Pócsi Anikó). Kiadja: Magyar Közigazgatási Intézet, 2006.

Iratmintatár az Általános ügykezelői alapismeretek c. segédlethez (szerk.: Szántai Adrienn). Kiadja: Magyar Közigazgatási Intézet, 2006.

További tanulmányok és tankönyvek, melyek az egyes témakörök elmélyültebb tanulmányozását segítik:

Az I–III. fejezethez:

Közigazgatási alapvizsga. Kiadja: Magyar Közigazgatási Intézet, 2006.

Általános közigazgatási ismeretek, Kiadja: Magyar Közigazgatási Intézet, 2002.

A IV–VI. fejezethez:

Dr. Merczel Krisztina: Közigazgatási ügyvitel. Kiadja: PTE, Pécs, 2006.

Trócsányi Sára: A kommunikáció jogi alapjai. Kiadja: Osiris Kiadó, 2004.

Freisinger Edéné: Irodai ügyvitel (5. kiadás). Kiadja: Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt., 2004.

Freisinger Edéné: Igazgatási és ügyviteli technikai ismeretek. Kiadja: Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt., 2000.

**8001/2007. (IK 2.) IRM
tájékoztató
viszonossági nyilatkozatról**

A nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. 73. § (1) bekezdéséből eredő jogkörömnél fogva kinyilvánítom, hogy az Amerikai Egyesült Államok viszonylatában a viszonzosságot fennállónak tekintem

a) gyermektartás tárgyában hozott, az ügy érdemét végleges jelleggel (nem ideiglenes intézkedésként) rendező határozatok elismerése és végrehajtása vonatkozásában – tekintet nélkül azok alaki megjelölésére –;

b) házastársi tartás tárgyában hozott, az ügy érdemét végleges jelleggel (nem ideiglenes intézkedésként) rendező határozatok elismerése és végrehajtása vonatkozásában – tekintet nélkül azok alaki megjelölésére –, feltéve, hogy a házastársi tartásra jogosult személy kiskorú gyermek neveléséről gondoskodik;

c) a gyermektartásdíj-fizetési kötelezettség másik államban történő megállapítása és módosítása vonatkozásában azzal, hogy amennyiben a gyermektartásdíj-fizetési kötelezettség megállapításának előkérdéseként az apaság megállapítása szükséges, a viszonzosság kiterjed az apaság megállapítására irányuló eljárásra is.

A viszonzosság fennállása nem érinti az amerikai bírósági vagy más hatósági határozat belföldi elismeréséhez és végrehajtásához megkívánt egyéb törvényi követelményeket (1979. évi 13. tvr. 70–74/A. §).

A viszonzosság magyar központi hatósága az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, amerikai központi hatósága a Department of Health and Human Services, Office of Child Support Enforcement (az Egészségügyi és Szociális Szolgáltatások Minisztériumának Gyermektartási Irodája). A viszonzosság alapján a központi hatóságok együttműködnek a kérelmezők igényérvényesítésének megkönnyítése érdekében.

A viszonzosság 2007. január 22-én lép hatályba. A viszonzosság kiterjed a hatálybalépése előtt hozott határozatokra is.

*Dr. Petrétei József s. k.,
igazságügyi és rendészeti miniszter*

Jogszabálymutató

**A Magyar Közlönyben
2007. január 1. napjától 2007. január 31. napjáig
közvetett jogszabályok jegyzéke**

	szám
2007: I. tv. a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról	1
2007: II. tv. a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról	1
1/2007. (I. 5.) ME h. az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjainak megbízásáról	1

2/2007. (I. 5.) ME h. főiskolai rektor felmentéséről és főiskolai rektor megbízásáról.....	1	6/2007. (I. 9.) KE h. dandártábornok vezérőrnagy elöléptetéséről	2
3/2007. (I. 5.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről.....	1	7/2007. (I. 9.) KE h. ezredes dandártábornoki kinevezéséről.....	2
4/2007. (I. 5.) ME h. az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjainak megbízatása megszűnéséről	1	8/2007. (I. 9.) KE h. dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről és nyugállományba helyezéséről	2
1/2007. (I. 9.) Korm. r. az oktatásügyi közvetítői szolgálat, a könyvtári intézet, a közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató szerv és a műbíráló szerv kijelöléséről	2	9/2007. (I. 9.) KE h. egyetemi tanári kinevezéséről.....	2
1/2007. (I. 9.) FVM r. az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultság országos tartalékaról szóló 93/2005. (X. 21.) FVM rendelet módosításáról	2	A Kormány törvényalkotási programja az Országgyűlés 2007. évi tavaszi ülészakára.....	2
1/2007. (I. 9.) GKM r. a távhő- és villamosenergia-termelői engedélyekkel rendelkező engedélyes által közvetlenül vagy közvetve lakossági távhő-szolgáltatási célra értékesített melegített víz és gőz hatósági árának megállapításáról szóló 1/2006. (I. 18.) GKM rendelet módosításáról	2	2/2007. (I. 10.) FVM r. a harmadik országokból az Európai Unió területére behozni kívánt termékek állategészségügyi ellenőrzéséről szóló 53/2004. (IV. 24.) FVM rendelet módosításáról.....	3
2/2007. (I. 9.) GKM r. a belföldi közforgalmú menetrend szerinti vasúti személyszállítás legmagasabb díjairól szóló 28/1996. (XII. 20.) KHVM rendelet módosításáról	2	1/2007. (I. 10.) HM r. a Magyar Honvédség, valamint a miniszter közvetlen irányítása (felügyelete) alá tartozó szervezetek hivatásos és szerződéses állományának beosztási kategóriába történő részletes besorolásáról, illetve az ezen beosztásokban elérhető rendfokozatokról szóló 30/2001. (XII. 27.) HM rendelet módosításáról	3
3/2007. (I. 9.) GKM r. a belföldi helyközi (távolsági) menetrend szerinti autóbusz-közlekedés, valamint a nevelési-oktatási intézmények által rendelt belföldi autóbusz különjáratok legmagasabb díjairól szóló 39/1999. (XII. 20.) KHVM rendelet módosításáról	2	2/2007. (I. 10.) MeHVM–OKM–SZMM e. r. az Oktatási Minisztérium Alapkezelési Igazgatósága és az Európai Szociális Alap Nemzeti Programiroda Társadalmi Szolgáltató Közhatalmú Társaság közreműködő szervezetté történő kijelöléséről, valamint a 2004–2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program közoktatási, szakképzési és felsőoktatási intézkedéseinek végrehajtásáról szóló 22/2004. (VI. 8.) FMM–OM együttes rendelet módosításáról	3
1/2007. (I. 9.) MeHVM–GKM e. r. a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetek kijelöléséről szóló 15/2004. (II. 16.) GKM–IHM–OM–PM–TNM együttes rendelet módosításáról.....	2	10/2007. (I. 10.) KE h. egyetemi tanár rektori megbízásáról	3
1/2007. (I. 9.) KE h. államtitkári kinevezésekről.	2	11/2007. (I. 10.) KE h. egyetemi tanári kinevezésekről	3
2/2007. (I. 9.) KE h. vezérőrnagy altábornagy elöléptetéséről	2	12/2007. (I. 10.) KE h. ezredes dandártábornoki kinevezéséről	3
3/2007. (I. 9.) KE h. dandártábornok vezérőrnagy elöléptetéséről	2	5/2007. (I. 10.) ME h. az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Zártkörűen Működő Részvénytársaság Igazgatósága tagjainak kinevezéséről	3
4/2007. (I. 9.) KE h. dandártábornok vezérőrnagy elöléptetéséről	2	1/2007. (I. 10.) KüM h. a Magyar Köztársaság és a Koreai Köztársaság között a szociális biztonságról szóló, Budapesten, 2006. május	
5/2007. (I. 9.) KE h. dandártábornok vezérőrnagy elöléptetéséről	2		

12-én aláírt Egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi LXXIX. törvény 2–3. §-ainak hatálybalépéséről	3	Hatóság felállításával kapcsolatos módosításáról.....	5
2/2007. (I. 10.) KüM h. a Magyar Köztársaság Kormánya és a Meteorológiai Műhol-dak Hasznosításának Európai Szervezete (EUMETSAT) közötti együttműködési megállapodás módosításának kihirdetéséről szóló 137/2006. (VI. 28.) Korm. rendelet 2–3. §-ainak hatálybalépéséről.....	3	6/2007. (I. 18.) GKM–KvVM e. r. egyes közlekedési tárgyú rendeleteknek a Nemzeti Közlekedési Hatóság felállításával kapcsolatos módosításáról	5
1/2007. (I. 16.) MNB r. a „Libelle repülőgép” emlékérmé kibocsátásáról	4	2/2007. (I. 18.) HM r. a Magyar Honvédség jelképeiről és jelzéseiről szóló 3/1996. (IV. 12.) HM rendelet módosításáról.....	5
3/2007. (I. 16.) FVM r. az intervenció cukorraktárakkal szembeni követelményekről szóló 33/2005. (IV. 12.) FVM rendelet módosításáról	4	1/2007. (I. 18.) KvVM r. az egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikai berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról szóló 16/2004. (X. 8.) KvVM rendelet módosításáról	5
4/2007. (I. 16.) GKM r. a bányafelügyeleti hatósági eljárásokban a hatósági közvetítő díjazásáról.....	4	2/2007. (I. 18.) KvVM r. a Lampl Hugó-emlékplakett alapításáról	5
1001/2007. (I. 16.) Korm. h. az új Kormányzati Negyed létrehozásával kapcsolatos intézkedésekről.....	4	1/2007. (I. 18.) OKM r. a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről szóló 3/2002. (II. 15.) OM rendelet módosításáról .	5
5/2007. (I. 10.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	4	2/2007. (I. 18.) OKM r. a nemzeti kulturális örökség minisztere által adományozható művészeti és egyéb szakmai díjakról szóló 3/1999. (II. 24.) NKÖM rendelet kiegészítéséről.....	5
6/2007. (I. 10.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	4	1/2007. (I. 18.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata.....	5
7/2007. (I. 10.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	4	13/2007. (I. 18.) KE h. vezérőrnagy szolgálati viszonyának megszüntetéséről és nyugállományba helyezéséről	5
8/2007. (I. 10.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	4	14/2007. (I. 18.) KE h. dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről és nyugállományba helyezéséről.....	5
Az Országos Közigazgatási Vizsgabizottság tájékoztatója az ügykezelői alapvizsga követelményrendszeréről.....	4	15/2007. (I. 18.) KE h. dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről és nyugállományba helyezéséről.....	5
2/2007. (I. 18.) Korm. r. az „Ipari Park” címről és az ipari parkok fejlesztését szolgáló rendszer működéséről szóló 186/2005. (IX. 13.) Korm. rendelet módosításáról.....	5	1002/2007. (I. 18.) Korm. h. a Kábítószerügyi Koordinációs Bizottságról	5
3/2007. (I. 18.) Korm. r. az ürktatással és ürtevékenységgel kapcsolatos kormányzati feladatokról szóló 300/2005. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról	5	6/2007. (I. 18.) ME h. a záhonyi térség komplex fejlesztését elősegítő miniszterelnöki megbízott kinevezéséről	5
4/2007. (I. 18.) FVM–KvVM e. r. a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról	5	3/2007. (I. 18.) KüM h. az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi CI. törvény 2–3. §-ainak hatálybalépéséről.....	5

4/2007. (I. 18.) KüM h. az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelm, különösen a nők és a gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2006. évi CII. törvény 2–3. §-ainak hatálybalépéséről.....	5	6/2007. (I. 24.) Korm. r. a kincstári vagyonnal való gazdálkodásról szóló 58/2005. (IV. 4.) Korm. rendelet módosításáról	7/1
5/2007. (I. 18.) KüM h. az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempésze elleni fellépéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2006. évi CIII. törvény 2–3. §-ainak hatálybalépéséről	5	3/2007. (I. 24.) MeHVM–EüM e. r. az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium szervezeti egységének a 2004–2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program egészségügyi és szociális intézkedései végrehajtásában közreműködő szervezetté történő kijelöléséről és feladatairól szóló 10/2004. (IV. 7.) FMM–ESZCSM együttes rendelet módosításáról	7/1
1/2007. (MK 5.) MSZH közl. egyes 2007. évi kiállításokon bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről, illetve kiállítási elsőbbségéről.....	5	1/2007. (I. 24.) EüM r. az emberen végzett orvostudományi kutatásokról szóló 23/2002. (V. 9.) EüM rendelet módosításáról.....	7/1
A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter közleménye a Kormány 2007. I. félévi munkatervéből származó jogalkotási feladatok jegyzékéről.....	5	2/2007. (I. 24.) EüM r. az emberi vér és vérkomponensek gyűjtésére, vizsgálatára, feldolgozására, tárolására és elosztására vonatkozó minőségi és biztonsági előírásokról, valamint ezek egyes technikai követelményeiről szóló 3/2005. (II. 10.) EüM rendelet módosításáról	7/1
4/2007. (I. 22.) Korm. r. egyes, az egészségügyet érintő kormányrendeleteknek a vizitdíj és a kórházi napidíj bevezetésével kapcsolatos módosításáról	6	3/2007. (I. 24.) EüM r. az orvosi, továbbá egyes pszichológiai és biológiai területeken végzett igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához szükséges szakmai gyakorlat szakirányú jellege igazolásának rendjéről és eljárási szabályairól	7/1
5/2007. (I. 22.) FVM r. a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet módosításáról.....	6	4/2007. (I. 24.) EüM r. a társadalombiztosítási támogatással rendelhető, illetve kölcsönözhető gyógyászati segédeszközökről, a támogatás összegéről és mértékéről, valamint a rendelés, forgalmazás, kölcsönzés és javítás szakmai követelményeiről szóló 19/2003. (IV. 29.) ESZCSM rendelet módosításáról	7/1
7/2007. (I. 22.) GKM r. a mutatványos berendezések biztonságosságáról	6	5/2007. (I. 24.) EüM r. a társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerek kereskedelmi árásáról.....	7/1
3/2007. (I. 22.) KvVM r. a barlangok nyilvántartásáról, a barlangok látogatásának és kutatásának egyes feltételeiről, valamint a barlangok kiépítéséről szóló 13/1998. (V. 6.) KTM rendelet módosításáról	6	6/2007. (I. 24.) FVM r. Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételeinek részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet módosításáról	7/2
16/2007. (I. 22.) KE h. bírák felmentéséről és bírák kinevezéséről	6	8/2007. (I. 24.) GKM r. a Kormány egyedi döntésével megítélhető támogatások nyújtásának szabályairól	7/2
5/2007. (I. 24.) Korm. r. az Eximbank által folyósítható kötött segélyhitelek feltételeiről és a segélyhitelnyújtás részletes szabályairól szóló 232/2003. (XII. 16.) Korm. rendelet módosításáról	7/1		

3/2007. (I. 24.) OKM r. az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet módosításáról	7/2	11/2007. (I. 26.) GKM r. a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 58/2005. (VII. 7.) GKM rendelet módosításáról	9
2/2007. (I. 24.) AB h. az Alkotmánybíróság határozata.....	7/2	12/2007. (I. 26.) GKM r. a lakossági fogyasztók részére a közüzemi szolgáltató által szolgáltatott villamos energia árának megállapításáról szóló 58/2002. (XII. 29.) GKM rendelet módosításáról	9
1003/2007. (I. 24.) Korm. h. a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) árvízvédelmi fejlesztéseinek megvalósításáról és a további feladatokról	7/2	13/2007. (I. 26.) GKM r. a nem lakossági közüzemi fogyasztók részére a közüzemi szolgáltató által szolgáltatott villamos energia árának megállapításáról szóló 59/2002. (XII. 29.) GKM rendelet módosításáról	9
6/2007. (I. 24.) KüM h. a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, Rómában, 1980. június 19-én aláírásra megnyitott egyezmény és jegyzőkönyvei, valamint az azokat módosító egyezmények, továbbá a Ciprusi Köztársaságnak, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Szlovák Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az említett egyezményhez és jegyzőkönyveihez történő csatlakozásáról szóló, Brüsszelben, 2005. április 14-én aláírt egyezmény kihirdetéséről szóló 2006. évi XXVIII. törvény 2–5. §-ainak hatálybalépéséről	7/2	14/2007. (I. 26.) GKM r. a villamosenergia-termelői engedélyes által értékesített, közüzemi célra lekötött villamos energia legmagasabb hatósági árának megállapításáról szóló 80/2006. (XI. 24.) GKM rendelet módosításáról.....	9
7/2007. (I. 25.) Korm. r. az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosításáról	8	15/2007. (I. 26.) GKM r. a közüzemi célra és elosztó hálózati veszteség pótlására értékesített villamos energia árszabályozásáról, valamint a közüzemi villamos energia nagykereskedő által hatósági áron értékesített villamos energia árának megállapításáról szóló 4/2005. (I. 21.) GKM rendelet módosításáról	9
1/2007. (I. 25.) IRM r. a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységgel összefüggésben egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról	8	8/2007. (I. 30.) Korm. r. a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások térítési díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendeletet módosító 320/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet kiegészítéséről.....	10/I
7/2007. (I. 25.) ME h. főiskolai tanárok kinevezéséről	8	4/2007. (I. 30.) MeHVM–GKM e. r. a Gazdaságfejlesztési Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezet kijelöléséről ...	10/I
9/2007. (I. 26.) GKM r. az átvételi kötelezettség alá eső villamos energia átvételének szabályairól és árának megállapításáról szóló 56/2002. (XII. 29.) GKM rendelet módosításáról.....	9	7/2007. (I. 30.) FVM r. a szőlőtermelési potenciálra, a szőlőültetvények szerkezetátalakítására és -átállítására vonatkozó szabályozásról	10/I
10/2007. (I. 26.) GKM r. a villamosenergia-ellátásban alkalmazott általános rendszerhasználati díjak megállapításáról szóló 57/2002. (XII. 29.) GKM rendelet módosításáról.....	9	3/2007. (I. 30.) HM r. a Honvédelmi Minisztérium fejezetéhez tartozó szervezetek állománya élelmezési pénznormáinak és térítési díjainak megállapításáról szóló 26/2006. (XI. 17.) HM rendelet módosításáról	10/I
		1/2007. (I. 30.) PM–ÖTM e. r. a helyi önkormányzatokat és a többcélú kistérségi társulásokat 2007. évben egyes központi költségvetési kapcsolatokból megillető forrásokról	10/I–II

17/2007. (I. 30.) KE h. egyetemi tanár felmentéséről.....	10/I	11/2007. (I. 31.) ME h. szakállamtitkár felmentéséről.....	11
18/2007. (I. 30.) KE h. kitüntetés viseléséről	10/I	12/2007. (I. 31.) ME h. központi tiszt cím megszűnésének megállapításáról	11
19/2007. (I. 30.) KE h. kitüntetés viseléséről	10/I	13/2007. (I. 31.) ME h. szakállamtitkár kinevezéséről	11
20/2007. (I. 30.) KE h. pénzügyőr altábornagyi előléptetéséről.....	10/I	14/2007. (I. 31.) ME h. az Egészségbiztosítási Felügyelet elnökének kinevezéséről	11
21/2007. (I. 30.) KE h. pénzügyőr dandártábornoki kinevezéséről	10/I	43/2007. (I. 29.) OVB h. az Országos Választási Bizottság határozata	11
1004/2007. (I. 30.) Korm. h. a 2007–2013 közötti időszakban megvalósítani tervezett közlekedésfejlesztési projektek indikatív listájáról	10/I		
8/2007. (I. 30.) ME h. a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagjainak megbízásáról.....	10/I		
9/2007. (I. 30.) ME h. a Felsőoktatási és Tudományos Tanács elnöke és tagja megbízásának visszavonásáról	10/I		
2/2007. (I. 31.) MNB r. a „Batthyány Lajos születésének 200. évfordulója” emlékérmé kibocsátásáról.....	11		
6/2007. (I. 31.) EüM r. a társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerekről és a támogatás összegéről szóló 1/2003. (I. 21.) ESZCSM rendelet módosításáról.....	11		
8/2007. (I. 31.) FVM r. egyes növényvédő szerek forgalmazásával, illetve felhasználásával kapcsolatban külföldön szerzett szakmai gyakorlaton alapuló képesítés elismerésének részletes szabályairól	11		
2/2007. (I. 31.) IRM r. a közbeszerzési és pályázati hirdetmények, a bírálati összegezesek és az éves statisztikai összegezesek minitáiról szóló 2/2006. (I. 13.) IM rendelet módosításáról	11		
1/2007. (I. 31.) ÖTM r. az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet módosításáról	11		
2/2007. (I. 31.) ÖTM r. a Turisztikai Célelőirányzat felhasználásának és kezelésének részletes szabályairól szóló 14/2002. (XI. 16.) MeHVM rendelet módosításáról.....	11		
10/2007. (I. 31.) ME h. kormányzati főtisztviselői kinevezés megszűnésének megállapításáról.....	11		

Szervezeti hírek

Kinevezések

Az igazságügyi és rendészeti miniszter

Fekete István igazságügyi és rendészeti minisztériumi szakmai főtanácsadót, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Miniszteri Kabinet Cégszolgálatán főosztályvezető-helyettesi feladatok ellátásával főosztályvezető-helyettesként,

dr. Győri Enikő igazságügyi és rendészeti minisztériumi címzetes vezető-tanácsost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Civilisztikai és igazságügyi szakállamtitkár titkárságán osztályvezetői feladatok ellátásával osztályvezetőként,

Kárpátiné dr. Krausz Zsuzsanna Terézia budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Civilisztikai és Gazdasági Kodifikációs Főosztály Közbeszerzési és Versenyjogi Osztályán főosztályvezető-helyettesi feladatok ellátásával főosztályvezető-helyettesként,

dr. Palik Edit igazságügyi és rendészeti minisztériumi szakmai tanácsadónak, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Igazságügyi Kodifikációs és Szolgáltatási Főosztály Igazságügyi Igazgatási Osztályán osztályvezetői feladatok ellátásával osztályvezetőként

megbízta.

A kabinetfőnök

dr. Ligeti Miklós Zoltán budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Miniszteri Kabinet Bünelőzések Osztályára határozatlan időre tanácsosnak,

dr. Ormai László Csaba budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Miniszteri Kabinet Cég-

szolgálatára határozatlan időre próbaidő kikötésével vezető-tanácsosnak,

Simonné Tányéros Márta váci lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Költségvetési és Gazdasági Főosztályára határozatlan időre vezető-főtanácsosnak,

Toma Norbertné budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Miniszteri Kabinet Belső Ellenőrzési Osztályára határozatlan időre főelőadónak,

Tóth Judit budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Miniszteri Kabinet Cégszolgálatára határozatlan időre ügykezelőnek;

a civilisztikai és igazságügyi szakállamtitkár

Kárpátiné dr. Krausz Zsuzsanna Terézia budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Civilisztikai és Gazdasági Kodifikációs Főosztály Közbeszerzési és Versenyjogi Osztályára határozatlan időre főtanácsosnak,

Tóthné dr. Jászai Mária budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Civilisztikai és Gazdasági Kodifikációs Főosztály Közbeszerzési és Versenyjogi Osztályára határozott időre próbaidő kikötésével szakmai főtanácsadónak;

az európai uniós és büntetőjogi szakállamtitkár

dr. Nagy Nikoletta debreceni lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Európai Unió Jogi Főosztály Jogharmonizációs Osztályára határozatlan időre próbaidő kikötésével fogalmazónak;

a közjogi szakállamtitkár

dr. Bodnár Bence budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Állampolgársági, Kegyelmi és Hatósági Főosztály Igazgatási Osztályára határozatlan időre tanácsosnak,

Módos Mátyás budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Alkotmányjogi Főosztály Közjogi Koordinációs Osztályára határozatlan időre próbaidő kikötésével ügykezelőnek,

dr. Tóth Bernadett Eszter bölcskei lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Állampolgársági, Kegyelmi és Hatósági Főosztály Hatósági Osztályára határozatlan időre tanácsosnak;

a rendészeti szakállamtitkár

Balogh Renáta sőjtöri lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Igazgatási Főosztály EU Támogatási Osztályára határozott időre fogalmazónak,

Keserű Andrea helvéciai lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Igazgatási Főosztály EU Támogatási Osztályára határozatlan időre fogalmazónak,

Kiss Jánosné budapesti lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Felügyeleti és Ellenőrzési Főosztályára határozatlan időre ügykezelőnek,

dr. Végh Viktória ceglédi lakost, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Rendészeti Felügyeleti és Ellenőrzési Főosztály Rendészeti Osztályára határozatlan időre próbaidő kikötésével tanácsosnak

kinevezte.

Közszolgálati jogviszony megszűnések

Közszolgálati jogviszonya megszűnt

végleges közigazgatási áthelyezéssel

dr. Poszler Tamás Gergő igazságügyi és rendészeti minisztériumi tanácsosnak,

dr. Pádár Éva igazságügyi és rendészeti minisztériumi tanácsosnak,

nyugdíjazás miatti felmentéssel

Gombai Sándorné igazságügyi és rendészeti minisztériumi főmunkatársnak,

dr. Lusztig Péter igazságügyi és rendészeti minisztériumi miniszteri főtanácsadónak,

közös megegyezéssel

dr. Lendvai Zsófia igazságügyi és rendészeti minisztériumi tanácsosnak,

felmentéssel

Árvas Jenő igazságügyi és rendészeti minisztériumi vezető-főtanácsosnak,

próbaidő alatt azonnali hatállyal

Strauszné Tormási Gabriella igazságügyi és rendészeti minisztériumi főtanácsosnak.

Közlemény
a közvetítói névjegyzékbe bejegyzettek és a közvetítói névjegyzékből töröltek névsoráról

I.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium a közvetítói tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény 4. §-ában és 6. §-a (4) bekezdésében foglaltak alapján az alábbi – a közvetítói névjegyzékbe 2006. július 1. és 2006. december 31. között bejegyzettek nyilvános adatait tartalmazó – névsort teszi közzé:

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
Duboczky Katalin	1119 Budapest Fehérvári u. 135. V. 15. telefonszám: 20-452-20 fax szám: mobilszám: 06-30-504-0591 e-mail cím: dubokati@gmail.hu	2006.12.14.	családi jog (házasság felbontása, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás, vagyonjog)
Kertész Rózsa	5700 Gyula Kárpát u. 19. telefonszám: 66-632-042 fax szám: mobilszám: 06-30-623-2603 e-mail cím: freerozsa@freemail.hu	2006.07. 26.	
dr. Beálló Vera	6000 Kecskemét Batthyány u. 14. telefonszám: 76-484-684/3514 fax szám: mobilszám: 06-30-303-6602 e-mail cím: beallo.vera@orfk.b-m.hu	2006.10. 09.	családjogi viták
Domjánné Harsányi Katalin	1519 Budapest Pf. 428. telefonszám: fax szám: 22-699-06 mobilszám: 06-20-971-9463 e-mail cím: info@feanyanya.hu	2006.07. 13.	családi jogviták, kisebbségekkel kapcsolatos polgári jogviták
dr. Berndt Gabriella Ilona	5700 Gyula Apor Vilmos tér 8. telefonszám: 66-463-901 fax szám: mobilszám: 06-30-815-2424 e-mail cím: berndtg@citromail.hu	2006.07. 13.	polgári jog (különösen: kötelmi jog, tulajdonjog, kártérítés) családi jog, szakmai kamarákkal kapcsolatos polgári jogviták
Szép Éva	4400 Nyíregyháza Széchenyi u. 32/a. telefonszám: 42-789-191 fax szám: 42-789-337 mobilszám: 06-20-470-5784 e-mail cím: szeva@inspiracio.ngo.hu	2006.07. 13.	családi jogi viták, civil szervezetekkel kapcsolatos jogviták, szomszédjogi viták

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
Lant Tibor Kornél	2013 Pomáz Petőfi Sándor u. 11/a. telefonszám: 26-329-298 fax szám: 26-525-492 mobilszám: 06-20-805-5077 e-mail cím: studiold@t-online.hu	2006.07. 13.	
Mórász Márta	1043 Budapest Deák Ferenc u. 93. telefonszám: 36-906-02 fax szám: mobilszám: 06-30-330-0856 e-mail cím: mm@chello.hu	2006.07. 13.	családi jogviták, kisebbségi jogviták
dr. Péceliné Hoffmann Erzsébet	7621 Pécs Munkácsy Mihály u. 4. I/9. telefonszám: 72-222-499 fax szám: mobilszám: 06-30-584-4107 e-mail cím: heureka108@gmail.com	2006.07. 11.	oktatással kapcsolatos polgári jogviták
dr. Krajnyák András	1012 Budapest Pálya u. 9. telefonszám: 20-180-42, 20-183-30 fax szám: 48-752-62 mobilszám: e-mail cím: info@abklaw-patent.hu	2006.07. 26.	gazdasági jogviták, szellemi alkotásokkal kapcsolatos polgári viták, ingatlanokkal kapcsolatos polgári viták, gazdasági társaságokkal kapcsolatos polgári viták, jövedéki és vám területen felmerülő polgári viták
dr. Madácsi Gábor	1137 Budapest Újpesti rakpart 7. telefonszám: 23-951-36 fax szám: 23-951-36 mobilszám: 06-70-330-5544 e-mail cím: madacsi.gabor@freestart.hu	2006.10. 09.	vagyonjogi viták, gazdasági jogviták, társasági jogviták
Luxné dr. Vincze Judit	1119 Budapest Fehérvári út 125. telefonszám: 20-550-84, 42-870-84 fax szám: 42-870-81 mobilszám: 06-20-974-1994 e-mail cím: luxjudit1@t-online.hu	2006.10. 09.	munkajogi viták
Tót Szilvia	6000 Kecskemét Batthyány u. 14. telefonszám: 76-484-684/3514 fax szám: mobilszám: 06-30-278-4954 e-mail cím: beallo.vera@orfk.b-m.hu	2006.10. 09.	családjogi viták
Pfeifenróth Ferencné	1203 Budapest Lajtha László u. 5-7. telefonszám: 28-302-83, 28-302-27 fax szám: 28-302-83 mobilszám: 06-20-515-1047 e-mail cím:	2006.07. 26.	családi jogviták (kapcsolatügyelet, válás-gyermekek elhelyezés, kamasz mediáció)

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
Bacsó Jelena	1203 Budapest Lajtha László u. 5-7. telefonszám: 28-302-83, 28-302-27 fax szám: 28-302-83 mobilszám: 06-20-515-1047 e-mail cím:	2006.07. 26.	családi jogviták (kapcsolatügyelet, válás-gyermekelhelyezés, kamasz mediáció)
Vinter Júlia	1054 Budapest Zoltán u. 8. telefonszám: 36-942-35 fax szám: 36-942-35 mobilszám: 06-30-908-5734 e-mail cím: euroinpol@vipmail.hu	2006.10. 24.	oktatással kapcsolatos polgári jogviták, családjogi viták, fogyasztóvédelmi jogviták, ingatlanokkal és építésüggyel kapcsolatos polgári jogviták, munkajogi viták
Gergely Ferenc Gézánc	1126 Budapest Tartsay Vilmos u. 20. IV. em. 2. telefonszám: 37-520-39 fax szám: mobilszám: 06-20-433-6708 e-mail cím: cseresjudit@gmail.com	2006.10. 09.	
Pichler László	1047 Budapest Fóti út 56. telefonszám: 23-214-50 fax szám: 23-214-49 mobilszám: 06-20-563-1263 e-mail cím: pichlerlaszlo@goldex-security.hu	2006.12. 05.	polgári jogviták
Kovács László	1047 Budapest Fóti út 56. telefonszám: 23-214-50 fax szám: 23-214-49 mobilszám: 06-20-537-1769 e-mail cím: kovacsaszlo@goldex-security.hu	2006.08. 01.	polgári jogviták
dr. Olajos Károly	5700 Gyula Béke sugárút 58-60. telefonszám: 66-465-823 fax szám: 66-465-823 mobilszám: 06-20-966-2800 e-mail cím: goldexgyula@axelero.hu	2006.08. 01.	polgári jogviták
Galgóczi Ferenc Attila	5600 Békéscsaba Dobozi út 5. telefonszám: 66-523-235, 06-20-562-6006 fax szám: 66-523-235 mobilszám: 06-20-326-9848 e-mail cím: goldex@bekesvizmu.hu	2006.08. 01.	polgári jogviták

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
Rácz Zoltán	6722 Szeged Hajnóczy u. 31. II/7. telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-20-454-2758 e-mail cím: zoltan.racz@generali.hu	2006.08. 01.	biztosítási jogviták, kártérítéssel kapcsolatos polgári jogviták, pénzügyi jogviták, (nyugdíjpénztári, önkéntes biztosító pénztári ügyek)
Fenyves Ernő Gyuláné	8151 Szabadbattyán Platánfa u. 3. telefonszám: 22-362-866 fax szám: 22-362-866 mobilszám: 06-20-477-9270 e-mail cím: femfem@t-online.hu	2006.08. 01.	családi jogviták (házasság-család, párkapcsolatok, oktatás-nevelés)
Pacsuráné Bálint Éva Tímea	4026 Debrecen Mester utca 1. telefonszám: 52-411-133, 52-415-576 fax szám: 52-411-133 mobilszám: e-mail cím: menta@axelero.hu	2006.08. 01.	gyermekelhelyezéssel kapcsolatos jogviták, családjogi viták, házasság felbontásával kapcsolatos jogviták
Radits Magdolna	7100 Szekszárd Béri Balogh Ádám u. 58. telefonszám: 74-416-467 fax szám: 74-319-438 mobilszám: 06-20-480-4427 e-mail cím: ramoda@tolna.net	2006.10. 24.	
Kunné Horváth Izabella	5820 Mezőhegyes Május 1. tér 6/A. telefonszám: 68-466-983 fax szám: mobilszám: 06-30-906-5252 e-mail cím: lokosiiza68@freemail.hu	2006.10. 24.	
Kosaras László	8000 Székesfehérvár Zsombolyai u. 21. telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-30-382-9396 e-mail cím:	2006.10. 09.	polgári jogviták, családi jogviták
Mikó Istvánné	2132 Göd Duna u. 33. telefonszám: 27-532-135, 27-532-136 fax szám: 27-532-136 mobilszám: 06-70-555-1334 e-mail cím: szocgondgod@vnet.hu	2006.10. 09.	
Major Klára	1052 Budapest Párisi u. 6/a. telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-30-934-5785 e-mail cím:	2006.10. 09.	családjogi viták (válási-, gyermekelhelyezési-, láthatási-, vagyonmegosztási viták, családon belüli konfliktusok) munkajogi viták

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
Deákné Sulyok Gabriella	5008 Szolnok Szőlő u. 2. telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-70-367-9027 e-mail cím: dsgabi@externet.hu	2006.10. 09.	gyermekelhelyezés házasság felbontása esetén
Henzselné Mándi Anna Mária	4400 Nyíregyháza Új utca 34. telefonszám: 42-437-041 fax szám: mobilszám: 06-20-201-9900 e-mail cím:	2006.12. 14.	családjogi viták (válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás)
dr. Csigó Csaba	1132 Budapest Kresz G. u. 34. telefonszám: fax szám: 26-636-84 mobilszám: 06-20-958-0269 e-mail cím: cscsiroda@vipmail.hu	2006.10. 09.	
Kovácsné dr. Horváth Magdolna	1061 Budapest Dalszínház u. 10. telefonszám: 33-265-58, 33-187-98 fax szám: 33-265-58, 33-187-98 mobilszám: 06-20-935-5147 e-mail cím: drhorvathm@mail.datanet.hu	2006.10. 24.	gazdasági jogviták, munkajogi viták, egészségügy területén felmerülő polgári jogviták, gazdasági társaságokkal kapcsolatos jogviták, pénzügyekkel kapcsolatos polgári jogviták, ingatlanokkal kapcsolatos polgári jogviták, kártérítéssel kapcsolatos polgári jogviták
dr. Buzádyné dr. Udvari Jesszika	1114 Budapest Bartók Béla út 47. Bartók-ház, 8. em. telefonszám: 27-930-30, 27-930-39 fax szám: 27-930-39 mobilszám: 06-30-620-8961 e-mail cím: jesszika.udvari@bkru.hu	2006.10. 24.	polgári jogviták, munkajogi viták, ingatlanjogi viták, társasági jogviták
Lehoczky Miklós Márton	9100 Tét Fő u. 94. telefonszám: 96-561-060 fax szám: 96-561-061 mobilszám: e-mail cím:	2006.12. 05.	
Lehoczkyné Idei Viola Katalin	9100 Tét Fő u. 94. telefonszám: fax szám: 96-561-060 mobilszám: e-mail cím:	2006.12. 05.	

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
dr Sós István	1107 Budapest Üllői út 126 telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-20-920-4525 e-mail cím: mediator@pro.hu	2006.10. 24.	családi jogviták, pénzügyi kötelezettségekkel (hitel, kölcson) kapcsolatos jogviták, kereskedelmi, szolgáltatási szerződésekkel kapcsolatos jogviták
Mester Rita	9700 Szombathely Bem J. u. 21/C. II. em. 11. telefonszám: 94-318-134 fax szám: mobilszám: 06-30-241-6571 e-mail cím: mesterrita@freemail.hu	2006.10. 24.	családi (párkapcsolati, válási, kapcsolattartási) jogviták
Kovács Katalin	1133 Budapest Visegrádi u. 111. telefonszám: 32-908-04, 32-025-54, 32-026-55 fax szám: mobilszám: 06-30-241-4172 e-mail cím: kovacskata@bp.13.hu	2006.12. 29.	
Simonfai György	1028 Budapest Rózsa u. 6. telefonszám: 39-716-93 fax szám: 39-716-93 mobilszám: 06-30-403-9080 e-mail cím: simonfaigyorgy@t-online.hu	2006.12. 29.	gazdasági jogviták
dr. Kós Károly	1147 Budapest Lócsei u. 14. telefonszám: 22-084-69 fax szám: 22-084-69 mobilszám: 30-319-1769 e-mail cím: eu0325enternet.hu	2006.12. 05.	
dr. Jancsó Gábor	1027 Budapest Csalogány u. 23. telefonszám: 20-177-39, 45-767-67 fax szám: 20-177-39 mobilszám: 06-20-381-4923 e-mail cím: trendkornyezetvedelem@t-online.hu	2006.12. 14.	
dr. Hanti Péter	8000 Székesfehérvár Galántai u. 38. telefonszám: 06-305-005395 fax szám: 22-501-264 mobilszám: e-mail cím: drhanti@t-email.hu	2006.12. 14.	

Név	Elérhetőség	Névjegyzékbe vétel dátuma	Szakterületek
Kányai Napsugár	1148 Budapest Pillangó út 10. telefonszám: 06-30-935-3356 fax szám: mobilszám: e-mail cím:	2006.12. 14.	oktatással kapcsolatos polgári jogi viták, családi jog
dr. Donáth Tibor	5600 Békéscsaba Baross u. 18/4. telefonszám: 06-705-416207 fax szám: mobilszám: 06-70-541-6207 e-mail cím: dr.donath@yahoo.co.uk	2006.12. 14.	munkaügyi jogviták, üzleti-kereskedelmi jogviták, biztosítási, kártérítési jogviták
dr. Tóth Gyöngyi	1068 Budapest Benczúr u. 45. telefonszám: 20-204-44 fax szám: mobilszám: 06-30-244-9245 e-mail cím:	2006.12. 14.	pénzügyi jogviták, hitelszerződésekkel kapcsolatos jogviták, csődeljárás, felszámolás
Berta József Pál	1031 Budapest Kazal u. 49. telefonszám: 36-748-46 fax szám: 36-748-46 mobilszám: 06-30-257-4980 e-mail cím: bertajp@hu.inter.net	2006.12. 29.	biztosítással kapcsolatos polgári jogviták

Név	Közvetítói tevékenység folytatására megjelölt cím	Névjegyzékbe vétel dátuma
dr. Asbóth dr. Krajnyák & Társa Ügyvédi és Szabadalmi Iroda	1013 Budapest Váralja u. 3. telefonszám: 20-183-30, 20-180-42, 48-752-60 fax szám: mobilszám: e-mail cím: info@abklau-patent.hu	2006.08. 01.
Horizone Humán Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	1221 Budapest Endrődi utca 3. telefonszám: 22-761-06 fax szám: 22-699-06 mobilszám: 06-20-971-9463 e-mail cím: info@leanyanya.hu	2006.07. 13.
Inspi-Ráció Egyesület	4400 Nyíregyháza Széchenyi u. 32/a. telefonszám: 42-789-337 fax szám: 42-789-337 mobilszám: e-mail cím: inspiracio@chello.hu	2006.07. 13.

Név	Közvetítői tevékenység folytatására megjelölt cím	Névjegyzékbe vétel dátuma
RECOTRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	1171 Budapest Eszperantó u. 3. telefonszám: 25-405-00 fax szám: 25-305-87 mobilszám: 06-20-936-4019 e-mail cím: recotrade@t-online.hu	2006.08. 01.
”Goldex-Security” Vagyonvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	1047 Budapest Fóti út 56. telefonszám: 23-214-50, 32-306-37 fax szám: 23-214-49 mobilszám: e-mail cím: info@goldex-security.hu	2006.08. 01.
RAMÓDA Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	7100 Szekszárd Béri Balogh Ádám u. 58. telefonszám: 74-319-438 fax szám: 74-319-438 mobilszám: 06-20-936-2374 e-mail cím: ramoda@tolna.net	2006.10. 24.
PÁRISI ART Általános Szolgáltató Betéti Társaság	1052 Budapest Párisi u. 6/a. telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-30-934-5785 e-mail cím:	2006.10. 09.
ZORNIG TEAM Biztonsági, Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	4034 Debrecen Lakatos u. 30. telefonszám: 52-419-876 fax szám: 52-419-876 mobilszám: 06-30-998-8094 e-mail cím: zoringteam@t-email.hu	2006.10. 09.
ALDEBARAN Biztosítási Szaktanácsadó és Marketing Szaktanácsadó Betéti Társaság	1031 Budapest Kazal u. 49. telefonszám: 36-748-46, 36-748-46 fax szám: mobilszám: 06-30-257-4980 e-mail cím: bertajp@hu.inter.net	2006.12. 29.
Kovácsné dr. Horváth Ügyvédi Iroda	1061 Budapest Dalszínház u. 10. telefonszám: 33-265-58, 33-187-98 fax szám: 33-265-58, 33-187-98 mobilszám: 06-20-935-5147 e-mail cím: drhorvathm@mail.datanet.hu	2006.10. 24.
BUZÁDY, KÖLCSEY-RIEDEN ÉS UDVARI ÜGYVÉDI IRODA	1114 Budapest Bartók Béla út 47. Bartók-ház, 8. em. telefonszám: 27-930-30, 27-930-39 fax szám: 27-930-39 mobilszám: 06-30-620-8961 e-mail cím: jesszika.udvari@bkru.hu	2006.10. 24.

Név	Közvetítői tevékenység folytatására megjelölt cím	Névjegyzékbe vétel dátuma
Leány, Anya, Gyerek Alapítvány	1221 Érd Facélai u. 68-70. telefonszám: 23-373-164 fax szám: mobilszám: 06-20-971-9463 e-mail cím: info@leanyanya.hu	2006.10. 09.
Magyar Házasságvédő Misszió Kiemelten Közhasznú Egyesület	8416 Dudar Szív u. 32. telefonszám: fax szám: mobilszám: 06-30-246-0619 e-mail cím: narida@citromail.hu	2006.10. 24.
CZÓDLI Pénzügyi Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	1068 Budapest Benczúr u. 45. telefonszám: 41-303-15 fax szám: 41-303-16 mobilszám: 06-30-244-9245 e-mail cím: drtothgyongyi@t-online.hu	2006.12. 14.

II.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény 11. §-a (1) bekezdésének e) pontjában foglaltak alapján – a közvetítői névjegyzékbe bejegyzetteknek 2006. július 1. és 2006. december 31. között a közvetítői névjegyzékből való törléséről – az alábbi névsort teszi közzé.

Név	Törlés dátuma
dr. Seres Erzsébet	2006.10. 25.
Mózes Ernő	2006.10. 12.
dr. Krzyzewsky Miklós	2006.07. 14.
dr. Christ Norbert	2006.10. 25.
Ráduly János	2006.10. 25.
Huszár Sándor	2006.12. 20.

Név	Törlés dátuma
ECOFAC T Számviteli és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság	2006.10.12.

A névjegyzékből való törléssel egyidejűleg a közvetítők részére kiállított igazolványokat az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium bevonta.

Pályázati felhívás

A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság (2800 Tatabánya, Komáromi u. 2. szám, a továbbiakban: kiíró) a lakások és helyiségek bérletére, valamint elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény végrehajtására kiadott 41/2000. (XII. 12.) BM rendelet, valamint az igazságügyi és rendészeti miniszter IRM-6328/3/2006. számú engedélye alapján

pályázat útján

értékesíti a Magyar Állam tulajdonában és a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésében lévő Tatabánya belterület, 11595/A/52. helyrajzi számon nyilvántartott, természetben Tatabánya, Sárberki ltp. 322. IV/10. alatt lévő lakás megnevezésű, társasházi lakást a hozzá tartozó tulajdoni hányaddal együtt.

A lakóingatlan forgalmi értéke: 7 100 000 Ft, azaz: hétmillió-egyszázezer forint.

A lakóingatlan ajánlati biztosítéka: 710 000 Ft, azaz: hétszázötvenezer forint.

A lakóingatlan per-, teher- és igénymentes. A lakóingatlanra a vételár **egyösszegű** teljesítésének vállalása mellett lehet ajánlatot tenni. A megajánlott vételár nem lehet kevesebb, mint a lakóingatlan forgalmi értéke.

Kiíró a fent körülírt lakóingatlant a tulajdonjog fenntartásával értékesíti. A tulajdonjogot önálló íven szerkesztett nyilatkozatban ruhazza át a vevőre, a vételár beérkezését követő 10 naptári napon belül.

1. A pályázat célja fenti lakóingatlan értékesítése. A vételre vonatkozó **pályázati ajánlatokat a kiíró címére** (2800 Tatabánya, Komáromi u. 2. szám) kell benyújtani, zárt, jelzés nélküli borítékban 2007. KEMRFK ÜRES I. jelige feltüntetésével, 3 (három) példányban, magyar nyelven, oldalanként szignálva, személyesen, illetve meghatalmazott útján, vagy postai úton úgy, hogy az ajánlat az ajánlattételi határidőn belül a kiíróhoz megérkezzen.

2. Pályázati feltétel: az IRM szervvel fennálló köztisztviselői, közalkalmazotti, hivatásos szolgálati jogviszony, illetőleg munkaviszony.

3. Az ajánlattevő köteles az eredeti példányt megjelölni „Eredeti” felírással. Amennyiben a pályázó ezt elmulasztja, a kiíró választ egyet a beérkezett példányok közül, amely a továbbiakban az eredeti funkcióját tölti be. Ha a pályázatok között eltérés adódik az így megjelölt ajánlatban foglaltak az irányadók.

4. Az ajánlattételi határidő: az Igazságügyi Közlönyben való megjelenést követő 30. naptári napot követő első munkanapon de. 10.00 óra.

5. A pályázatok bontására az ajánlattételi határidő lejártán napján a beadás helyszínén, 10.00 órakor kerül sor.

Az ajánlattevő az ajánlattételi határidő lejártáig módosíthatja, vagy visszavonhatja pályázati ajánlatát. Az ajánlattételi határidő lejárta után a benyújtott ajánlatok nem módosíthatók.

6. A pályázat elbírálása során a pályázatok rangsorolásakor alkalmazandó értékelési szempontok fontossági sorrendben:

- a) megajánlott vételár összege,
- b) vállalt fizetési határidő.

7. A pályázati eljárással kapcsolatban további felvilágosítást, valamint a lakóingatlan megtekintésének lehetőségéről további információ kérhető a kiíró képviselőjétől munkanapon 9–15 óráig:

- Tóth Béláné, tel.: 21/24-42, városi (34) 517-741,
- Vig Lajos, tel.: 21/22-65, városi (34) 517-740.

8. Kiíró fenntartja a jogát, hogy:

- a) a nyertes ajánlattevő visszalépése esetén a pályázat soron következő helyezettjével kössön szerződést,
- b) a pályázatot eredménytelennek nyilvánítsa,
- c) a pályázati felhívást az ajánlattételi határidő lejárta előtt visszavonja, amelyről a pályázati felhívás közlésével megegyező helyeken az ajánlattételi határidő lejárta előtt hirdetményt tesz közzé.

9. A pályázati ajánlatnak tartalmaznia kell:

- a) az ajánlattevő azonosító adatait (név, születési hely, idő, anyja neve, lakcím, levelezési cím, személyi igazolvány száma, személyazonosító szám, szolgálati jogviszony igazolása),
- b) a HUF-ban fizetendő vételár megjelölését,
- c) a vételár átutalással történő teljesítésének vállalt határidejét,
- d) kötelezően vállalt ajánlati kötöttséget, amely az ajánlattételi határidő lejártán napját követő 30 nap,
- e) az ajánlati biztosíték befizetésének igazolását,
- f) nyilatkozat, hogy a kiíróval, illetve a lakóingatlan vagyonkezelőjével szemben fennálló tartozása nincs.

10. Az ajánlattevő köteles a pályázat benyújtása előtt az ajánlati biztosítékot a kiíró Magyar Államkincstárnál vezetett 10036004-01451571-00000000 számú egyszámlájára átutalni, illetve csekken vagy postai utalványon befizetni úgy, hogy az ajánlattételi határidőt megelőzően legalább egy nappal a fent írt számlára megérkezzen. Az ajánlati biztosíték után a kiíró költséget nem számol fel, kamatot nem fizet, kivéve ha az ajánlati biztosíték visszafizetésére nyitva álló 15 napos határidőt elmulasztja.

A kiíró a nem nyertes ajánlattevőnek – a pályázat elbírálását követő 15 munkanapon belül – visszafizeti az ajánlati biztosítékot. A kiíró ugyancsak visszafizeti az ajánlati biztosítékot, ha – az elbírálási határidőt meghosszabbítja,

amelynek függvényében az ajánlati kötöttség időtartama is meghosszabbodik és – az ajánlattevő nyilatkozik, hogy az ajánlati kötöttséget nem kívánja meghosszabbítani. Az ajánlati biztosítékot a kiíró a pályázati felhívás visszavonása, illetve az eljárás eredménytelenségének megállapítása esetén a pályázatok elbírálását követő 15 munkanapon belül úgyszintén visszafizeti.

Nyertes ajánlattevő esetében az ajánlati biztosíték a vételárba beszámításra kerül. Amennyiben az ajánlattevő ajánlati kötöttségének ideje alatt ajánlatát visszavonja, vagy a szerződés megkötése az ajánlattevő érdekkörében felmerült más okból meghíúsul, az általa befizetett ajánlati biztosítékot elveszíti.

11. A pályázati ajánlatok elbírálása: az ajánlattételi határidő lejártát követő 30 naptári napon belül történik, amely határidőt a kiíró egy alkalommal legfeljebb 15 naptári nappal meghosszabbíthatja. A kiíró a pályázati ajánlatok elbírálásra vonatkozó döntésről a pályázatok értékelésétől számított 15 naptári napon belül, illetve az elbírálási határidő esetleges meghosszabbításának lejártát követő 15 naptári napon belül írásban tájékoztatja az ajánlattevőket.

12. Az adásvételi szerződés megkötésének előfeltétele, hogy:

– a lakóingatlan esetében a nyertes ajánlattevő az ajánlati biztosítékon felül fennmaradó vételárhátralékról visszavonhatatlan fizetési garanciát adjon a kiírónak, az eredményhirdetésről szóló értesítés kézhezvételét követő 14 naptári napon belül. A kiíró visszavonhatatlan fizetési

garanciának tekinti a bankgaranciát vagy az összeg közjegyzőnél, illetve ügyvédnél történő letétbe helyezését;

– a nyertes ajánlattevőnek vállalnia kell, hogy az adásvételi szerződés megkötését követő 8 banki napon belül a teljes vételárat egy összegben kifizeti.

A kiíró a pályázat nyertesével – az erről szóló értesítés kézhezvételének napjától számított 30 naptári napon belül – az adásvételi szerződést megkötöti.

13. Érvénytelen az ajánlat, ha:

a) azt a pályázati felhívásban meghatározott határidő lejártá után nyújtották be,

b) olyan ajánlattevő nyújtotta be, aki a Kiíróval szemben fennálló korábbi fizetési kötelezettségét nem teljesítette,

c) az ajánlattevő biztosítékot nem, vagy nem az előírásnak megfelelően bocsátott a Kiíró rendelkezésére,

d) az ajánlattevő a pályázatot nem írta alá, a pályázat oldalai nem kerültek szignálásra,

e) az nem felel meg a pályázati felhívásban meghatározott feltételeknek,

f) az ajánlattevő vagy az érdekkörében álló más személy a pályázat titkosságát megsértette.

14. Eredménytelen az eljárás, ha:

a) nem érkezett pályázati ajánlat,

b) kizárólag érvénytelen ajánlatok érkeztek,

c) egyik ajánlattevő sem tett a pályázati felhívásban meghatározott forgalmi értéknek megfelelő azonos, vagy annál magasabb ajánlatot.

KÖZLÖNY

§

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette

Kondorosi Ferenc–Uttó György–Visegrády Antal

A bírói etika és a tisztességes eljárás

című könyvét

A könyvhöz előszót dr. Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke írt, melyben a következő szavakkal ajánlja a kötetet:

„Az olvasó kezébe olyan könyv (tankönyv, szakmai háttéranyag) kerül, amely tudományos igényességgel és a gyakorlati alkalmazhatóság szándékával mutatja be a bírói etika szakmai-morális alapjait. A kötet jelentős nemzetközi kitekin-tést nyújt, amikor más országok gyakorlatának, szabályozásának feltárását is vállalja.

A tapasztalt és a tárgykör nemzetközi összefüggéseit is jól ismerő szerzők – helyeseltető módon – abból indultak ki, hogy a bírák etikusa magatartása és eljárása az eljárások résztvevői – a peres felek, a vádló, a védő, a jogi képviselő, a bün-tetőügyekben a vádlott – számára garanciális jelentőségű, mert megteremti/megadja az eljárás minőségét is.

A szerzők a bírói etika érvényesülését is vizsgálták a peres eljárás másik minőségi követelményének, a fair eljárás igényének megvalósulásával összefüggésben.

A tisztességes eljárás napjainkban nemzetközi jogi, alkotmányos és morális követelményt is jelent, amelynek tartalma az Emberi Jogok Európai Bírósága és – egyre inkább – az Európai Bíróság esetjogából ismerhető meg. A kötet számos jogeset bemutatásával szolgálja a hazai jogi kultúra színvonalának emelését, a tiszta, demokratikus közállapotok, a bírák és a bíróságok tekintélye megóvását.

A könyv fontos tananyag a bírák, ügyészek, ügyvédek számára, de különös haszonnal forgathatják gyakorló politikusok, a tudományos élet képviselői, a média munkatársai és mindenki, aki felelősséget érez a hazai jogállam, a jogrend minőségéért.”

A kötet 184 oldal terjedelmű, ára **3381 forint** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfél-szolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELÉS

Megrendelem

Kondorosi Ferenc–Uttó György–Visegrády Antal

A bírói etika és a tisztességes eljárás

című, 184 oldal terjedelmű kiadványt (ára: **3381 forint** áfával) példányban, és kérem, juttassák el alábbi címemre:

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házsám:

Ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

5 érvünk van:

hivatalos és hiteles
jogszabályszovegek

hasznos kiegészítők
(pl. iratmintatár)

folyamatosan
aktualizált
kommentárok

megújult, gyors
keresőprogram

online frissítés
naponta

Éves előfizetési díj:
72 000 Ft + áfa
diákkedvezmény: 50%

Készült a
MAGYAR KÖZLÖNY
nyomdai tőpéldánya
alapján
HU ISSN 1787-7784

+1 klubtagság

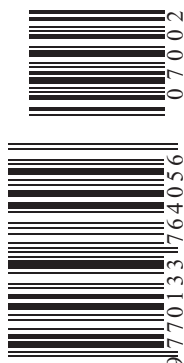
KÖZLÖNY KLUB
premiüm kártya

MINITA JÁNOS
0025709
érvényes: 2007

5-50% kedvezmény
több mint 1000 elfogadóhelyen

Előfizetésével Ön jogosult lesz a Közlöny Klub névre szóló prémium kártyájára, amellyel nem csak a Magyar Hivatalos Közlönykiadó boltjaiban részesül azonnali árkedvezményben, hanem az Euro Discount Club partnercégeinél is országszerte.

 www.mhk.hu
06 (80) 200-723

Szerkesztésért felelős: dr. Oros Paulina

Kiadja: Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.)

Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Fama Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746,

e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen,

1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti

Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).

2007. évi éves előfizetési díj: 15 876 Ft áfával. Egy példány ára: 1365 Ft áfával.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0133-7645

07.0534 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.